

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJA

GADA- GRĀMATA

2018

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJA

Akadēmijas laukums 1
Rīga, LV 1050
Latvija

Tel.: 67225361. Fakss: 67821153
E pasts: lza@lza.lv
<http://www.lza.lv>

Latvijas Zinātņu akadēmijas Gadagrāmata 2018 ir turpinājumizdevums — jau divdesmit sestais ar šādu nosaukumu. Iepriekšējie laidieni atspoguļoja situāciju 1990., 1992., 1992./1993., 1995.—2017. gadā. Gadagrāmatas 2018 iznākšana ir pieskaņota akadēmijas Pavasara pilnsapulcei. Publicētie dati atspoguļo stāvokli 2018. gada 15. martā.

Gadagrāmatas pilnu versiju skatīt internetā
(http://www.lza.lv/images/stories/LZA_GG-2018.pdf).

Sastādītāji

*Ligita Āzena, Kristaps Broks, Daina Daija, Alma Edžiņa, Līva Griņeviča,
Sofja Negrejeva, Ilze Stengrevica, Ilze Trapenciere*

Fotoattēli no LZA kolekcijas.

Fotogrāfi *Jānis Brencis, Kristaps Broks, Alma Edžiņa*

Redaktore *Ieva Jansone*

Datorapstrāde *Elmārs Lange*

ISSN 1407-0413
ISBN 978-9934-549-49-6

© Latvijas Zinātņu akadēmija, 2018

SATURS

Latvijas zinātnes, politikas un ekonomikas sazobe <i>Ojārs Spārītis</i>	5
PAMATDOKUMENTI	
Latvijas Republikas likumdošana par Latvijas Zinātņu akadēmijas statusu	9
Latvijas Zinātņu akadēmijas Harta	10
LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS STRUKTŪRAS	
Latvijas Zinātņu akadēmijas Senāts	14
Latvijas Zinātņu akadēmijas Prezidijs	14
Latvijas Zinātņu akadēmijas Valde	15
Latvijas Zinātņu akadēmijas Uzraudzības padome	15
Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis	15
Ar LZA saistītās organizācijas	16
Akadēmijas personāls	17
LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS ZINĀTNISKĀ UN ORGANIZATORISKĀ DARBĪBA	
Nozīmīgākie notikumi Latvijas zinātnē un Latvijas Zinātņu akadēmijā 2017. gadā	18
Latvijas Zinātņu akadēmijas pilnsapulces	32
LZA Senāta darbība	49
LZA Prezidija darbība	52
LZA Valdes darbība	53
LZA darbības finansēšana no valsts budžeta līdzekļiem 2017. gadā	55
LZA Fondu darbība	56
Ar LZA saistītu organizāciju darbība	58
Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielā medaļa, balvas un prēmijas	63
Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielās medaļas, balvu un prēmiju laureāti 2017. un 2018. gadā	74
Latvijas Zinātņu akadēmijas goda mecenāti	80
ZINĀTŅU NODAĻAS	
Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļa	81
Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļa	91
Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļa	106
Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļa	116
Valsts pētījumu programmas EKOSOC-LV veikums 4. posmā	124

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA	128
LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS LOCEKĻI	
Īstenie locekļi	141
Goda locekļi	151
Ārzemju locekļi	155
Korespondētājlocekļi	162
Goda doktori	170
Pārmaiņas LZA locekļu sastāvā	175
In memoriam	176
1. pielikums. DOKUMENTI	179
2. pielikums. LZA GADAGRĀMATĀS PUBLICĒTO DOKUMENTU RĀDĪTĀJS	204
3. pielikums. GALVENĀS ZINĀTNISKĀS INSTITŪCIJAS UN IESTĀDES LATVIJĀ	211
4. pielikums. LATVIJAS ZINĀTNES ORGANIZĒŠANĀ IESAISTĪTO PERSONU ALFABĒTISKAIS RĀDĪTĀJS	218

Pat ja es zinātu, ka rīt pasaulei ir lemts iet bojā,
tad šodien man vēl ir laiks iestādīt vienu ābelīti.

Mārtiņš Luters

LATVIJAS ZINĀTNES, POLITIKAS UN EKONOMIKAS SAZOBE

Ar pēdējām 2017. gada dienām aizvīļojot luteriskās reformācijas piecsimtgadei un tiekot iezvanītai Latvijas valsts dibināšanas simtgadei, mūsu domas saistās ar sava valstiskuma sekmības vērtējumu. Nenoliedzami, bez kara un vairāku okupāciju atnestā posta Latvijas tautsaimniecības un sabiedrības evolūcijas aina šodien izskatītos citādāk, iespējams, daudz tuvāk tikai par gadu agrāk neatkarību ieguvušās Somijas labklājības līmenim, kuras panākumi meklējami reālā nepārtrauktības doktrīnas īstenošanā. Savus svētkus svinot, vienlaikus priecāsimies arī par pārējām pirms simt gadiem neatkarību ieguvušajām Baltijas valstīm, kuru iedzīvotāju pašapziņa ir tieši proporcionāla valsts ekonomiskajiem panākumiem un sociālajai labklājībai.

Ar cerībām gaidot 2018. gada iespēju piepildīšanos, jāsaprot ir viens, ka īstenot var tikai to, kas ar mūsu zinātnes spēkiem ir radīts produkta parauga veidā un ko mūsu valsts industrija spēj pārņemt un ieviest rūpnieciskā ražošanā. Ja Latvijas rūpniecība ar maziem izņēmumiem tiek balstīta galvenokārt uz tranzīta pakalpojumiem, kokmateriālu eksportu un lauksaimniecības produktu pārstrādi, tad inovāciju potenciāls IT jomā, inženierzinātnēs, farmakoloģijā, medicīnas ārpakalpojumos, robotikā, enerģētikā, viedajās tehnoloģijās un daudzās citās nozarēs spēj piesaistīt citu zemju finansējumu un sniegt ekonomikai daudz vairāk, nekā mūsu industrija spēj absorbēt. Šīs valstiskās tuvredzības, neregulāra un nepietiekama bāzes finansējuma sekas ir

konkurētspējīgāko zinātnisko institūtu un pētnieku grupu iniciatīva patstāvīgai stratēģisko investoru meklēšanai ārzemēs, kā arī sekmīgi piemēri zinātnē balstītas uzņēmējdarbības attīstīšanā ārpus Latvijas ekonomiskās zonas. Taču saistībā ar ekonomikas augšupeju mūsu zemē ir vērojami arī pozitīvi piemēri uzņēmēju un zinātnieku tiešai un nepastarpinātai sadarbībai, konkrētu pasūtījumu izvietošanai zinātniskajos institūtos, kā arī kopīgi projekti jaunu inovatīvu produktu radīšanai un uzlabošanai. Šāda veida darbība un peļņas spējīgāko uzņēmumu ievērojami ziedojumi Latvijas augstskolām konkrētu nozaru attīstības sekmēšanai palielina kopējo zinātnes attīstībai pieejamā finansējuma kopējo apjomu.

Ar cerībām uz “sildošu” efektu mūsu ekonomikai varam vērtēt vairākus 2017. gadā pētniecībā un praktisko risinājumu meklējumos iegūtos zinātnes sasniegumus. **Pirmais.** Grūti pat modelēt, cik ātrā laikā nonāks ražošanā un kādos patentvedības ceļos tik vēlamo izdevīgumu Latvijas ekonomikai spēs nest Organiskās sintēzes institūta pētnieku – LZA korespondētājlocekļa Kristapa Jaudzema un ķīmijas zinātņu maģistra Mārtiņa Otikova veiktais zirnekļa tīkla veidošanās molekulārā mehānisma atklājums. Lai mūsdienu augsto tehnoloģiju un paralēlo pētījumu laikmetā citas valstis mūs neapsteigtu, ir jāizmanto katrs brīdis, kas mūs tuvina šī peļņu sološā atklājuma komercializācijai, vai arī jāmeklē iespējas šo atklājumu komercializēt medicīnas vai celtniecības nozaru labā ar ekonomiski spēcīgāku partneru palīdzību. **Otrais.** Spēcīgā konkurencē ar pasaules autoindustrijas milžiem, tādiem kā *Daimler*, *BMW*, *Scania* un citiem Elektronikas un datorzinātņu institūta pētnieku grupa LZA korespondētājlocekļa Modra Greitāna vadībā ir radījuši IT risinājumus bezpilota auto vadībai un ekspluatācijai, tādējādi tuvinot Latvijas ikdienai reālu bezpilota transporta ieviešanas termiņu. **Trešais.** Varētu domāt, ka humanitāro zinātņu nozarēm nav tiešas saistības ar tautsaimniecību un ekonomiku, bet mākslas zinātņu doktora Jāņa Kalnača grāmatas “Rīgas dzīvokļu “likumīgā” izlaušanās. 1944–1949” (Neputns, 2017) sarakstīšanai apkopotais faktu materiāls nepārprotami pierāda kara laupījuma, bezsaimnieciskuma, marodierisma un ļaunprātību radīto neatgriezeniskumu un zaudējumu mērogu nācijas kultūras vērtību bilancei. Tiesiskas valsts likumdošanas izveide kultūras mantojuma piederībai un pārvaldībai nav iespējama bez politisko kataklizmu nesto materiālās kultūras vērtību zaudējuma aprēķiniem, tādēļ gan kultūrvēsturiskajā aspektā, gan likumīgo īpašuma tiesību atjaunošanas kontekstā ir svarīgi novērtēt

zaudēto antikvāro priekšmetu un kolekciju estētiskās un materiālās vērtības ekvivalentu.

Latvijas Zinātņu akadēmija var lepoties ar savu komunikatīvo darbību, dažādu akadēmisko apvienību tīklā popularizējot Latvijas zinātnieku sasniegumus un veicinot starptautisko zinātnisko konsorciju un projektu izstrādes grupu veidošanos mūsu un citu zemju zinātnieku un uzņēmēju starpā. Pēdējos gados ir vērojama izteikta tendence paplašināt sadarbības partneru meklējumu ģeogrāfiju, iekļaujot tajā arī Āzijas valstis. Tikai 2017. gadā man ir bijuši trīs nozīmīgi dienesta braucieni uz Āzijas valstīm – Dienvidkoreju, Japānu un Ķīnu – nolūkā pieņemt izdevīgas sadarbības piedāvājumus un iesaistīt tajos mūsu zemes zinātniekus, kuriem neregulāri pieejamais finansējums pašu zemē rosina aktīvi meklēt alternatīvas. Ņemot vērā Latvijas un Ķīnas abpusēji izdevīgas sadarbības dokumentos izteikto vēlmi pēc zinātnieku apmaiņas, kopīgas projektu izstrādes augsto tehnoloģiju jomā un neierobežotās iespējas ar savām rūpnieciskajām jaudām absorbēt jebkuru peļņu nesošu inovatīvu risinājumu, mūsu zinātniekiem tiek piedāvāti izdevīgi noteikumi darbam Ķīnas universitātēs, tehnoloģiskajos parkos un zinātniskajās laboratorijās.

Mans pienākums ir brīdināt arī par šī procesa iespējamām negatīvajām sekām Latvijas zinātnes kapacitātei kopumā, veicinot smadzeņu aizplūšanu un nesalīdzināmo ekonomisko mērogu sāncensības apstākļos samierinoties ar niecīgu daļu no iespējamās peļņas inovāciju tirgū. Tāpēc jau pastāv partneru izvēles diversifikācijas iespējas, izmantojot Rīgas Tehniskās universitātes noslēgto sadarbības līgumu ar Ģentes kantona Merinas pilsētā Šveicē uzcelto Eiropas Kodolpētniecības centru (CERN), Latvijas Zinātņu akadēmijas noslēgtos starptautiskās sadarbības līgumus ar Eiropas Savienības un Skandināvijas valstīm, Baltkrieviju, Ukrainu, Kaukāza un Centrālāzijas republikām, Taivānas Zinātņu akadēmiju, Japānas Zinātnes padomi, Jinmenas Tehnoloģiju centru un Vuhanas Universitāti Ķīnā un ar vēl vairākām citām perspektīvai sadarbībai atvērtām zemēm.

Latvijas Zinātņu akadēmijas loma arī turpmāk būs pieaugoša. Par to liecina struktūrvienību skaita un to efektivitātes palielināšanās, prasme piesaistīt starptautiskus projektus un finansējumu, veicināt Latvijas zinātniekiem izdevīgu starptautisko sadarbību un popularizēt kā vietējā, tā arī starptautiskā mērogā mūsu zinātnes sasniegumus. Gan paši zinātnieki, gan uzņēmēji vairāk kā jebkad agrāk apzinās tiešu kontaktu un proaktīvu sadarbības mehānismu

izveides nepieciešamību, un šādu attiecību stimulēšanā privātais kapitāls ir gatavs arī ieguldīt līdzekļus, par ko pateicība tādiem uzņēmumiem kā *LNK Group*, *Dzintars*, *Itera Latvija*, *Grindeks*, *EGG Energy SIA* un to vadītājiem. Saskaņā ar Eiropas ekonomiskās un politiskās dzīves tradīcijām zinātņu akadēmiju loma ir sekmēt zinātnes procesu, funkcionējot starp privāto un akadēmisko sektoru, sadarbojoties ar universitātēm, meklējot risinājumus nacionāli un globāli svarīgiem jautājumiem.

Politiku mīlestības skūpstī izglītībai un zinātnei nevarēs palīdzēt nedz samaksāt universitāšu rēķinus, nedz nodrošināt pētniecisko darbu laboratorijās un institūtos. Tāpēc gan pieredzējušajam akadēmiķu sastāvam, gan kopš Rudens pilnsapulces rekrutētajam akadēmiskajam papildinājumam ir skaidri jāsaprot, ka Zinātņu akadēmija nepastāv viņu dēļ un tās loma nav greznot jauno akadēmiķu CV ar skaistu ierakstu, bet gan ikvienam ir jāapzinās, ka ar savu pētniecisko darbu un zinātnieka autoritāti viņš ir savas valsts politisko procesu lobētājs un ekonomisko procesu veicinātājs. Tieši šādā kontekstā es aicinu ikvienu, kurš ir izlasījis “Gadagrāmatas” priekšvārdu līdz galam, atgriezties vēlreiz pie tā sākuma un pārlasīt Mārtiņa Lutera sacīto.

Ojārs Spārītis,

Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents

PAMATDOKUMENTI

LATVIJAS REPUBLIKAS LIKUMDOŠANA PAR LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS STATUSU

ZINĀTNISKĀS DARBĪBAS LIKUMS

(Pieņemts Saeimā 2005. gada 14. aprīlī.

Stājas spēkā ar 2005. gada 19. maiju)

Latvijas Zinātņu akadēmija sastāv no vēlētiem Latvijas Zinātņu akadēmijas locekļiem un valsts pārvaldes sistēmā ir atvasināta publisko tiesību persona ar autonomu kompetenci, kuras tiesības un pienākumi noteikti tās Hartā, šajā likumā un citos likumos, kā arī tās statūtos un kuru daļēji finansē no valsts budžeta. Latvijas Zinātņu akadēmijas Hartu apstiprina Saeima, un tajā ir norādīti Latvijas Zinātņu akadēmijas darbības mērķi, pamatvirzieni, tiesiskie un ekonomiskie pamati, pārvaldes sistēma, tiesības un pienākumi.

...

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS HARTA

(Pieņēmusi Latvijas Zinātņu akadēmijas pilnsapulce 1996. gada 22. novembrī.
Apstiprinājusi Latvijas Republikas Saeima 1997. gada 23. janvārī)

PREAMBULA

Latvijas Zinātņu akadēmija ir vairāku agrāk Latvijā pastāvējušu zinātnisko biedrību ideju un darbības mantiniece. Tās priekšteces ir 1815. gadā Jelgavā dibinātā Kurzemes literatūras un mākslas biedrība un Rīgas Latviešu biedrības sastāvā 1869. gadā dibinātā Zinātnības (Zinību) komisija, kas 1932. gadā tika pārveidota par Zinātņu komiteju ar privātas zinātņu akadēmijas statusu.

Kopš 1919. gada Latvijas Republikas valdība vairākkārt bija apsvērusi oficiālas Latvijas Zinātņu akadēmijas dibināšanu. Šo nodomu 1927. gadā atbalstīja izglītības ministrs J. Rainis. 1935. gadā Ministru prezidents K. Ulmanis publiski paziņoja nodomu izveidot Latvijas Zinātņu akadēmiju, un kā pirmā tās sastāvdaļa ar Latvijas Republikas likumu 1936. gada 14. janvārī tika nodibināts Latvijas vēstures institūts.

Zinātņu akadēmija Latvijā darbību uzsāka 1946. gada 14. februārī, kad akadēmijas locekļi sanāca uz pirmo kopsapulci. Par Zinātņu akadēmijas un tās institūtu pamatkodolu kļuva Latvijas Universitātes un Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas zinātnieki. Pieņemot Hartu un jaunus Statūtus, ar 1992. gada 14. februāra kopsapulces lēmumu Latvijas Zinātņu akadēmija pārveidota par klasiska tipa akadēmiju, kura apvieno vēlētus locekļus — izcilus zinātniekus un citus gara darbiniekus.

Atjaunotajā Latvijas Republikā Latvijas Zinātņu akadēmija veicina zinātņu attīstību, veic zinātniskus pētījumus. Tā gādā, lai apzinātu, pētītu, izkoptu, saglabātu un nodotu nākamajām paaudzēm visu to īpašo, ko pasaules zinātnei un kultūrai ir devusi un spēj dot Latvija un latviešu tauta: nacionālo kultūru, valodu, folkloru, literatūru, sociālo un saimniecisko pieredzi, tradīcijas. Tā pēti un saglabā Rīgas un Latvijas novadu kultūrvēsturiskās tradīcijas, apzina Baltijas valstu vietu pasaulē.

Latvijas Zinātņu akadēmija ir iekļāvusies starptautiskajā zinātniskajā kopībā, sadarbojas ar citām zinātņu akadēmijām un zinātniskām organizācijām Eiropā un pasaulē.

1. pants. LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS TIESISKAIS PAMATS

Latvijas Republikā ir viena valsts izveidota Latvijas Zinātņu akadēmija kā nacionālas nozīmes zinātnes centrs. Latvijas Zinātņu akadēmija ir autonomas tiesību subjekts, kurš sastāv no ievēlētiem Latvijas Zinātņu akadēmijas locekļiem un kuru subsidē valsts. Latvijas Zinātņu akadēmija darbojas saskaņā ar tās Hartu un Statūtiem. Hartu pieņem Latvijas Zinātņu akadēmijas pilnsapulce un apstiprina Latvijas Republikas Saeima.

Saeima vai Ministru kabinets var noteikt Latvijas Zinātņu akadēmijai īpašus uzdevumus un pilnvaras zinātnes jomā.

Ar Latvijas Zinātņu akadēmiju var būt saistītas zinātniskās pētniecības iestādes, biedrības, fondi, zinātniski tehniskas organizācijas, universitātes un augstskolas. To sadarbību ar Latvijas Zinātņu akadēmiju nosaka savstarpēja vienošanās. Akadēmijas mērķu veikšanai tiek veidotas zinātnieku grupas vai iestādes, kuras var darboties Latvijas Zinātņu akadēmijas ietvaros.

Par Latvijas Zinātņu akadēmijas locekļiem ievēlē izcilus Latvijas un ārzemju zinātniekus un par goda locekļiem — arī citu jomu vispāratzītus Latvijas gara darbiniekus.

Latvijas Zinātņu akadēmija ir juridiska persona. Tā ievēro Latvijas Republikas likumus un starptautiskās tiesību normas.

2. pants. LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS DARBĪBAS MĒRĶI UN PAMATVIRZIENI

Latvijas Zinātņu akadēmijas darbības mērķi un pamatvirzieni ir:

- zinātnes attīstīšana, pētījumu veicināšana un veikšana fundamentālo un lietišķo zinātņu jomā, Latvijas tautas un valsts vēstures, kultūras un valodas izpēti un izkopšanas veicināšana, kā arī ar Latvijas dabas resursiem, to optimālas izmantošanas iespēju un apkārtējās vides aizsardzību saistītu pētījumu atbalstīšana;
- Latvijas attīstības procesu prognozēšana, tautas un valdības operatīva iepazīstināšana ar zinātniskām prognozēm par dažādu tautsaimniecisku, kultūras un sociālu norišu un projektu vēlamām un nevēlamām sekām.

3. pants. LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS TIESĪBAS

Latvijas Zinātņu akadēmijai ir tiesības:

- sadarboties ar augstākās izglītības un zinātniskās darbības organizatoriskās sistēmas institūcijām, deleģēt savus pārstāvjus šo institūciju darbā;
- saņemt informāciju par to likumu un normatīvo aktu gatavošanu un grozīšanu Saeimas komisijās, ministrijās un citās valsts iestādēs, kuri saistīti ar zinātni un augstāko izglītību, kā arī izteikt viedokli par šiem dokumentiem;
- uzņemties iniciatīvu jaunu zinātnisku virzienu un ar to saistītu zinātnisku institūciju veidošanā;
- piešķirt Latvijas Zinātņu akadēmijas goda doktora grādu Latvijas un ārzemju zinātniekiem;
- ierosināt un pieņemt savas Hartas grozījumus, iesniegt tos apstiprināšanai Saeimā;

- glabāt savos arhīvos, krātuvēs un bibliotēkās zinātnes, literatūras, mākslas un citu kultūras darbinieku rokrakstus un dokumentus, kā arī citus zinātnei un vēsturei nozīmīgus materiālus.

4. pants. LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS PIENĀKUMI

Latvijas Zinātņu akadēmijas pienākumi ir:

- aktīva piedalīšanās Latvijas zinātnes politikas veidošanā un operatīva Saeimas un valdības konsultēšana zinātnes jautājumos;
- līdzdalība dažādu valsts programmu zinātniskajā ekspertīzē, pētījumu, projektu, programmu un zinātnisko iestāžu pētnieciskā līmeņa izvērtēšanā;
- balvu piešķiršana par izcilākiem veikumiem Latvijas zinātnē;
- Latvijas zinātnes un zinātnieku pašpārvaldes un demokrātijas veicināšana, šo principu aizstāvība valsts struktūrās un masu saziņas līdzekļos;
- rūpes par jaunu pētnieku paaudžu iesaisti zinātnē un pensionēto, t.sk. valsts emeritēto zinātnieku sociālo aizstāvību;
- zinātniskās pētniecības ētikas, diskusijas principu un tradīciju sargāšana, saglabāšana un izkopšana, Latvijas zinātņu vēstures un zinātniecības problēmu izpēte;
- rūpes par zinātniskās literatūras izdošanu, zinātnisko terminoloģiju un enciklopēdiju zinātnisko līmeni Latvijā;
- zinātnisko kongresu, konferenču, atklātu Latvijas Zinātņu akadēmijas sēžu, diskusiju un konkursu organizēšana un zinātnes sasniegumu popularizēšana;
- Latvijas zinātnes un nacionālās kultūras mantojuma krātuvju — Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas, Misiņa bibliotēkas un Latviešu folkloras krātuves — zinātniska pārziņa;
- Latvijas zinātnieku starptautisko kontaktu veidošana un veicināšana, sadarbība ar citām zinātņu akadēmijām, zinātniskām biedrībām un savienībām, starptautisko zinātnisko sakaru uzturēšana un Latvijas zinātnes pārstāvniecība starptautiskās zinātniskās organizācijās.

Latvijas Zinātņu akadēmija ik gadu publicē pārskatu par savu darbību.

5. pants. LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS SASTĀVS UN PĀRVALDE

Latvijas Zinātņu akadēmijas sastāvu veido: īstenie locekļi (akadēmiķi), goda locekļi, ārzemju locekļi, korespondētājocekļi. To skaitu, kandidātu izvirzīšanas un apspriešanas kārtību zinātniskā sabiedrībā, kā arī ievēlēšanas kārtību nosaka Latvijas Zinātņu akadēmijas Statūti.

Latvijas Zinātņu akadēmijas augstākais lēmējorgāns ir pilnsapulce, kurā piedalās ievēlēti īstenie, goda, ārzemju locekļi un korespondētājlocekļi. Hartas un Statūtu jautājumus un jaunu locekļu uzņemšanu izlemj īstenie locekļi. Lai sekmētu starpdisciplināru problēmu risināšanu un radniecīgo zinātņu pārstāvju kontaktus, akadēmijas locekļi izveido Latvijas Zinātņu akadēmijas zinātņu nodaļas. Pilnsapulču starplaikā Latvijas Zinātņu akadēmijas darbu vada tās locekļu ievēlēts prezidents un Senāts.

Latvijas Zinātņu akadēmijas pilnsapulce ievēl Uzraudzības padomi. Latvijas Zinātņu akadēmijas dažādu darbības jomu organizēšanai un operatīvu lēmumu pieņemšanai tiek izveidots prezidijs, valde un citas organizatoriskas struktūras. Šo struktūru sastāvu un pienākumus nosaka Latvijas Zinātņu akadēmijas Statūti.

6. pants. LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS DARBĪBAS EKONOMISKAIS PAMATS

Latvijas Zinātņu akadēmijas darbībai nepieciešamais finansējums tiek subsidēts no valsts budžeta. Latvijas Zinātņu akadēmija valsts noteiktā kārtībā iesniedz motivētu finansējuma pieprasījumu nākamajam gadam kopā ar gadskārtējo pārskatu. Latvijas Zinātņu akadēmijas speciālo budžetu veido līdzekļi, kurus iegūst no:

- pasūtījumu izpildes un uzņēmējdarbības;
- īpašumu apsaimniekošanas;
- ziedojumiem un dāvinājumiem;
- citiem avotiem.

Latvijas Zinātņu akadēmijas īpašumā vai valdījumā var būt nekustamais un kustamais īpašums — zeme, ēkas un cita manta, kuru tai nodevušas valsts institūcijas vai kuru tā ieguvusi savas darbības rezultātā vai uz cita tiesiska pamata, kā arī intelektuālais īpašums, nauda un vērtspapīri Latvijā un ārvalstīs.

Latvijas Zinātņu akadēmijas pārziņā ir iestādes un organizācijas, kas nepieciešamas tās darbībai, kā arī iestādes un organizācijas, kuras sekmē zinātnes funkcionēšanu.

Latvijas Zinātņu akadēmijas īpašumu un tās valdījumā un pārziņā esošo objektu pārvaldes kārtību nosaka Latvijas Zinātņu akadēmijas Statūti.

7. pants. LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS STATŪTI

Latvijas Zinātņu akadēmijas locekļu pilnsapulce patstāvīgi pieņem un/vai groza savus Statūtus, kuri nedrīkst būt pretrunā ar šīs Hartas nostādnēm.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS STRUKTŪRAS

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050
Tel.: 67225361. Fakss: 67821153. E pasts: lza@lza.lv

Prezidents	Ojārs Spārītis
Viceprezidents	Andrejs Krasņikovs
Viceprezidents	Andrejs Ērglis
Ģenerālsekretārs	Andrejs Siliņš
Ārlietu sekretārs	Tālavš Jundzis
<i>Prezidenta sekretāre</i>	Dace Govinčuka

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS SENĀTS

Senāta priekšsēdētājs **Jānis Stradiņš**

Senāta locekļi

Bruno Andersons	Jānis Kloviņš	Leonīds Ribickis
Mārcis Auziņš	Tatjana Koķe	Baiba Rivža
Juris Borzovs	Andrejs Krasņikovs	Andrejs Siliņš
Andrejs Ērglis	Maija Kūle	Ojārs Spārītis
Ilga Jansone	Dace Markus	Jānis Spīgulis
Tālavš Jundzis	Indriķis Muižnieks	Andris Šternbergs
Ivars Kalviņš	Modra Murovska	Pēteris Trapencieris
Raita Karnīte	Īzaks Rašals	Guntis Zemītis

Goda senatori

Elmārs Grēns	Tālis Millers
---------------------	----------------------

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS PREZIDIJS

Prezidija priekšsēdētājs **Ojārs Spārītis**

Prezidija locekļi

Andrejs Krasņikovs	Jānis Spīgulis	Pēteris Trapencieris
Andrejs Siliņš	Raita Karnīte	Jānis Stradiņš
Tālavš Jundzis	Baiba Rivža	Bruno Andersons

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS VALDE

Valdes priekšsēdētājs **Andrejs Siliņš**

Valdes priekšsēdētāja vietniece **Baiba Rivža**

Valdes loceklis **Bruno Andersons**

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS UZRAUDZĪBAS PADOME

Padomes priekšsēdētājs **Juris Krūmiņš**

Padomes loceklī

Jurijs Dehtjars
Edīte Kaufmane

Ārija Meikališa
Andris Ozols

Īzaks Rašals
Nikolajs Sjakste

Žurnāls “LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS VĒSTIS”

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 67229830. Fakss: 67821153. E pasts: vestis@lza.lv; proceed@lza.lv

<http://www.lza.lv/vestis/vestis.htm>

Redakcijas vadītājs **Arno Jundze**

Redakcijas padomes priekšsēdētājs LZA īst.loc. **Tālavš Jundzis**

“A” daļa (humanitārās un sociālās zinātnes)

Redakcijas kolēģijas vadītāja LZA īst.loc. **Raita Karnīte**

Literārā redaktore **Anastasija Brice**

“B” daļa (dabaszinātnes, eksaktās, tehniskās un lietišķās zinātnes)

Galvenais redaktors LZA īst.loc. **Īzaks Rašals**

Atbildīgā redaktore **Antra Legzdiņa**

AR LZA SAISTĪTĀS ORGANIZĀCIJAS

Valsts Zinātniskās kvalifikācijas komisija

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 67223931. Fakss: 67821153. E pasts: alma@lza.lv

Komisijas priekšsēdētāja LZA īst.loc. Ilga JANSONE

Komisijas priekšsēdētājas vietnieks LZA īst.loc. Raimonds VALTERS

Zin. sekretāre *Dr.chem.* Alma EDŽIŅA

Valsts emeritēto zinātnieku padome

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 67220725. Fakss: 67224040. E pasts: emeritus@lza.lv

Padomes priekšsēdētāja LZA īst.loc. Baiba RIVŽA

Zin. sekretāre *Dr.chem.* Baiba ĀDAMSONE

LZA Sertifikācijas centrs

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel./fakss: 67212807. E pasts: certcn@latnet.lv

<http://www.sertifikacijascents.lv/>

Direktors LZA īst.loc. Imants MATĪSS

LZA Baltijas stratēģisko pētījumu centrs

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel./fakss: 67227555. E pasts: bspc@lza.lv

Direktors LZA īst.loc. Tālavš JUNDZIS

LZA Terminoloģijas komisija

Akadēmijas laukumā 1-707, Rīga, LV 1050

E pasts: tk@lza.lv

<http://termini.lza.lv>

Priekšsēdētājs *Dr.habil.med.* Māris BALTIŅŠ

Zin. sekretāres p.i. *Mg.* Astrīda VUCĀNE

LZA Ētikas komisija

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 28385810. E pasts: maija.kule@gmail.com

Priekšsēdētāja LZA īst.loc. Maija KŪLE

AKADĒMIJAS PERSONĀLS

Sekretariāts Fakss: 67821153'.

Prezidenta sekretāre **Dace Govinčuka** Tel.: 67225361. E pasts: lza@lza.lv

Personāla speciāliste **Ināra Augule** Tel.: 67225764, 67225361. E pasts: lza@lza.lv

Zinātniskais sekretariāts Fakss: 67821153.

Senāta zinātniskā sekretāre *Dr.chem.* **Alma Edžiņa**

Tel.: 67223931. E pasts: alma@lza.lv

Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas zinātniskā sekretāre

Dr.sc.ing. **Sofja Negrejeva** Tel.: 67223633. E pasts: fizteh@lza.lv

Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas zinātniskā sekretāre

Dr.oec. **Līva Griņeviča** Tel.: 67225889. E pasts: humana@lza.lv

Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļas zinātniskā sekretāre

Dr.biol. **Daina Daija** Tel.: 67220725. E pasts: chem@lza.lv

Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļas zinātniskās sekretāres p.i.

Mg. **Ligita Āzena** Tel.: 67223448. E pasts: lmzn@lza.lv

Sabiedrisko attiecību speciāliste **Ilze Stengrevica**

Tel.: 67223567. E pasts: ilze.stengrevica@lza.lv

Starptautiskie sakari Fakss: 67821153.

Prezidenta padomniece *Mg.* **Ilze Trapenciere**

Tel.: 67227391. E pasts: int@lza.lv ; ilze.trapenciere@lza.lv

Ārējo sakaru organizators **Kristaps Broks** Tel.: 67227391. E pasts: int@lza.lv

Lietu pārvalde Fakss: 67221287.

Lietu pārvaldnieks **Vitālijs Kozlovskis** Tel.: 67222817. E pasts: daina@lza.lv

Augstceltnes direkcijas vadītāja **Aina Bušmane**

Tel.: 25444749. E pasts: aina0606@inbox.lv

Informācijas tehnoloģiju pakalpojumu vadītājs

Dr.sc.comp. **Elmārs Lange** Tel.: 67225241. E pasts: elmars.lange@lza.lv

Galvenā grāmatvede **Ludmila Helmane**

Tel.: 67228508. E pasts: daina@lza.lv; beatrise@lza.lv

Galvenā arhiviste **Rūta Skudra** Tel.: 67225793. E pasts: arhivs@lza.lv

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS ZINĀTNISKĀ UN ORGANIZATORISKĀ DARBĪBA

NOZĪMĪGĀKIE NOTIKUMI LATVIJAS ZINĀTNĒ UN LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJĀ 2017. GADĀ

2017. gads iezīmēja noslēguma posmu pirms trim gadiem sāktajām **valsts pētījumu programmām 2014.–2017. gadam**¹. Valsts pētījumu programmu un projektu vadībā, kā arī to izstrādē un īstenošanā bija iesaistīti Latvijas Zinātņu akadēmijas locekļi. 10 no 14 valsts pētījumu programmām vadīja LZA īstēnie locekļi – *Dr.sc.comp.* A. Ambainis, *Dr.chem.* B. Andersons, *Dr.med.* V. Pīrāgs, *Dr.habil.sc.ing.* L. Ribickis, *Dr.habil.oec.* B. Rivža, *Dr.habil.art.* O. Spārītis, *Dr.habil.phys.* A. Šternbergs un korespondētājlocekļi – *Dr.sc.ing.* A. Čate, *Dr.sc.comp.* M. Greitāns un *Dr.sc.pol.* J. Ikstens. Vairāk nekā 30 pētnieku – LZA locekļu vadīja valsts pētījumu programmu atsevišķos projektus.

2017. gadā tika turpināta un attīstīta LZA Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas iniciētā **ekspertu konsīliju programma**². Ekspertu konsīliju programmas ideja radās 2015. gadā, kad LZA notika speciālistu apspriede par tēmu “Par prezidenta republiku”. 2016. gada 10. februārī notika pirmais ekspertu konsīlijs “Atklāti par gāzes tirgus liberalizāciju Latvijā”. 2016. gadā tika noturēti vēl trīs konsīliji. 2017. gadā notika jau seši konsīliji par šādām tēmām: “Eiropas Savienības sociālais modelis un sociālo tiesību pīlārs – ienākumu aspekts” (11. janvārī), “Augstākās izglītības iestāžu apvienošana – ieguvumi un riski” (8. februārī), “Mana pensija nākotnē” (10. maijā), “Vai IV atmoda ir iespējama?” (21. maijā), “Jauniešu bezdarbs – cēloņi un risinājumi” (9. augustā) un “Par Latvijas valsts himnu “Dievs, svētī Latviju!”” (1. novembrī).

Ekspertu konsīliju mērķis, izmantojot LZA kā neatkarīgu un neieinteresētu platformu, ir speciālistu lokā apspriest un skaidrot sabiedrībai svarīgus jautājumus. Konsīlijā ir vairākas principiālas dalībnieku grupas:

¹ Avots: LR Izglītības un zinātnes ministrija, Valsts pētījumu programmas 2014.–2017. gadam, sk. <http://www.izm.gov.lv/lv/zinatne/valsts-petijumu-programmas>. Sk. arī LZA zinātņu nodaļu atskaites *LZA Gadagrāmātā 2017*.

² LZA Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas rīkoto ekspertu konsīliju pilnu sarakstu, tai skaitā konsīliju slēdzienus, sk. LZA interneta vietnes www.lza.lv sadaļā “Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļa”.

- valsts institūciju pārstāvji, kas informē ekspertus un kompetenti atbild uz ekspertu uzdotajiem jautājumiem;
- eksperti, kas vispusīgi analizē jautājumu;
- plašsaziņas līdzekļu pārstāvji, kas seko diskusijai un pauž informāciju sabiedrībai;
- interesenti, kas vēlas noklausīties diskusiju klātienē.

Konsīlijā izteiktās atziņas tiek noformētas konsīlija slēdzienā un nogādātas ar tēmu saistītajām valsts institūcijām un plašsaziņas līdzekļiem. Ekspertu konsīliji ir piesaistījuši sabiedrības uzmanību.

2017. gads bija **LZA goda locekļa Gunāra Krolļa 85. jubilejas gads**, ko mākslinieks atzīmēja ar plašu izstāžu sēriju. Mākslinieka mūža mīlestība ir grafika, taču laiku pa laikam viņš izstāda apbrīnojamus saturiski bagātus un vizuāli krāšņus glezniecības darbus. Jubilejas gada cikla pirmajā izstādē “Notikumu arēnas” Jūrmalas pilsētas muzejā bija apskatāmi lielformāta gleznojumi uz koka, audekla, kartona. Darbiem ierosme rasta vēsturē – leģendās vai patiesībā, kuru ar artistisku meistarību iznes simbolu kaleidoskops. Godinot izcilo mākslinieku, LZA Vēstu A daļas 2017. gada 2. numurā publicēts mākslas zinātnieces Ingrīdas Burānes raksts “Atklāsmes”, kur Gunāra Krolļa personība skaidrota caur Jūrmalas izstādes prizmu.

31. oktobrī Latvijas Zinātņu akadēmijā atklāja LZA goda locekļa Gunāra Krolļa izstādi “Konteksts”, kurā tika eksponētas akrila tehnikā veidotas ilustrācijas A. Pumpura eposam “Lāčplēsis” un Ā. Geikina vēsturiskajam romānam “Vēstījums par lībiešu kuningu Kaupo”. 2017. gadā Gunāra Krolļa darbu izstādes bija skatāmas Daugavpils Marka Rotko mākslas centrā, Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā un Madonas novadpētniecības un mākslas muzejā.

Notikumi

30.–31. martā Helsinkos norisinājās pēc kārtas 15. Baltijas intelektuālās sadarbības konference, ko organizēja Somijas Zinātņu akadēmija. Konferences tēma – “Skolotāju izglītības nākotne Baltijas jūras reģionā: virzība uz zinātnē balstītu pedagoģisko izglītību”, un tā bija veltīta pedagoģiskās izglītības pašreizējai situācijai un nākotnes izaicinājumiem Baltijas valstīs un Ziemeļvalstīs. Konferencē tika apskatīti dažādi pedagoģiskās izglītības aspekti un tika diskutēts par zinātnes politikas nostādnēm pedagoģiskās izglītības

jomā. Konferencē piedalījās LZA delegācija: LZA prezidents O. Spārītis, LZA īstenās locekles Dace Markus un Ina Druvieta.

11.–12. maijā Latvijas Zinātņu akadēmijā notika Starptautiskās padomes sadarbībai zinātnē (*International Council for Sciences, ICSU*) Eiropas partneru gada sanāksme, kurā tās dalībnieki apsprieda šīs organizācijas darbības turpmāko stratēģisko attīstību un iekšējos darbības jautājumus. Atsevišķa sesija tika veltīta Eiropā aktuālai tēmai par brīvpieejas jeb atvērtajiem datiem (*Open Data*), kas ir viena no ICSU 2016.–2018. gada darba prioritātēm. Brīvpieejas datu konceptu izveidoja četras starptautiskas zinātniskas organizācijas, kas izstrādāja 12 principus, kas jāievēro, brīvpieejā izmantojot publiski finansētu lielu datu sistēmas. Brīvpieejas dati ir ļoti svarīgs resurss zinātniekiem, veicot eksperimentus un novērojumus, lai atkārtoti pārbaudītu datu un secinājumu atbilstību. Mazāk attīstītām valstīm brīvpieejas dati dod iespēju pilnīgāk piedalīties globālajā zinātnē. Latviju šajā sanāksmē LZA delegātu statusā pārstāvēja LZA prezidents O. Spārītis un LZA ārlietu sekretārs akademiķis T. Jundzis.

15.–16. jūnijā RTU Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultāte, LU Ķīmijas fakultāte, LZA un Latvijas Organiskās sintēzes institūts organizēja Paula Valdena 10. simpoziju organiskajā ķīmijā. Paula Valdena medaļas saņēma četri ķīmiķi – Ērika Bizdēna, Valdis Kokars, Mārtiņš Kalniņš un Uldis Alksnis. Pirmie divi savus pētījumu rezultātus prezentēja simpozija zinātniskajā programmā. LZA goda doktore, RTU profesore Ērika Bizdēna 14. jūnijā svinēja savu jubileju, tāpēc par simpozija lektoriem bija uzaicināti profesores bijušie studenti, kuri tagad sekmīgi strādā dažādās valstīs Eiropā un Amerikā – profesori Ēriks Rozners un LZA ārzemju loceklis Olafs Daugulis, divi ķīmiķi no slavenām firmām Helmārs Šmits (*Syngenta*, Šveice) un Jānis Jaunzems (*Solvay*, Vācija). Tika saglabātas divas simpozija tradīcijas: a) stenda referātus 2 stundu sarunās ar to autoriem–studentiem vērtēja visi simpozija lektori, b) divi no labākajiem Latvijas doktorantiem — Jevgenija Lugiņina un Mārtiņš Otikovs prezentēja savus rezultātus mutiskajā ziņojumā (LZA īst.loc. M. Turks, LZA īst.loc. P. Trapencieris).

12. septembrī Latvijas Zinātņu akadēmijā notika Latvijas – Krievijas kopējās vēsturnieku komisijas Krievijas puses līdzpriekšsēdētāja akademiķa, Krievijas Zinātņu akadēmijas īstenā locekļa, Vispārējās vēstures institūta direktora Aleksandra Čubarjana tikšanās ar Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidentu Ojāru Spārīti, kā arī vēsturnieku komisijas Latvijas puses priekšsēdētāju profesoru Antoniju Zundu. Tikšanās piedalījās arī Latvijas puses vēsturnieku

komisijas pētnieks Aleksandrs Ivanovs un prof. Irēna Saleniece (Daugavpils Universitāte), kā arī atbildīgais sekretārs Valdis Kuzmins.

29. septembrī LZA telpās norisinājās Latvijas Ekonomistu asociācijas ikgadējā konference “Institūcijas, morāle un racionalitāte ekonomikā”, kas tika rīkota sadarbībā ar LZA.

11.–13. oktobrī konferences “Eiropas pētniecības izcilība – ietekme un vērtības sabiedrībai” Tallinā, ko organizēja ES Padomē prezidējošā valsts Igaunija, norisē un diskusijās piedalījās LZA īstenā locekle *Dr.habil.oec.* B. Rivža.

19.–20. oktobrī Latvijas Farmakoloģijas biedrība (LFB) rīkoja 2. starptautisko konferenci “*From cellular processes to drug targets*”. Piedalījās 171 dalībnieks no 12 valstīm. Konferences tematika bija veltīta farmakoterapeitiskām stratēģijām – kā, izprotot šūnas molekulāros mehānismus, var visefektīvāk un racionālāk noregulēt procesus, kas nodrošina šūnas dzīvotspēju un līdz ar to novērst slimību izraisošos traucējumus. Konference bija veltīta LFB 45. gadadienai. Svecēju vidū bija gan *IUPHAR* (Starptautiskās Farmakoloģijas apvienības), gan *EPHAR* (Eiropas Farmakoloģijas apvienības) pārstāvji, arī žurnāla *Pharmacological Reviews* galvenais redaktors *Emilio Clementi* (Itālija) (LZA īst.loc. V. Kluša, LZA īst.loc. I. Kalviņš, LZA īst.loc. R. Muceniece).

26. oktobrī–3. novembrī Rīgā, Daugavpilī un Liepājā norisinājās Letonikas VII kongress, kas bija veltīts Latgales kongresa 100. gadadienai, cildinot pirms simts gadiem Rēzeknē pieņemto latgaliešu lēmumu apvienoties ar pārējiem Latvijas novadiem. Kongresa atklāšanā Daugavpils Universitātes telpās tās rektors LZA īstenais loceklis A. Barševskis savā uzrunā uzsvēra Latgales kongresa vēsturisko lomu Latvijas valsts tapšanā un Latvijas vienotības veidošanā. Kultūras daudzveidība ir jebkuras tautas bagātība un ir apsveicami, ka valsts pētījumu programmas Letonika ietvaros tā tiek apzināta, izpētīta un godā celta. Klātesošos uzrunāja arī Letonikas VII kongresa Rīcības komitejas priekšsēdētājs, Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents O. Spārītis. Kongresa plenārsēdē tika nolasīti 16 ziņojumi par Latgales vēsturi, kultūru, valodu, literatūru, arī ekonomiku u.c. jautājumiem.

Letonikas VII kongresa sekcijas balstījās uz valsts pētījuma programmas Letonika ietvaros veiktajiem pētījumiem un atspoguļoja to rezultātus. Sekcijās tika apspriesti daudzveidīgi un aktuāli jautājumi, tādi kā nepārtrauktības doktrīnas loma Baltijas valstu vēstures kontekstā (vad. T. Jundzis), sociālpolitiskās norises Latvijas kultūrtelpā (vad. D. Bleiere un G. Zemītis);

latviešu valodas pētījumi 21. gadsimta zinātnes kontekstā (vad. I. Jansone); kultūra un identitāte Latvijā (vad. B. Kalnačs un P. Daija); literārā mantojuma recepcija un jaunrade: dzimumdiferences aspekti (vad. A. Cimdiņa); Latvijas mākslas vēstures zaudējumi un atradumi pētījumos (vad. K. Ābele); filosofiskās idejas un personības (vad. V. Vēvere, A. Balodis); reliģiskā pieredze vērtību izvēlē (vad. S. Krūmiņa-Koņkova); dzīvesstāsti – no intervijas līdz tekstam (vad. I. Garda-Rozenberga); identitātes un vērtību meklējumi (vad. J. Kursīte); Baltijas un Ziemeļvalstu sadarbība dzīvesstāstu pētījumos (vad. M. Zirnīte); Piemares ļaudis un likteņi (vad. I. Ozola un E. Lāms).

Letonikas VII kongresa ietvaros notika arī kārtējā Krišjāņa Barona konference “Folklorā: vērtības un intereses”, kur tika nolasīti vairāk nekā 20 ziņojumi.

Letonikas VII kongress noslēdzās 2017. gada 3. novembrī ar valsts pētījuma programmas Letonika projektu vadītāju pārskata sesiju programmas vadītāja O. Spārīša vadībā.

3. novembrī Latvijas Zinātņu akadēmijā viesojās Eiropas Komisijas priekšsēdētāja vietnieks eiro un sociālā dialoga jautājumos Valdis Dombrovskis. Diskusijā ar akadēmisko aprindu pārstāvjiem izvērsās saruna par zemo zinātnes finansējumu Latvijā un iespējām uzlabot šo situāciju, izmantojot Eiropas Savienības sniegtās iespējas. Diskusijā piedalījās Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents O. Spārītis, LZA viceprezidents A. Krasņikovs, LZA ārlietu sekretārs T. Jundzis, akademiķi J. Stradiņš, E. Grēns, B. Rivža, I. Kalviņš, M. Kūle, A. Šternbergs, zinātnisko institūtu vadošie pētnieki.

24. novembrī pēc Latvijas Zinātņu akadēmijas iniciatīvas un ar Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā biroja atbalstu Eiropas Savienības mājā norisinājās pirmais brīfings par Latvijas zinātnes sasniegumu komercializācijas potenciālu ārvalstu ekonomiskajām misijām un tirdzniecības kamerām Latvijā jeb *Latvia Science Expo 2017*. Brīfingā piedalījās T. Juhna (Rīgas Tehniskā universitāte, Latvijas Zinātnes padome) ar prezentāciju par sasniegumiem Latvijas inženierzinātnēs, Ā. Jansons (Silava, Latvijas Lauksaimniecības universitāte) ar stāstījumu par mežzinātnes attīstību, O. Pugovičs (Latvijas Organiskās sintēzes institūts) iepazīstināja ar institūta sasniegumiem organiskās ķīmijas un farmakoloģijas akadēmiskajā pētniecībā un medicīnas ķīmijas praktiskajos pielietojumos, bet A. Šternbergs (Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūts) informēja par CAMART² projektu. Betona kompozītmateriāli un citi būvmateriāli bija “Primekss LLC” galvenā izpilddirektora J. Ošleja prezentācijas tēma. Brīfingu noslēdza Latvijas Universitātes Elektronikas

un datorzinātņu institūta direktora M. Greitāna pārskats par informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomas sasniegumiem Latvijā.

17.–19. decembrī LZA īstenā locekle B. Rivža piedalījās Eiropas Komisijas rīkotajā konferencē Briselē (Beļģija) par ES lauksaimniecības nākotnes perspektīvām.

NOZĪMĪGĀKIE SASNIEGUMI ZINĀTNĒ 2017. GADĀ

Sasniegumi teorētiskajā zinātnē

- ***Origināla topoloģiskā funkcionēšanas modelēšanas teorija nodrošina drošu un kvalitatīvu programmatūras arhitektūras konstruēšanu no sākuma līdz izstrādes beigām un tās saglabāšanu uzturēšanas laikā, tiks izmantota jauna IT starptautiskā standarta izstrādē***

Jānis Osis, Uldis Doniņš. **Topoloģiskā UML modelēšana: uzlabota domēna modelēšanas un programmatūras izstrādes pieeja.** Teorētiskais pamats programmatūras izstrādei. Elsevier, 2017, 253 lpp. (*Janis Osis and Uldis Donins. "Topological UML Modelling. An improved approach for domain modelling and Software development". Elsevier, 2017, 253 pp.*)

LZA goda loceklis Jānis Osis, *Dr.sc.ing.* Uldis Doniņš

Rīgas Tehniskās universitātes Datorzinātnes un informācijas tehnoloģijas fakultātes Lietišķo datorsistēmu institūts

Radīti programmatūras izstrādes teorētiskie pamati un jauna programmatūras izstrādes pieeja, lai aizvietotu pašreizējās neefektīvās un nekvalitatīvās pieejas. Mūsdienu praksē domēna analīze un projektēšana tiek veikta ar iteratīvām un spējām pieejām bez teorētiska pamatojuma, uzskatot, ka programmatūras arhitektūra (konstrukcija) izveidosies projekta izstrādes laikā atkārtota produkta koda pārskatīšanas un refaktoringa rezultātā. Tas rada tehnisko parādu, jo par samērā ātri un viegli iegūto rezultātu ilgtermiņā ir 'jāmaksā' programmas produkta uzturēšanas laikā, novēršot projektēšanas kļūdas. Autori ar reāli pielietojama projektējuma palīdzību atklāj, ka šī originālā topoloģiskā funkcionēšanas modelēšanas teorija nodrošina drošu un kvalitatīvu programmatūras arhitektūras konstruēšanu no sākuma līdz izstrādes beigām un saglabāšanu uzturēšanas laikā. Šo pieeju izmantos jauna IT starptautiskā standarta izstrādāšanā.

- ***Izpētīts zirnekļu tīkla veidošanās molekulārais mehānisms un novērtēta mākslīgā zirnekļu zīda iegūšanas procesa līdzība dabiskajam***

LZA korespondētājloceklis Kristaps Jaudzems, *Mg.chem.* Mārtiņš Otikovs

Latvijas Organiskās sintēzes institūts (LOSI) sadarbībā ar Karolinska institūtu Zviedrijā (*Karolinska Institutet*) un Analītisko zinātņu institūtu Francijā (*Institute of Analytical Sciences, ISA*)

Zirnekļu zīds ir augstvērtīgs materiāls ar perspektīvu lietojumu vairākās nozarēs no biomedicīnas līdz būvniecībai. Zirnekļi savu tīklu vērpj no zīda šķiedrām, kuras veidotas no olbaltumvielām. Līdz šim šķiedras veidošanās process nebija pilnīgi izpētīts, radot šķēršļus efektīvu mākslīgā zīda pavedienu iegūšanas tehnoloģijas izstrādei. LOSI zinātnieku darbu ciklā pētīts zirnekļu zīda šķiedru veidošanās dabiskais process un noskaidrots pārvērtību mehānisms, kas nodrošina kontrolētu zirnekļu zīda olbaltumvielu pāreju no šķīstoša stāvokļa šķiedras pavedienos. Izmantojot iegūtās zināšanas, novērtēts, cik precīzi mūsdienās eksistējošās mākslīgā zirnekļu zīda iegūšanas pieejas atdarina dabiskās šķiedras veidošanās procesu, ļaujot izvirzīt idejas efektīvu tehnoloģiju izstrādei.

- ***Izstrādāts jauns savienojums E1R atmiņas procesu uzlabošanai un epilepsijas ārstēšanai***

Dr.med. Līga Zvejniece, *Dr.pharm.* Edijs Vāvers, *Dr.biol.* Baiba Švalbe, *Dr.chem.* Maksims Vorona, LZA akadēmiķe Maija Dambrova, LZA akadēmiķis Grigorijs Veinbergs, LZA akadēmiķis Ivars Kalviņš (Latvijas Organiskās sintēzes institūts), *Dr.biol.* Ilga Misāne, *Dr.med.* Ilmārs Stonāns (AS “Grindeks”)

E1R jeb metilfenilpiracetāms ir jauna viela, kas varētu kalpot kā perspektīvs savienojums atmiņas traucējumu un epilepsijas ārstēšanai. E1R tika sintezēts Latvijas Organiskās sintēzes institūtā, pateicoties izcilam ķīmiķu veikumam un zināšanām optiski aktīvu savienojumu sintēzē. E1R ir pirmais pasaulē zināmais Sigma 1 receptoru alostēriskais modulators, kas uzlabo atmiņas procesus un novērš krampjus. Balstoties uz zinātnieku iegūtajiem rezultātiem par E1R iespējamo pielietojumu klīniskajā praksē, ir reģistrēti 6 ārvalstu patenti un publicēti 5 raksti prestižos starptautiskos žurnālos.

- ***Persistentu vīrusu infekciju iesaiste nervu sistēmas slimību attīstībā: pirmo reizi atklāts, ka vīrusi var integrēties šūnas genomā, bet infekciju var pārmantot no paaudzes paaudzē***

Dr.habil.biol. Svetlana Čapenko, *Dr.med.* Santa Rasa, *Dr.med.* Sandra Skuja, *Dr.habil.med.* Valērija Groma, LZA akadēmiķe Modra Murovska

Rīgas Stradiņa universitātes Mikrobioloģijas un virusoloģijas institūts

Bēta-herpesvīrusi (HHV-6 un HHV-7) pēc primāras infekcijas var saglabāties snaudošas jeb latentas infekcijas formā visā dzīves garumā, taču to ietekme uz cilvēka veselību nav pietiekami izpētīta, kā arī nav noteikti faktori, kas provocē vīrusa reaktivāciju. Tā kā vīruss pastāvīgi var atrasties arī nervaudos, tika pētīta persistējošas herpesvīrusu infekcijas iesaiste nervu slimību (encefalopātijas, fibromialģijas un mialģiskās encefalopātijas/hroniskā noguruma sindroma – ME/CFS) attīstībā. Gan fibromialģijas, gan ME/CFS pacientiem biežāk konstatēta HHV-6 un HHV-7 persistenta infekcija un tās aktivācija. Arī encefalopātijas gadījumā smadzeņu audos biežāk noteikti bēta-herpesvīrusu infekcijas marķieri un parādīts, ka HHV-6 visvairāk izmaina smadzeņu baltās vielas rajonus, kur lokalizējas neiroglijas šūnas, ieskaitot oligodendrocītus. Tos izmainot, vīruss ietekmē nervu impulsu pārvadi. Pētot mialģisko encefalomielītu/hroniskā noguruma sindromu, pirmo reizi parādīts, ka HHV-7, līdzīgi kā HHV-6, var integrēties šūnas genomā, kā rezultātā infekcija var tikt pārmantota vertikāli no paaudzes paaudzē.

- ***Apkopojot vēstures, organoloģijas, folkloristikas, valodniecības un citus datus, izstrādāts kvalitatīvi jauns pētījums par Latvijā dažādos laikmetos lietotiem skaņu rīkiem***

Valdis Muktupāvels. **Tautas mūzikas instrumenti Latvijā.** Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2017. 320 lpp.

Apkopojot vēstures, organoloģijas, folkloristikas, valodniecības un citus datus, Valdis Muktupāvels ir izstrādājis kvalitatīvi jaunu skatījumu uz Latvijas tautā dažādos laikmetos lietotiem skaņu rīkiem. Balstoties uz Eiropas organoloģijas sasniegumiem un pieredzi, ir izveidota mūzikas instrumentu sistemātika, tā ļaujot Latvijas organoloģijas materiālu iekļaut starptautiskā aprītē. Pētījums ir publicēts monogrāfijā, enciklopēdiski plašais izdevums ir papildināts ar 157 vēsturiskiem un Latvijas muzejos fotografētiem attēliem, instrumentu izplatības kartēm, nošu pielikumu un rādītājiem.

- ***Pirmreizējs pētījums par dzeju latviešu valodā reformācijas, vēlās renesanses un baroka laikmetā***

Māra Grudule. **Latviešu dzejas sākotne 16. un 17. gadsimtā kultūrvēsturiskos kontekstos.** Rīga: Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts, 2017. 416 lpp.

Monogrāfija ir pirmreizējs pētījums par dzeju latviešu valodā reformācijas, vēlās renesanses un baroka laikmetā: par garīgajām dziesmām un veltījuma dzejoļiem, kas galvenokārt tulkoti no vācu valodas. Grāmatas vērtību ceļ tulkojumu un oriģinālu salīdzinājumi, nonākot pie būtiskiem secinājumiem: 1) par latviešu literatūras iekļaušanos

Eiropas literārajā tradīcijā jau kopš tās pirmsākumiem; 2) par tulkotāju rēķināšanos ar adresātu, tulkojumos iekļaujot latviešu garīgajai pasaulei un kultūrai raksturīgus elementus; 3) par šā laikmeta dzejas tradīcijas noturību vēl 18. un 19. gadsimtā un atsevišķām atbalsīm mūsdienu kultūrā.

- ***Pētījumā atklāts, kā sociāldemokrāts Rainis kļuva par latviešu nacionālo centienu satura un dziļākās ideoloģiskās jēgas izteicēju, par latviešu nacionālās valsts vīzijas veidotāju ar tālu skatu vienotajā nākotnes Eiropā un pasaulē***

Gundega Grīnuma. **Viņpus Alpiem. Rainis un Aspazija Kastaņolā: Jaunatklāti tūvplāni.** Rīga: Mansards, 2017. 968 lpp.

Pētījumā izgaismots maz pētītais posms Raiņa un Aspazijas dzīvesstāstos – politiskās emigrācijas laiks Šveicē (1906–1920). Izmantojot līdz šim nepublicētus arhīvu materiālus – dokumentus, dienasgrāmatu fragmentus, darbu “radāmās domas”, aizsāktu lugu uzmetumus, piezīmes par filozofiskiem, mākslinieciskiem un politiskiem jautājumiem, vēstules un laikabiedru atmiņas –, monogrāfijā atklāts, kā Rainis, būdams pārliecināts sociāldemokrāts, kļuva par latviešu nacionālo centienu satura un dziļākās ideoloģiskās jēgas izteicēju, par latviešu nacionālās valsts vīzijas veidotāju ar tālu skatu vienotajā nākotnes Eiropā un pasaulē.

Sasniegumi lietišķajā zinātnē

- ***Sintezēti jauni materiāli, kas pielietojami infrasarkanā starojuma pārveidotājiem un baltās gaismas avotiem***

LZA akadēmiķis Uldis Rogulis, *Dr.habil.phys.* Māris Sprinģis, *Dr.phys.* Anatolijs Šarakovskis, *Dr.phys.* Jurgis Grūbe, *Dr.phys.* Andris Fedotovs, *Dr.phys.* Edgars Elsts, *Mg.sc.ing.* Guna Krieķe, *Mg.phys.* Andris Antuzevičs, *Mg.phys.* Meldra Ķemere

Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūts

Sintezētas oriģinālas, fluorīdu nanokristālus saturošas caurspīdīgas stikla keramikas, kam pievienoti retzemju joni. Kontrolējot nanokristālu izmērus un retzemju jonu koncentrāciju tajos, optimizētas pielietojumiem svarīgas optiskās īpašības – luminiscences efektivitāte un izstarotās gaismas krāsa. Iegūtie oksifluorīdu stikli un stikla keramikas efektīvi pārveido infrasarkanā starojumu (IS) redzamajā gaismā. Materiālu efektivitāte un savietojamība ar optiskajiem viļņvadiem paver iespēju tos izmantot optisko sensoru un IS vizualizatoru izveidē. Mainot stiklu ķīmisko sastāvu, ir iegūti materiāli, kuri izstaro acij patīkamu balto gaismu, ilgtermiņā saglabā savas īpašības un ir pielietojami gaismas avotos.

- ***Izstrādāta programmatūra energosistēmas elektroenerģijas cenu samazināšanai, tās modelēšanai, vadībai un attīstības plānošanai***

LZA korespondētājloceklis Antans Sauhats, *Mg.sc.ing.* Zane Broka, *Mg.sc.ing.* Kārlis Baltputnis, *Dr.sc.ing.* Romāns Petričenko, *Dr.sc.ing.* Gatis Junghāns, *Dr.sc.ing.* Oļegs Linkevičs, *Dr.sc.ing.* Laila Zemīte, LZA goda loceklis Namejs Zeltiņš, *Dr.sc.ing.* Renāta Varfolomejeva, *Dr.sc.ing.* Ļubova Petričenko, *Dr.sc.ing.* Jevgeņijs Kozadajevs

Rīgas Tehniskās universitātes Enerģētikas institūts

Veiktie pētījumi un izstrādātais datorprogrammu kopums vērsti uz to, lai palielinātu energoapgādes efektivitāti un drošumu, veicinātu Latvijas enerģētisko neatkarību un integrāciju Eiropas energosistēmā. Izveidoti detalizēti Latvijas energosistēmas un tās elementu matemātiskie modeļi. Pētījumu rezultāti publicēti starptautiskos zinātniskos izdevumos un tiek izmantoti praksē Latvijas energosistēmas darba nodrošināšanā, tādējādi sniedzot labumu gan enerģijas lietotājiem, gan sistēmas operatoriem, gan arī elektroenerģijas ražotājiem kā Latvijā, tā kaimiņvalstīs. Izveidotā programmatūra izmantota arī vietēja un starptautiska mēroga pētniecības projektu īstenošanā.

- ***Izstrādāts efektīvs siltumizolācijas materiāls: putupoliuretāna kompozīcija, kurā izmantota Latvijā iegūstamā rapšu eļļa***

Dr.habil.chem. Uldis Stirna, LZA korespondētājloceklis Uģis Cābulis, *Dr.sc.ing.* Vladimirs Jakušins, *Mg.sc.ing.* Miķelis Kirpluks, *Mg.* Anda Fridrihsone

Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts

Lai samazinātu atkarību no naftas importa un ņemot vērā Eiropas Savienības uzstādījumus par siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazināšanu, ir izstrādāts efektīvs siltumizolācijas materiāls – putupoliuretāna kompozīcija, kurā izmantota Latvijā iegūstamā rapšu eļļa. Iegūtie siltumizolācijas materiāli ir konkurētspējīgi ar pašreiz tirgū esošajiem, tiem ir plašs praktiskais pielietojums gan kā siltumizolācijai, gan kā triecienus absorbējošām detaļām automašīnām.

- ***Inovatīvi olbaltumvielām un šķiedrvielām bagāti pārtikas produkti no Latvijā audzētiem pākšaugiem***

LZA korespondētājlocekle Sandra Muižniece-Brasava, *Dr.sc.ing.* Asnate Ķirse, *Dr.sc.ing.* Liene Strauta, *Dr.sc.ing.* Ruta Galoburda, LZA korespondētājlocekle Daina Kārklīņa, *Bc.sc.ing.* Evija Puišķina

Latvijas Lauksaimniecības universitātes Pārtikas tehnoloģijas fakultāte

Izstrādāti jauni risinājumi ar olbaltumvielām un šķiedrvielām bagātu pārtikas produktu ražošanai no Latvijā audzētiem pelēkajiem zirņiem, cūku pupām un lauka pupām – pākšaugu pastētes, ekstrudētas pākšaugu uzkodas un pākšaugu batoniņi.

- ***Pētījumā par farmaceitisko savienojumu atlikumu izplatību Latvijas apkārtējās vides objektos un to koncentrācijas samazināšanas iespējām piedāvātas vairākas perspektīvas un efektīvas farmaceitisko atliekvielu koncentrācijas samazināšanas tehnoloģijas***

Dr.chem. Vadims Bartkevičs, *Dr.biol.* Olga Mutere, *Dr.chem.* Ingars Reinholds, *Dr.chem.* Iveta Pugajeva, *Dr.chem.* Dzintars Začs (Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts “BIOR”), *Mg.chem.* Ingus Pērkons, *Mg.chem.* Jānis Ruško (Latvijas Universitāte)

Pēdējos gados farmaceitiskie preparāti ir radījuši ievērojamas bažas sakarā ar to atlikumu nonākšanu apkārtējā vidē un potenciālo apdraudējumu vides ekoloģijai un cilvēku veselībai. Grupa zinātnieku ir veikuši pētījumus par apkārtējās vides piesārņojumu ar farmaceitiskajiem preparātiem, par šo savienojumu pārveidošanas mehānismiem apkārtējā vidē un notekūdeņu attīrīšanas tehnoloģijām. Pētījumu rezultātā piedāvātas vairākas perspektīvas farmaceitisko atliekvielu koncentrācijas samazināšanas tehnoloģijas.

Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidenta Atzinības raksts

2017. GADA SASNIEGUMI ZINĀTNĒ

Sasniegumi teorētiskajā zinātnē

- ***Pētījums veltīts Latvijas padomju otrās okupācijas pirmo gadu Rīgas privātpersonām piederošo mākslas darbu un citu kultūras vērtību atsavināšanas, iznīcināšanas, pazudināšanas, izsaimniekošanas, kā arī valsts muzeju kolekciju veidošanas vēsturei***

Jānis Kalnačs. **Rīgas dzīvokļu “likumīgā” izlaupīšana. 1944–1949.** Rīga: Neputns, 2017. 464 lpp.

Pētījums “Rīgas dzīvokļu “likumīgā” izlaupīšana. 1944–1949” veltīts Latvijas padomju otrās okupācijas pirmo gadu Rīgas privātpersonām piederošo mākslas darbu

un citu kultūras vērtību atsavināšanas, iznīcināšanas, pazudināšanas, izsaimniekošanas, kā arī valsts muzeju kolekciju veidošanas vēsturei. Pētījums veikts, studējot un interpretējot Latvijas Valsts arhīva, Krievijas Federācijas Valsts arhīva dokumentus, Latvija Nacionālā mākslas muzeja, Latvijas Nacionālā vēstures muzeja, Rakstniecības un mūzikas muzeja, Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja, E. Smiļga Teātra muzeja, P. Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja, Latvijas Universitātes Akadēmiskās bibliotēkas, Latvijas Okupācijas muzeja, provinces muzeju, Mārburgas fotoarhīva, privātkolekciju vizuālos un rakstītos materiālus, kā arī ar tēmu saistīto dažādu periodu literatūru, rakstus un attēlus periodikā, atmiņu un liecinieku stāstījumus.

- ***Pētījumā sniegts jauns un padziļināts skatījums uz Baltijas vācu mācītāju ieguldījumu latviešu literārās kultūras veidošanās procesā Gotharda Frīdriha Stendera un Garlība Merķeļa laikmetā***

Pauls Daija. **Literary History and Popular Enlightenment in Latvian Culture.** Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 2017. 160 lpp.

Grāmata ir literatūrvēsturisks pētījums par apgaismības laikmetu latviešu kultūrā 18. gadsimta otrajā pusē un 19. gadsimta sākumā. Tajā sniegts jauns un padziļināts skatījums uz Baltijas vācu mācītāju ieguldījumu latviešu literārās kultūras veidošanās procesā Gotharda Frīdriha Stendera un Garlība Merķeļa laikmetā. Izsekojot pārmaiņām latviešu literatūrā, pakāpeniskam sekularizācijas procesam un jaunu tēmu ienākšanai, monogrāfija atklāj tautas apgaismības ideju ienākšanu Baltijā no vācvalodīgajām zemēm un piedāvā ieskatu nozīmīgākajos apgaismības laikmeta literārajos darbos.

Sasniegumi lietišķajā zinātnē

- ***Izstrādāti jaunas klases šķidro metālu elektromagnētiskās indukcijas sūkņi***

Dr.phys. Imants Bucenieks

Latvijas Universitātes Fizikas institūts

Šķidro metālu pārsūkņēšanas problēmas ir aktuālas sakarā ar jauno enerģijas iekārtu realizēšanu (kodolsintēzes reaktori, neitronu atskaldīšanas avoti, ceturtās paaudzes ātro neitronu reaktori), kurās dažādi šķidrie metāli (svins, dzīvsudrabs, svina sakausējumi ar bismutu vai litiju, nātrijs) tiek izmantoti kā darba vide un reizē arī kā siltumnesējs. Ņemot vērā šķidro metālu augsto temperatūru un agresivitāti, to pārsūkņēšanā ar mehāniskiem sūkņiem ir lielas problēmas, jo to darbības princips balstās uz šķidrajā metālā iegremdētajām mehāniskām daļām un līdz ar to dažādu blīvslēdžu

nepieciešamību. Elektromagnētisko indukcijas sūkņu priekšrocība nav apstrīdama, jo šo sūkņu darbības princips balstās uz šķidrā metālā inducētiem elektromagnētiskajiem spēkiem. Indukcijas sūkņos aktīvā magnētiskā sistēma atrodas ārpus sūkņa kanāla ar šķidro metālu un nenonāk kontaktā ar to. Šādiem sūkņiem ir būtiskas priekšrocības salīdzinājumā ar tradicionālajiem 3-fāžu induktoru sūkņiem – ievērojami vienkāršāka konstrukcija, mazāki gabarīti un lielāka efektivitāte, jo tajos nav ar elektrisko strāvu barojamo magnētisko polu, bet darbojas pastāvīgi magnēti.

- ***Radīts un aprobēts universāls bezpilota auto vadības risinājums un algoritmi transportlīdzekļu autonomai un kooperatīvai braukšanai***

LZA korespondētājloceklis Modris Greitāns, *Mg.sc.ing.* Ingars Ribners, *Mg.* Aleksandrs Ļevinskis, *Mg.* Nauris Dorbe, *Mg.sc.comp.* Krišjānis Nesenbergs

Latvijas Universitātes Elektronikas un datorzinātņu institūts

Radīts un aprobēts universāls bezpilota auto vadības risinājums un algoritmi transportlīdzekļu autonomai un kooperatīvajai braukšanai, ar ko Latvijā jau aprīkoti vairāki auto. Ar vienu no šiem auto Latvija izcīnīja iespēju būt starp 11 komandām no visas pasaules, kas piedalījās kooperatīvās braukšanas izaicinājumā *Grand Cooperative Driving Challenge 2016* Nīderlandē.

Pirmie bezpilota auto braucieni Latvijā tika veikti 2017. gadā bijušajā Rumbulas lidlaukā un Bīķernieku kompleksajā sporta bāzē. Šobrīd darbs pie bezpilota auto risinājumiem tiek turpināts, institūtam sadarbojoties ar LMT, CSDD un Singapūras jaunuzņēmumu *Pilot Automotive Labs*, lai bezpilota auto Latvijā kļūtu par ikdienu. Pateicoties šim sasniegumam, institūts ir uzsācis arī ES pētniecības programmas “Apvārsnis 2020” projektus partnerībā ar tādiem autoražošanas milžiem kā *Daimler*, *BMW*, *Scania* u.c.

- ***Sintezēti jauni ķīmiskie savienojumi silikona/sililīterminēto polimēru un epoksīda divkomponentu adhēzīvu un hermētiķu ekoloģiskās un tehnoloģiskās efektivitātes paaugstināšanai pielietošanai būvniecībā un autobūvē***

Dr.sc.ing. Jānis Zicāns, *Dipl.ing.* Nikolajs Kurma, *Mg.sc.ing.* Uldis Rekners, *Dr.sc.chem.* Remo Merijs Meri, *Mg.chem.* Juris Umbrāško, *Mg.chem.* Ritvars Bērziņš, *Mg.sc.ing.* Juris Bitenieks

Rīgas Tehniskās universitātes Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultātes Polimērmateriālu institūts sadarbībā ar *SIA TENACHEM/Soudal Group* (Latvija/Beļģija) un *Werner Hollbeck GmbH* (Vācija)

Sintezēti jauni ķīmiskie savienojumi silikona/sililterminēto polimēru un epoksīda divkomponentu adhezīvu un hermētiķu ekoloģiskās un tehnoloģiskās efektivitātes paaugstināšanai pielietošanai būvniecībā un autobūvē pašizlīdzinošos hermētiķu, kā arī augstas stiprības un augstas deformējamības adhezīvu vai hermētiķu veidā. Veikta kompozīciju sastāva izstrāde nolūkā uzlabot cietēšanas kinētiku, kā arī noteikti svarīgākie tehnoloģisko (uzglabāšanas stabilitāte, viskozitāte, cietēšanas kinētika, gēla punkts, agrā stiprība) un ekspluatācijas īpašību rādītāji (stiepes stiprība, cietība, stabilitāte ūdens vidē, izturība pret UV starojumu). Veikta izstrādājamo sistēmu sastāvdaļu nekaitīguma izvērtēšana, aizvietojojt reproduktīvajai sistēmai kaitīgos dibutilalvas un tributilalvas katalizatorus ar ekoloģiskākām alternatīvām.

- ***Veikts starpdisciplinārs pētījums par sējas linu gēniem, kuri atbild par augu izturību pret slimībām jeb rezistenci, pirmo reizi iegūstot rezultātus, kas parāda, ka zelta un sudraba nanodaļiņas ievērojami paaugstina rezistenci gēnos***

Dr.biol. Inese Kokina, *Mg.biol.* Ilona Mickeviča, *Mg.biol.* Marija Jermalonoka, *Bc.* Linda Bankovska, *Dr.phys.* Vjačeslavs Gerbreders, *Dr.phys.* Andrejs Ogurcovs, *Mg.biol.* Inese Jahundovica

Daugavpils Universitātes Dzīvības zinātņu un tehnoloģiju institūta Biotehnoloģiju un tehnoloģiju departaments

Veikts starpdisciplinārs pētījums par sējas linu gēniem, kuri atbild par augu izturību pret slimībām jeb rezistenci. Pētījums veikts linu audu kultūrās, visās tās attīstības stadijās, izmantojot zelta (Au) un sudraba (Ag) nanodaļiņas kā mainības paaugstināšanas avotu. Pirmo reizi ir iegūti rezultāti, kas parāda, ka šīs nanodaļiņas ievērojami paaugstina rezistenci gēnos. Pētījumam ir būtiska praktiska nozīme, jo tā rezultāti ir izmantojami Latvijas tradicionālās lauksaimniecības kultūras (lini) selekcijā uz paaugstinātu izturību pret patogēniem.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS PILNSAPULCES

2017. gadā notika divas LZA pilnsapulces.

Pavasara pilnsapulce 6. aprīlī

Pilnsapulcē piedalījās LR izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Šadurskis, LR Zemkopības ministrijas Nacionālais eksperts Ainars Nābels-Šneiders, LZA locekļi, LZA balvu laureāti un pilnsapulces viesi. Ievadvārdus sacīja prezidents Ojārs Spārītis, pilnsapulci uzrunāja izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Šadurskis un ZM Nacionālais eksperts Ainars Nābels-Šneiders. Tika pasniegtas LZA vārdbalvas un balvas jaunajiem zinātniekiem. Pārskatu par LZA darbību 2016. gadā sniedza LZA ģenerālsekrētārs Andrejs Siliņš. Uzraudzības padomes priekšsēdētājs Juris Krūmiņš nolasīja Uzraudzības padomes ziņojumu par LZA 2016. gada darbības pārbaudi, vērtējot LZA darbības atbilstību LZA Hartai un Statūtiem, LZA pilnsapulces, Senāta, prezidija un valdes lēmumu izpildi. Secinājums – tāpat kā iepriekšējos gados neproporcionāli lielu vietu Senāta, Prezidija un Valdes lēmumos aizņem SIA "Rīgas koncertzāle". Pirms gada vismaz 90% LZA Valdes lēmumu bija saistīti ar šo SIA, 2016. gadā gan 40–50%, toties Prezidija un Senāta lēmumos to īpatsvars ir palielinājies. LZA savu nostāju pauž un aizstāv tiesvedībā. LZA viedoklis tika atzīts par pareizu Latgales Apgabaltiesā 2017. gada 1. februārī.

Uzraudzības padome secina, ka ir pieaugusi LZA loma sabiedrībā. LZA ir turpinājusi sadarbību ar valsts institūcijām, augstskolām, zinātniskajiem institūtiem un dažādām ārpusakadēmiskām organizācijām. Aktīva LZA darbība ir bijusi Latvijas Pētniecības un inovācijas stratēģiskajā padomē, ko vada Ministru prezidents Māris Kučinskis. Notikušas diskusijas ar Saeimas Izglītības un zinātnes komisiju, ar Izglītības un zinātnes ministriju par izmaiņām Zinātniskās darbības likumā un normatīvajos aktos, kas skar zinātnes attīstību un finansēšanu. Nostiprinājusies sadarbība ar citām ministrijām.

Uzraudzības padome arī secina, ka finansējums saskaņā ar IZM noslēgtajiem līgumiem 2016. g. bijis nepietiekams, lai nodrošinātu visu LZA funkciju sekmīgu īstenošanu. Lai nodrošinātu noslēgto līgumu izpildi, LZA veica finansējumu 70,7 tūkst. EUR apjomā no saviem saimnieciskās darbības ieņēmumiem (nedzīvojamo telpu noma, konferenču organizēšana, telekomunikāciju pakalpojumi un autostāvvietu noma). Zinātniskajiem institūtiem un tiem pielīdzinātām institūcijām bez maksas tiek piešķirtas telpas un orgtehnika konferenču rīkošanai. LZA darbinieki – sekretāres un padomnieki, ārlietu daļas darbinieki ir spiesti strādāt par LZA statusam un atbildības kritērijiem neatbilstoši zemu atalgojumu.

Uzraudzības padome iesaka LZA prezidijam un LZA nodaļām turpmāk kritiskāk izvērtēt jauno izsludināto akadēmiķu vakancu skaitu un nozaru izvēli korespondētājocekļu vēlēšanām.

Pilnsapulce apstiprināja abus ziņojumus.

*LZA prezidenta **Ojāra Spārīša** uzruna Pavasara pilnsapulcē
“Missent to Thailand”
Vai Latvija pazūd no pasaules kartes?*

Augsti godātie Latvijas politikas smagsvari, Saeimas, ministriju un izpildvaras pārstāvji, sociālie partneri un uzņēmēji, Latvijas Zinātņu akadēmijas goda mecenāti un labdari! Šajā Pavasara pilnsapulcē, kurā mēs atskatāmies uz iepriekšējā gadā nostaigāto ceļu, es jūs sveicu visu mūsu klātesošo akadēmiķu, korespondētājocekļu, ārzemju un goda locekļu, visas zinātnieku saimes vārdā un novēlu pavasara atmodas enerģiju ikkatra sirdī un akadēmisku viedumu mūsu gaitas stiprināšanā uz inteligēntas, zinātnē balstītas, labklājīgas, plaukstošas, drošas un ilgtspējīgas valsts nākotni – tālu aiz daudzinātās simt gadu robežas.

Pieminot robežu, es vēlos pārtraukt savu svētku uzrunu, atgādinot arī par to, ka akadēmiskajā ceļā, kuru ejam mēs ikviens, ir ne tikai kāpumi un kritumi, bet gadās arī pārrāvumi. Akadēmiskā kopiena zaudē savus biedrus, augstskolas un zinātniskie institūti – savus ilggadējos kolēģus, ģimenes – savus piederīgos un cilvēces izzīņas process – kādu uzticīgu cīnītāju par zinātnes patiesību. Lai pieminētu mūsu mūžības gaitā devušos kolēģus, es aicinu Pilnsapulces dalībniekus piecelties. Godināsim ar klusuma brīdi LZA goda doktoru astronomu Andreju Alksni, LZA goda locekli gleznotāju Birutu Baumanī, LZA īsteno locekli vēsturnieku Jāni Bērziņu, LZA goda doktoru lauksaimnieku Rūdolfu Dumbravu, LZA ārzemju locekli inženierzinātnieku mehānikā Jāni Dunduru, LZA prezidentu no 2004. līdz 2012. gadam, akadēmiķi fiziķi Juri Ekmani, LZA ārzemju locekli literatūrzinātnieku Rolfu Ekmani, LZA akadēmiķi inženierzinātnieku mehānikā Juri Jansonu, akadēmiķi, biologu un rododendru selekcionāru Rihardu Kondratoviču, LZA ārzemju locekli tēlnieku Ernstu Ņeizvestniju, LZA ārzemju locekli valodnieku Alģirdu Sabaļausku, LZA ārzemju locekli literatūrzinātnieku Juri Silenieku, LZA ārzemju locekli literatūrzinātnieku Fridrihu Šolcu, LZA goda doktoru ķīmiķi Ģirtu Zaķi. Viņu piemiņai pavisam drīz Latvijas zinātņu akadēmijas priekšā uzstāties rododendru stādījumi – pēdējais akadēmiķa Riharda Kondratoviča stādītais dārzs, kas bija radīts kā veltījums savai Zinātņu akadēmijai. Paldies jums!

Pēdējā gada laikā es regulāri saņemu vēstules no Vācijas ar spiedogu: *MISSENT TO THAILAND*, lai gan uz aplokšnes uzrakstītā adrese ir absolūti pareiza gan ar manu adresi, gan pilsētu, gan valsts nosaukumu. Vienkārši vēstules klejojami uz Taizemi

un tikai tad uz Latviju liecina par kādu indikatoru Eiropas un pasaules ģeopolitiskajā un ekonomiskajā ranžējumā. Tas nozīmē, ka jau kāda būtiska daļa pasaules, kur nu vēl no mums tikai 1000 kilometru attālumā esošā Vācija redz mūs kaut kur blakus Javai, Sumatrai vai Polinēzijai. Tas ir bīstams simptoms, kas liecina par mūsu jau valsts simtgadei gatavoties sākušās zemes ekonomisko un politisko starptautiskajā zvaigznājā. Mans mērķis nav kritizēt, bet brīdināt un tieši tāpat es redzu šo Latvijas Zinātņu akadēmijas lomu, kuras transformācijas 25. gadadienu mēs varētu atzīmēt šajā pavasarī, ja vien mūsu valsts saimnieciskajai, zinātniskajai un izglītības sinerģijai būtu lemts attīstīties pa vienmērīgi augšup kāpjošu vektoru.

Taču es vēlos atzīmēt kādu pavasara gadalaikam raksturīgu pazīmi, kas liecina par sava veida garīgu renesansi, kura, lai gan ir nākusi vēl, bet es ļoti ceru, ka spēš katalizēt mūsu garīgo enerģiju rezultatīvai reakcijai. Jau gandrīz veselu gadu pēc pagājušā gada pavasarī notikušajām vēlēšanām mēs strādājam atjaunotā Latvijas Zinātņu akadēmijas komandā. Mums ir mainīties un atjaunojies personālsastāvs, mūsu jaunievēlētie kolēģi aktīvi un arī efektīvi pārstāv akadēmiju kā izglītības un zinātnes, tā arī valsts struktūrās. Tas sekmē akadēmijas atpazīstamību, ceļ tās veikspēju un ļauj realizēt pirms diviem gadiem pieņemtās attīstības stratēģijas mērķus. Mēs varam būt gandarīti, ka mūs dzird likumdevēja vara, mūs agrāk raksturīgā nihilistiskajā manierē vairs neuzdrošinās ignorēt izpildvara, ieklausoties mūsu viedoklī, premjerministrs veido sekmīgākas nozaru pārvaldības modeļus. Par mūsu sabiedrotajiem kļūst uzņēmēji un sociālie partneri. Ar šī gada 14. februāri parakstīto sadarbības līgumu par mūsu stratēģisko partneri ir kļuvis Baltijas Pētniecības, tehnoloģiju un inovācijas institūts – biedrība “BIRTP”. Vienotā aliansē ar akadēmiju ir nostājušās Latvijas augstskolas un šo kopīgo starta platformu pilnā mērā apzinās rektori un zinātnisko institūtu vadītāji, un, lai gan tas notiek 25 gadus pēc akadēmijas transformācijas, tas nozīmē ārkārtīgi svarīgu pavērsienu vadītāju apziņā, kas palīdz stiprināt Latvijas Zinātņu akadēmiju kā vienīgo nacionālas nozīmes akadēmiju.

Latvijas Zinātņu akadēmijas izveidotais nodibinājums “Zinātnes fonds” veido aktīvas saiknes starp zinātniekiem un uzņēmējiem, ieguldot reālu pieredzi uzņēmējdarbībā un cenšoties panākt reālus rezultātus gan atbalstam perspektīvo inovatīvo izgudrojumu izstrādes pabeigšanai, gan līdzekļu piesaistē akadēmijas funkciju nodrošinājumam, gan zinātnes popularizēšanai. Par Fonda darbību liecina 2016. gada izcilāko zinātnes sasniegumu godināšanas pasākuma organizēšana Rīgas Motormuzejā, gan arī iesaistīšanās šī gada 29. septembrī iecerētās Zinātnieku nakts līdzorganizācijā. Man ir gods Zinātnes fonda vārdā paziņot gan akadēmiskajai, gan mediju sabiedrībai, ka ar šo brīdi tiek iedibināta žurnālistikas gada balva par konsekventu un lietpratīgu izglītības un zinātnes jautājumu atspoguļojumu presē, televīzijā un medijos. Balvas piešķiršana visticamāk tiktu apvienota vai nu ar Rudens pilnsapulci vai kārtējā gada ievērojamāko zinātnes sasniegumu godināšanas ceremoniju.

Mans nolūks nav uzskaitīt visus paveiktos darbus, jo tam “Gadagrāmātā” ir velīta vesela nodaļa, taču bez jau minētajiem ir vēl kādi panākumi un iestrādes, kuru pilnvērtīgs izmantojums ir visas valsts interesēs. Pagājušā gada 4. novembrī starp Ķīnas Sociālo zinātņu akadēmiju un Latvijas Zinātņu akadēmiju noslēgtais sadarbības līgums veido labvēlīga politiska jumta situāciju ne vien abu līgumslēdzēju, bet arī Latvijas partnervalstu sadarbībai ar lielo partneri. Šīs situācijas izdevīgumu ir pamanījuši un novērtējuši gan mūsu Baltijas kaimiņvalstu akadēmiju vadītāji, gan arī Somijas zinātnes administratori, un uz šāda pamata veidotām zinātniskās sadarbības saitēm vajag nest ekonomisku labumu visiem sadarbības partneriem. Ar L’OREAL Baltija vadītāju Johanu Bergu noslēgtais līgums par stipendijām un balvām sievietēm zinātnē ir ticis paplašināts, iesaistot jauno zinātnieču prēmēšanā kandidātes no kaimiņu republikām.

Sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību savienību, reģionālajām augstskolām un uzņēmējiem kopš 2016. gada novembra Latvijas Zinātņu akadēmija rīko tautsaimniecisko resursu analīzei, izglītībā un zinātnē balstītas uzņēmējdarbības attīstīšanai veltītus forumus, kuru radošo potenciālu jau ir augstu novērtējuši Zemgales un Vidzemes reģiona iedzīvotāju un uzņēmēju aktīvākā daļa. Latgales uzņēmējdarbības veicināšanai veltīts forums jau pavisam drīz 12. aprīlī notiks Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijā, pulcējot Latgales plānošanas reģiona, augstskolas un pašvaldību aicinātos interesentus.

Jau vairākus gadus mūsu akadēmiju atbalsta uzņēmēju un mecenātu Borisa un Ināras Teterevu fonds, garantējot, ka šajā un vēl vismaz divos turpmākajos gados LZA Lielās medaļas ieguvējus sagaida arī patīkama materiālā pateicība. Tālāk jau notiks tā, kā mūsu dārgā Izglītības un zinātnes ministrija attieksies pret izcilībām zinātnē un pret Latvijas Zinātņu akadēmiju, un tas būs atkarīgs no attieksmes maiņas, pieņemot domu, ka akadēmija nav ministrijas konkurents, bet gan sabiedrotais. Tieši uz attieksmes maiņu cerot, Latvijas Zinātņu akadēmija aktīvi organizē Pasaules Latviešu zinātnieku ceturto kongresu, kurš ir paredzēts no 2018. gada 18. līdz 21. jūnijam un kuru kopš Latvijas neatkarības atjaunošanas visas reizes ir organizējusi akadēmija. Kopš pagājušā gada šī kongresa rīkošanu bez jebkādas pieredzes un datubāzes savā darba plānā ir ierakstījuši Izglītības un zinātnes ministrija, bet, lai gan līdz kongresam ir atlicis vien gads, nekas neliecina nedz par šāda mēroga pasākuma organizācijas priekšdarbiem, nedz arī par reālu vēlēšanos šo darbu veikt apvienotiem spēkiem. Vēloties nodrošināt Latvijas valsts dibināšanas gadskārtai cienīgu Pasaules latviešu zinātnieku forumu, Latvijas Zinātņu akadēmija aicina Izglītības un zinātnes ministriju apvienot mūsu kopīgos resursus un tiekties pēc labākā, nevis formālā rezultāta.

Ikviens Pavasara pilnsapulces dalībnieks ir saņēmis mūsu “Gadagrāmatu”, kurā tradicionālajā formātā un gandrīz tradicionāli pēc satura atspoguļota gan mūsu akadēmijas struktūra, gan darbība iepriekšējā gada garumā. Šis 306 lappušu biežais sējums, kurš iznāk jau 25. reizi, tāpat ik gadus pēc Latvijas Zinātņu akadēmijas jaunā statusa iegūšanas, ir liecība gan akadēmijas starptautiskajam prestižam, gan atpazīstamībai mūsu zemē. Gadagrāmata atklāj zinātnes dzīvi un zinātnieku kā viedokļu

līderu lomu aktīvā domu apmaiņā ar sabiedrību, partneriem, politiķiem un uzņēmējiem. Nemaz nevar sacīt, ka Latvija ir bagāta ar līdzīga rakstura zinātnes dzīves hronikālos notikumus reģistrējošiem izdevumiem, un šajā nozīmē Gadagrāmata ir unikāls laikmeta dokuments. Par tā radīšanu gan latviešu, gan angļu valodā es izsaku mūsu visu pateicību krājuma sastādītājiem, rakstu autoriem, nodaļu vadītājiem un zinātniskajiem sekretāriem, maketētājiem, tulkiem un izdevējiem, kā arī LZA Lietu pārvaldei par finansiālo amortizāciju abu izdevumu tapšanā.

Mums visiem šī ir gan atskaites, gan arī svētku diena, kad vairāki latviešu zinātnieki ar akadēmisko stāžu un arī krietns pulciņš jauno zinātnieku saņems Latvijas Zinātņu akadēmijas iedibinātās vārdbalvas par izcilu veikumu un par pirmreizēju pētījumu. Tā ir īpaša atzinība, kad balvas saņēmēju veikums visas akadēmiskās sabiedrības priekšā tiek pielīdzināts nozares izcilību veikumam, skaļi pasakot to, ka sasniegums ir etalona vērtībā un tam ir augstākā raudze. Paldies žūrijai par ieguldīto darbu iesniegto darbu vērtējumā un Senātam par akceptu vārdbalvu piešķirumam. Lai balvas stiprina zinātnieku apziņu par izraudzītās misijas pareizību un vieno akadēmiskās kopības izjūtu ar atziņu, ka mūsu pētnieciskais darbs ir vajadzīgs Latvijas sabiedrības intelektuālā tonusa un zinātnē balstītas ekonomikas attīstībai mūsu pašu sabiedrības labā.

Rudens pilnsapulce 23. novembrī

Pilnsapulcē piedalījās LZA locekļi, LZA jaunu locekļu kandidāti un viesi. Ievadvārdus sacīja prezidents Ojārs Spārītis. Pēc ievadvārdiem akadēmiķis T. Jundzis uzrunāja pilnsapulces dalībniekus, aicinot pilnsapulci nobalsot par to, ka par ievēlētiem skaitīt visus tos īsteno locekļu kandidātus, kas vēlēšanās ieguvuši vairāk nekā 50% plus vienu balsi, kaut gan Senāts ir izsludinājis tikai 9 vakances. Šogad uz 9 akadēmiķu vakancēm ir pieteikušies 20 kandidāti, gan zinātņu nodaļas, gan jaunu zinātņu akadēmijas locekļu izvērtēšanas komisija, gan Senāts ir atzinuši, ka daudzi no kandidātiem ir cienīgi tikt ievēlēti. Pilnsapulce ir tiesīga pieņemt šādu lēmumu. Pilnsapulce nolēma par lēmumu balsot atklāti. Pret šādu lēmumu balsoja 3 pilnsapulces locekļi.

Tradicionāli LZA Rudens pilnsapulce ir veltīta LZA Lielās medaļas laureātu godināšanai. Šogad Lielā medaļa tika pasniegta akadēmiķim Jānim Bārzdīnam par fundamentāliem pētījumiem algoritmu teorijā un datorzinātnes skolas izveidi Latvijā un akadēmiķei Baibai Rivžai par ievērojamu devumu Latvijas lauku un reģionu attīstības izpētē. *Laudatio* J. Bārzdīnam nolasīja LZA korespondētājloceklis Kārlis Čerāns, J. Bārzdīnš sniedza akadēmisko lekciju “Datorzinātņu pasaulē gandrīz mūža garumā”. *Laudatio* B. Rivžai nolasīja LZA goda doktors Voldemārs Strīķis. B. Rivžas akadēmiskās lekcijas temats – “Sociālo zinātņu pārnese Latvijas lauku un reģionu attīstībā”.

Par LZA īstenajiem locekļiem tika ievēlēti: Jānis Alnis (fizika), Maija Burima (literātūrzinātne), Ausma Cimdiņa (literātūrzinātne), Tālis Gaitnieks (mežzinātne), Aigars Jirgensons (ķīmija), Tālis Juhna (inženierzinātne), Mārcis Leja (medicīna),

Sandra Lejniece (medicīna), Valdis Pīrāgs (medicīna), Aleksandrs Šostaks (matemātika), Igors Šuvajevs (filozofija).

Par LZA korespondētājlocekļiem ievēlēti: Aivars Bērziņš (veterinārmedicīna), Inguna Daukste-Silasproģe (literatūrzinātne), Egils Ginters (informātika), Ivars Ijabs (politoloģija), Kristaps Jaudzems (ķīmija), Aigars Pētersons (medicīna), Nils Rostoks (bioloģija), Aleksandrs Urbahs (mehānika), Juris Vīksna (informātika), Ineta Ziemeļe (tiesību zinātne), Sanita Zute (lauksaimniecības zinātne).

Par LZA ārzemju locekļiem ievēlēti: Valdis Bojarevičs (fizika, Lielbritānija), Maija Kukļa (fizika, ASV), Zenons Lovkis (inženierzinātne, Baltkrievija).

Par LZA goda locekļiem ievēlēti Boriss Teterevs un Ināra Tetereva.

*LZA prezidenta **Ojāra Spārīša** uzruna Rudens pilnsapulcē*

Latvijas Zinātņu akadēmijas goda mecenāti, viesi, LZA Lielās medaļas ieguvēji, akadēmiskā saime, akadēmisko nomināciju pretendenti, dāmas un kungi!

Šī ir īpaša diena, kad visa akadēmiskā sabiedrība ir svētku gaidās. Tādēļ arī rudens pilnsapulces darba kārtība būs īpaša. Spriežot pēc šī gada pavasarī un vasarā saņemto iesniegumu un rekomendāciju skaita, Latvijas Zinātņu akadēmijai un tās akadēmiskajam sastāvam ir cerības atgūties no letargijas, kurā tā bija nonākusi 1992. gada transformāciju rezultātā, jo savu gatavību stāties zinātnes elites rindās un atjaunot akadēmisko sastāvu ir apliecinājuši vairāki desmiti mūsu valsts zinātnieku. Kandidātu atbilstmi akadēmiskās ekselences kritērijiem korespondētājlocekļu un akadēmiķu pakāpēs, pēc iepazīšanās ar viņu sasniegumiem, kā arī noklausoties atklātās lekcijas un diskusiju kārtībā iztaujājot, vērtēja LZA nodaļas, Senāts un Vērtēšanas komisija, pieņemot atbilstošākos lēmumus un sniedzot savu redzējumu par pretendentu gatavību Latvijas zinātnes pārstāvniecībai kā mūsu zemē, tā arī starptautiski.

Šī akadēmiskās kvalifikācijas nosaukumu piešķiruma un vēlēšanu diena ieies vēsturē arī ar to, ka mēs vēlēsim jaunus LZA goda locekļus, par kādiem gan akadēmiķi, gan Senāts ir rekomendējis ievēlēt mecenātus Borisu un Ināru Teterevus, atzīmējot viņu tālredzīgo, daudzpusīgo un nesavtīgo devumu Latvijas izglītības, zinātnes, kultūras un sabiedrības labā, tieši tāpat kā leposimies ar jauniem ārzemju locekļiem, kuri godam ataino savu komunikatīvo un akadēmisko misiju globāli saistītajā zinātnes telpā.

Dažos vārdos vēlos apliecināt savu visjaunāko pieredzi mūsu jauno zinātnieku starptautiskās autoritātes nostiprināšanā. Pirms gada Latvijā viesojās Ķīnas valdības delegācija, lai formulas “16+1” ietvaros īstenotu plašu sadarbības projektu programmu. Toreiz Latvijas Zinātņu akadēmija parakstīja sadarbības līgumu ar Ķīnas Sociālo zinātņu akadēmiju, kas uzskatāms par tā saukto “cepures” līgumu jebkurai sadarbībai

divu valstu institūciju starpā, ietverot gan loģistikas, gan ekonomikas, gan arī zinātnes un kultūras nozares. Pirms trim dienām mēs, četru cilvēku grupa, atgriezāmies no Jingmenas provinces Ķīnā, kur ar sponoru atbalstu un pēc Hankou Universitātes lūguma, kuru pārstāv prof. Peters Saksenmaiers, piedalījāmies vairākās konferencēs un tikšanās reizēs ar Vuhanas ekonomiskās attīstības zonu vadītājiem, kā arī ar Ksianjaņas un Jingmenas pašvaldību darbiniekiem, prezentējot Latvijas zinātnes potenciālu un meklējot papildinājumu ES valstu vidū ar visnabadzīgāko zinātnes finansējumu izcēlušās valsts budžetam. Vērtējums bija Latvijas pārstāvjiem glaimojošs: augstu tika novērtēti Rīgas Stradiņa universitātes Mikrobioloģijas nodaļas vecākās pētnieces Ineses Čakstiņas panākumi onkoloģisko saslimšanu identifikācijas jomā, kā arī nedalītu uzmanību un perspektīvas sadarbības iespējas izpelnījās Rīgas Tehniskās universitātes Dizaina Fabrikas inženiera Gunta Kuļikovska neordinārā domāšana inovatīvu konstrukciju un tehnoloģisko sistēmu attīstīšanā. Tādēļ cerības Latvijas zinātnes nākotnei es redzu, iesaistot zinātnes un ekonomikas procesos jaunus un globālas iniciatīvas bagātus cilvēkus.

Latvijas un Ķīnas biznesa un loģistikas trajektoriju izveides iespējas meklēja LZA Zinātnes fonds, un, ja šie jautājumi attīstīsies sekmīgi, tad tas atnesīs Latvijas budžetam papildu nodokļus, bet zinātnei – no ierēdniecības neatkarīga finansējuma iespējas. Šādi izmisuma soļi ir valsts budžeta un struktūrfondu līdzekļu mazefektīvas “apsaimniekošanas”, kā arī mūsu valsts ekonomiskās politikas sekas, kad ar intelektuālo kapacitāti bagātāko zinātnieku talants ir spiests galvenokārt sildīt citu, bet ne savas zemes ekonomiku. Vēl daži vārdi par cerībām zinātnei. Un šoreiz cerību signāli nāk arī no Latvijas uzņēmēju vides, kura līdzīgi mums ir iepazinusi valsts izpildvaras menedžmenta stiprās un vājās puses, un apzinās nepietiekamo zinātnes finansējumu kā ekonomisku, respektīvi, kā savu problēmu. Vairāki ar perspektīvi domājoši uzņēmēji saskata par iespējamu atbalstīt zinātnisko izpēti ar tiešu finansējumu, pasūtot tirgus spējīgu inovatīvu izgudrojumu ieviešanu ražošanā.

Novembra sākumā LZA izsludināja šī gada ievērojamāko zinātnes sasniegumu konkursu, kura rezultātus apkoposim decembrī, lai gadumijā tos darītu zināmus sabiedrībai. To vidū tradicionāli būs gan fundamentālie un lietišķie, gan arī sociālo un humanitāro zinātņu pētījumi, bet pirmo reizi šī, kopš 2002. gada notiekošā konkursa vēsturē desmit gada labāko zinātnisko sasniegumu godināšanas ceremoniju finansiāli ir solījusi atbalstīt Izglītības un zinātnes ministrija, bet reāli to jau ir izdarījuši vairāki uzņēmēji, kuri ir ieinteresēti Latvijas zinātnes veiktspējā, teorētiskajos un praktiskajos pētījumos, bet tādi var rasties vienīgi kvalitatīvas izglītības un tālredzīgas zinātnes politikas apstākļos. Par to viņiem visiem mūsu koptgs paldies!

Tieši tādus – akadēmiskās ekselences briedumu sasniegušos un Latvijas ekonomikai daudz devušus zinātnes izcilniekus mēs godinām šodien. Par izciliem nopelniem Latvijas zinātnes attīstībā mēs, pateicoties mecenātiem, godinām Lielās medaļas ieguvējus – akademiķi, Latvijas Lauksaimniecības universitātes profesori Baibu Rivžu

un akadēmiķi, Latvijas Universitātes Matemātikas un informātikas institūta direktoru Jāni Bārzdiņu – uzklausīsim viņu akadēmiskās lekcijas un bagātināsim arī savu erudīciju ar šo izcilo zinātnieku pieredzi. Lai šī diena mums visiem nes prieku un gandarījumu!

Laudatio Lielās medaļas laureātam akadēmiķim Jānim Bārzdiņam

LZA korespondētājloceklis Kārlis Čerāns

Godātie Ekselences! Godātā Latvijas Zinātņu akadēmijas saime! Dāmas un kungi!

Man ir īpašs gods šodien stādīt priekšā Jums mūsu visu kolēģi

akadēmiķi,

habilitēto datorzinātņu doktoru,

Latvijas Universitātes profesoru,

Latvijas Universitātes Matemātikas un informātikas institūta vadošo pētnieku,

vienu no ievērojamākajiem datorikas virziena pamatlicējiem Latvijā,

Ministru kabineta balvas laureātu par darbu ciklu datorzinātnēs un informācijas tehnoloģijās (2002),

Triju Zvaigžņu ordeņa komandieri (2012),

tagad arī **LZA Lielās medaļas laureātu**,

tuvāko kolēģu vidē ikdienā sauktu vienkārši par profesoru

Jāni Visvaldi Bārzdiņu.

Jāņa Bārzdiņa dzīves ceļš sācies tālajā 1937. gadā Jēkabpils apriņķa Ābeļu pagasta ciematā “Zaļais mežs”. Mācības Salas 7-gadīgajā skolā, tad Jēkabpils lauksaimniecības tehnikumā, paralēli paātrināti trijos gados beidzot arī Jēkabpils vakara vidusskolu.

Nākamo profesora panākumu kaldināšanā nozīmīgu darbu ielikuši skolotāja V. Kalniņa Salas 7-gadīgajā skolā un skolotājs Jānis Jansons Jēkabpils lauksaimniecības tehnikumā, kurš pats bija beidzis Tērbatas Universitāti un ar Jāni Bārzdiņu daudz strādājis individuāli.

Stājoties studēt Latvijas Valsts universitātē, toreizējais Fizikas un matemātikas fakultātes dekāns docents Vilnis Detlovs pierunāja Jāni Bārzdiņu izvēlēties matemātikas specialitāti, jo fizikas specialitātē konkurss būšot par lielu vakara vidusskolas beidzējam.

Docents V. Detlovs vēlāk arī ievadīja Jāni Bārzdiņu datorzinātnes laukā, arī vadot viņa diplomdarbu.

Studijām Universitātē seko aspirantūra, un Jāņa Bārzdiņa ceļš ved uz tālo Novosibirsku, uz akadēmisko pilsētu, uz kurieni bija pārcēlusies liela daļa Padomju Savienības tā laika izcilāko zinātnieku.

Zinātnu kandidāta disertācijā Borisa Trahtenbrota vadībā Jānis Bārzdīņš atrisina akadēmiķa Kolmogorova formulētu problēmu par pašatveidojošos augošu automātu eksistenci no ļoti vienkāršiem bāzes elementiem. Pēc disertācijas aizstāvēšanas – gads Maskavas Valsts universitātē pie akadēmiķa Kolmogorova.

Tālāk, jau 1965. gadā, Jānis Bārzdīņš sāk darbu Latvijas Valsts universitātes Skaitļošanas centrā kā vecākais zinātniskais līdzstrādnieks, vēlāk (kopš 1971. gada) kā Programmēšanas automatizācijas laboratorijas vadītājs.

Pēc Universitātes Skaitļošanas centra pārtapšanas par Universitātes Matemātikas un informātikas institūtu 1990. gadā, laikposmā no 1997. līdz 2006. gadam Jānis Bārzdīņš ir bijis šī institūta direktors.

Līdz pat šim brīdim Jānis Bārzdīņš ir aktīvs zinātnē un pedagoģiskajā darbā gan kā vadošais pētnieks LU Matemātikas un informātikas institūtā, gan kā profesors Latvijas Universitātes Datorikas fakultātē.

Teorētiskās datorzinātnes pētījumi Jāņa Bārzdīņa veidotajā zinātniskajā skolā tās sākuma posmā ir bijuši saistīti ar automatizētas programmu testu būves un algoritmu induktīvās sintēzes problēmām. Mūsdienās varam redzēt abu šo virzienu aktualitātes atdzimšanu datorprogrammu drošības un mākslīgā intelekta kontekstā.

Jāņa Bārzdīņa vadībā ir uzrakstīta bijušajā Padomju Savienībā pirmā grāmata par augsta līmeņa programmēšanas valodu, kas bija valoda PL/1, izstāstot šīs valodas konstrukcijas cilvēkam saprotamas abstraktās mašīnas terminos.

Jāņa Bārzdīņa vadībā tika rīkotas arī regulāras konferences “Programmu sintēze, testēšana, verifikācija un atklādošana”, kurās allaž ļoti augstā līmenī tika pārstāvēts viss bijušās PSRS informācijas tehnoloģiju “zieds”.

Latvijai atgūstot neatkarību un mainoties arī zinātnes finansēšanas nosacījumiem, lai saglabātu zinātnisko grupu, kā arī Institūtu, un kvalitatīvas datorikas studijas Latvijas Universitātē, būtiska kļuva nepieciešamība iesaistīties lietišķajā zinātnē, tajā skaitā arī uzņemoties zinātnietilpīgus komerciālus projektus. Profesora Jāņa Bārzdīņa zinātniskajā vadībā, sadarbībā ar firmām *Siemens* un Jāņa Gobiņa *Infologistik* Vācijā un *DATI*, vēlāk *Exigen* firmām Latvijā, ir ticis izstrādāts universāls sistēmu modelēšanas rīks *GRADE*, kurš daudzās lietotāja iespēju aspektos savulaik nenoliedzami bijis pasaulē pirmajā vietā līdzīgu rīku starpā.

Sistēmu modelēšanas rīki, valodas un ontoloģijas ir daži no lietišķo pētījumu virzieniem, kuros profesoram Jānim Bārzdīņam un viņa vadītajai zinātniskajai grupai ir izdevies iegūt pasaules līmeņa zinātniskos rezultātus.

Līdzās paša iegūtajiem zinātniskajiem rezultātiem, kas ļauj akadēmiķi Jāni Bārzdīņu neapšaubāmi uzskatīt par datorzinātnes klasiķi, zinātnieku raksturo viņa skolnieki, kas sākuši darbu zinātnieka tiešā vadībā, tālāk jau īsteno savus, neatkarīgus pētījumus, vadot jaunus zinātniekus un veidojot zinātnisko telpu.

Profesora Jāņa Bārzdiņa vadībā ir aizstāvētas 19 mūsdienu zinātņu doktora līmenim atbilstošas disertācijas. Starp Jāņa Bārzdiņa skolniekiem ir 3 LZA korespondētājlocekļi. Jāņa Bārzdiņa skolnieks, LZA ārzemju loceklis un arī LZA Lielās medaļas laureāts Alvis Brāzma ir funkcionālās genomikas grupas vadītājs Eiropas Bioinformātikas institūtā. Jāņa Bārzdiņa skolnieks Mihails Augustons ir asociētais profesors prestižajā *Naval Postgraduate school* Monterejā, Kalifornijā.

Līdzās 19 Jāņa Bārzdiņa zinātniskajiem “bērniem” var saskaitīt vismaz 39 viņa zinātniskos “mazbērnus” un jau vismaz 4 zinātniskos “maz-mazbērnus”.

Manā kā profesora Jāņa Bārzdiņa skolnieka pieredzē ir spilgti palicis atmiņā brīdis vēl 90. gadu sākumā, kad ar Latvijā, profesora Bārzdiņa skolā, uzkrāto zinātnisko pieredzi varēju pirmo reizi tikt ar Rietumu zinātniskajā telpā strādājošiem jauniem zinātniekiem. Pārsteidzoši bija tas, ka šeit Rīgā jau 70. gadu sākumā bija izstrādātas metodes un iegūti rezultāti, to skaitā Bārzdiņa, Bičevska un Kalniņa rezultāts par programmu pilnu testu sistēmu automātisku ģenerēšanu, kam Rietumu zinātnieki vēl tikai meklēja analogiskus.

Viens no izcilākajiem Jāņa Bārzdiņa skolniekiem Alvis Brāzma atceras kā, iespējams, visbūtiskāko principu savai zinātniskajai karjerai, padomu, ko saņēmis no profesora pirmajā seminārā pie viņa, vēl studiju pirmajā kursā, proti, ka svarīgi ir nevis tas, cik daudz dažādu teorēmu paspējam apskatīt, bet gan, cik dziļi mēs tās izprotam.

Pats Jānis Bārzdiņš sarunā par būtiskiem zinātnes principiem citē gan vienu no viņa skolotājiem akadēmiķi Kolmogorovu: “Visas nopietnās idejas ir telegrammas formā noformulējamas”, gan Albertu Einšteinu: “Lielās idejas var izstāstīt 6. klases skolniekam.”

Tuvākie kolēģi raksturo Jāni Bārzdiņu kā īstu “vecā kaluma” akadēmiķi, kas ir spējis Latvijas zinātni izvadīt cauri ļoti grūtiem laikiem, parādot ne tikai zinātnisku, bet arī organizatorisku, politisku un cilvēcisku izcilību un pašaieliedzību.

Kaut arī jau ar ļoti cienījamu pieredzi gan veikuma, gan arī nodzīvoto gadu ziņā, profesors Jānis Bārzdiņš arī vēl šodien iet laikam līdzi, ir produktīvs augstākajā starptautiski recenzētās zinātnes līmenī, un arī apbrīnojamā veidā spēj gan profesionāli, gan cilvēciski komunicēt gan ar savas, gan arī savu mazbērnu paaudzes cilvēkiem.

Jāņa Bārzdiņa skolnieks Alvis Brāzma arī raksta: “Profesors Bārzdiņš man ir bieži asociējies ar Nilsu Boru – viņš vienmēr ir aicinājis savus studentus domāt plaši un meklēt drosmīgus un neordinārus risinājumus, viņš vienmēr mūs ir aicinājis strādāt tikai pie svarīgām problēmām, un viņš ir nodibinājis Latvijā datorzinātnes skolu ne tikai teorētiskajā datorzinātnē, bet arī tās pielietojumos. Man ir grūti iedomāties, kā datorzinātne Latvijā bez Bārzdiņa izskatītos, vai tā vispār pastāvētu?”

Sveicam akadēmiķi, profesoru, vadošo pētnieku, habilitēto zinātņu doktoru Jāni Visvaldi Bārzdiņu – LZA Lielās medaļas laureātu!

Lai vēl daudz radošu panākumu, prieka un piepildījuma!

Datorzinātņu pasaulē gandrīz mūža garumā
LZA Lielās medaļas laureāts akadēmiķis Jānis Bārzdiņš

Datorzinātnes, manuprāt, nav vienkārši “vēl viena zinātnes nozare”. Tās veido savu pasauli, kas būtiski atšķiras no fiziskās pasaules. Datorzinātņu pasaule raksturojas ar to, ka to veido pats cilvēks. Bet cilvēks uzreiz nevar izdomāt labāko variantu, tādēļ šī pasaule ļoti strauji mainās. Kas vairs atceras pirmās programmēšanas valodas – tādas kā *ALGOL-60*, *COBOL*, *FORTRAN*? Kas vairs atceras arī valodu *PL/1*, kuras izveidē firma IBM pagājušā gadsimta 60. gados ieguldīja milzīgus spēkus un enerģiju? Tas pats attiecas arī uz valodu *ADA*. Kādēļ uzreiz nevarēja izdomāt objektorientētās programmēšanas valodas? Šķiet, tāpēc, ka tās prasīja pacelšanos augstākā abstrakcijas līmenī, un laikam tas ir visgrūtākais cilvēka domai, kaut arī būtu pieticis ar telegrammu, sastāvošu no pāris teikumiem. Mans stāsts par datorzinātnēm lielā mērā būs stāsts par Lielo telegrammu meklējumiem.

Starp citu, valodai *PL/1* manā un vairāku manu kolēģu zinātniskajā mūžā bija īpaša loma – 70. gados bijušajā Padomju Savienībā mēs uzrakstījām pirmo grāmatu par valodu *PL/1*, kura piedzīvoja vairākus izdevumus un kļuva par galveno mācību grāmatu gan studentiem, gan praktiķiem vismaz 10 gadu garumā. Mums izdevās precīzi nodefinēt iedomājamo skaitļojamo mašīnu, sauktu par “*PL/1* mašīnu”, uz kuras bāzes pietiekami vienkārši varēja precīzi izskaidrot *PL/1* semantiku (valodas oficiālais apraksts aizņēma aptuveni 2000 lappuses un to laiku programmētājam bija grūti saprotams).

Taču bijušās Padomju Savienības laikos es un mani tuvākie kolēģi pamatā bijām matemātiķi. Mēs strādājām pie divām fundamentālām problēmām. Pirmā – kā pēc programmas teksta automātiski ģenerēt tā saucamo pilno piemēru sistēmu – piemēru kopu, uz kuras programma izpilda katru sasniedzamu komandu vismaz vienu reizi. Vispārīgā gadījumā šī problēma ir algoritmiski neatrisināma. Bet mums izdevās pierādīt, ka praktiski svarīgām programmu klasēm pilno piemēru sistēmas tomēr var algoritmiski uzkonstruēt, turklāt pietiekami efektīvi. Drīz vien šis virziens nokļuva manu bijušo doktorantu Jāņa Bičevska un Jura Borzova un viņu skolnieku drošajās rokās un es pats pievērsos otrajai fundamentālajai problēmai – kā pēc piemēriem sintezēt vispārīgas likumsakarības.

Mēs ļoti veiksmīgi attīstījām induktīvās sintēzes teoriju – izrēķināmu funkciju sintēzi pēc piemēriem. Lielī nopelni šeit bija manam dārgajam kolēģim Rūsiņam Freivaldam. Mēs kļuvām pasaulē pazīstami, pie mums brauca ārzemju zinātnieki, daudz publicējāmies. Mūsu jaunie kolēģi sekmīgi aizstāvēja disertācijas šajā jomā, arī mūsu akadēmijas ārzemju loceklis Alvis Brāzma. Mums samērā dziļi izdevās izpētīt induktīvās sintēzes teorētiskās iespējas.

Bet palika tomēr neatbildēts jautājums – kā cilvēks to dara. Piemēram, bērni dzimto valodu iemācās tikai no piemēriem, pie tam gramatiski pareizi – neko nezinaot par

gramatikas likumiem. Acīmredzot, Lielā telegramma vēl nebija atnākusi. Bet par to būs mana stāsta beigās.

Pienāca cerību pilnais skaistais Atmodas laiks. Centāmie apkopot Baltijas valstu datorzinātnieku svarīgākos rezultātus, kas iegūti pēdējo 10 – 15 gadu laikā. Tapa grāmata *Baltic Computer Science*. J. Barzdins and D. Bjorner (Eds.). *Lecture Notes in Computer Science*, Vol. 502. Springer-Verlag, 1991. Paldies pasauleslavenajam dāņu datorzinātniekam Dinesam Bjorneram par ideju, atbalstu un skaisto priekšvārdu. Šī grāmata pagājušā gadsimta 90. gados kalpoja par mūsu vizītkarti ceļā uz Rietumu pasauli.

1991. gadā, pateicoties Jānim Gobiņam, uzsākām sistēmu modelēšanas rīka izstrādi Vācijas kompānijas *Siemens-Nixdorf Informationssysteme* vajadzībām. Vēlāk tas pārtapa *GRADE* projektā, kas turpinājās līdz 2000. gadam, pat nedaudz ilgāk. Rezultātā tika radīts viens no tolaik modernākajiem sistēmu modelēšanas rīkiem pasaulē. Tas ilgušus gadus kalpoja par Latvijas “vizītkarti” IT jomā. To lietoja daudzos uzņēmumos un iestādēs Latvijā (Latvijas Banka, SEB banka, Balta, Lattelecom u.c.) un ārzemēs (*Boeing*, *IBM*, Beļģijas un Nīderlandes Aizsardzības ministrijas u.c.). Uz *GRADE* balstījās IT specialitāšu studentu apmācība Latvijas augstskolās.

Kas bija *GRADE* panākumu pamatā? Pati ideja apsteidza savu laiku par aptuveni pieciem gadiem. Rīka izstrādē tika iesaistīti Latvijas labākie programmētāji un projektētāji. Ne mazsvarīgu lomu spēlēja atmodas laika gaisotne un izstrādātāju entuziasms. Un, protams, Jāņa Gobiņa padomi un nesavtīgums. Man gribas teikt, ka Latvijas IT industrijas sākumi (tāds bija *GRADE* projekts) balstījās ne tikai uz zināšanām, bet arī uz augstiem morālajiem kritērijiem, kuru atblāzma ir jūtama vēl šodien.

Katrai lietai ir sākums un beigas. Kas bija *GRADE* projekta beigu pamatā? Lai cik tas dīvaini arī neskanētu, manuprāt, galvenais iemesls bija tas, ka problēma, kuru risināja *GRADE* – sarežģītu sistēmu modelēšana –, kļuva pārāk svarīgāka. “Pamodās” milži – lielās programmatūru kompānijas ar daudzmiljonu kapitālu (*IBM*, *HP*, *DEC*, *Microsoft*), izveidoja konsorciju, izstrādāja Vienoto modelēšanas valodu *UML* un reizē arī attiecīgos modelēšanas rīkus. *GRADE* bija grūti sacensties ar “milžiem”. Morāle: ja tēma patiešām praktiski svarīga, tā agri vai vēlu nokļūst “milžu” lauciņā. Kur mūsu vieta lietišķo pētījumu jomā? Viennozīmīgas atbildes man nav.

Kas šajā laikā vēl notika datorzinātņu pasaulē? Pagājušā gadsimta 90. gados veidojās izpratne par objektorientēto modelēšanu un metamodeliem (vēl viena Lielā telegramma!). Aptuveni 2003. gadā radās jauna programmsistēmu būves paradigma – Modeļu vadītā arhitektūra (*MDA*). Parādījās jauns jēdziens – modeļu transformācijas, kas, atšķirībā no programmēšanas valodām, daudz tiešāk operēja ar priekšmeta apgabala jēdzieniem. Šajā vilcienā mēs vēl paguvām ielēkt. Izstrādājām valodu *MOLA* – vienu no attīstītākajām modeļu transformāciju valodām, tā nodrošināja mūsu atpazītamību pasaulē, ļāva izcīnīt (kopā ar partneriem) svarīgu ES 6. ietvarprogrammas projektu. Galvenie nopelni šeit bija manam kolēģim Audrim Kalniņam un viņa skolniekiem.

2006. gadā radās pārdoša ideja – “izgriezt” no *GRADE* ļoti dārgo grafiskās saskarnes komponenti (ar *GRADE* izstrādātāju spēkiem) un izstrādāt pilnīgi jaunu modelēšanas rīku būves arhitektūru, izmantojot *MDA* idejas un modeļu transformācijas, pie tam veikt to visu pamatā ar doktorantu spēkiem – sadalot problēmu vairākos promocijas darbos. Rezultātā tapa *GRADE-2* un četri promocijas darbi. Viena no svarīgākajām *GRADE-2* īpašībām – tās iekšējā struktūra uzdots ar metamodeļa palīdzību, to “redz” arī gala lietotājs un var izmantot savās lietojumprogrammās. Turklāt *GRADE-2* ir nevis konkrēts rīka, bet rīku būves platforma, ar kuras palīdzību var viegli ģenerēt konkrētus modelēšanas rīkus. Nedaudz žēl, ka šī Lielā telegramma neatnāca *GRADE* projekta sākumā, varbūt būtu varējuši piedalīties “Milžu cīņiņā” (kā lai neatceras Hārdija Lediņa līdzīga nosaukuma dzejoli). Bet varbūt vēl viss nav zaudēts? Lai tas paliek manu jaunāko kolēģu ziņā...

Taču pēdējos pāris gados datorzinātņu pasaulē sācies kaut kas LIELS – tā ir mašīnāpmācība, balstīta uz dziļajiem neironu tīkliem. Šķiet, lielos vilcienos ir uzminēts tas loģiskais mehānisms, uz kura balstās cilvēka izziņas process, cilvēka spēja sintezēt vispārīgas likumsakarības pēc piemēriem. Protams, šie pētījumi vēl atrodas sākuma stadijā, bet eksperimentu rezultāti ir vairāk nekā pārsteidzoši. Vairs nav nekādu šaubu, ka, piemēram, bezpilota auto vai kvalitatīvs tulks ir tikai dažu gadu darbs. Man ir prieks, ka Latvijas datorzinātnieku vidējās un jaunās paaudzes pārstāvji veiksmīgi ielēkuši šajā vilcienā, turklāt ne jau pēdējā vagonā. Par to liecina izcīnītās pirmās vietas pasaules mēroga sacensībās angļu valodas semantikas izziņāšanā, izmantojot dziļos neironu tīklus. Par to liecina izcīnītie ES projekti, par to liecina izcīnītie *Google* projekti. Mani priecē arī Latvijas IT vadošo kompāniju ieinteresētība šīs jomas attīstībā (beidzot mēs – IT zinātnieki esam vajadzīgi!).

Mani priecē tas, ka IKT nozare līdzās kokmateriālu un pārtikas jomai ir kļuvusi par trešo lielāko eksportētāju. Vai tiešām IKT nozare šajā izšķirošajā brīdī, kad rodas principiāli jaunas IT tehnoloģijas, nav pelnījusi savu Valsts pētījumu programmu? Bet zāle pavasarī laužas cauri arī asfaltam... Nobeidzu savu stāstu ar cerību, ka varbūt pat vēl manas paaudzes laikā Latvija kļūs par IKT lielvalsti un Latvijas IKT nozares eksports pārsniegs to produktu eksportu, kas nāk no mūsu skaistajiem mežiem un laukiem.

Laudatio Lielās medaļas laureātei akadēmiķei Baibai Rivžai

LZA Dr.h.c.agr. Voldemārs Strīķis

Godātie akadēmiķi un klātesošie!

Man jums jāatklāj, ka jūs, godātie akadēmiķi, esiet izteikuši augstāko atzinību ne tikai akadēmiķei Baibai Rivžai, piešķirot LZA Lielo medaļu, bet arī pasnieguši lielu dāvanu Latvijas Lauksaimniecības universitātes Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātei, uzsākot piedesmito darbības gadu.

Šajā sakarā man īpaši liels gods uzteikt mūsu absolventi, šodienas laureāti akadēmijā Baibu Rivža Lielās medaļas saņemšanas dienā, jums visiem klātesot akadēmijas pilnsapulcē.

Atceros notikumus turpat pirms 50 gadiem, proti, 1968. gada augustā Jelgavā, toreiz Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā tika nodibināta Lauksaimniecības ekonomikas fakultāte, šodienas Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultāte. Man, jaunam pētniekam, tikko ieguvušam ekonomikas zinātņu kandidāta grādu, tika uzticēts jaundibinātās fakultātes dekāna amats.

Ar lielu satraukumu un atbildību gaidīju jaunos reflektantus. Biju ļoti pārsteigts, kad daudzo iesniegumu vidū ieraudzīju, kā tai pasakā – iemirdzamies sudraba zivtiņu, Jelgavas 2. vidusskolas absolventes, sudraba medaļnieces Baibas Gūtmanes (šodienas Rivžas) iesniegumu. Tā liktenis saveda mūs kopdarbā jau turpat 50 gadu garumā.

Toreiz – fakultāte jauna: jāveido savas tradīcijas, jāceļ prestižs. Laimējās – priekšgalā teicamniece studijās Baiba Rivža. Saprotu, tas viņai un arī kopumā studentiem ir nepietiekoši – jāceļ augstāk latīņa. Izvērsām zinātnisko darbību, tostarp arī studentu vidū. Jau 2. kursā studenti Baibu Rivžu noskatīja darbīgā docente varbūtību teorijā Austra Brigmane. Viņas uzrunāja un piesaistīja profesors Jānis Vanags, Krievijas Lauksaimniecības zinātņu akadēmijas akademiķis, ražīgs augu un mājdzīvnieku produktivitātes ietekmējošo faktoru pētnieks. Tā profesors, docente un studente kopdarbā pavadīja darbīgus, rezultatīvus studiju un pētnieciskā darba gadus. Bija jānoskaidro ne tikai matemātiskās ietekmējošo un rezultatīvo rādītāju sakarības, to ciešums, bet arī – kā šos rādītājus ietekmē agronomiskie un ekonomiskie faktori. Studiju un pētnieciskā darba rezultātā 1973. gadā ar izcilību tika aizstāvēts diplomdarbs, apgūtas zinātniskā darba metodes. Saņemts agronomes ekonomistes diploms un ieteikums zinātniskās darbības turpināšanai aspirantūrā.

Tieši tajā gadā bija izdevies pierunāt no LZA Ekonomikas institūta pārnākt darbā uz fakultāti profesoru Benjamiņu Treiju, izcilu ekonomikas zinātnieku, ekonomiski matemātisko metožu lietošanas pionieri ekonomisko procesu modelēšanā. Viņš uzņēmās vadīt jaunās zinātnes kalnā kāpējas Baibas Rivžas disertācijas darbu. Kopējais darbs ilga 16 gadus. Tas deva ne tikai ekonomikas zinātņu kandidātes grādu (1977), ekonomikas zinātņu doktores grādu (1990), bet arī kļūt par vadošo pētnieci Jelgavā un ievērotai ar daudzām publikācijām visā Latvijā.

Latvija bija atguvusi neatkarību, pavērs starptautiskās zinātniskās sadarbības durvis. Baiba Rivža aizgūtnēm metās Eiropas un ne tikai tās plašumos. Viņai tiek uzticēti administratīvie amati: Ekonomikas katedras vadītāja (1990–1992), Ekonomikas fakultātes dekāne (1992–1996). Varējām priecāties un apbrīnot (es jau kā rektors) to, cik prasmīgi un neatlaidīgi Ekonomikas fakultāte tika iestūrēta zinātnes starptautiskajos ūdeņos. Fakultātē tika aicināti profesori no ASV, Skandināvijas valstīm. Fakultātē auga ne tikai studentu skaits, bet arī maģistrantu un doktorantu skaits. 1998. gadā Baibai Rivžai jau kā ievērojamai lauku un reģionālās attīstības vadošai pētniecei tiek piešķirts

valsts profesores statuss reģionālās attīstības apakšnozarē. Tiek aicināta un ievēlēta par Latvijas Augstākās izglītības padomes priekšsēdētāju (1996–2006), ievēlēta par 9. Saeimas deputāti, pabūts Izglītības un zinātnes ministres amatā (2006–2007). 1998. gadā tika ievēlēta par Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas (LLMZA) prezidenti. Šajā amatā produktīvi darbojās vēl šodien.

2000. gadā jūs, godātie akadēmiķi, Baibu Rivžu ievēlējāt par akadēmijas īsteno locekli. Kad 2005. gadā tika nodibināta Lauksaimniecības un mežu zinātņu nodaļa, uzticējāt viņai tās vadību.

Ļoti produktīvs darbs arī Jelgavā. Profesores B. Rivžas vadībā par ekonomikas doktoriem jau kļuvuši 18 jaunie zinātnieki. Jau 23 gadus tiek vadīta Ekonomikas promocijas padome, 17 gadus – LLU Profesoru ekonomikā un vadībzinātnē atestācijas padome.

Piešķirti daudzi pagodinājumi – piecu valstu zinātņu akadēmiju (Zviedrijas, Krievijas, Lietuvas, Baltkrievijas un Itālijas) ārzemju locekle, piešķirts Triju Zvaigžņu virsnieka ordenis un daudzi citi. Tie liecina par augstu izcilību ikdienas sūrā darbā ekonomikas zinātnes druvā.

Tomēr šodien jūsu, godātie akadēmiķi, piešķirtā Lielā medaļa daudzu pagodinājumu klāstā mirdzēs visspēcīgāk!

Man kā LLU Ekonomikas fakultātes ilggadīgām dekānam, LLU eksrektoram, LLMZA eksprezidentam Baibas Rivžas spožā zvaigzne zinātnes zvaigznājā it īpaši iepriecinās, ievadot LLU Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātes darbības piecdesmito darbības gadu. Arī personīgi jūtu lielu gandarījumu.

Bet tas vēl nav viss! Ne mazāk šī zvaigzne priecēs čaklo Baibas Rivžas ģimeni – izcilo zinātnieku Pēteri Rivžu, meitas Sandiju un Lauru, nu jau ekonomikas zinātņu doktores, kā arī mazās mazmeitiņas Sofiju un Anci.

Īpaši priecē arī tas, ka Baiba Rivža vēl ir jauna un enerģiska, kurai priekšā vēl daudzi raženi darba gadi.

*LZA Lielās medaļas laureātes akadēmiķes **Baibas Rivžas** runa*

Atsaucoties uz Maķedonijas Aleksandra teikto, arī es saku paldies vecākiem par to, ka viņi deva man dzīvību, bet divreiz paldies – maniem skolotājiem Austrai Brigmanei, Voldemāram Strīķim, Benjamiņam Treijam un Oļģertam Krastiņam, kas man iedeva spārnus.

Pirmais apbalvošanai izvirzītais veikums – sociālo zinātņu pārnese Latvijas reģionu attīstībā un sieviešu uzņēmējdarbībā laukos.

Šogad februārī atzīmējām sieviešu mikrokredīta grupu izveidošanas 20 gadus. Aizsākās tas, man darba gaitās Zviedrijā satiekot lauku sieviešu grupu mikrokredīta kustības projekta vadītāju un “atvedot” šo kustību uz Latviju un visu Baltiju. Kopā ar kolēģi no LLU vispirms veicām sieviešu apmācību un ar zināšanām sniedzām iedrošinājumu, kas sievietēm uzņēmējdarbības sākšanai bija tikpat nepieciešams kā mikrokredīta finansējums, sākotnēji 500 lati un tagad jau 1400 eiro. Apmācībai tika organizēts pustūkstotis semināru, vasaras skolu. Visbiežāk sestdienās un svētdienās braucu pa Latviju un konsultēju lauku sievietes par iespējām sākt biznesu un no bezdarbniecēm kļūt ekonomiski patstāvīgām.

Tuvojoties viena projekta beigām, meklējām iespējas sākt jaunu projektu, lai nerastos finansējuma pārrāvums un varētu iesākt turpināt. Tā, beidzoties sākotnējam Ziemeļvalstu Ministru padomes finansētajam lauku sieviešu mazās uzņēmējdarbības attīstības projektam, kopā ar Latvijas Lauku sieviešu apvienību iesaistījāmies Baltijas jūras valstu pārrobežu sadarbības programmas *Interreg /// B* lauku sieviešu uzņēmējdarbības atbalsta projektā *FEM (Female Entrepreneurs' Meetings in the Baltic Sea Region)*, man esot tā līdzautorei un nacionālajai koordinatorei. Šī projekta ietvaros radījām mentoringa kustību, kad jaunajam uzņēmējam atbalstu sniedz pieredzējis uzņēmējs, resursu centrus un e-komerciju.

Lauku sieviešu uzņēmējdarbība ir augusi un pārveidojusies, bet ir saglabājusies uz mikrokredītu bāzes uzsāktās uzņēmējdarbības daudzveidība. Tā ir saistīta ar lauksaimniecisko ražošanu: dārzeni, ogas, putni, zāļu tējas, kazu siers utt., ar dažāda rakstura pakalpojumu sniegšanu: šūšana, pasākumu organizēšana, bērnu pieskatīšana, juridiskās un grāmatvedības konsultācijas u.c., ar amatniecību: adīšana, tamborēšana, kļudziņu pīšana, keramika, floristika u.c.

Mikrokredīta kustības analīze Latvijā apstiprina praktiķu, zinātnieku un augstskolu mācītspēku sadarbības nozīmi inovatīvu ekonomisku darbību veicināšanā. Šodienas apstākļos šādas sadarbības iespējas izvērsas zinātnes un prakses pārneses centros, kādi darbojas augstākajās mācību iestādēs (LLU, LU u.c.).

Valsts pētījumu programmas EKOSOC-LV mērķis ir nodrošināt Latvijas tautsaimniecības transformācijas, gudras izaugsmes, pārvaldības un tiesiskā ietvara procesu un problēmu izpēti un izpratni valsts un sabiedrības ilgtspējīgai attīstībai. Programmas 10 projektu pētījumi sagrupējas 3 pamatblokos – telpiskā attīstība, sabiedrības attīstība, ekonomiskā attīstība – un visu caurvijošajā tiesiskā ietvara projektā. VPP projektu īstenošanā piedalās 9 augstskolas, vairākas citas zinātniskās iestādes, apvienojot divus simtus pieredzējušo un jauno pētnieku. Vienlaikus vadu visu VPP un projektu “Latvijas lauku un reģionālās attīstības procesu un iespēju izpēti zināšanu ekonomikas kontekstā” telpiskās attīstības projektu blokā.

Analizējot zināšanu ekonomikas attīstības tendences Latvijas lauku telpā pēdējos sešos gados, redzams, ka visos Latvijas reģionos ir audzis zināšanās balstītās uzņēmējdarbības struktūru skaits, pieaudzis segmentā nodarbināto skaits un palielinājies

šī tautsaimniecības segmenta īpatsvars. Diemžēl tempi ir nepietiekami, lai nodrošinātu Latvijas konkurētspēju gan iekšējā tirgū, gan, vēl jo vairāk, starptautiskajā tirgū.

Izstrādāti četri attīstības scenāriji – katram Latvijas reģionam dots kvantitatīvais vērtējums un rasts piemērotākais scenārijs, vērtēšanā iesaistot ekspertus un balstoties uz profesora Tomasa Sāti radīto Hierarhiju analīzes metodi. Tā Zemgales, Kurzemes un Pierīgas reģioniem tika izvēlēts viedās ekonomikas attīstības scenārijs, Vidzemei – viedās pārvaldes scenārijs, bet Latgalei – viedo iedzīvotāju scenārijs. Scenāriji ir izanalizēti un apspriesti kopā ar uzņēmējiem un pašvaldībām reģionu forumos gada garumā.

Apkopojot projektos un to rezultātu apspriešanā reģionālajos forumos tapušos priekšlikumus, tika veidoti Latvijas attīstības scenāriji, ko izvērtēja septiņi eksperti, kas pārstāv Latvijas parlamentu, uzņēmējus, pašvaldības, zinātni un kultūru. Ekspertu vērtējumā saskaņā ar Hierarhiju analīzes metodi Latvijas attīstībai piemērotākie ir konkurētspējas un līderības scenāriji. VPP EKOSOC-LV pētījumu rezultāti tiek apkopoti monogrāfijā "Simtam pāri. Viedā Latvija".

Otrais apbalvošanai izvirzītais veikums – Latvijas zinātnes un augstākās izglītības telpas pārveide atbilstīgi attīstītās pasaules tendencēm.

Esot Augstākās izglītības padomes priekšsēdētājam (1996–2006), nācās realizēt Lisabonas konvencijas un Boloņas deklarācijas prasības. Piedaloties Eiropas vienotās augstākās izglītības un zinātnes telpas veidošanā, Latvijā tika radīta augstākās izglītības kvalitātes vērtēšanas sistēma ar studiju programmu un izglītības iestāžu akreditāciju un kredītpunktu ieviešanu un starptautiskās salīdzināšanas iespējām, profesūras vēlēšanu sistēma, mūžizglītības normatīvie dokumenti, sniedzot iespēju neformālo izglītību novērtēt ar kredītpunktiem un pielīdzināt formālajai izglītībai, tāpat notika augstākās izglītības un zinātnes ciešāka integrācija.

Esmu aktīvi līdzdarbojusies LZA attīstībā, vadot Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļu, kā arī Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmiju, abu akadēmiju starpā veicināta cieša sadarbība.

Starptautiskā dimensija. Būdama *EASAC* eksperte, kopā ar citu valstu kolēģiem izstrādājām Aprītes ekonomikas metodoloģiju, kas ir ļoti svarīga bioekonomikas attīstībai. Esmu Eiropas Lauksaimniecības, Pārtikas un Vides zinātņu akadēmiju asociācijas eksprezidente un Valdes locekle, kā arī Ziemeļvalstu Lauksaimniecības zinātnieku asociācijas (*NJF*) Ekonomikas nodaļas vadītāja vietiece un piecu valstu zinātņu akadēmiju ārzemju locekle (Zviedrija, Itālija, Krievija, Lietuva, Baltkrievija).

Manā vadībā izstrādāti un aizstāvēti 17 promocijas darbi. Esmu vairāk nekā 720 zinātnisko rakstu autore, t.sk. 9 monogrāfiju līdzautore.

LZA SENĀTA DARBĪBA

2017. gadā notika 11 Senāta sēdes (10. janvārī, 14. februārī, 14. martā, 11. aprīlī, 16. maijā, 13. jūnijā, 19. septembrī, 3. oktobrī, 17. oktobrī, 31. oktobrī, 14. novembrī).

10. janvāra sēdē Senāts apstiprināja balvu ekspertu komisiju lēmumus par LZA balvu piešķiršanu, noklausījās LZA prezidenta O. Spārīša informāciju par LZA nominētajiem 2016. gada zinātnes sasniegumiem.

14. februāra sēdē bija veltīta LZA nominēto zinātnes sasniegumu prezentācijai un goda diplomu saņemšanai.

14. marta sēdē Senāts piešķīra LZA Lielo medaļu akadēmiķim Jānim Bārzdiņam par fundamentāliem pētījumiem algoritmu teorijā un datorzinātnes skolas izveidi Latvijā un akadēmiķei Baibai Rivžai par ievērojamu devumu Latvijas lauku un reģionu attīstības izpētē.

Senāts apstiprināja Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļas 2017. gada 12. janvāra sēdes lēmumu un piešķīra LZA goda doktora grādu medicīnā (*Dr.h.c.med.*) Latvijas Ārstu biedrības prezidentam Pēterim Apinim. Senāts noklausījās Latvijas Olimpiskās komitejas prezidenta Aldoņa Vrubļevska un inženiera konstruktora Andra Dambja ziņojumu par sporta un zinātnes sadarbību.

Senāts nolēma izveidot darba grupu inženierzinātņu nodaļas dibināšanas izvērtēšanai šādā sastāvā: L. Ribickis (priekšsēdētājs), J. Spīgulis, P. Trapencieris, A. Krasņikovs, B. Andersons, R. Karnīte, T. Juhna. Senāts noklausījās LZA ģenerālsēkretāra A. Siliņa informāciju par LZA Gadagrāmatas sagatavošanas gaitu, normatīvo dokumentu pilnveidošanu un pārskatu LZA pilnsapulcei.

11. aprīļa sēdē Senāts apstiprināja vakances LZA jaunu locekļu vēlēšanām 2017. gadā, noklausījās un apsprieda LOSI direktora, LZA korespondētājlocekļa Osvalda Pugoviča ziņojumu "Organiskās sintēzes institūta pieredze mūsdienu zinātnes finansējuma apstākļos" un Latvijas Augstākās izglītības padomes priekšsēdētāja Jāņa Vētras ziņojumu "Latvijas Augstākās izglītības un augstskolu attīstības Nacionālā koncepcija 2013.–2020. darbībā", LZA prezidenta O. Spārīša informāciju par Baltijas Intelektuālās sadarbības konferenci Somijā, apsprieda LZA Pavasara pilnsapulces rezultātus, apstiprināja Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas 22. marta sēdes lēmumu un piešķīra LZA goda doktora grādu *Dr.sc.ing.* Ārim Žiguram (*Dr.h.c.sc.ing.*) un *Dr.sc.comp.* Andrejam Vasiljevam (*Dr.h.c.sc.comp.*). Senāts apstiprināja "Nolikumu par jaunu Latvijas Zinātņu akadēmijas locekļu vēlēšanām" un "Nolikumu par Latvijas Zinātņu akadēmijas goda doktora (*Dr.h.c.*) grāda piešķiršanas kārtību".

16. maija sēdē Senāts noklausījās un apsprieda akadēmiķes I. Šteinbukas ziņojumu "Latvijas un Eiropas ilgtspēja", akadēmiķa T. Jundža informāciju par krājuma "Latvija un latvieši" gatavību publicēšanai, I. Šteinbukas un K. Pētersones recenzijas par krājumu,

pieņēma lēmumu ieteikt krājumu publicēšanai, ņemot vērā recenzentu ieteikumus. Senāts noklausījās Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas rektora Edmunda Teirumnieka informāciju par Latgales 100-gades kongresa gaitu un rezolūciju un diskutēja par to.

Senāts apstiprināja LZA un LZP Ētikas komisijas nolikumu un Ētikas kodeksu un LZP Ētikas komisijas sastāvu: no Latvijas Zinātņu akadēmijas: Vija Kluša, Maija Kūle, Andrejs Siliņš; no Latvijas Zinātnes padomes: Donāts Erts, Signe Mežinska, Ivars Neiders.

13. jūnija sēdē Senāts pieņēma lēmumu izsludināt vārdbalvu konkursu 2018. gadam. Senāts noklausījās un apsprieda akademiķes R. Karnītes informatīvo ziņojumu par LZA Stratēģijas izpildes gaitu un par gaidāmās Latvijas nodokļu reformas projektu, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras pārstāves Lienītes Caunes ziņojumu par nodokļu reformas ietekmi uz pētniecību un reversā nodokļa ieviešanas jēgu zinātnes subsidēšanai. Senāts apstiprināja Latvijas Zinātņu akadēmijas, Latvijas Zinātnes padomes un Latvijas Zinātnieku savienības laikraksta “Zinātnes Vēstnesis” nolikumu un Latvijas Zinātņu akadēmijas zinātniskā žurnāla “Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis” nolikumu; apstiprināja par LZA Vēstu Redakcijas padomes priekšsēdētāju akademiķi Tālavu Jundzi, par LZA Vēstu A daļas galveno redaktori akademiķi Raitu Karnīti, par LZA Vēstu B daļas galveno redaktoru akademiķi Īzaku Rašalu. Senāts apstiprināja Nolikumu par vēlēšanām akadēmiskajos amatos Latvijas Zinātņu akadēmijā.

19. septembra sēdē Senāts apstiprināja kandidātu sarakstu LZA jaunu locekļu vēlēšanām un palielināja LZA ārzemju locekļu vakanču skaitu 2017. gada jaunu locekļu vēlēšanās par vienu vakanci. Senāts noklausījās un izvērtēja piecu LZA īsteno locekļu kandidātu – *Dr.phys.* Jāņa Aļņa, LZA korespondētājlocekļa Jura Borzova, LZA korespondētājlocekles Māras Pilmanes, LZA korespondētājlocekļa Antana Sauhata un LZA korespondētājlocekļa Igora Šuvajeva – zinātniskos ziņojumus (sk. *Zinātnes Vēstnesis*, 2017, 25. sept.).

3. oktobra sēdē Senāts noklausījās un izvērtēja LZA īsteno locekļu kandidātu – LZA korespondētājlocekļu Sandras Lejniece, Maijas Burimas, Ausmas Cimdiņas, Vjačeslava Kaščejeva un Tāļa Juhnas – zinātniskos ziņojumus (sk. *Zinātnes Vēstnesis*, 2017, 9. okt.). Senāts apstiprināja ĶBMZN 21. septembra sēdes lēmumu un piešķīra LZA goda doktora grādu Eināram Ložam (*Dr.h.c.chem.*) un Ilonai Mažeikai (*Dr.h.c.chem.*).

17. oktobra sēdē Senāts noklausījās un izvērtēja LZA īsteno locekļu kandidātu – LZA korespondētājlocekļu Aigara Jirgensona, Aivara Žūriņa, Aleksandra Šostaka, Mārča Lejas un *Dr.chem.* Jurija Žukovska – zinātniskos ziņojumus (sk. *Zinātnes Vēstnesis*, 2017, 23. okt.), akademiķa T. Jundža informāciju par Pasaules latviešu kongresa sagatavošanas gaitu.

31. oktobra sēdē Senāts noklausījās un izvērtēja LZA īsteno locekļu kandidātu – LZA korespondētājlocekļu Irinas Pilveres, Roberta Egliša, Tāļa Gaitnieka, Jāņa Grāviša un Valda Pīrāga – zinātniskos ziņojumus (sk. *Zinātnes Vēstnesis*, 2017, 6. nov.).

14. novembra sēdē Senāts apsprieda LZA jauno locekļu kandidatūras un aizklāti balsoja par ieteikumiem LZA Rudens pilnsapulcei vēlēšanu jautājumā. Senāts noklausījās akadēmiķes Ilgas Jansones ziņojumu par Letonikas programmas izpildes gaitu un akadēmiķa Jāņa Kloviņa informāciju par Latvijas Zinātnes padomes tālākas attīstības iespējām.

Senāts piešķir LZA Atzinības rakstus:

akadēmiķim **Jānim Bārzdīnam** par izciliem sasniegumiem matemātikā un datorzinātnēs, ilggadīgu pedagoģisko darbību un zinātniskās skolas izveidi procesu modelēšanas jomā (23. janvārī), LZA korespondētājloceklim **Pēterim Zālītim** par ievērojamiem nopelniem Latvijas mežzinātnes attīstībā (13. jūnijā), akadēmiķim **Jurijam Dehtjaram** par ievērojamiem nopelniem medicīniskās fizikas attīstībā (13. jūnijā), akadēmiķim **Andrejam Cēberam** par nozīmīgu ieguldījumu magnetohidrodinamikas attīstībā Latvijā (15. decembrī).

Dr.chem. Alma Edžiņa

LZA PREZIDIJA DARBĪBA

LZA Prezidijs darbu regulē LZA Statūti: 5.3.2. LZA Prezidijs prezidenta vadībā: 5.3.2.1. ierosina Senātam apstiprināšanai vēlēto LZA amatpersonu (izņemot Uzraudzības padomes locekļu) darbības virzienus un atbildību, formulē viņu konkrētos operatīvos pienākumus, kā arī atsevišķu LZA amatpersonu pienākumu izpildītāju statusa piešķiršanu citiem Senāta locekļiem, nosakot viņu funkcijas; 5.3.2.2. ierosina LZA kārtējo nozīmīgāko problēmu risinājumus; 5.3.2.3. ierosina LZA kārtējo un ārkārtas pilnsapulču darba kārtību un izziņo to akadēmijas locekļiem; 5.3.2.4. veic kārtējos LZA prezidenta, Senāta, pilnsapulces dotos darba un LZA pārstāvniecības uzdevumus.

LZA Prezidijs darbu vada LZA prezidents, viņa prombūtnes laikā ar prezidenta vai Prezidija koleģiālu lēmumu Prezidijs sēdes vadība tiek deleģēta LZA amatpersonai, visbiežāk viceprezidentam. LZA Prezidijs sapulcējas reizi nedēļā. 2017. gadā LZA Prezidijs noturējis 37 sēdes. LZA Prezidijs sēžu galvenie darba kārtības jautājumu bloki pārskata gadā:

- LZA valsts deleģēto funkciju izpilde, LZA atbildīgo amatpersonu atskaites;
- LZA struktūrvienību darba organizācija, plānošana, īstenotie pasākumi, atbildīgo amatpersonu atskaites;
- LZA pilnsapulču darba kārtība, organizācija un īstenošana;
- LZA organizēto, tostarp sadarbībā ar partneriem, forumu, konferenču, konsiliju, balvu pasniegšanas ceremoniju, konkursu laureātu apbalvošanas pasākumu, izstāžu u.c., plānošana un realizācija;
- LZA darbību regulējošo normatīvu (Nolikumi) un plānošanas dokumentu (Stratēģija) izstrāde un apstiprināšana;
- lēmumu pieņemšana apstiprināšanai LZA Senātā, piemēram, LZA vārdbalvu u.c. balvu saraksta izsludināšana, LZA jauno locekļu vakanču sadalījums; LZA jauno locekļu kandidātu saraksta apstiprināšana; kandidātu izvirzīšana LZA Lielajai medaļai u.c.;
- aktuālās sarakstes ar nozares u.c. ministrijām organizēšana, problēmjautājumu risināšana un atbildi (atzinumu, izvērtējumu) sagatavošana LZA kompetences ietvaros;
- LZA amatpersonu dalība vai deleģējums dalībai zinātnisko organizāciju pasākumos, tai skaitā starptautisko zinātnisko organizāciju, kuru dalībnieci ir LZA, konferencēs u.c. ārvalstīs;
- ar LZA saistīto organizāciju darbība, piemēram, LZA Ekonomikas institūts, Baltijas stratēģisko pētījumu centrs;
- zinātnes politikas un zinātniskās darbības jautājumi, tai skaitā sadarbībā ar nozares u.c. ministrijām, Latvijas Zinātnes padomi, sabiedriskajiem partneriem

zinātnisko darbību regulējošo normatīvo aktu, likumprojektu izvērtēšana, atzinumu sniegšana;

- LZA amatpersonu iesaiste/pārstāvniecība LR lēmējvaras un izpildvaras institūciju komisijās (piemēram, LR Saeimas komisijās, LR Izglītības un zinātnes ministrijas Valsts pētījumu programmu uzraudzības komisijā, Baltijas Asamblejas balvas žūrijas komisijā), ekspertu darba grupās, padomēs (piemēram, Latvijas Pētniecības un inovācijas stratēģiskajā padomē pie LR Ministru prezidenta, ES Kohēzijas fondu uzraudzības padomē, MK Apbalvošanās padomē), kā arī starptautiskajās organizācijās (UNESCO, Eiropas Komisija, Pasaules banka);
- LZA zinātnes prioritāro jautājumu lobija darbs LR valsts un valdības institūcijās, LR politiskajās partijās.

2017. gadā LZA Prezidijs sēžu darba kārtībā tikušas iekļautas tikšanās ar LR Patentu valdes direktoru S. Laganovski (20.03.), ar *Meta Advisory* partneri A. Gūtmani un Latvijas Darba devēju konfederācijas ekspertu P. Leiškalnu (22.05.), ar LU Eiropas un sabiedrības attīstības studiju akadēmiskā centra projektu vadītāju Z. Zeiboti (12.06.), ar Latvijas Zinātnes padomes priekšsēdētāju J. Kloviņu (19.06. un 25.09.), ar LR 12. Saeimas Ilgtspējīgas attīstības komisijas priekšsēdētāju L. Straujumu (16.11.).

LZA Prezidijs sēdes protokolē LZA sabiedrisko attiecību speciāliste Ilze Stengrevica, aizvieto LZA zinātņu nodaļu zinātniskās sekretāres.

LZA VALDES DARBĪBA

Atskaites periodā, atbilstoši LZA Senāta 2016. gada 10. maija lēmumam, Valde darbojās trīs cilvēku sastāvā: priekšsēdētājs – LZA ģenerālsekretārs Andrejs Siliņš; priekšsēdētāja vietniece – LZA Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļas priekšsēdētāja Baiba Rivža; loceklis – LZA Fonda priekšsēdētājs Bruno Andersons. Valdes sēdēs vienmēr piedalījās LZA lietu pārvaldnieks Vitālijs Kozlovskis.

Valdes sēdēs regulāri tika izskatīta darba uzdevumu izpilde, kas ir paredzēta līgumā ar LR Izglītības un zinātnes ministriju un kuras finansēšanas avots ir valsts budžets. Valde aktīvi piedalījās akadēmijas saimnieciskās darbības jautājumu risināšanā. Tika analizēti saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu posteņi, saskaņoti telpu nomas un telekomunikāciju iekārtu izvietojuma līgumi. Sakarā ar stabilo un lielo telpu nomnieku – Latvijas Universitātes zinātnisko institūtu – pārcelšanu uz jaunām telpām Augstceltnē brīvās telpas tiek iznomātas nelielām organizācijām, un šobrīd Akadēmijai ir telpu nomas līgumi ar 110 klientiem. Tas rada lielas grūtības ar nomāto telpu tehnisko nodrošinājumu un galvenokārt – ar savlaicīgu nomas maksas iekasēšanu. Tā rezultātā ir pieaugušas tiesvedības par telpu nomas parādiem.

Valde lielu uzmanību pievērsa Augstceltnes remonta jautājumiem. To svarīgumu apliecināja LR Finanšu ministrijas VAS “Valsts nekustamie īpašumi” komisijas Augstceltnes tehniskā stāvokļa un apsaimniekošanas pārbaude 2017. gada janvārī–martā pēc LR Ministru prezidenta M. Kučinska rīkojuma. Atskaites gadā renovētas darba telpas 459 kv.m platībā, nomainītas fasādes apšuvuma flīzes Augstceltnes torņa daļā (17.–20. stāvs) 38 kv.m platībā un veikti nozīmīgi inženiertīklu remontu.

Valdes priekšsēdētājs Andrejs Siliņš katru nedēļu veic praktiskās pārrunas ar LZA pastāvīgo dienesta personālu, kurās apspriež konkrētos darba uzdevumus. Šajās apspriedēs personāls piedalās uz brīvprātīgas ieinteresētības pamata. Lai atrastu Senātā, Prezidijā un Valdē izvirzīto uzdevumu visefektīvākās izpildes iespējas, ikviena darbinieka viedoklis tiek uzklauts un analizēts. Šādā veidā tiek nodrošināta arī LZA zinātņu nodaļu darbības koordinācija.

Īpašu uzmanību LZA Valde kopā ar Lietu pārvaldi velta tiesvedības procesam ar SIA “Rīgas koncertzāle” saistībā ar nomas līguma pārtraukšanu. Pirmās instances tiesas spriedumā 2016. gada 25. aprīlī tika atzīts, ka nomas līguma pārtraukšana no LZA puses ir pamatota un no SIA “Rīgas koncertzāle” jāpiedzen par labu LZA parādu 59 678,54 EUR apmērā. Otrās instances tiesa – Latgales apgabaltiesas Civillietu kolēģija, 2017. gada 1. februārī izskatot lietu pēc būtības, pirmās instances tiesas spriedumu ir atstājusi spēkā bez izmaiņām. Kopš 2017. gada 20. marta šis spriedums ir stājies spēkā.

Pašreiz notiek tiesvedība sakarā ar SIA “Rīgas koncertzāle” prasību pret LZA par pienākumu uzlikšanu konstatēt telpās “Rīgas koncertzāle” veiktos uzlabojumus un to vērtību. 2017. gada 15. novembrī Latgales apgabaltiesa pilnīgi noraidīja minēto SIA “Rīgas koncertzāle” prasību. SIA “Rīgas koncertzāle” ir pārsūdzējusi šo spriedumu Latvijas Republikas Augstākajā tiesā.

Daugavpils tiesa 2018. gada 31. janvārī izskatīja LZA prasību par SIA “Rīgas koncertzāle” piespiedu izlikšanu no nelikumīgi aizņemtajām telpām. Tiesa nosprieda: “Izlikt sabiedrību ar ierobežotu atbildību “Rīgas koncertzāle”, reģistrācijas Nr.40103746886, no Latvijas Zinātņu akadēmijai piederošā nekustamā īpašuma – konferenču zāles un palīgtelpām, pēc adreses: Akadēmijas laukumā Nr. 1, Rīgā, kadastra numurs 0100-042-2001, kopā ar visām mantām.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2018. gada 14. februāra Latgales apgabaltiesai, apelācijas sūdzību iesniedzot Daugavpils tiesā”.

LZA Valdes priekšsēdētājs *Andrejs Siliņš*

LZA DARBĪBAS FINANSĒŠANA NO VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻIEM 2017. GADĀ

Nr. p.k.	Izdevumu veids	Summa, EUR
1.	LZA pamatfunkciju nodrošinājums, t.sk.	302 362
1.1.	Darba alga	163 932
1.2.	Darba devēja VSAOI	33 019
1.3.	Starptautiskā sadarbība	19 953
1.4.	Pakalpojumi	63 572
1.5.	Kancelejas preces, materiāli, saimnieciskais inventārs, citi	21 886
2.	Valsts Zinātniskās kvalifikācijas komisijas darbības nodrošināšana	41 154
3.	Laikraksta “Zinātnes Vēstnesis” izdošana	11 776
4.	Žurnāla “Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis” izdošana	34 242
5.	LZA Terminoloģijas komisijas darbība	25 617
6.	LZA vārdbalvas, jauno zinātnieku balvas	10 119
7.	Emeritēto zinātnieku pabalsti	582 664
	KOPĀ	1 007 934

LZA FONDU DARBĪBA

LZA Fonda darbība 2017. gadā

No ziedojumiem piešķirtas šādas balvas:

- Dītriha Andreja Lēbera vārdbalva – LU Juridiskās fakultātes profesoram *Dr.iur. Jānim Lazdiņam* par tiesiskas un demokrātiskas valsts atjaunošanas pieredzes pētījumiem un izcilu devumu Latvijas tiesību zinātnes attīstībā.
- Emīlijas Gudrinieces vārdbalva ķīmijā jaunajam zinātniekam – RTU Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultātes maģistrei **Kristai Sūtai**.
- Emīlijas Gudrinieces balva gada labākajam ķīmijas skolotājam – Jēkabpils 3.vidusskolas ķīmijas skolotājai **Litai Krūmiņai** par skolēnu izcilu sagatavošanu tālākām studijām.

Stipendijas

Emīlijas Gudrinieces un Alfrēda Ieviņa stipendijas ķīmijā un ķīmijas tehnoloģijā 2017./2018. gadā piešķirtas RTU Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultātes studentiem **Sindijai Lapčinskai** un **Eļīnai Zoltnerai**.

Valdes priekšsēdētājs *Bruno Andersons*

LZA nodibinājuma “Zinātnes fonds” darbība 2017. gadā

2016. gada otrajā pusē izveidotais nodibinājums Latvijas Zinātņu akadēmijas “Zinātnes fonds” ir juridiska persona ar sabiedriskā labuma organizācijas statusu. Par vienu no savas darbības mērķiem fonds ir definējis centienus pārstāvēt zinātnieku intereses un veidot zinātniskas, komerciālas un sociālas saites ar Latvijas un starptautiskām zinātniski pētnieciskajām institūcijām, uzņēmējiem un zinātnes veicinātājiem. Otra Zinātnes fonda mērķu daļa attiecas uz līdzekļu piesaisti zinātnieku un studentu zinātniski pētnieciskās un akadēmiskās darbības nodrošināšanai. Paralēli šiem mērķiem fonds var sev izvirzīt arī citus mērķus, kas sekmē Latvijas zinātnieku sasniegumu popularizēšanu, sniedz atbalstu nozīmīgu publikāciju sagatavošanai, atsevišķu sociālo problēmu risināšanai un sadarbības ar uzņēmējiem – zinātnes atbalstītājiem sekmēšanai.

Pagājušajā gadā ar *LNK Group* kā ģenerālsponsora atbalstu 2017. gada 14. februārī Zinātnes fonds organizēja “Gada balvas zinātnē 2016” laureātu godināšanas ceremonijas norisi Rīgas Motormuzejā, kuru kā izdevušos pasākumu apmeklēja izglītības un zinātnes ministrs un vairāki simti zinātnieku. Lielā mērā Zinātnes fonda darbības nopelns ir arī 2017. gada TOP-10 zinātnes sasniegumu godināšanas pasākuma 2018. gada 16. februārī finansiālais nodrošinājums un organizēšana.

Lai veicinātu koordināciju starp inovatīvu zinātnisko izgudrojumu autoriem un uzņēmējiem, Zinātnes fonds ir noslēdzis sadarbības līgumu ar Latvijas Komerzializācijas reaktoru tā vadītāja Nikolaja Adamoviča personā. Sadarbībā ar Latvijas Universitātes Matemātikas un informātikas, kā arī ar Elektronikas un datorzinātņu institūtu ir panākta vienošanās par zinātnisko produktu māketēšanu Latvijas un starptautiskajā uzņēmējdarbības vidē uz abpusējas ieinteresētības pamatiem. Zinātnes fonds nodarbojas arī ar starpniecības pakalpojumiem, pasūtītāju interesēs koordinējot sadarbību ar zinātniskajiem institūtiem vai pētnieciskajām laboratorijām.

2017. gada novembrī četru Latvijas zinātnieku grupa ar Zinātnes fonda atbalstu apmeklēja vairākas Ķīnas universitātes, lai “Zīda ceļa” projekta ietvaros veidotu platformu Latvijas un Ķīnas zinātnieku sadarbībai kopīgu starptautisku pētniecisku un abām valstīm ekonomiski izdevīgu projektu īstenošanai.

LZA “Zinātnes fonda” valdes priekšsēdētājs *Valentīns Jeremejevs*

LZA “Zinātnes fonds”,
Akadēmijas laukums 1, 1505. kab. Rīga, LV 1050
Reģ. Nr. 4000 8211 019
AS SEB banka
Konta Nr. LV33UNLA005 002 106 6038

AR LZA SAISTĪTU ORGANIZĀCIJU DARBĪBA

Valsts Zinātniskās kvalifikācijas komisija

Valsts Zinātniskās kvalifikācijas komisija (VZK) 2017. gadā noturēja 8 sēdes, kurās kopā izskatīja 148 promocijas darbus, akceptēja 141 darbu, 3 darbi noraidīti, 4 darbi šobrīd ir atgriezti promocijas padomēm komisijas recenzenta atzīmēto trūkumu novēršanai un tiks skatīti atkārtoti. Gada laikā 18 darbi tika atgriezti promocijas padomēm ar lēmumu "var aizstāvēt pēc recenzijā minēto trūkumu novēršanas". 2016. gadā komisija izskatīja 180 promocijas darbus.

2017. gadā izskatītie promocijas darbi pa specialitātēm iedalās šādi (iekavās 2016. gadā izskatīto darbu skaits): bioloģija – 5 (6), būvzinātne – 2 (3), datorzinātne – 3 (2), ekonomika – 10 (9), vadībzinātne – 19 (28), demogrāfija – 1 (1), elektronika un telekomunikācijas – 3 (6), enerģētika – 5 (9), elektrotehnika – 1 (3), farmācija – 4 (0), fizika – 7 (4), ģeogrāfija – 1 (0), informācijas tehnoloģijas – 4 (8), juridiskā zinātne – 7 (9), komunikāciju zinātne 1 (1), ķīmija un ķīmijas inženierzinātnes – 10 (11), lauksaimniecības zinātne – 3 (4), literatūrzinātne – 2 (1), folkloristika – 0 (1), materiālzinātne – 6 (5), mākslas zinātne – 2 (6), matemātika – 1 (1), medicīna – 16 (20), mehānika – 1 (1), mašīnzinātne – 1 (0), mežzinātne – 1 (1), pārtikas zinātne – 5 (1), pedagogija – 8 (9), psiholoģija – 2 (3), socioloģija un politikas zinātne – 1 (3), transports un satiksme – 4 (5), valodniecība – 3 (7), veterinārmedicīna – 1 (0), vides zinātne – 6 (8).

Promocijas darbi pa augstskolām iedalās šādi: LU – 45 (65), RTU – 36 (53), LLU – 16 (15), RSU – 17 (16), DU – 10 (6), RPIVA – 3 (0), Liepājas PU – 2 (7), Latvijas Sporta pedagogijas akadēmija – 0 (1), BA "Turība" – 4 – (4), RISEBA – 3 (1), Latvijas Kultūras akadēmija – 2 (1), TSI – 2 (0), Baltijas Starptautiskā akadēmija – 6 (4), Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija – 1 (3).

VZK komisijas priekšsēdētāja *Ilga Jansone*

Valsts emeritēto zinātnieku padome

Valsts emeritētā zinātnieka statuss tika iedibināts 1995. gadā.

Valsts emeritēto zinātnieku padome (VEZP) strādājusi, pamatojoties uz LR MK 1995. gada 7. novembra noteikumiem Nr. 328 “Nolikums par valsts emeritētā zinātnieka nosaukuma piešķiršanu”, 1997. gada 11. februāra un 2006. gada 30. maija grozījumiem un LR MK 2010. gada 27. jūlija Noteikumiem Nr. 692 “Valsts emeritētā zinātnieka statusa piešķiršanas kārtība”.

Atjaunotajā (LR IZM rīkojums 30.09.2014/ Nr. 415,) VEZ padomē 2017. gadā darbojās arī 6 LZA locekļi: akadēmiķi Gunārs Duburs, Ivars Knēts, Baiba Rivža (VEZP priekšsēdētāja), Ojārs Spārītis, korespondētājlocekļi Viesturs Melecis (nomainīja akadēmiķi Rihardu Kondratoviču) un Ludmila Vīksna, kā arī LZA goda doktore Iveta Ozolanta.

2017. gada 6. februārī tika izsludināts jauns konkurss valsts emeritētā zinātnieka statusa iegūšanai. Padome vērtēja 82 pretendentu iesniegtos pieteikumus un pieejamā finansējuma ietvaros konkursa kārtībā piešķīra valsts emeritētā zinātnieka statusu 26 Latvijas zinātniekiem, dažādu zinātnes nozaru pārstāvjiem, t.sk. arī 4 LZA īstenajiem locekļiem un 7 LZA korespondētājlocekļiem. Saskaņā ar MK Noteikumiem Latvijas Zinātņu akadēmija apstiprināja Padomes 2017. gada 1. jūnija lēmumu un 2017. gada augustā sāka mūža grantu izmaksu VEZ statusa ieguvējiem.

Kopš 1996. gada, atbilstoši piešķirtajam budžeta finansējumam, mūža granti piešķirti pavisam 492 zinātniekiem, t.sk. 69 LZA īstenajiem locekļiem, 18 LZA goda locekļiem, 30 LZA korespondētājlocekļiem un 20 LZA goda doktoriem.

2017. gada beigās mūža grantu maksāja 233 zinātniekiem, naudas izteiksmē tas ir vairāk nekā pusmiljons eiro.

Latvijas Zinātņu akadēmijas paspārnē aktīvi darbojas Valsts emeritēto zinātnieku biedrība “*Emeritus*” (priekšsēdētājs – akadēmiķis Īzaks Rašals).

Valsts emeritēto zinātnieku padomes priekšsēdētāja *Baiba Rivža*

Latvijas Zinātņu akadēmijas Sertifikācijas centrs

Latvijas Zinātņu akadēmijas Sertifikācijas centrs ir notificēta (valsts pazinota Eiropas Komisijai) sertifikācijas institūcija būvmateriālu atbilstības novērtēšanas jomā. Tas nozīmē, ka Centra izsniegtie būvmateriālu drošību apliecinošie dokumenti tiek atzīti visās ES dalībvalstīs un uz šo apliecinājumu pamata ražotajiem ir tiesības marķēt produkciju ar ES pieņemto drošības marķējumu “CE”. Tas savukārt dod tiesības marķētiem produktiem brīvu pieeju kopējā Eiropas tirgū.

Centrs ir akreditēts Latvijas (LATAK) akreditācijas institūcijā. Aizvadītajā gadā Centrs ir sekmīgi izturējis gadskārtējās uzraudzības akreditācijas novērtēšanas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 305/2011. Centra pakalpojumus izmanto daudzas Eiropas valstis (piem., Igaunija, Lielbritānija), to skaitā ārpus ES ietvariem (Krievija, Baltkrievija).

2017. gadā no jauna ir izsniegti:

- 26 izstrādājuma ekspluatācijas īpašību noturības sertifikāti,
- 2 atbilstības sertifikāti drošības prasībām;
- 169 ražošanas procesa kontroles atbilstības sertifikāti.

Pārraudzībā ir 79 klienti ar aprītē esošiem 700 atbilstības sertifikātiem.

Bez sertifikācijas pakalpojumiem Centrs sniedz konsultācijas un veic apmācību Eiropas standartu apgūšanā, piedalās Latvijas nacionālo standartu izstrādāšanas darbā (3 standartu tehniskajās komitejās LVS STK-10, LVS STK-13, LVS STK-20).

LZA Sertifikācijas centra valdes priekšsēdētājs *Imants Matīss*

Latvijas Zinātņu akadēmijas Baltijas stratēģisko pētījumu centrs

Latvijas Zinātņu akadēmijas Baltijas stratēģisko pētījumu centrs (LZA BSPC) ir nodibinājums, kurš savu darbību ir uzsācis 1993. gada novembrī. Aizvadīto gadu laikā LZA BSPC rīkojis vairāk nekā 60 dažādas vietējas un starptautiskas konferences, publicējis virkni monogrāfiju, mācību grāmatu un vairākus simtus zinātnisku rakstu. 2017. gadā Centra zinātniski pētnieciskajā darbā iesaistīti 9 pētnieki, tajā skaitā 7 ar doktora zinātnisko grādu.

LZA BSPC mērķis ir pētījumu veikšana starptautiskās un nacionālās drošības jomā, demokrātijas attīstības un Latvijas jaunāko laiku vēstures problēmu izpētē. Par zinātniski pētnieciskā darba rezultātiem tiek informēta sabiedrība un iesniegti priekšlikumi valsts un nevalstiskajām organizācijām.

2017. gadā Centra pētnieki bija iesaistījušies divu pētījumu programmu īstenošanā: “Letonika—Latvijas vēsture, valoda, kultūra, vērtības” un “Latvijas valstiskās neatkarības atgūšanas pieredze, mācības un starptautiskā nozīme (vēsturiskie, politiskie un tiesiskie aspekti)”. Šo projektu ietvaros 2017. gadā tika organizētas vairākas konferences un semināri. Oktobrī un novembrī sarīkots pirmajam Latgales latviešu kongresam veltītais Letonikas VII kongress ar atklāšanas plenārsēdi Daugavpilī un sekcijām Daugavpilī, Rīgā un Liepājā. Tiek sagatavoti izdošanai kongresa plenārsēžu materiāli.

Valsts pētījumu programmas “Letonika” ietvaros LZA BSPC organizē un vada akadēmisko rakstu krājuma “Latvija un latvieši” divsējumu izdevuma sagatavošanu latviešu, angļu un krievu valodā, kurus paredzēts izdot 2018. gada pirmajā pusē.

Publicēts iepriekš notikušās starptautiskās konferences "Barikādes: civilā pretestība prettautiskai varai un tās mācības" materiālu krājums angļu valodā. Sadarbības projektā "Latvijas valstiskās neatkarības atgūšanas pieredze" izdota juristu un vēsturnieku kopīgi veidota monogrāfija "Nepārtrauktības doktrīna Latvijas vēstures kontekstā". Publicēts arī dokumentu krājums par nevardarbīgo pretošanos padomju režīmam trimdā no 1945. līdz 1991. gadam.

Notiek sagatavošanas darbi 2018. gada 18.–21. jūnijā paredzētajiem Latvijas vēsturnieku II kongresam un Pasaules latviešu juristu III kongresam.

LZA BSPPC valdes priekšsēdētājs *Tālavs Jundzis*

Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisijas (LZA TK) darbība

Terminu izstrāde, izvērtēšana un apstiprināšana

2017. gadā septiņās LZA TK sēdēs izskatīti un apstiprināti vairāku nozaru termini, tostarp medicīnas termini (magnētiskās rezonanses izmeklēšanas un elektrokardioloģijas termini), spēkratu termini, kā arī atsevišķi juridiskie termini. Pēc Eiropas Savienības Padomes Ģenerālsēkretariāta lūguma izvērtēti un apstiprināti vairāki kodolenerģētikas termini. Valsts pārvaldes institūcijām un fiziskām un juridiskām personām sniegts apmēram 100 rakstisku un mutisku konsultāciju, galvenokārt par dažādu angļu terminu ekvivalentiem latviešu valodā.

Darbs LZA TK terminoloģijas apakškomisijās (TAK)

Visintensīvāk un regulāri (rīkojot sēdes divas reizes mēnesī) strādājusi Informācijas tehnoloģijas, telekomunikācijas un elektronikas (ITTE) terminoloģijas apakškomisija Eduarda Caunas vadībā. 2017. gada 16. jūnijā ITTE terminoloģijas apakškomisija svinīgi atzīmēja savu 500. sanāksmi. Laikposmā kopš 1993. gada šī apakškomisija apstiprinājusi vairāk nekā 7000 IKT nozares terminu, kas brīvi pieejami Akadēmiskajā terminu datubāzē "AkadTerm" – *termini.lza.lv*.

Atsācies darbs Spēkratu TAK, kurā sagatavoti vairāki terminu saraksti ar jauninājumiem autotehnikā. Šo sarakstu caurskatīšana uzsākta TK sēdēs un turpināsies 2018. gadā.

Informācijas un dokumentācijas TAK sadarbībā ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centru 2017. gada 6. oktobrī rīkoja konferenci "Bibliotēku nozares un saskarnozaru terminoloģija: teorija un prakse", kurā tika referēts un diskutēts par dažādiem informācijas un dokumentācijas terminoloģijas jautājumiem.

Citās TAK darbs pamatā noticis konsultāciju veidā.

Vienotas datubāzes koncepcija

Lai īstenotu Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2015.– 2020. gadam, kurās paredzēts valstī izveidot vienu terminu datubāzi, apvienojot esošos LZA TK un Valsts valodas centra resursus, LZA TK iesaistījās Valsts aģentūras "Kultūras informācijas sistēmu centrs" īstenotajā projektā "Mašintulkošana", kura ietvaros tiks izveidota vienotā datubāze atbilstoši 2016. gadā izstrādātajai koncepcijai. 2017. gadā tika veikti priekšdarbi tās programmēšanai, un datubāzi paredzēts pabeigt 2018. gada vidū.

LZA TK pieņemto lēmumu un ieteikumu publicēšana

Informācija par LZA TK sēdēm, to protokolli, LZA TK lēmumi u. c. materiāli ievietoti LZA TK mājaslapā www.termini.lza.lv. Turpināta datubāzes "AkadTerm" uzturēšana un pilnveidošana. Laikrakstā *Latvijas Vēstnesis* publicēti trīs LZA TK lēmumi (Nr. 98–100).

Sadarbība ar Latvijas Nacionālās enciklopēdijas redakciju

Pārskata gadā aizsākusies sadarbība ar Latvijas Nacionālās enciklopēdijas redakciju (vadītājs *Dr. hist.* Valters Ščerbinskis). Sešās tikšanās reizēs apspriesti dažādi terminoloģiski jautājumi – mākslas, kultūras, politoloģijas un citu jomu termini, kā arī personvārdu un abreviatūru atveide, nosaukumu rakstības principi u. c. Paredzams, ka šī sadarbība 2018. gadā turpināsies vēl aktīvāk.

Darbs pie LZA TK vēstures izdevuma

Lai īstenotu 2018. gadā plānotā LZA TK vēstures pārskata izdošanu, kas aptvertu informāciju par LZA TK un tās apakškomisiju darbību, izstrādāti norādījumi šā izdevuma sagatavošanai. Ar norādījumiem iepazīstinātas visas TAK, no kurām dažas jau paspējušas sagatavot un iesniegt prasīto faktu materiālu.

Cita nozīmīga informācija

2017. gada 2. oktobrī, tieši akadēmiķes, ilggadējās LZA TK priekšsēdētājas Valentīnas Skujiņas dzimšanas dienā, notika starptautiska LU Latviešu valodas institūta un LZA TK rīkota konference viņas piemiņai. Tajā tika aplūkota Valentīnas Skujiņas darbība terminoloģijā, valodas kultūrā un lietišķo rakstu jomā, kā arī nolasīti referāti par dažādām terminoloģijas un valodas kultūras aktualitātēm.

In memoriam: akadēmiķe, bijusī LZA TK priekšsēdētāja Aina Blinkena (1929–2017) un *Dr. habil. philol.* Ojārs Bušs (1944–2017).

LZA TK priekšsēdētājs *Māris Baltiņš*

LZA TK zinātniskā sekretāre *Astrīda Vucāne*

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS LIELĀ MEDAĻA, BALVAS UN PRĒMIJAS

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS LIELĀ MEDAĻA

Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielā medaļa ir augstākais apbalvojums, ko akadēmija piešķir Latvijas un ārvalstu zinātniekiem par izciliem radošiem sasniegumiem.

Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielā medaļa ir atlieta bronzā, tās aversā attēlots LZA ģerbonis ar uzrakstu "*Academia Scientiarum Latviensis*", reversā tiek iegravēts apbalvotā vārds, uzvārds un medaļas piešķiršanas datums.

Kandidātus apbalvošanai ar Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielo medaļu var ieteikt LZA īstenie, goda un ārzemju locekļi, LZA nodaļas, rakstiski iesniedzot motivētu ierosinājumu un īsu uzziņu par ieteicamo kandidātu. Lēmumu par apbalvošanu pieņem LZA Senāts.

Līdz šim LZA Lielo medaļu saņēmuši J. Graudonis, J. Stradiņš (1993), E. Dunsdorfs, E. Lavendelis (1994), E. Grēns, D. A. Lēbers (1995), E. Lukevics, M. Štaudingera-Voita (1996), V. Vīķe-Freiberga, E. Siliņš (1997), D. Draviņš, J. Krastiņš (1998), J. Upatnieks, O. Lielausis (1999), G. Birkerts, M. Beķers (2000), J. Hartmanis, A. Caune (2001), T. Millers, V. Toporovs (2002), R. M. Freivalds, I. Šterns (2003), I. Lancmanis, A. Padeģis (2004), E. Blūms, E. Vedējs (2005), R. Kondratovičs, T. Fennels (2006), V. Hausmanis, R. Evarestovs (2007), V. Tamužs, Ē. Kupče (2008), K. Zariņš, I. Kalviņš (2009), M. Auziņš, K. Švarcs (2010), Ē. Mugurēvičs, R. Villemss (2011), P. Pumpēns, A. Ezergailis (2012), A. Ambainis, A. Brāzma (2013), V. Ivbulis, R. Žuka (2014), A. Barševskis, A. Šternbergs (2015), T. Jundzis un R. Lācis (2016), J. Bārzdīņš, B. Rivža (2017).

2018. gadā LZA Lielā medaļa piešķirta Vijai Klušai un Kalvim Torgānam.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS VĀRDBALVAS

Par labākajiem zinātniskajiem darbiem atsevišķās zinātņu nozarēs Latvijas Zinātņu akadēmija piešķir balvas, kuras nosauktas izcilu zinātnieku vārdā. Katru balvu izsludina reizi divos vai trijos gados.

Balvu piešķir par atsevišķiem zinātniskiem darbiem, atklājumiem, izgudrojumiem, kā arī par vienotas tematikas zinātnisku darbu kopumu. Par balvas pretendentu var izvirzīt tikai atsevišķu personu, no autoru kolektīviem — galveno autoru. Uz balvu var pretendēt Latvijas zinātnieki un tie ārzemju zinātnieki, kuru darbu tematika saistīta ar Latviju.

LZA balvu fondu veido LZA naudas līdzekļi un atbalsītāju ziedojumi.

Katru gadu piešķir 4–6 LZA vārdbalvas. Šo balvu saraksts tiek izziņots jūnijā avīzē “Zinātnes Vēstnesis” un LZA interneta lapā (<http://www.lza.lv>). Dokumentu iesniegšanas termiņš izziņotajām balvām — 2018. gada 28. septembris.

Eižens Āriņš (1911–1987) — matemātiķis, viens no pirmajiem zinātniekiem, kurš 50. gados Latvijā pievērsies datortehnikai. Balva datorzinātnēs un to pielietojumos.

Balvas laureāti: R. M. Freivalds (2000), V. Detlovs (2002), J. Osis (2004), J. Bārzdīņš (2006), Ļ. Kacnelsons (2008), A. Ambainis un J. Grundspenķis (2012), A. Baums, J. Erts (2013), I. Biļinskis, V. Ozoliņš (2014), A. Kalniņš, S. Skusovs (2015), V. Lokenbahs, A. Lorencs (2016), J. Merkurjevs, G. Bārzdīņš (2017).

Arturs Balklavs-Grīnhofs (1933–2005) — radioastronoms, izcils zinātnes popularizētājs. Balva par izciliem sasniegumiem zinātnes popularizēšanā.

Balvas laureāti: V. Grabovskis, I. Vilks (2007), A. Alksnis, I. Pundure (2008), A. Vēriņš (2009), M. Gills (2010), Z. Kipere (2011), O. Gerts (2012), V. Hermanis (2013), J. Jansons (2015), O. Dumbrājs (2017).

Kārlis Balodis (1864–1931) — plaša profila tautsaimniecības speciālists, kurš savos darbos pamatojis daudzas jaunas ekonomiskas teorijas. Balva tautsaimniecības zinātnēs.

Balvas laureāti: N. Balabkins (1994), P. Zvidriņš (1996), O. Krastiņš (1998), J. Krūmiņš (2004), R. Karnīte (2007), P. Guļāns (2015).

Pīrss Bols (1865–1921) — izcilākais matemātiķis, kurš dzīvojis un strādājis Latvijā. Balva matemātikā.

Balvas laureāti: A. Buīķis (2005), A. Reinfelds (2009), A. Šostaks (2017).

Fricis Brīvzemnieks (1846–1907) — folklorists, literāts, viens no pirmajiem latviešu etnogrāfijas un folkloras materiālu vācējiem, sakārtotājiem un publicētājiem. Balva folkloristikā, Latvijas etnogrāfijā un antropoloģijā.

Balvas laureāti: J. Rozenbergs (1996), M. Vīksna (1999), A. Alsupe (2005), G. Zariņa (2011), I. Loze (2016).

Frīdrihs Canders (1887–1933) — inženieris izgudrotājs, viens no raķešu būves un astronautikas celmlaužiem pasaulē. Balva mehānikā un astronomijā.

Frīdriha Candra balva turpina 1967. gada 7. decembrī dibinātās F. Candra prēmijas labākās tradīcijas. Ar to apbalvoti E. Blūms, J. Mihailovs (1971), G. Teters (1972), J. Uržumcevs, R. Maksimovs (1976), E. Lavendelis (1978), A. Mālmeisters, V. Tamužs, G. Teters (1981), E. Jakubaitis (1985), A. Bogdanovičs (1989), E. Ščerbiņins, J. Geļfgats (1991), A. Gailītis (1994), P. Prokofjevs, R. Rikards (1996), J. Kotomins, J. Tarnopolskis (1998), M. Ābele, A. Skudra (2000), J. Žagars, V. Poļakovs (2002), A. Balklavs-Grīnhofs, J. Vība (2004), K. Lapuška, K. Rocēns (2007), A. Lagzdīņš (2009), J. Andersons (2011), A. Krasņikovs (2015), J. Vārma (2016).

Valters Caps (1905–2003) — izcils izgudrotājs, ar savu pasauleslaveno fotoaparātu *VEF – Minox* veicinājis Latvijas vārda atpazīšanu pasaulē. Balva labākajam izgudrotājam.

Balva iedibināta 2004. gadā kopā ar LR Patentu valdi. Balvas laureāti ir B. Joffe, R. Kalniņš (2005), J. Upatnieks (2007), R. Skuruls (2009), M. Ābele, K. Lapuška (2011), J. Spīgulis (2013), I. Kalviņš (2015), E. Sūna (2017).

Teodors Celms (1893–1989) — latviešu filozofs. Balva filozofijā.

Balvas laureāti ir M. Kūle (2006), E. Buceniece (2009), U. Vēgners (2015).

Jānis Endzelīns (1873–1961) — latviešu valodnieks. Balva latviešu valodniecībā un baltoloģijā.

J. Endzelīna balvas laureāti: A. Laua (1970), B. Laumane (1974), L. Ceplītis (1976), A. Reķēna (1978), D. Nitiņa (1980), T. Jakubaite (1982), E. Kagaine, S. Raģe (1984), J. Rozenbergs (1986), B. Bušmane (1990), K. Karulis (1994), T. Fennels (1996), V. Rūķe-Draviņa (1998), V. Skujiņa (2001), I. Jansone (2004), D. Markus (2007), P.U. Dini (2011), A. Blinkena (2016).

Emīlija Gudriniece (1920–2004), LZA akadēmiķe, RTU profesore — izcila ķīmiķe un augstskolu pedagoģe, RTU (RPI) Organiskās sintēzes un biotehnoloģijas katedras dibinātāja un ilggadēja vadītāja (1963–1989). Balva jaunajiem zinātniekiem ķīmijā vai ķīmijas tehnoloģijā.

Balvas laureāti: A. Kotova (2007), D. Lubriks (2008), K. Jaudzems (2009), V. Rjabovs (2010), P. Ostrovskis (2011), I. Novosjolova (2012), J. Mackeviča (2013), J. Lugiņina (2014), E. Rolava (2015), D. Posevins (2016), A. Stikute (2017), K. Suta (2018).

Solomons Hillers (1915–1975) — LZA akadēmiķis, ķīmiķis, Latvijas Organiskās sintēzes institūta dibinātājs un ilggadējs direktors, izcils zinātnes un ražošanas organizators. Balva biomedicīnā un jaunu medicīnas preparātu izstrādē.

Balva iedibināta 2004. gadā kopā ar akciju sabiedrību “Grindeks”, Latvijas Organiskās sintēzes institūtu un LU Biomedicīnas pētījumu un studiju centru. Balva piešķirta I. Kalviņam (2004), E. Grēnam (2006), V. Klušai (2008).

Ludvigs un Māris Jansoni — Ludvigs Jansons (1909–1958) un viņa dēls Māris Jansons (1936–1997) — Latvijas fiziķi un pedagogi. Balva labākajam jaunajam zinātniekam fizikā.

Balva piešķirta: H. Rjabovam (1999), A. Kuļšam (2000), O. Nikolajevai (2001), J. Alnim (2002), O. Docenko (2003), O. Starkovai (2004), K. Blušam (2005), Z. Gavarei (2006), B. Poļakovam (2007), A. Vembrim (2008), E. Laizānei (2009), Z. Gavarei un A. Šarakovskim (2011), L. Kalvānam (2012), A. Kaļinko un J. Zavickim (2013), A. Šutkam un D. Zablockim (2014), J. Timošenko (2015), R. Zabelam (2016), E. Nitišam (2017), J. Šmitam (2018).

Arvīds Kalniņš (1894–1981) — ķīmiķis un koksnes pētnieks, mežzinātnieks. Balva mežzinātnē, koksnes pētniecībā un pārstrādē.

Balvas laureāti: P. Eriņš (2000), M. Daugavietis (2002), G. Zaķis (2003), I. Liepa (2004), J. Zandersons (2005), A. Priedītis (2006), N. Vederņikovs (2008), L. Līpiņš (2012), G. Teliševa (2016), I. Baumanis (2018).

Dītrihs Andrejs Lēbers (1923–2004) — tiesību zinātnieks, mecenāts. LZA ārzemju loceklis, LZA Lielās medaļas laureāts. Balva tiesību zinātnēs vai politikas zinātnē.

Balvas laureāti: T. Jundzis (2008), K. Torgāns (2009), E. Levits (2013), J. Lazdiņš (2018).

Paulis Lejiņš (1883–1959) — latviešu lauksaimniecības zinātnieks, lopkopības speciālists. Balva lauksaimniecības zinātnēs.

Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas Pauļa Lejiņa balvu saņēmuši J. Latvietis (1994), J. Neilands (1996), A. Boruks (1997), C. Šķinķis (1998), S. Timšāns (1999), M. Skrīvele (2002), R. Baltakmens un A. Jemeljanovs (2003), U. Osītis (2006), A. Adamovičs (2007), A. Ruža (2009), A. Kārkliņš (2011), I. Turka (2015), D. Lapiņš (2017).

Zenta Mauriņa (1897–1978) — literatūrzinātniece, kultūrfilozofe, rakstniece. Balva labākajam jaunajam zinātniekam literatūrzinātnē vai filozofijā.

Balvas laureāti: Z. Šiliņa (1999), I. Zepa (2000), D. Balode (2002), D. Oļukalne (2003), R. Ceplis (2004), S. Stepena (2005), A. Gaigala (2006), P. Daija (2007), D. Ratiņika (2008), K. Šlihta (2009), Z. Borgia (2010), I. Deigele (2011), A. Hiršs (2012), H. Akatova (2014), A. Koroševskis (2016), K. Lācis (2017), S. Raudive (2018).

Kārlis Mīlenbahs (1853–1916) — latviešu valodnieks. Balva par praktisku devumu latviešu valodniecībā.

LZA un Rīgas Latviešu biedrības Kārļa Mīlenbaha balvu saņēmuši J. Kušķis (1999), Dz. Hirša (2002), M. Stengrevica (2004), A. Blinkena (2007), O. Bušs (2009), R. Grīšle (2012), I. Druvieta (2015).

Vilis Plūdonis (1874–1940) — latviešu dzejnieks. Balva latviešu literatūrzinātnē.

Balvas laureāti: V. Hausmanis (1996), J. Kursīte-Pakule (1998), B. Kalnačs (2000), I. Daukste-Silasproģe (2003), Z. Frīde (2005), A. Cimdiņa (2008), G. Grīnuma (2011), V. Vāvere (2014), A. Rožkalne (2017).

Jānis Rainis (1865–1929) — latviešu dzejnieks, domātājs un sabiedriskais darbinieks. Balva par izcilu radošu veikumu zinātnē un kultūrā.

Balvas laureāti: I. Ranka (1998), I. Ziedonis (2001), A. Eglītis (2006), J. Streičs (2008), V. Hausmanis (2012), J. Strupulis (2013), F. Fjodorovs (2015), G. Grīnuma (2018). LZA Senāts uzskata, ka Raiņa balva sava prestiža ziņā ir nākamā pēc LZA Lielās medaļas.

Edgars Siliņš (1927–1998) — viens no Latvijas izcilākajiem fiziķiem. Balva fizikā.

Balvas laureāti: I. Muzikante (1999), A. Gailītis, P. Prokofjevs (2001), L. Skuja (2003), A. Cēbers (2006), J. Purāns (2008), L. Grigorjeva (2010), J. Žukovskis (2012), V. Kuzovkovs (2014), R. Eglītis (2016), M. Rutkis (2018).

Heinrichs Skuja (1892–1972) — latviešu biologs — floras pētnieks. Balva bioloģijas zinātnē.

Balvas laureāti: M. Selga (1994), A. Piterāns (1996), M. Beķers (1998), A. Āboliņa (2001), M. Balode (2004), E. Parele (2007), A. Barševskis (2009), G. Sprinģe (2015), E. Vimba (2017), J. Rukšāns (2018).

Mārgers Skujenieks (1886–1941) — zinātnieks un valstsvīrs, Ministru prezidents, ministrs, Valsts statistikas pārvaldes organizētājs un direktors (1919–1940). Balva statistikā.

Balvas laureāti: P. Zvidriņš (2004), O. Krastiņš (2008), J. Krūmiņš (2014).

Pauls Stradiņš (1896–1958) — latviešu ķirurgs, onkologs un medicīnas vēsturnieks. Balva medicīnas zinātnē un tās vēsturē, par ievērojamu zinātnisku veikumu praktiskajā ārstniecībā.

Paula Stradiņa balva turpina Medicīnas vēstures muzeja 1983. gadā iedibinātās Paula Stradiņa balvas tradīcijas. Kopš 1991. gada 14. novembra balvu piešķir kopīgi LZA un MVM, kopš 2014. gada arī ar RSU. Medicīnas zinātnē balvu saņēmuši V. Rudzīte un V. Utkins (1992), K. J. Keggi (1994), J. O. Ērenpreiss (1996), K. K. Zariņš un I. Lazovskis (1998), J. Kļaviņš (2000), J. Volkolākovs (2002), A. Bļugers (2004), A. Skaģers (2006), B. Zariņš (2008), J. Gardovskis (2010), V. Pīrāgs (2011), R. Lācis (2014), A. Pētersons (2016), G. Laganovska (2018).

Balvu medicīnas vēsturē saņēmuši V. Kaņeps, J. Stradiņš (1983), P. Gerke, B. Petrovs (1984), V. Derums, A. Georgijevskis (1985), N. Stradiņa, P. Zabłudovskis (1986), K. Arons, J. Ļisicins (1987), K. Vasiljevs, A. Viksna (1988), A. Kaikaris, V. Kalnins (1989), H. Millers-Dics, I. un J. Krūmaļi (1990), J. Āboliņš, A. Alksnis (1991), Dz. Alks (1993), A. Dirbe (1995), J. Strupulis (1997), Z. Čerfass, E. Larsens (1999), J. Salaks, V. Kalnbērzs (2001), J. Vētra (2003), K. Habriha, V. Jākobsons (2005), E. Platkājs (2007), Ē. Ezerietis (2008), J. Gaujēns (2009), F. Ungers (2009), L. Alikmets (2011), G. Belēvičs (2013), R. Šengelija (2015), D. Baltiņa un M. Baltiņš (2017).

Mārtiņš Eduards Straumanis (1898–1973) un **Alfrēds Ieviņš** (1897–1975) — latviešu ķīmiķi, kristāliskā režģa parametru rentgenogrāfiskās metodes autori (1935). Balva jauniešiem zinātniekiem ķīmijā.

Balva piešķirta: M. Turkam (1999), T. Ivanovai (2000), V. Mihailovam (2001), R. M. Meri (2002), K. Zihmanei (2003), I. Juhņēvičai (2004), K. Edolfai (2005), L. Černovai (2006), E. Erdmanei (2007), E. Kolodinskai (2008), J. Petuškovai (2009), L. Grigorjevai un A. Maļeckim (2010), K. Traskovskim (2011), D. Rasiņai (2012), E. Priedei (2013), O. Stepanovai (2014), M. Skvorcovai (2015), A. Grigalovičai (2016), R. Aleksim (2017), M. Sējējam (2018).

Arveds Švābe (1888–1959) — vēsturnieks, tiesību zinātnieks, rakstnieks. Balva Latvijas vēstures zinātnē.

Balvas laureāti: T. Zeids (1996), J. Bērziņš (1998), I. Šterns (2000), I. Šneidere (2003), A. Zariņa (2007), A. Varslavāns (2009), Ē. Mugurēvičs (2015), Ē. Jēkabsons (2018).

Kārlis Ulmanis (1877–1942) — tautsaimnieks un valstsvīrs, Latvijas Republikas pirmais Ministru prezidents. Balva par Latvijas tautsaimniecības un valsts vēstures problēmu izpēti un risinājumiem.

Balva iedibināta 2003. gadā pēc LZA goda doktora prof. J. Labsvīra ierosinājuma. Balvas laureāti: V. Bērziņš un V. Strīķis (2004), A. Boruks (2006), A. Caune (2008), B. Rivža (2010), D. Bleiere (2013), P. Eglīte (2017).

Gustavs Vanags (1891–1965) — Latvijas ķīmiķis organīķis. Balva ķīmijas zinātnēs.

Gustava Vanaga balva turpina 1967. gada 7. decembrī dibinātās G. Vanaga prēmijas labākās tradīcijas. Ar to apbalvoti A. Ārens (1971), E. Gudriniece, A. Strakovs (1972), V. Oškāja (1974), J. Freimanis (1976), O. Neilands (1978), J. Bankovskis (1980), R. Valters (1982), G. Duburs, E. Stankeviča (1984), E. Lukevics (1986), B. Puriņš (1988), M. Līdaka (1990), G. Čipēns (1992), J. Stradiņš (1994), F. Avotiņš, M. Šimanska (1996), T. Millers (1998), M. Kalniņš (2000), I. Kalviņš (2003), E. Liepiņš (2005), A. Zicmanis (2007), G. Veinbergs (2009), V. Kampars (2011), V. Kauss (2012), E. Sūna (2014), M. Turks (2016), A. Jirgensons (2018).

Tālvāldis Vilciņš (1922–1997) — vēsturnieks un sociologs. Balva socioloģijā.

Balvas laureāti: B. Zepa (2002), A. Tabuns (2007), T. Tisenkopfs (2011), I. Koroļeva (2016).

Alfrēds Vītols (1878–1945) — hidromehānikas speciālists. Balva inženierzinātnēs un enerģētikā.

LZA un va/s “Latvenergo” Alfrēda Vītola balvas laureāti: J. Ekmanis (1999), V. Zēbergs (2002), N. Zeltiņš (2003), J. Barkāns (2004), K. Timermanis (2005), L. Ribickis (2006), J. Gerhards (2007), J. Dirba (2008), V. Gavars (2009), J. Inde (2010), V. Pugačevs (2011), A.S. Sauhats (2012), V. Krēsliņš (2013), Z. Krišāns (2014), K. Brinkis (2015), J. Rozenkrons (2017), M. Rubīna (2018).

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS UN SPONSORU KOPĪGĀS BALVAS

Sponsors

Eiropas Zinātņu un
mākslu akadēmija

Balvas

Latvijas balva (Lielā Feliksa balva) un 2 veicināšanas
balvas par ievērojamiem sasniegumiem humanitāro
zinātņu jomās

Balvas 2001. gadā piešķīra pirmo reizi. Lielo Feliksa balvu saņēma V. Viķe-Freiberga, veicināšanas balvas — I. Ose un I. Šuvajevs. 2003. g. Lielo Feliksa balvu saņēma M. Kūle, veicināšanas balvas — D. Baltaiskalna un Ē. Jēkabsons, 2006. g. Lielo Feliksa balvu saņēma V. Zariņš, veicināšanas balvas — R. Blumberga un A. Sprūds. 2009. g. Lielo Feliksa balvu saņēma J. Vētra, veicināšanas balvas — R. Bičevskis un A. Irmejs, 2011. g. — Lielo Feliksa balvu saņēma I. Blumbergs, veicināšanas balvas — K. Ābele un R. Spirģis, 2013. g. — A. Jurkāne, veicināšanas balvas — S. Laime, P. Daija, 2015. g. — I. Lancmanis, veicināšanas balvas — I. Lībiete, D. Zigmunde, 2017. g. — I. Vaidere, veicināšanas balvas — K. Jaudzems, I. Mieriņa.

A/s “Grindeks”

3 balvas ievērojamākajiem zinātniekiem par izcilu
veikumu vai mūža devumu katru otro gadu

Balvu laureāti: M. Līdaka, U. Ulmanis, S. Cimermanis (1998), E. Lukevics, O. Lielausis, K. Arājs (1999), O. Neilands, V. Tamužs, V. Bērziņš (2000), V. Kluša, E. Blūms, A. Caune (2001), T. Millers, J. Kristapsons, O. Spārītis (2002), R. M. Freivalds, E. Gudriniece, P. Guļāns (2003), G. Čipēns, I. Knēts, Ē. Mugurēvičs (2004), J.G. Bērziņš, E. Kagaine, A. Strakovs (2005), V. Baumanis, P. Egļīte, J. Dehtjars (2006), V. Kauss, V. Skujiņa, J. Spīgulis (2007), G. Duburs, J. Stradiņš, I. Lācis (2008), I. Jansone, R. Ferbers, E. Liepiņš (2010), G. Bārzdiņš, J. Krastiņš, R. Valters (2012), M. Dambrova (2014), I. Kalviņš (2016).

- Va/s “Latvenergo” *2 gada balvas* par izcilu veikumu vai mūža devumu enerģētikā vai ar to saistītās inženierzinātnēs
- Balvu laureāti: Z. Krišāns, I. Staltmanis (1999), K. Briņķis, A. Grundulis (2002), A. S. Sauhats, P. Šipkovs (2003), E. Tomsons, J. Dirba, J. Rozenkrons (2004), D. Blumberga, V. Pugačevs (2005), V. Čuvičins, A. Šniders (2006), G. Šlihta (2007), G. Kaškarova, Ā. Žīgurs (2009), A. Mutule (2010), L. Bisenieks (2011), L. Latkovskis (2012), I. Raņķis (2013), K. Ketners, I. Stuklis (2014), G. Bažbauers, U. Sarma (2015), R. Arājs, A. Laizāns (2016), A. Dolgicevs, O. Krievs (2017).
- A/s “Exigen Services Latvia” un RTU Attīstības fonds *2 ikgadējas balvas* ievērojamiem zinātniekiem par izcilu veikumu vai mūža devumu datorzinātnēs, informātikā vai par nozīmīgu informācijas izstrādes sistēmu veicināšanu
- Balvu laureāti: J. Bārzdīņš, A. Anspoks (1999), J. Osis, M. Treimanis (2000), L. Niceckis, A. Vasiljevs (2001), I. Kabaškins, A. Brūvelis (2002), J. Bičevskis, E. Karnītis (2003), P. Rivža, A. Vīrtmanis (2005), I. Ilziņa (2007), A. Kalniņš, S. Skusovs (2015), J. Merkurjēvs (Atzinības raksts, 2015, 2016), P. Rivža (Atzinības raksts).
- A/s “ITERA Latvija” un RTU Attīstības fonds *2 gada balvas* ievērojamiem Latvijas zinātniekiem un praktiķiem par izcilu veikumu vai mūža devumu vides, zemes un ģeogrāfijas zinātnēs vai par nozīmīgu vides izstrādes sistēmu veicināšanu
- Balvu laureāti: G. Andrušaitis, A. Melluma (2001), G. Eberhards, R. Kondratovičs (2002), A. Andrušaitis, M. Kļaviņš (2003), E. Kaufmane, J. Viksne (2004), V. Jansons, V. Melecis (2005), G. Pētersons, P. Zālītis (2006), O. Āboltiņš, D. Blumberga (2007), O. Nikodemus, I. Veidenbergs (2008), I. Liepa, N. Zeltiņš (2010), U. Sedmalis, D. Zigmunde (2011), P. Šipkovs, S. Strautiņa (2012), L. Legzdiņa, G. Lināre (2013), T. Juhna, A. Ziemeļniece (2014), N. Ņitavska, S. Treija (2015), L. Ikase, U. Īle (2016), L. Kalniņa, S. Rubene (2017).

A/s “Latvijas Gāze”
un RTU Attīstības
fonds

2 *gada balvas* ievērojamiem zinātniekiem un praktiķiem gāzes, siltumtehnikas un ar tām saistītās ķīmijas tehnoloģijas nozarēs, sirds ķirurģijas un kardioloģijas zinātnēs, orgānu transplantoloģijas nozarēs par izcilu darbu kopumu vai mūža veikumu

Balvu laureāti: R. Lācis, A. Krēsliņš (2002), J. Anšelevičs, E. Dzelzītis (2003), J. Volkolākovs, V. Zēbergs (2004), I. Siliņš, N. Zeltiņš (2005), V. Rudzīte, D. Turlajs (2006), A. Kalvelis, I. Platais (2007), A. Lācis, P. Šipkovs (2008), R. Rozentāls, P. Graudiņš (2009), V. Dzērve-Tāluts, A. Lešinskis (2010), J. Gardovskis (2011), A. Kokins, A. Ješinška, J. Raibarts (2012), O. Kalējs, R. Kolītis, J. Volkolākovs jun. (2013), J. Romanova, G. Freibergs, A. Rudzītis (2014), J. Bažbauers, I. Lubaua, I. Krūmiņa (2015), J. Jušinskis, A. Borodiņecs, A. Maļcevs, J. Tihana (2016), I. Bode, I. Ziediņa (2017).

Rīgas dome un
Rīgas balvas
biedrība

Ikgadēja “Rīgas balva” par nozīmīgāko zinātnisko pētījumu Rīgas vēsturē un kultūrvēsturē, arhitektūras un mākslas vēsturē, etnogrāfijā, demogrāfijā un etnisko attiecību izpētē, ģeogrāfijā, ekoloģijā un citās nozarēs, kas saistītas ar Rīgas attīstību

Balvas laureāti: J. Krastiņš, K. Radziņa, A. Celmiņš (veicināšanas balva — V. Bebrei, R. Spirģim) (2002), A. Caune, O. Spārītis un O. Zanders (2003), L. Balodis, J. Stradiņš, M. Zunde (2004), J. Bērziņš, V. Viķe-Freiberga, A. Holcmanis, J. Vīksne, J. Savickis (2005), V. Apsītis, J. Ekmanis, I. Knēts, V. Jākobsons (2006), Z. Gaile, V. Mihailovskis, I. Ose, J. Stabulnieks, A. Vārpa (2007), E. Grēns, J. Indāns, J. Gombergs, A/s “Sidrabe” (2008), A. Heniņš, A. Kapenieks, I. Ranka (2009), I. Kalviņš, Z. Skujiņš (2010). D. A. Lēbers apbalvots ar “Rīgas balvas” Goda diplomu (pēc nāves).

Kopš 2011. gada balvu piešķir LZA, Rīgas balvas biedrība un a/s “ITERA Latvija”. Balvas laureāti: M. Barzdeviča, J. Erenštreits, I. Gerčikovs, L. Šēnbergs (2011), L. Ribickis, R. Pauls, A. Taimiņa, Rīgas Nacionālais zooloģiskais dārzs (2012).

Rīgas balvas goda diploms: LU Latvijas vēstures institūts, LU Akadēmiskā bibliotēka, Rīgas 1. Valsts ģimnāzija (2011), D. Ivāns, E. Hrščenoviča, D. Leimane (2012). Balvas piešķiršana pārtraukta.

- Rīgas dome un LZA Ikgadēja balva par nozīmīgāko pētījumu humanitārajās un eksaktajās zinātnu nozarēs, kas saistītas ar Rīgas attīstību
A. Šternbergs (2011), T. Jundzis (2012), A. Caune (2013), A. Cimdiņa (2014), R. Kondratovičs (2015), A. Gailītis (2016), G. Gailītis (2017).
- SIA "L'ORÉAL BALTIC", UNESCO 3. gada stipendijas "Sievietēm zinātnē" nozīmīgu zinātnisku pētījumu veikšanai dzīvības zinātnu un materiālzinātnu jomā
Latvijas Nacionālā komisija
Stipendijas saņēmējas R. Muceniece, A. Linē, A. Zajakina (2005), M. Dambrova, O. Starkova, M. Plotniece (2006), L. Grīnberga, B. Jansone, A. Plotniece (2007), I. Aulika, J. Pupure, T. Voronkova (2008), L. Zvejniece, T. Glaskova, K. Siliņa (2009), I. Čakstiņa, E. Pajuste, U. Riekstiņa (2010), L. Ņikitina-Zaķe, M. Duncē, B. Švalbe (2011), D. Loča, I. Smeltere, E. Škapare (2012), Z. Kalniņa, J. Sokolovska, L. Širmane (2013), D. Pjanova, A. Aleksejeva, M. Makrecka (2014), L. Beķere, I. Mihailova, A. Hūna (2015), K. Šalma-Ancāne, J. Lugiņina, I. Dimanta (2016), R. Ranka, E. Heinsalu, U. Neniskite, J. Ivanova, M. Sokolova (2017).
- A/s "Latvijas Dzelzceļš" un RTU *Gada balva par izcilu veikumu vai mūža devumu Latvijas dzelzceļa transportā*
Attīstības fonds
Balvas laureāti: V. Junovičs (2007), M. Mezītis, B. Perniķis (2008), J. Račko, S. Mihailovs (2009), T. Lukonens, I. Korago (2010), J. Ceicāns, N. Petuhova (2011), A. Poča, A. Plešaunieks (2012), J. Strods, J. Švabs (2014), J. Luceničs, I. Rezgorina (2015), G. Semjonova, D. Sergejevs (2016).

LZA LOCEKĻI UN GODA DOKTORI – LR MINISTRU KABINETA BALVAS LAUREĀTI

Jānis Kalniņš (1995), Kārlis Zariņš (1996), Leonīds Vīgners (1996), Juris Zvirgzds, Ernests Gaudiņš (1997), Pauls Pumpēns, Ilmārs Blumbergs (1998), Rihards Treijs, Gunārs Duburs, Roalds Dobrovenskis (1999), Elmārs Grēns, Imants Kokars, Aina Nagobads-Ābola (2000), Jānis Stradiņš (2001), Imants Ziedonis, Romans Lācis, Jānis Bārzdriņš (2002), Andrejs Eglītis, Jānis Graudonis, Rolands Rikards (2003), Pēteris Cimdiņš, Edmunds Lukevics (2004), Saulvedis Cimermanis, Jānis Gardovskis, Alvis Hermanis, Kalvis Torgāns (2005), Agnis Andžāns, Andrejs Ērglis, Ivars Kalviņš, Eduards Kļaviņš (2006), Ilze Biruta Loze, Zigmunds Skujiņš, Andris Vilks (2007), Edīte Kaufmane, Aldonis Vēriņš (2008), Aris Lācis, Džemma Skulme, Oļģerts Kroders

(2009), Raimonds Pauls, Rafails Rozentāls (2010), Imants Lancmanis, Eduards Liepiņš, Valters Nollendorfs, Jānis Rukšāns, Jānis Streičs (2011), Linards Skuja, Knuts Skujenieks (2012), Jekaterina Ērenpreisa, Dainis Īvāns, Indulis Ojārs Ranka (2013), Ilga Jansone, Tālavš Jundzis, Viktors Hausmanis, Maija Kūle, Andrejs Vasks, Guntis Zemītis (2014), Gundega Grīnuma (2015), Jānis Krastiņš, Māra Lāce, Leonīds Ribickis, Pēteris Vasks (2016), Arvīds Barševskis (2017).

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS VĀRDBALVAS UN PRĒMIJAS JAUNAJIEM ZINĀTNIEKIEM

Balvas uz darbu konkursa pamata tiek piešķirtas maģistrantiem vai doktorantiem, vai jaunajiem pētniekiem ne vēlāk kā vienu gadu pēc maģistra vai doktora darba aizstāvēšanas. Reflektēšanai var iesniegt darbus, kurus veicis atsevišķs zinātnieks, kurš pieteikuma iesniegšanas brīdī nav vecāks par 30 gadiem.

Balva par labāko jaunā zinātnieka darbu fizikā nosaukta *Ludviga un Māra Jansonu* vārdā,

par labāko darbu ķīmijā *Mārtiņa Straumaņa — Alfrēda Ieviņa* vārdā,

par labāko darbu ķīmijā vai ķīmijas tehnoloģijā — *Emīlijas Gudrinieces* vārdā,

par labāko darbu literatūrzinātnē un filozofijā — *Zentas Mauriņas* vārdā.

Jauno zinātnieku konkursam darbi iesniedzami līdz 2018. gada 28. septembrim LZA sekretariātā vai attiecīgo zinātņu nodaļās (Akadēmijas laukumā 1, 2. stāvā, Rīga, LV 1050)

Uzziņas par nepieciešamajiem dokumentiem var saņemt pa tel. 67223931.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS
LIELĀS MEDAĻAS, BALVU UN PRĒMIJU LAUREĀTI
2017. UN 2018. GADĀ

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS LIELĀS MEDAĻAS LAUREĀTI

(LZA Senāta 2018. gada 13. marta lēmums)

LZA īstenā locekle **Vija Kluša** – par radošiem sasniegumiem farmakoloģijas zinātnē, augstākās izglītības jomā un nopelniem Latvijas Zinātņu akadēmijas labā.

LZA īstenais loceklis **Kalvis Torgāns** – par modernas civiltiesību skolas iedibināšanu tiesību zinātnē Latvijā un nozīmīgu ieguldījumu teorētisko atziņu ieviešanā praksē.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS VĀRDBALVU LAUREĀTI

Dr.philol., LZA Dr.h.c.philol. **Gundega Grīnuma** (LU aģentūra “LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts”) – *Raiņa balva* par izcilu radošu veikumu zinātnē par monogrāfiju “Viņpus Alpiem. Rainis un Aspazija Kastaņolā. Jaunatklāti tuvplāni”.

Dr.iur. **Jānis Lazdiņš** (LU Juridiskā fakultāte) – *Dīriha Andreja Lēbera balva* par tiesiskas un demokrātiskas valsts atjaunošanas pieredzes pētījumiem un izcilu devumu Latvijas tiesību zinātnes attīstībā.

LZA īst.loc. **Mārtiņš Rutkis** (LU Cietvielu fizikas institūts) – *Edgara Siliņa balva* fizikā par darbu kopu “Fotonikā un elektronikā izmantojamo organisko materiālu pētījumi”.

LZA *Dr.h.c.biol.* **Jānis Rukšāns** – *Heinricha Skujas balva* bioloģijā par mūža ieguldījumu sīpolpuķu selekcijā un par Latvijas vārda nešanu pasaulē.

Dr.med. **Guna Laganovska** (Paula Stradiņa KUS Oftalmoloģijas klīnika) – *Paula Stradiņa balva* medicīnā par ilggadīgu un ievērojamu ieguldījumu oftalmoloģijas attīstībā Latvijā un pasaulē.

LZA īst.loc. **Aigars Jirgensons** (Latvijas Organiskās sintēzes institūts) – *Gustava Vanaga balva* par pētījumu ciklu organiskajā un medicīnas ķīmijā.

LZA kor.loc. **Ēriks Jēkabsons** (LU Latvijas vēstures institūts) – *Arveda Švābes balva* Latvijas vēstures zinātnē par grāmatu “Neatkarības kara stāsti 1918–1920”.

Dr.silv. Imants Baumanis (Latvijas Valsts mežzinātnes institūts “Silava”) – *Arvīda Kalniņa* balva mežzinātnē par monogrāfiju “Priede. Selekcija, ģenētika un sēklkopība Latvijā”.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS UN SPONSORU BALVU LAUREĀTI

LZA īst. loc. **Jurijs Merkurjevs** (Rīgas Tehniskā universitāte) – LZA, a/s “*Exigen Services Latvia*” un RTU Attīstības fonda *Eižena Āriņa* balva par nozīmīgu teorētisku ieguldījumu Latvijas datorzinātnes attīstībā.

LZA kor.loc. **Guntis Bārzdīņš** (LU Matemātikas un informātikas institūts) – LZA, a/s “*Exigen Services Latvia*” un RTU Attīstības fonda *Eižena Āriņa* balva par praktisku ieguldījumu datorikā.

Dr.habil.sc.ing., LZA Dr.h.c.sc.ing. Pēteris Rivža (Latvijas Lauksaimniecības universitāte) – LZA, a/s “*Exigen Services Latvia*” un RTU Attīstības fonda Atzinības raksts par teorētisku ieguldījumu Latvijas datorzinātnes attīstībā.

Dr.sc.ing. Ilmārs Bode (Rīgas Tehniskā universitāte) – LZA, a/s “Latvijas Gāze” un RTU Attīstības fonda balva par sasniegumiem gāzes saimniecības organizēšanas metodoloģijas pamatojuma izstrādē, ieguldījumu tehnisko normatīvu izstrādē, kā arī jauno speciālistu sagatavošanā.

Dr.med. Ieva Ziediņa (Rīgas Stradiņa universitātes Transplantoloģijas laboratorija) – LZA, a/s “Latvijas Gāze” un RTU Attīstības fonda balva par sasniegumiem dzīvu donoru ziedoto nieru transplantācijā.

Dr.geogr. Laimdota Kalniņa (Latvijas Universitāte) – LZA, SIA “ITERA Latvija” un RTU Attīstības fonda balva par mūža ieguldījumu un darbu kopu “Kvartāra paleoklimata pētījumi”.

Mg.sc.ing. Silvija Rubene (Latvijas Lauksaimniecības universitāte) – LZA, SIA “ITERA Latvija” un RTU Attīstības fonda balva par mūža ieguldījumu un darbu kopu “Ainavu arhitektūras zinātne un ilgtspējīgas vides veidošana”.

LZA īst. loc. **Edgars Sūna** (Latvijas Organiskās sintēzes institūts) – LZA un LR Patentu valdes *Valtera Čapa* balva par izcilu ieguldījumu jaunu zāļu radīšanā un starptautiski nozīmīgiem izgudrojumiem to sintēzes metožu pilnveidošanā.

Dr.sc.ing. Maija Rubīna (Rīgas pilsētas energoapgādes ekspertu konsultatīvā padome, Rīgas Tehniskā universitāte) – LZA un a/s “Latvenergo” *Alfrēda Vītola* balva par izcilu mūža ieguldījumu Latvijas enerģētikā un par darbu kopu “Sistēmiskā siltumapgādes kompleksa optimizācija un energoefektivitātes palielināšana”.

Dr.sc.ing. Aleksandrs Dolgicers (Rīgas Tehniskā universitāte) – LZA un a/s “Latvenergo” Gada balva par darbu kopu “Vieda aizsardzība viedām energosistēmām”.

Dr.sc.ing. Oskars Krievs (Rīgas Tehniskā universitāte) – LZA un a/s “Latvenergo” Gada balva par zinātniskajiem pētījumiem virzienos enerģētika un elektrotehnika, statistiskie elektroenerģijas plūsmas regulatori un aktīvie filtri, energoelektronikas pārveidotāji atjaunīgajiem energoresursiem un ūdeņraža kurināmā elementiem.

LZA goda loc. **Guntis Gailītis** – LZA un Rīgas domes “Rīgas balva” zinātnē par nozīmīgu ieguldījumu Rīgas pilsētas kultūras mantojuma izpētē, kopšanā, attīstībā un popularizēšanā.

Dr.biol. Renāte Ranka (Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs) – *L'ORÉAL* Latvijas stipendija “Sievietēm zinātnē” (kopā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju) pētījumam “Dažādu ērcu sugu mikrobioms Latvijā: iespējamā ietekme uz ērcu izraisīto slimību ekoloģiju”.

Dr. Elsa Heinsalu (*Els Heinsalu*) (Igaunija, Nacionālais ķīmiskās fizikas un biofizikas institūts) – *L'ORÉAL* stipendija “Sievietēm zinātnē” (kopā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju) pētījumam “Izplatība, attīstība un konkurence lingvistiskā un ekoloģijā”.

Dr. Urte Neniskite (*Urte Nėniškytė*) (Lietuva, Viļņas Universitāte) – *L'ORÉAL* stipendija “Sievietēm zinātnē” (kopā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju) pētījumam “Lipīdu grupēšanās kā signāls sinapšu eliminācijai”.

Mg.sc.ing. Jekaterīna Ivanova (Latvijas Organiskās sintēzes institūts) – *L'ORÉAL* Latvijas stipendija “Sievietēm zinātnē” (kopā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju) pētījumam “Aromātisko sulfonamīdu kā ogļskābes anhidrāžu inhibitoru sintēze”.

Mg.sc.ing. Marina Sokolova (RTU Rūdolfa Cimdīņa Rīgas Biomateriālu inovāciju un attīstības centrs) – *L'ORÉAL* Latvijas stipendija “Sievietēm zinātnē” (kopā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju) pētījumam “Kalcija fosfāts/hialuronskābes kompozītmateriāls kaulu reģenerācijai”.

Dr.oec. Inese Vaidere (Eiropas Parlaments) – LZA un Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas Latvijas balva (Feliķsa balva) par izciliem sasniegumiem Eiropas vienotības un kultūras vērtību attīstībā, tolerantas komunikācijas veicināšanā un Latvijas identitātes nostiprināšanā.

LZA kor.loc. **Kristaps Jaudzems** (Latvijas Organiskās sintēzes institūts) – LZA un Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas veicināšanas balva par sasniegumiem biopolimēru, kā arī proteīnu un ligandu mijiedarbību pētījumos ar kodolmagnētiskās rezonanses metodi.

Dr.sc.soc. Inta Mieriņa (Latvijas Universitāte) – LZA un Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas veicināšanas balva par sasniegumiem migrācijas procesu un jaunatnes lietu pētniecībā.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS JAUNO ZINĀTNIEKU BALVU
LAUREĀTI

- Mg. Jānis Šmits** (LU Fizikas un matemātikas fakultāte) – *Ludviga un Māra Jansonu* balva fizikā par darbu "Slāpekļa-vakanču centru T_1 relaksācijas laika raksturošana un magnētiskā lauka kartēšana, izmantojot slāpekļa-vakanču slāni mākslīgā dimantā". Vad. *Dr.phys.* F. Gahbauers.
- Mg. Mārcis Sējējs** (LU Ķīmijas fakultāte, Latvijas Organiskās sintēzes institūts) – *Mārtiņa Straumaņa un Alfrēda Ieviņa* balva ķīmijā par darbu "Tetrazola hemiamināls kā hirālā palīggrupa". Vad. LZA īst.loc. E. Sūna.
- Mg. Krista Suta** (RTU Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultāte) – *Emīlijas Gudrinieces* balva ķīmijā par darbu "Šķidra SO_2 kā polāra šķīdinātāja izmantošana organiskajā sintēzē". Vad. LZA īst.loc. M.Turks.
- Mg. Signe Raudive** (LU Humanitāro zinātņu fakultāte) – *Zentas Mauriņas* balva literātūrzinātnē par darbu "Jaunie autori latviešu padomju literatūrā: literārās darbības sākums totalitārā režīma apstākļos (1945–1956)". Vad. *Dr.philol.* I. Kalniņa.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS UN SPONSORU BALVU
JAUNAJIEM ZINĀTNIEKIEM LAUREĀTI

- Dr.sc.ing.* **Indra Niedrīte** (Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija) – LZA, a/s "Latvijas Gāze" un RTU Attīstības fonda balva par pētījumiem gāzes apgādes sistēmu drošumā. Vad. *Dr.habil.sc.ing.* N. Zeltniņš
- Andris Skride** (Rīgas Stradiņa universitāte, P. Stradiņa KUS) – par ieguldījumu plaušu hipertensijas jomas pētniecībā un attīstībā Latvijā.
- Mg.sc.ing.* **Edīte Bieļa-Dailidoviča** (Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija) – LZA un a/s "Latvenergo" balva jaunajam zinātniekam par panākumiem enerģētikā par promocijas darbu "Energosistēmu relejaizsardzības un pretavārijas automātikas virtuāli-reālā laboratorija un tās izmantošanas piemēri". Vad. *Dr.habil.sc.ing.* A.S. Sauhats, kons. *Dr.sc.ing.* D. Antonovs).
- Dr.sc.ing.* **Inga Iljina** (RTU Enerģētikas institūts) – LZA un a/s "Latvenergo" balva jaunajam zinātniekam par panākumiem enerģētikā par promocijas darbu "Ierobežojumu un atbalsta ietekme uz elektroenerģijas tirgu, cenu un režīmiem". Vad. *Dr.habil.sc.ing.* A.S. Sauhats, *Dr.sc.ing.* A. Maņģitko, kons. *Dr.sc.ing.* R. Varfolomejeva.
- Dr.sc.ing.* **Toms Komass** (Latvijas Lauksaimniecības universitāte) – LZA un a/s "Latvenergo" balva jaunajam zinātniekam par panākumiem enerģētikā par promocijas

darbu "Vertikālās ass vēja rotora energoefektivitātes uzlabošana ar spārnu leņķa aktīvo regulēšanu". Vad. *Dr.habil.sc.ing.* A. Šniders, kons. *Dr.sc.ing.* V. Osadčuks.

Dr.sc.ing. **Oļegs Sļiskis** (RTU Enerģētikas institūts) – LZA un a/s "Latvenergo" balva jaunajam zinātniekam par panākumiem enerģētikā par promocijas darbu "Elektropārvaldes līniju būvniecībā izmantojamo metālkonstrukciju zibensizturības novērtējuma metodoloģija". Vad. *Dr.sc.ing.* K. Ketners, *Dr.sc.ing.* S. Vītiļiņa.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMĪJAS LOCEKĻI – CITU IEVĒROJAMĀKO ZINĀTNISKO APBALVOJUMU LAUREĀTI 2018. GADĀ

LZA ģist. loc. **Arvīds Barševskis** (Daugavpils Universitāte) – *Latvijas Republikas Ministru kabineta* balva par izcilu devumu Latgales un Sēlijas augstākās izglītības attīstīšanā un par pasaulē atzītu ieguldījumu koleopteroloģijā un Latvijas koleopteroloģijas skolas izveidošanu Daugavpilī.

LZA ģist. loc. **Jānis Visvaldis Bārzdīņš** – *Latvijas Republikas Ministru kabineta Atzinības raksts* par fundamentāliem pētījumiem algoritmu teorijā un datorzinātnes skolas izveidi Latvijā.

LZA ģist. loc. **Andris Ozols** – *Latvijas Republikas Ministru kabineta Atzinības raksts* par nozīmīgu ieguldījumu optisko tehnoloģiju attīstībā un aktīvu līdzdalību Latvijas Zinātņu akadēmijas darbā.

LZA ģist. loc. **Īzaks Rašals** – *Latvijas Republikas Ministru prezidenta Pateicības raksts*.

LZA ģist. loc. **Ojārs Spārītis** (LZA prezidents un Latviešu-vācbaltu centra *Domus Rigensis* valdes loceklis) – 2017. gada *Vācbaltu biedrības Kultūras balva*.

LZA kor. loc. **Ivars Ijabs** – *Cicerona* balva par politisko koncepciju daudzveidīgu un atraktīvu izgaismojumu.

LZA ģist. loc. **Jānis Stradiņš** – *Biznesa augstskolas "Turība" Goda doktora nosaukums* par ieguldījumu Latvijas zinātnes attīstībā, valsts tēla un tautas pašapziņas stiprināšanā, kā arī pamatojoties uz aktīvo sabiedrisko un zinātnisko darbību; Gori Valsts pedagogijas universitātes (Gruzija) *Jakoba Gogebašvili medaļa* par īpašu ieguldījumu zinātnē un izglītībā.

LZA ģist. loc. **Gunārs Duburs** – *Izglītības un zinātnes ministrijas Atzinības raksts* par izcilu zinātnisko darbu un nozīmīgu ieguldījumu Latvijas zinātnes attīstībā.

LZA ģist. loc. **Aigars Jirgensons** – *Izglītības un zinātnes ministrijas Goda raksts* par izciliem sasniegumiem zinātnē.

LZA īst. loc. **Baiba Rivža** – Latvijas Augstskolu profesoru asociācijas (LAPA) Gada balva par nozīmīgu ieguldījumu augstākajā izglītībā un zinātnē, doktorantu un projektu, kā arī LAPA sekmīgu vadību.

LZA īst. loc. **Bruno Andersons** – *Ministru prezidenta Pateicības raksts* “Par mūža ieguldījumu meža nozares attīstībā”; *a/s “Latvijas Finieris” 25 gadu sudraba medaļa* par ieguldījumu “Bērzu programmas izpildē”.

LZA īst. loc. **Vija Kluša** – *Osvalda Šmīdeberga medaļa* par ilggadēju Latvijas Farmakoloģijas biedrības vadīšanu.

LZA īst. loc. **Māra Pilmane** – *Tartu Universitātes Augusta Raubera medaļa* par zinātnisko sakaru veicināšanu starp universitātēm un pētījumiem embrioloģijā.

LZA īst. loc. **Andrejs Krasņikovs** – *Ivane Džavahišvili Tbilisi Valsts universitātes (Gruzija) medaļa*.

LZA īst. loc. **Indriķis Muižnieks** – *Ivane Džavahišvili Tbilisi Valsts universitātes (Gruzija) medaļa*.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS FONDA STIPENDIĀTI 2017./2018. g.

Sindija Lapčinska (Rīgas Tehniskā universitāte) – *Emīlijas Gudrinieces – Alfrēda Ieviņa* stipendija ķīmijā.

Elīna Zoltnere (Rīgas Tehniskā universitāte) – *Emīlijas Gudrinieces – Alfrēda Ieviņa* stipendija ķīmijā.

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS GODA MECENĀTI

Privātie ziedotāji

LZA goda locekle **Magda Štaudinger-Voita** (1902–1997) un Nobela prēmijas laureāts **Hermanis Štaudingers** (1881–1965)

Skolotāja **Erna Poča** (1920–2001) un LZA goda doktors **Konstantīns Počs** (1912–1994)

LZA ārzemju loceklis **Dītrihs Andrejs Lēbers** (1923–2004)

Tautsaimnieks **Jānis Sadovskis** (1904–2006) un skolotāja **Austra Sadovska** (1913–1999)

LZA goda doktors **Jānis Labsvīrs** (1907–2002)

LZA īstenā locekle **Emīlija Gudriniece** (1920–2004)

Uzņēmējs **Atis Sausnītis**

Uzņēmējs **Ivars Strautiņš**

Uzņēmējs **Pēteris Avens**

Uzņēmējs **Guntis Belēvičs**

Sabiedrību un institūciju pārstāvji

Dr.sc.ing. **Adriāns Dāvis** (A/s “Latvijas Gāze”)

LZA goda loceklis **Valdis Jākobsons** (A/s “Grindeks”)

Dr.chem. **Imants Meirovics** (1930–2015) (Latvijas Izglītības fonda mērķprogramma “Izglītībai, zinātnei un kultūrai”)

Juris Savickis (Firma “ITERA Latvija”)

Borisa un Ināras Teterevu fonds

Kirovs Lipmans (A/s “Grindeks”)

Āris Žigurs (A/s “Latvenergo”)

ZINĀTŅU NODAĻAS

FIZIKAS UN TEHNISKO ZINĀTŅU NODAĻA

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 67223633. Fakss: 67821153

E pasts: fizteh@lza.lv

Nodaļas padome

Nodaļas priekšsēdētājs Jānis SPĪGULIS

Nodaļas priekšsēdētāja vietnieks Andris OZOLS

Zinātniskā sekretāre Sofija NEGREJEVA

Padomes locekļi

Donāts ERTS, Modris GREITĀNS, Vjačeslavs KAŠČEJEVS, Māris KNITE,
Andrejs KRASŅIKOVŠ, Mārtiņš RUTKIS, Juris ŽAGARS

Nodaļa apvieno 106 LZA locekļus, t.sk. 41 īsteno, 3 goda, 28 ārzemju locekļus un 34 korespondētājlocekļus. Ar nodaļas darbu saistīti 18 LZA goda doktori.

Nodaļas locekļu sadalījums pa specialitātēm

astronomija

Māris Ābele, kor. loc.

Edgars Bervalds, kor. loc.

Juris Žagars, kor. loc.

Dainis Draviņš, ārz. loc.

Donāts Erts, īst. loc.

Ruvins Ferbers, īst. loc.

Agris Gailītis, īst. loc.

Jevgenijs Kotomins, īst. loc.

Māris Knite, īst. loc.

enerģētika

Leonīds Ribickis, īst. loc.

Pēteris Šipkovs, īst. loc.

Andris Krēsliņš, kor. loc.

Antans Sauļus Sauhats, kor. loc.

Namejs Zeltiņš, goda loc.

Andris Krūmiņš, īst. loc.

Aleksejs Kuzmins, īst. loc.

Ivars Lācis, īst. loc.

Oļģerts Lielausis, īst. loc.

Andris Ozols, īst. loc.

Juris Purāns, īst. loc.

Uldis Rogulis, īst. loc.

fizika

Jānis Alnis, īst. loc.

Mārcis Auziņš, īst. loc.

Elmārs Blūms, īst. loc.

Andrejs Cēbers, īst. loc.

Jurijs Dehtjars, īst. loc.

Oļģerts Dumbrājs, īst. loc.

Mārtiņš Rutkis, īst. loc.

Andrejs Siliņš, īst. loc.

Linards Skuja, īst. loc.

Jānis Spīgulis, īst. loc.

Andris Šternbergs, īst. loc.

Kurts Švarcs, īst. loc.

Ivars Tāle, īst. loc.

Imants Bērsons, kor. loc.
 Roberts Eglītis, kor. loc.
 Jevgeņijs Joļins, kor. loc.
 Vjačeslavs Kaščejevs, kor.loc.
 Gita Rēvalde, kor.loc.
 Juris Banis, ārz. loc.
 Antonio Bianconi, ārz. loc.
 Valdis Bojarevičs, ārz. loc.
 Hermanis Branovers, ārz. loc.
 Tills fon Egidijs, ārz. loc.
 Roberts Evarestovs, ārz. loc.
 Pauls Janmeijs, ārz. loc.
 Marko Kirms, ārz. loc.
 Nils Kristensens, ārz. loc.
 Maija Kukļa, ārz. loc.
 Aleksandrs Luščīks, ārz. loc.
 Ivars Melngailis, ārz. loc.
 Jānis Melngailis, ārz. loc.
 Žaks Simons, ārz. loc.
 Pauls Stradiņš, ārz. loc.
 Juris Pēteris Svenne, ārz. loc.
 Aleksandrs Šļugers, ārz. loc.
 Juris Upatnieks, ārz. loc.

informātika

Andris Ambainis, īst. loc.
 Jānis Bārzdiņš, īst. loc.
 Ivars Biļinskis, īst. loc.
 Jānis Grundspenķis, īst. loc.
 Jurijs Merkurjevs, īst. loc.
 Guntis Arnicāns, kor.loc.
 Guntis Bārzdiņš, kor. loc.
 Juris Borzovs, kor. loc.
 Kārlis Čerāns, kor. loc.
 Egīls Ginters, kor. loc.
 Jānis Grabis, kor. loc.
 Modris Greitāns, kor.loc.
 Igors Kabaškins, kor. loc.
 Audris Kalniņš, kor. loc.
 Uldis Sukovskis, kor. loc.
 Pēteris Videnieks, kor. loc.

Juris Viksna, kor. loc.
 Jānis Osis, goda loc.
 Žils Brasārs, ārz. loc.
 Alvis Brāzma, ārz. loc.
 Juris Hartmanis, ārz. loc.
 Andris Padeģs, ārz. loc.

inženierzinātne

Vilis Vītols, goda loc.

matemātika

Andris Buiķis, īst. loc.
 Aleksandrs Šostaks, īst. loc.
 Agnis Andžāns, kor. loc.
 Andrejs Reinfelds, kor. loc.
 Felikss Sadirbajevs, kor. loc.
 Aivars Zemītis, kor. loc.
 Raimonds Čiegis, ārz. loc.
 Tarmo Soomere, ārz. loc.

materiālzinātne (fizika)

Līga Grīnberga, kor. loc.

mehānika

Ivars Knēts, īst. loc.
 Andrejs Krasņikovs, īst. loc.
 Egons Lavendelis, īst. loc.
 Imants Matīss, īst. loc.
 Rolands Rikards, īst. loc.
 Vitauts Tamužs, īst. loc.
 Jānis Auziņš, kor. loc.
 Andris Čāte, kor. loc.
 Vladimirs Kasjanovs, kor. loc.
 Roberts Maksimovs, kor. loc.
 Jānis Rudzītis, kor. loc.
 Narimants Salenieks, kor. loc.
 Aleksandrs Urbahs, kor. loc.
 Jānis Vība, kor. loc.
 Jīri Engelbrehts, ārz. loc.
 Renē Moro, ārz. loc.
 Jānis Vārna, ārz. loc.

Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas darbība

Nodaļa apvieno 106 LZA locekļus, t.sk. 41 īsteno, 3 goda, 28 ārzemju locekļus un 34 korespondētājlocekļus, kā arī 18 goda doktorus. Akadēmiķu vidējais vecums – 71,0 gads (2016. – 71,4). Korespondētājlocekļu vidējais vecums – 65,1 gads (2016. – 65,4). Nodaļa ir izteikti "vīrišķīga", tikai 2 sievietes ir korespondētājlocekles.

Šogad FTZN strādāja jaunā formātā. Tika apspriesta RTU iniciatīva par LZA Inženierzinātņu un tehnoloģiju nodaļas izveidi un nolemts nodaļā izveidot trīs nozares sekcijas: Fizikas un astronomijas (vad. Juris Purāns /vad.vietn. Gita Rēvalde); Matemātikas un informātikas (Jānis Grundspeņķis /Aleksandrs Šostaks) un Inženierzinātņu (Andris Čāte / Juris Merkurjevs). FTZN apspriesti kvalifikācijas kritēriji jauniem nodaļas locekļiem, t.sk. diskutēti minimālie H-indeksi : fizikā akad.16/kor.loc.9, informātikā 10/4, mehānikā 9/8, enerģētikā 6/4, matemātikā 5/4, astronomijā 2, kā arī sagatavoti jauno LZA locekļu kandidātu saraksti. Sekcijas piedāvāja un izvērtēja "savus" kandidātus uz LZA vakancēm un arī pieteikumus uz gada nozīmīgākajiem sasniegumiem. Nodaļas pilnsapulcē 24.01.2018. nolemts šo darbu turpināt, sekciju virzienos veidojot konsultatīvas padomes.

2017. gadā notika 10 nodaļas sēdes, tajā skaita jau tradicionāli – divas paplašinātās sēdes ar Latvijas enerģētiķiem. Nodaļas locekļi aktīvi piedalījās LZA pilnsapulcēs un citos pasākumos.

Sēdes

25. janvārī notika LZA FTZN pilnsapulce. Nodaļas locekļi apsprieda priekšsēdētāja akad. Jāņa Spīguļa pārskatu par nodaļas darbību 2016. gadā, atzina to par sekmīgu un akceptēja ierosinājumus nodaļas darbībai 2017. gadā. Noklausījās divus referātus no cikla "LZA FTZN sasniegumi": LU Astronomijas institūta direktora *Dr.phys.* Ilgmāra Eglīša ziņojumu "Saules sistēmas mazo planētu – asteroīdu pētījumi" un LU MII vadošā pētnieka LZA kor.loc. Gunta Bārzdīņa ziņojumu "Datorizēta semantiskā analīze". Pēc referātiem notika diskusija par "Sasniegumu" izvērtēšanas problēmām un kvalitātes kritērijiem FTZN korespondētājlocekļu un īsteno locekļu kandidātiem.

15. februārī referātus no cikla "LZA FTZN sasniegumi" nolasīja: akad. Andrejs Čēbers – "Lokanu magnētisko stīgu modelēšana un sintēze", akad. Aleksejs Kuzmins – "Atklāta un izpētīta augsta spiediena fāžu pāreja izolators–metāls alvas volframātā" un *Dr.biol.* Ilze Dimanta – "Pētījums par bio-ūdeņraža iegūšanu no organiskiem atlikumiem tautsaimniecībā un savākšanu metālhidrīdos tālākai izmantošanai". Pēc referātiem turpinājās diskusija par nodaļas sekcijām, "Sasniegumu" izvērtēšanas problēmām un kvalitātes kritērijiem FTZN korespondētājlocekļu un īsteno locekļu kandidātiem.

22. martā nodaļas locekļi apsprieda a/s “Latvenergo” valdes priekšsēdētāja *Dr.sc. ing.* Āra Žīgura un sabiedrības “Tilde” valdes priekšsēdētāja *Dr.sc.comp.* Andreja Vasiļjeva referātus un aizklātā balsošanā piešķīra viņiem LZA goda doktora grādu.

25. aprīlī notika FTZN un Pasaules Enerģijas padomes Latvijas Nacionālās komitejas (PEP LNK) sēde – diskusija: “Eiropas Savienības un Latvijas attīstības perspektīvas”. Ar referātiem uzstājās: Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā vadītāja LZA akad. *Dr.habil.oec.* Inna Šteinbuka, Ekonomistu apvienības 2010 prezidents, PEP LNK loceklis *Dr.oec.* Ojārs Kehris, Vidzemes Augstskolas rektors *Dr.hist.* Gatis Krūmiņš un LZA goda doktors *Dr.sc.ing.* Edvīns Karnītis. Referātu apspriešanā un diskusijā piedalījās a/s “Latvenergo” valdes priekšsēdētājs LZA goda doktors *Dr.sc.ing.* Āris Žīgurs un Ekonomikas ministrijas Enerģijas tirgus un infrastruktūras departamenta direktore Olga Bogdanova.

30. maijā notika izbraukuma sēde – ekskursija Jelgavas ielā 1, LU Dabaszinātņu akadēmiskajā centrā (DAC). Ekskursijas laikā LU rektors akad. Indriķis Muižnieks pastāstīja par LU DAC ēku un tā tapšanas problēmām. LU Ķīmiskās fizikas institūta direktors, akad. Donāts Erts un institūta zinātniskā sekretāre Radiācijas procesu nodaļas vadītāja Gunta Ķizāne iepazīstināja ar Ķīmiskās fizikas institūta sasniegumiem, laboratorijām un iekārtām.

13. septembrī tika uzklausi LZA īsteno locekļu kandidātu ziņojumi par zinātnisko pētījumu rezultātiem: “Pētījumi augstas precizitātes lāzeru spektroskopijā” – LU Atomfizikas un spektroskopijas institūta vadošais pētnieks *Dr.phys.* Jānis Alnis; “Integrējot akadēmisko pasauli un tautsaimniecību” – LZA kor.loc., *Dr.habil.sc.comp.* Juris Borzovs; “Nanoelektronikas kvantu tehnoloģijas” – LZA kor.loc., *PhD* Vjačeslavs Kaščejevs un “Energosistēmu vadība, automatizācija un optimizācija” – LZA kor.loc., *Dr.habil.sc.ing.* Antans Saulus Sauhats.

11. oktobrī ar lekciju: *Breaking High-Performance Fiber Development Paradigm: Continuous Supernanofibers for the Ultratough Structural Composites* uzstājās Nebraskas (ASV) Linkolna universitātes Mehānikas un materiālu inženierzinātņu nodaļas profesors Juris Dzenis, tika uzklausi LZA locekļu kandidātu zinātniskie ziņojumi: “35 gadi ar daudzvērtīgām matemātiskām struktūrām” – LZA kor.loc., *Dr.habil.math.* Aleksandrs Šostaks (īstenā locekļa kandidāts); “Nanomateriālu teorētiskā modelēšana un svarīgo īpašību prognozēšana” – LU CFI vadošais pētnieks *Dr.chem.* Jurijs Žukovskis (īstenā locekļa kandidāts) un LZA korespondētājlocekļa kandidāta ziņojums par zinātnisko pētījumu rezultātiem: “Bioinformātikas algoritmiskās problēmas” – LU FMF prof., *Dr.sc.comp.* Juris Viksna.

25. oktobrī tika uzklausi LZA korespondētājlocekļu kandidātu ziņojumi par zinātnisko pētījumu rezultātiem: “Sociotehnisku sistēmu modelēšana” – RTU DITF Modelēšanas un imitācijas katedras profesors, vadošais pētnieks *Dr.sc.ing.* Egils Ginters; “Magnetohidrodinamika tehnoloģijās” – LU Fizikas institūta vadošais pētnieks Ilmārs Grants; “Aeronautikas un kosmosa tehnika un tehnoloģijas” – RTU Mašīnzinību,

transporta un aeronautikas fakultātes profesors. *Dr.habil.sc.ing.* Aleksandrs Urbahs. Akad. Andrejs Cēbers raksturoja LZA ārzemju locekļa kandidātu Griničas Universitātes pētnieku *Dr.phys.* Valdi Bojareviču un akad. Jurijs Dehtjars – LZA ārzemju locekļa kandidāti Merilendas Universitātes asociēto profesori, Nacionālā zinātnes fonda (ASV) programmu direktori *Dr.phys.* Maiju Kukļu.

8. novembrī tika uzklauti LZA īstenā locekļa kandidāta LZA kor.loc., LU CFI vadošā pētnieka *Dr.phys.* Roberta Eglīša ziņojums par zinātnisko pētījumu rezultātiem: “ABO3 perovskītu (001), (011) un (111) virsmu, robežvirsmu un defektu tajos *ab initio* aprēķini” un LZA kor.loc. kandidāta LU CFI vadošā pētnieka *Dr.phys.* Anatolija Šarakovska ziņojums par zinātnisko pētījumu rezultātiem: “Augšup-pārveidotā luminiscence oksifluorīdu materiālos”. Pēc referātiem notika aizklātais balsojums par nodaļas atbalstu kandidātiem.

23. novembrī LZA Rudens pilnsapulce par akadēmiķiem ievēlēja Jāni Alni un Aleksandru Šostaku, par korespondētājlocekļiem Aleksandru Urbahu, Egilu Ginteru un Juri Vīksnu. Par ārzemju locekļiem ievēlēti Valdis Bojarevičs un Maija Kukļa. Diemžēl korespondētājlocekļa vakance fizikas nozarē jau otru reizi nodaļas vēsturē palika neaizpildīta, jo abiem ļoti stipriem kandidātiem pietrūka vairākuma (50% + 1 balss).

13. decembrī notika FTZN un PEP LNK paplašinātā sēde, veltīta diskusijai par ekonomikas un enerģētikas aktuālām problēmām. Ar referātu par politiskiem un ekonomiskiem mērķiem un virzību uz to sasniegšanu, t. sk. par dabasgāzes izmantošanu transportā uzstājās Enerģijas tirgus un infrastruktūras departamenta direktore Olga Bogdanova. Apspriešanās piedalījās Āris Žīgurs un Adrians Dāvis.

LZA sēdes un tikšanās

14. februārī Rīgas Motormuzejā notika 2016. gada izcilāko zinātnisko sasniegumu autoru godināšanas un apbalvošanas ceremonija. Starp laureātiem tika godināti trīs nodaļas locekļi: akad. Andrejs Cēbers, akad. Aleksejs Kuzmins un kor.loc. Guntis Bārzdiņš un viņu doktoranti. Svinīgais pasākums piesaistīja masu saziņas līdzekļu lielu uzmanību.

20. februārī Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūtā (LU CFI), Ķengaraga ielā 8 notika CAMART² projekta svinīgā atklāšana. CAMART² uzskatāms par līdz šim vērienīgāko projektu zinātnes jomā Latvijā. Projekta mērķis ir augstākā kvalitātē attīstīt LU CFI esošo ekselences centru materiālzinātnēs, tā sekmējot jaunu moderno materiālu un tehnoloģiju pārveidi komerciālos sabiedriskā labuma produktos un pakalpojumos. Tālāka ekselences centra attīstība būtiski paaugstinās Latvijas zinātnes, inovāciju un to komercializācijas konkurētspēju Eiropā un pasaulē.

24. maijā notika LZA FTZN tikšanās ar Eiropas Kodolpētniecības centra (CERN) delegāciju ar mērķi – veidot savstarpējus kontaktus, lai Latvija tuvāko gadu laikā kļūtu vispirms par asociēto un pēc tam – par pilntiesīgu CERN dalībvalsti. Asociētās

valsts dalības maksa – 1 miljons EUR gadā, to nedrīkstētu ņemt no Latvijas zinātnes budžeta.

25. maijā FTZN noorganizēja AS “Latvenergo” darbinieku izbraukuma sēdi akadēmijā. Dalībnieki iepazinās ar akadēmijas darbības mērķiem un pamatprincipiem, notika ekskursija pa LZA ēku un fotografēšanās skatu laukumā. Ar akadēmiju iepazīstināja LZA lietu pārvaldnieks V. Kozlovskis un LZA FTZN zinātniskā sekretāre S. Negrejeva.

25. maijā svinīgā ceremonijā nosaukti viena no augstākajiem Latvijas informācijas tehnoloģijas (IT) nozares apbalvojumiem – *Eižena Āriņa balva datorikā 2017* – laureāti. Par nozīmīgu teorētisku ieguldījumu Latvijas datorzinātnes attīstībā balvu saņēma akad. Jurijs Merkurjevs, bet par praktisku ieguldījumu datorikā apbalvots tika LZA kor.loc. Guntis Bārzdīņš. Atzinības rakstu par teorētisku ieguldījumu Latvijas datorzinātnes attīstībā saņēma LZA goda doktors Pēteris Rivža. Profesora Eižena Āriņa balvu datorikā piešķir uzņēmums *Exigen Services Latvia*, Latvijas Zinātņu akadēmija un Rīgas Tehniskās universitātes Attīstības fonds.

26. maijā pirmo reizi stipendija “Sievietēm zinātnē” tika pasniegta triju Baltijas valstu zinātniecēm. Svinīgā ceremonijā Latvijas Zinātņu akadēmijā 6000 eiro vērtās stipendijas saņēma trīs talantīgas Latvijas zinātnieces – Renāte Ranka, Jekaterīna Ivanova un Marina Sokolova, kā arī Lietuvas zinātniece Urte Neniskite (*Urte Nėniškytė*) un Elsa Heinsalu (*Els Heinsalu*) no Igaunijas. Stipendiju programma “Sievietēm zinātnē” Latvijā tika dibināta 2005. gadā. Trīspadsmit gadu laikā piešķirta 41 stipendija, lai īstenotu daudzsoļošu pētnieciskos projektus. 2017. gadā tā tika ieviesta arī Igaunijā un Lietuvā, lai visā Baltijā veicinātu, uzlabotu un iedrošinātu sieviešu iesaisti dzīvības un vides zinātnēs, kā arī fizikā un inženierzinātnēs. L'Oréal Baltic stipendijas programma “Sievietēm zinātnē” tiek īstenota sadarbībā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju, Latvijas Zinātņu akadēmiju, UNESCO Igaunijas Nacionālo komisiju un Igaunijas Zinātņu akadēmiju, UNESCO Lietuvas Nacionālo komisiju un Lietuvas Zinātņu akadēmiju.

22. augustā Latvijas Universitātes Humanitāro un sociālo zinātņu centra konferenču zālē Kalpaka bulvārī 4 notika izcilā fiziķa Edgara Imanta Siliņa grāmatas “Lielo patiesību meklējumi” atkārtotā izdevuma atvēršanas svētki. Piedalījās apgāda “Jumava” pārstāvji, Edgara Imanta Siliņa ģimenes locekļi, akad. O. Spārītis, akad. M. Auziņš un citi LZA locekļi. Par godu Edgaram Siliņam nosaukta LZA balva fizikā.

14. decembrī a/s “Latvenergo” telpā svinīgā ceremonijā nosaukti laureāti vienam no augstākajiem Latvijas enerģētikas nozares apbalvojumiem. Notika LZA un AS “Latvenergo” 2017. gada balvas svinīgā pasniegšana. A. Vītola balvu par izcilu devumu enerģētikā saņēma *Dr.sc.ing.* Maija Rubīna. Balvas par nozīmīgu devumu enerģētikā – RTU profesori *Dr.sc.ing.* Aleksandrs Dolgicers un *Dr.sc.ing.* Oskars Krievs. Balvas par panākumiem enerģētikā jauniešiem zinātniekiem saņēma RTU *Dr.sc.ing.* Edīte

Bieļa-Dailidoviča, *Dr.sc.ing.* Inga Iljina, *Dr.sc.ing.* Toms Komass un *Dr.sc.ing.* Oļegs Šļiskis.

Nodaļas locekļi ar referātiem uzstājušies LZA Senāta sēdēs:

Jānis Alnis – "Pētījumi augstas precizitātes lāzeru spektroskopijā"; LZA kor.loc.
 Juris Borzovs – "Integrējot akadēmisko pasauli un tautsaimniecību"; LZA kor.loc.
 Vjačeslavs Kaščejevs – "Nanoelektronikas kvantu tehnoloģijas"; LZA kor.loc.
 Antans Sauļus Sauhats – "Energosistēmu vadība, automatizācija un optimizācija; LZA kor.loc.
 Aleksandrs Šostaks – "35 gadi ar daudzvērtīgām matemātiskām struktūrām"; LZA kor.
 loc. Roberts Eglītis – "ABO3 perovskītu (001), (011) un (111) virsmu, robežvirsmu un defektu tajos *ab initio* aprēķini".

Nodaļas locekļi devuši nozīmīgu ieguldījumu Latvijas zinātnes attīstībā

Trim no Latvijas Zinātņu akadēmijas 2017. gadā nosauktajiem 12 nozīmīgākajiem zinātniskajiem sasniegumiem un diviem no sešiem, kuriem ir piešķirti LZA prezidenta atzinības raksti, galvenie autori ir nodaļas locekļi – akad. Uldis Rogulis, divi LZA goda locekļi Namejs Zeltiņš un Jānis Osis, divi LZA kor.loc. Antans Sauhats un Modris Greitāns (*sk. 23., 26., 27. lpp.*).

Iznākušas izcilas žurnālu publikācijas ar impaktfaktoru IF > 5

- Meija, R., Signetti, S., Schuchardt, A., Meurisch, K., Smazna, D., Mecklenburg, M., Schulte, K., **Erts, D.**, Lupan, O., Fiedler, B., Pugno, N.M., Mishra, Y.K., Adelung, R. Nanomechanics of individual aerographite tetrapods. *Nature Commun.*, 8, 14982 (2017). **IF = 12.14**
- Al-Labady, N., ..., Tamanis, M., **Ferber, R.**, ... Line Identification of Atomic and Ionic Spectra of Holmium in the Near-UV. Pt I. Spectrum of Ho I; Pt. II. Spectra of Ho II and Ho III. *Astrophys. J., Suppl. Ser.* 228(2),16; 17 (2017). **IF=8.95** – 2 raksti
- Graaf, S. de, ..., **Erts, D.**, Direct identification of dilute surface spins on Al₂O₃; Origin of flux noise in quantum circuits. *Phys.Rev.Lett.*, 118 (5), 057703 (2017). **IF = 8.46**
- Bystrov, V., Bystrova, A., **Dekhtyar, Y.** HAP nanoparticle and substrate surface electrical potential towards bone cells adhesion: Recent results review. *Adv.Colloid. Interface Sci.*, 249, pp. 213–219 (2017). **IF=7.22**
- Timoshenko, J., Anspoks, A., Kalinko, A., **Kuzmin, A.** Thermal disorder and correlation effects in anti-perovskite-type copper nitride. *Acta Materialia*, 129, pp. 61–71 (2017). **IF = 5.30**
- **Dravins, D.**.... Spatially resolved spectroscopy across stellar surfaces. Pt.I. Using exoplanet transits to analyze 3D stellar atmospheres; Pt.II. High-resolution spectra

across HD 209458 (G0 V). *Astronomy & Astrophysics*, Vol. 605, id. A90, 13 pp.; id. A91, 12 pp.(2017). **IF = 5.01** – 2 raksti

Iznākušas zinātniskās monogrāfijas un grāmatu nodaļas, kuru autori ir FTZN zinātnieki

- **Osis, J., Donins, U.** *Topological UML Modeling: An improved approach for domain modeling and Software development*. Amsterdam: Elsevier, 2017. 253 p. (**LZA gada sasniegums informātikā**)
- Obaidat, M.S., Oren, T., **Merkuryev, Y.** (Eds.) *Simulation and Modeling Methodologies, Technologies and Applications. Advances in Intelligent Systems and Computing*, Vol. 676. Springer, 2018. 330 p.
- **Spigulis, J.** (ed.) *Progress in Biomedical Optics and Imaging: Biophotonics Riga - 2017*, SPIE Proc. Vol. 10592. SPIE Press, Bellingham, USA (2017).
- **Shipkovs, P.**, et al. *Dynamic simulation for increasing the efficiency of solar cooling systems in northern latitudes. Book Chapter: Mediterranean Green Buildings and Renewable Energy*, pp. 941–948. Springer, 2017.
- **Ribickis, L., Merkurjevs, J.** u.c. *Sensoru tīklu tehnoloģiju lietojums ūdensapgādes un transporta sistēmās*. Rīga: RTU izdevn., 2017. 194 lpp.
- **Urbahs, A.** u.c. *Gaisa kuģu konstrukciju nesagraujošā kontrole*. Rīga: RTU izdevn., 2017. 312 lpp.

Reģistrēti patenti vai patentu pieteikumi

- LV 15200 B, "Ūdens filtra filtrējošā elementa izgatavošanas paņēmieni" (J. Dekhtjars, ...)
- WO 2017/012675 A1, "Method and device for smartphone mapping of tissue compounds" (J. Spigulis, ...)
- WO 2017/025775 A1, "Device for adaptive photoplethysmography imaging" (U. Rubins, ..., J. Spigulis)
- P-17-17, "Ierīce no spekliem brīvu attēlu iegūšanai izkliedētu lāzeru staru apgaismojumā" (U. Rubins, ..., J. Spigulis). (Pozitīvs slēdziens)
- PCT/EP2017/063565, "Device for speckle-free imaging under laser illumination" (U. Rubins, ..., J. Spigulis)
- P-17-78, "Metode krāsainu viltojumu atklāšanai" (J. Spigulis, ...)
- EP 2 868 577 B1, "Remotely controllable airplane adapted for belly-landing" (A. Urbahs, ...)
- LV 15205, "Elektrodu potenciāla noteikšanas ierīce" (A. Urbahs, ..)

- P-15-96, "Materiālu un izstrādājumu dekoratīvo aizsargpārklājumu iegūšanas paņēmieni vakuumā" (A. Urbahs, ...) (Pozitīvs slēdziens)
- LV 15204, "Pārklājuma biezuma noteikšanas paņēmieni" (A. Urbahs, ...)

Izpildītas Valsts pētījumu programmas, kuru vadītāji bijuši FTZN locekļi:

- "Energоеfektīvi un oglekļa maziētīlīgi risinājumi drošai, ilgtspējīgai un klimata mainību mazinošai energoapgādei (**LATENERGI**)" apakšvirzienā "Enerģētika". Programmas vadītājs – *Dr.habil.sc.ing. L. Ribickis*, Rīgas Tehniskā universitāte, **2 250 000 eiro**
- "Daudzfunkcionālie materiāli un kompozīti, fotonika un nanotehnoloģijas (**IMIS²**)" apakšvirzienā "Daudzfunkcionālie materiāli un kompozīti, fotonika un nanotehnoloģijas". Programmas vadītājs – *Dr.habil.phys. A. Šternbergs*, Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūts, **2 250 000 eiro**
- "Kiberfizikālās sistēmas, ontoloģijas un biofotonika drošai & viedai pilsētai un sabiedrībai (**SOPHIS**)" apakšvirzienā "Nākamās paaudzes informācijas un komunikāciju tehnoloģiju sistēmas". Programmas vadītājs – *Dr.sc.comp. M. Greitāns*, LU Elektronikas un datorzinātņu institūts, **2 250 000 eiro**
- "Inovatīvi materiāli un viedās tehnoloģijas vides drošumam (**IMATEH**)" apakšvirzienā "Daudzfunkcionālie materiāli un kompozīti, fotonika un nanotehnoloģijas". Programmas vadītājs – *Dr.sc.ing. A. Čate*, Rīgas Tehniskā universitāte, **1 100 000 eiro**
- "Nākamās paaudzes informācijas un komunikāciju tehnoloģiju (IKT) pētniecības valsts programma (**NexIT**)" 2. virziena apakšvirzienā "Nākamās paaudzes informācijas un komunikāciju tehnoloģiju sistēmas". Programmas vadītājs – *Dr.sc.comp. A. Ambainis*, Latvijas Universitāte, **1 000 000 eiro**
- Kopējais finansējums – **9 750 000 eiro**

Publicēti populārzinātniskie raksti

- Švarcs, K. Gaisma no Eiklīda līdz Einšteinam. *Energija un Pasaule*, Nr. 3 (104), 2017, 63–67.
- Švarcs, K. Laika prognozes un haosa teorija. *Energija un Pasaule*, Nr. 5 (106), 2017, 74–77.
- Švarcs, K. Saule un mēs. *Energija un Pasaule*, Nr. 6 (107), 2017, 72–77.
- Švarcs, K. Saules Koronas Noslēpumi. *Zvaigžņotā Debess*, 2016/2017 ziema, 3–9.
- Švarcs, K. Jauni atklājumi Piena Ceļa Galaktikā. *Zvaigžņotā Debess*, 2017 pavasaris, 3–9.
- Švarcs, K. Teleskopi paver skatu uz agrīno Visumu. *Zvaigžņotā Debess*, 2017 vasara, 15–22.

- Švarcs, K. Pundurgalaktika Henize 2-10. *Zvaigžņotā Debess*, 2017 vasara, 23–25.
- Švarcs, K. Jauni atklājumi Oriona molekulāros mākoņos. *Zvaigžņotā Debess*, 2017 rudens, 3–9.
- Švarcs, K. Galaktiku kopas un Visuma trīsdimensionālā struktūra. *Zvaigžņotā Debess*, 2017/2018 ziema, 3–12.

Daudzi nodaļas locekļi ir starptautisku zinātnisko žurnālu redakciju locekļi un eksperti. LZA Edgara Siliņa balva fizikā piešķirta akadēmiķim M. Rutkim, bet Ludviga un Māra Jansonu balva jaunajam zinātniekam – LU FMF *Mg.phys.* J. Šmitam. Apjomīgu darbu veikušas nodaļas sekcijas nozīmīgāko zinātnes sasniegumu un dažādu balvu pretendentu iesniegto pieteikumu izskatīšanā, kā arī balvu pasniegšanas pasākumu organizēšanā.

Nodaļas priekšsēdētājs *Jānis Spīgulis*

Zinātniskā sekretāre *Sofja Negrejeva*

ĶĪMIJAS, BIOLOĢIJAS UN MEDICĪNAS ZINĀTŅU NODAĻA

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 67220725. Fakss: 67821153

E pasts: chem@lza.lv

Nodaļas padome

Nodaļas priekšsēdētājs Pēteris TRAPENCIERIS

Nodaļas priekšsēdētāja vietnieki Gunārs DUBURS

Vija KLUŠA

Zinātniskā sekretāre Daina DAIJA

Padomes locekļi

Bruno ANDERSONS, Jekaterina ĒRENPREISA, Elmārs GRĒNS,
Aleksandrs JEMEĻJANOVŠ, Uldis KALNENIEKS, Mārtiņš KALNIŅŠ,
Tālis MILLERS, Jānis STRADIŅŠ, Jānis VOLKOLAKOVŠ,
Henriks ZENKEVIČS

Nodaļa apvieno 118 LZA locekļus, t.sk. 47 īstenos, 2 goda, 28 ārzemju locekļus un 41 korespondētājlocekli. Ar nodaļas darbu saistīti 27 LZA goda doktori.

Nodaļas locekļu sadalījums pa specialitātēm

bioloģija

Arvīds Barševskis, īst. loc.
Jekaterina Ērenpreisa, īst. loc.
Elmārs Grēns, īst. loc.
Jānis Kloviņš, īst. loc.
Aija Linč, īst. loc.
Indriķis Muižnieks, īst. loc.
Īzaks Rašals, īst. loc.
Nikolajs Sjakste, īst. loc.
Kaspars Tārs, īst. loc.
Uldis Kalnenieks, kor. loc.
Tatjana Kozlovskā, kor. loc.
Imants Liepa, kor. loc.
Viesturs Melecis, kor. loc.
Aleksandrs Rapoportš, kor. loc.
Nils Rostoks, kor. loc.
Maija Rukliša, kor. loc.
Gunta Sprinģe, kor. loc.

Andris Zeltiņš, kor. loc.
Henriks Zenkevičs, kor. loc.
Māris Hartmanis, ārz. loc.
Vitauts Kalniņš, ārz. loc.
Uldis Streips, ārz. loc.
Rihards Villemss, ārz. loc.
Kurts Vītrihs, ārz. loc.

biotehnoloģija

Andrejs Daugulis, ārz. loc.

ekoloģija, videszinātnes

Pēteris Cimdīšs, īst. loc.
Tālis Juhna, īst. loc.
Māris Kļaviņš, īst. loc.
Aija Melluma, kor. loc.

farmācija

Maija Dambrova, īst. loc.

Edgars Liepiņš, kor. loc.

ģeogrāfija

Guntis Eberhards, kor. loc.

Zaiga Krišjāne, kor. loc.

Oļģerts Nikodemus, kor. loc.

Edmunds Bunkše, ārz. loc.

ģeoloģija

Ervīns Lukševičs, kor. loc.

Vitālijs Zelčs, kor. loc.

kīmija

Gunārs Duburs, īst. loc.

Aigars Jirgensons, īst. loc.

Mārtiņš Kalniņš, īst. loc.

Ivars Kalviņš, īst. loc.

Valdis Kampars, īst. loc.

Ēriks Kupče, īst. loc.

Edvards Liepiņš, īst. loc.

Tālis Millers, īst. loc.

Jānis Stradiņš, īst. loc.

Edgars Sūna, īst. loc.

Pēteris Trapencieris, īst. loc.

Māris Turks, īst. loc.

Raimonds Valters, īst. loc.

Nikolajs Vederņikovs, īst. loc.

Grigorijs Veinbergs, īst. loc.

Andris Zicmanis, īst. loc.

Edgars Ābele, kor. loc.

Pāvels Arsenjans, kor. loc.

Kristaps Jaudzems, kor. loc.

Māra Jure, kor. loc.

Valerjans Kauss, kor. loc.

Valdis Kokars, kor. loc.

Aivars Krauze, kor. loc.

Aiva Plotniece, kor. loc.

Osvalds Pugovičs, kor. loc.

Nikodems Bojārs, ārz. loc.

Pēteris Bolšaitis, ārz. loc.

Olafs Daugulis, ārz. loc.

Vladimirs Gevorgjans, ārz. loc.

Benedikts Juodka, ārz. loc.

Georgs Pauls Kreišmanis, ārz. loc.

Arnis Kuksis, ārz. loc.

Gotfrīds Ottings, ārz. loc.

Viktors Sniečkus, ārz. loc.

Valdemars Razums, ārz. loc.

Regīna Žuka, ārz. loc.

lauksaimniecības zinātnes

Aleksandrs Jemeljanovs, īst. loc.

Edīte Birģele, kor. loc.

Jānis Latvietis, goda loc.

materiālzinātne

Bruno Andersons, īst. loc.

Jānis Grabis, īst. loc.

Jānis Grāvītis, kor. loc.

Elza Reihmane, ārz. loc.

medicīna

Georgs Andrejevs, īst. loc.

Andrejs Ērglis, īst. loc.

Dace Gardovska, īst. loc.

Jānis Gardovskis, īst. loc.

Viktors Kalnbērzs, īst. loc.

Vija Kluša, īst. loc.

Mārcis Leja, īst. loc.

Sandra Lejniece, īst. loc.

Aivars Lejnietis, īst. loc.

Ruta Muceniece, īst. loc.

Modra Murovska, īst. loc.

Valdis Pīrāgs, īst. loc.

Jānis Priedkalns, īst. loc.

Rafails Rozentāls, īst. loc.

Arnis Viksna, īst. loc.

Jānis Volkolākovs, īst. loc.

Igors Aksiks, kor. loc.

Andris Ferdats, kor. loc.

Dainis Krieviņš, kor. loc.

Alfrēds Miltiņš, kor. loc.

Aigars Pētersons, kor. loc.

Māra Pilmane, kor. loc.

Ingrīda Rumba-Rozenfelde, kor. loc.

Andrejs Skaģers, kor. loc.

Pēteris Stradiņš, kor. loc.

Uldis Vikmanis, kor. loc.

Ludmila Viksna, kor. loc.

Aija Žileviča, kor. loc.

Kristaps Juris Keggi, goda loc.

Haralds cur Hauzens, ārz. loc.

Meinhard Klsens, ārz. loc.

Jānis Kļaviņš, ārz. loc.

Ruta Kundziņa, ārz. loc.

Felikss Ungers, ārz. loc.

Jarls Vikbergs, ārz. loc.

Bertrams Zariņš, ārz. loc.

Kristaps Zariņš, ārz. loc.

mežzinātnes

Pēteris Zālītis, kor. loc.

zinātnes vēsture

Jurijs Solovjovs, ārz. loc.

Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļas darbība

Nodaļa apvieno 118 locekļus, t.sk. 47 īstenos, 2 goda un 28 ārzemju locekļus, kā arī 41 korespondētājocekli. Ar nodaļas darbu saistīti 27 LZA goda doktori.

2017. gadā organizētas 12 Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļas (ĶBMZN) sēdes.

Gada sākumā ĶBMZN priekšsēdētājs LZA akad. Pēteris Trapencieris pateicās visiem nodaļas locekļiem par sadarbību iepriekšējā, 2016. gadā un lūdza iesniegt gadskārtējās zinātniskās atskaites anketas veidā, atspoguļojot svarīgākos 2016. gada zinātniskā un zinātniski organizatoriskā darba rezultātus (arī publicēto zinātnisko darbu sarakstus), dalību starptautiskajos un Latvijas projektos, līgumos un zinātniskās konferencēs, vadītās doktora disertācijas, darbību starptautiskajās un Latvijas biedrībās, komisijās, žurnālu redakcijās u.c., saņemtās atzinības, kā arī priekšlikumus tālākai nodaļas darbībai 2017. gadā.

ĶBMZ nodaļas zinātniskie pasākumi

12. janvārī notika ĶBMZN sēde **par onkolītiskās viroterapijas tēmu**, kurā Rīgas Stradiņa universitātes profesore, arī holdinga "Rigvir" medicīniskā direktore un Latvijas galvenā onkoloģe *Dr.habil.med. Dace Baltiņa* nolasīja zinātnisko ziņojumu

“Onkolītiskā viroterapija laiku lokos: RIGVIR ceļš pie pacientiem” par viroterapijas vēsturisko attīstību pasaulē un Latvijā.

LZA akad., prof., *Dr.habil.chem.* **Ivars Kalviņš** savā ziņojumā “Viroterapija – pagātne, tagadne un nākotne” analizēja dažādos pasaulē zināmos vīrusu preparātus un to iedarbību un raksturoja preparātu “Rigvir” kā stabilu, nemodificētu imunomodulatoru, mazu vīrusu ar vienkādes RNS kristālisko genomu, kas neizraisa imūnreakcijas un aizkļūst organismā tur, kur atrodas vēža šūnas. Līdz šim veiktie eksperimentālie rezultāti uzrādīja, ka melanomas šūnās vīruss savairojas un to iznīcina. Preparātu “Rigvir” ir atļauts lietot pacientiem Latvijā.

Tālākajā ĶBMZN sēdes darba gaitā LZA akadēmiķi Pēteris Trapencieris, Andris Ērglis un Jānis Stradiņš sniedza informāciju par LZA goda doktora kandidātu – Latvijas Ārstu biedrības prezidentu **Pēteri Apini**. Nodaļas locekļi aizklātā balsošanā izteica atbalstu Pētera Apiņa ievēlēšanai par LZA goda doktoru.

2. februārī ĶBMZN sēdē noklausījās nodaļas ekspertu komisijas ieteikto Latvijas zinātnes 2016. gada labāko zinātnes sasniegumu autoru un darbu grupu zinātniskos ziņojumus. Ievadvārdos LZA akad. P. Trapencieris pateicās visiem nodaļas kolēģiem par ieguldīto darbu zinātnē un piedalīšanos konkursā – ĶBMZN 2016. gadā bija iesniegti vērtēšanai 13 darbi, no kuriem apbalvošanai bija izvirzīti trīs kā LZA nozīmīgākie sasniegumi zinātnē 2016. gadā. Visi trīs pētījumi saistīti ar tuvāku vai tālāku pielietojumu medicīnas ķīmijā un paver plašas iespējas jaunu kardioprotektoru, pretmalārijas līdzekļu un pretvīrusu zāļu radīšanā. Augstu atzinību 2016. gadā ieguva arī mūsu farmakologi – augsta impakta faktora (IF=4.480) žurnāla *Pharmacology Research* 2016. gada pirmais numurs tika veltīts Baltijas zinātnieku farmakologu publikācijām!

LZA akad. **Maija Dambrova** un akad. **Ivars Kalviņš** izskaidroja preparāta “Meldonijs” darbības mehānismu ziņojumā “Apkopoti fundamentālie pētījumi par meldonija (mildronāta) farmakoloģiskajiem efektiem un izskaidroti tā uzkrāšanās mehānismi organismā” (2016. gada nozīmīgākais sasniegums zinātnē). Autoru galvenā atziņa, ka “Mildronāts” nav dopings, bet gan efektīvs medikaments, kas aizsargā sirds, muskuļu un smadzeņu šūnas gadījumos, kad to funkcionēšanai nepietiek skābekļa, resp. sirds un asinsvadu slimību, stresa un pārslodžu gadījumā. Informācija par “Mildronātu” pasaules lielākajos medijos parādīja, ka Latvijā varam izcili sintezēt un pētīt aktīvas zāļu vielas starptautiskā līmenī.

LZA akad. **Kaspars Tārs** ziņoja par jaunāko pētījumu rezultātiem par bakteriofāga AP205 vīrusveidīgās daļiņas struktūras noteikšanu (2016. gada nozīmīgākais sasniegums zinātnē) “Noskaidrota vienpavediena RNS bakteriofāgu AP205 un MS2 trīsdimensionālā struktūra”.

LZA kor.loc. *Dr.chem.* **Aigars Jirgensons** iepazīstināja ar jaunu pieeju pretmalārijas līdzekļu izstrādē, ar saviem pētījumiem (2016. gada nozīmīgākais sasniegums zinātnē) “Izveidota jauna pretmalārijas zāļu vielu līdersavienojumu klase”.

2. martā ĶBMZN sēdē klausījāmieš nodaļas priekšsēdētāja LZA akad. **Pēteris Trapenciera** pārskatu par nodaļas darbu 2016. gadā un divu labāko zinātnes sasniegumu autoru, RTU zinātnieku, darbu prezentācijas, kuri ieguvuši LZA prezidenta Atzinības rakstus.

LZA akad. **Māra Turka** (RTU Organiskās ķīmijas tehnoloģijas institūts) ziņojuma tēma “Sēra dioksīda izmantošana augstas pievienotās vērtības produktu sintēzē”. Izstrādāta metode sēra dioksīda izmantošanai jaunu organisko reaģentu sintēzē. Papildus ir atklāts, ka šķidrās sēra dioksīds var darboties kā viegli reciklējams šķīdinātājs daudzu organiskās sintēzes procesu veikšanai. Izstrādātās metodikas var lietot, lai iegūtu aktīvas farmaceitiskās vielas.

Dr.habil.sc.ing. **Gundara Mežinska** (RTU Silikātu materiālu institūts) ziņojuma tēma “Jauns materiāls un tehnoloģija saules enerģijas kolektoriem”. RTU Silikātu materiālu institūta zinātnieki sadarbībā ar LU Cietvielu fizikas institūta speciālistiem izstrādājuši tehnoloģiju, kas ļauj iegūt AJSEK saules enerģiju uztverošo materiālu, tas spēj izturēt 600 °C vismaz 250 dienas, neizmainot savu mikrostruktūru un nezaudējot sākotnējos siltumtehnikos raksturlielumus. Šī cauruļveida materiāla pamatā ir nerūsējošais tērauds, kuram uzklāta stiklkristāliska emalja un papildus vēl sola-gēla nanodaļiņu pārklājums.

23. marta ĶBMZN sēdes tēma “**Dabas zinātņu muzeji: stratēģija un nākotnes perspektīvas**”. Ievadvārdos akad. Pēteris Trapencieris raksturoja tēmas svarīgumu un tās aktualitāti saistībā ar Latvijas Ķīmijas vēstures muzeju, tā atrašanos Kronvalda bulvārī 4.

Kultūras ministrijas Muzeju nodaļas vadītāja **Jāņa Garjāņa** ziņojums “Latvijas muzeju sistēma un attīstības stratēģija” parādīja, ka Latvijā ir nodibināta Valsts muzeju apvienība un pastāv decentralizēta muzeju sistēma, esošie muzeji ir tuvu mērķauditorijai un pakļauti dibinātājam, kur katrs saimnieks atbild par savu muzeju un saviem darbiniekiem. Svarīgi ir izveidot nacionālo muzeju krājumu kopējo katalogu pēc muzeju akreditācijas un veicināt muzeju sadarbību, piedāvājot izglītību visos līmeņos. Līdz šim divi muzeji – Rīgas Motormuzejs un Dabas muzejs – ir attīstījušies visveiksmīgāk.

Dabas muzeja direktores **Skaidrītes Ruskules** ziņojuma tēma bija “Dabas muzeja loma sabiedrības vides apziņas veicināšanā”. Dabas muzejs ir dibināts 1845. gadā – ik reizi tiek izstādīti tikai 5% krājumu materiālu, ekspozīcijas tiek bieži mainītas, muzeja nākotnes mērķis – veidot saturīgas, kvalitatīvas kolekcijas. Svarīgi būtu izveidot muzejus arī Latvijas aizsargātajās teritorijās, t.i., muzejus dabā, taču tam ir vajadzīgi līdzekļi.

LZA akad. **Andrejs Ērglis** savam ziņojumam izvēlējās tēmu “Atmiņas par nākotni jeb kā es iztēlojos mūsdienīgu dabas zinātņu muzeju”. Viņš savā iztēlē mūsdienīgu dabas zinātņu muzeju redz modernu, kuram jāizglīto cilvēkus, jāieinteresē ar kādu

atrakciju. Piemēram, Čikāgas muzejā cilvēks ieiet sirdī un redz tās uzbūvi un darbību. A. Ērglis atzina, ka LU interesēs ir neatdot Kronvalda bulvārī 4 ēku “izķēmošanai” – svarīgi ir izveidot koncepciju un pārvērst ēku par kaut ko nozīmīgu..

Diskusijā piedalījās LZA prezidents **Ojārs Spārītis** un norādīja, ka muzeji ir kā kultūras mantojums: Latvijā katras ministrijas pārziņā ir daudz muzeju, bet, lai izprastu muzeju darbības stratēģiju, būtu jābūt valstiskam redzējumam. Diskusijas dalībnieks LZA akad. **Indriķis Muižnieks** savā runā atzīmēja, ka Rīgā daudzi muzeji atrodas tik dažādās vietās. Muzeju koncentrācija būtu labs veidojums, bet tam nepieciešami moderni risinājumi – LZA varētu radīt idejas un izstrādāt koncepciju, kā izveidot mazu zinātnes centru, kur varētu iziet cauri aplūkojami. LZA kor.loc. **Valdis Kokars** uzsvēra, ka Ķīmijas vēstures muzejs ir jāsaglabā un muzejam jādod jauni virzieni izglītojošā sfērā: jāļauj bērniem eksperimentēt, lai viņus piesaistītu dabas zinātnēm. Būtu svarīgi saglabāt simpozijiem divas restaurētās lielās auditorijas Kronvalda bulvārī 4. LZA akad. **Vija Kluša** arī atbalstīja zinātnes izglītības centra izveidi Kronvalda bulvārī 4, kurā labas idejas varētu rast arī no NASA muzeja Vašingtonā: interesanti un izglītojoši būtu cilvēku “ceļojumi”, piemēram, ausī un mitohondrijā. Turaidas muzejrezervāta direktore **Anna Jurkāne** ar 24 gadu darba stāžu muzejos norādīja, ka muzeju koncepcijas izstrāde ir valsts politikas jautājums. Viņa iepazīstināja ar Igaunijas pieredzi, kurā, izmantojot ES Struktūrfondu finansējumu izglītībai, ir izveidoti 2 lieliski muzeji – AHHA un Lotas zeme.

Secinājums: jāturpina diskusijas par tēmu – vai un kā nākotnē izmantot ēku Kronvalda bulvārī 4. Vai izveidot Dabas zinātņu muzeju centru, kur būtu apvienotas dabas, medicīnas un ķīmijas zināšanas, kā arī matemātika un farmācija.

13. marta KBMZN sēdes tēma “Cilvēks kā bioloģiska būtne sabiedrībā” risināja tās svarīgumu un aktualitāti mūsdienas tehnoloģiju līmenī: cilvēks savā evolūcijā ir maz izmainījies, bet ir daži lēmumi un sabiedrības tendences, par ko šodien ir jādiskutē.

LZA goda doktora **Jēkaba Raipuļa** ziņojums “Cilvēka dzimums no bio, psiho, sociālā aspekta” parādīja, kā no dzimumšūnas attīstās cilvēks, saglabājot savu ģenētisko informāciju un dzimumidentitāti. Vairošanās ir viena no dzīvības pamatvajadzībām, tā sekmē ģenētisko daudzveidību, pielāgojoties dzīves apstākļiem. Medicīnā ir uzskaitītas vismaz 15 dažādu cēloņu izraisītas novirzes no normāla dzimuma (vidēji interseksa indivīdi sabiedrībā ir 1 no 1000, tie nespēj radīt savus pēctečus). Termins “dzimums” tā pilnā izpratnē latviešu valodā vēl aizvien saglabā savu pamatnozīmi un nav aizstājams vai papildināms ar citu vārdu.

LZA kor.loc. *Dr.phil.* **Ausma Cimdīņa** savā referātā “Anglicisma ‘gender’ tulkošanas un adaptācijas problēmas latviešu literatūrzinātnē” ziņoja, ka sākusi šai tēmai pievērsties, pētot, kā tulkot latviski vārdu *gender*. Nosaukums “genders” nāk no zviedru valodas, jo zviedri agri sāk bērniem stāstīt par seksualitāti. Diskusijas publiskajā telpā atklāj, ka Latvijā nepastāv vienotas izpratnes par dzimumu jēdzieniem. Latvieši bieži

izvēlas *gender* burtisko tulkojumu “dzimte”. Žurnālisti lieto tādus vārdus kā *genderisma* vai *dženderisma* ideoloģija, ģimenes politiku apzīmē ar terminu *genderpolitika*, *postgenderismu* kā futuroloģisku ideju par “pasauli bez dzimuma”. Angļu valodā *sex/gender* semantika ir normāla: *sex* angļu valodā apzīmē gan dzimumu, gan seksu, kamēr citu Eiropas tautu valodās, ieskaitot latviešu, šīs problēmas nepastāv.

Prof., *Dr.habil.med.* **Māris Baltiņš** ziņojumā “Ar dzimuma apzīmēšanu saistītie termini: teorētiski apsvērumi un ieteikumi praksei” secina, ka mēs visi jēdzienu apzīmēšanai meklējam kaut ko jaunu. Katrai valodai varētu būt specifiskas atšķirības (valodas īpatnība, apzīmējuma struktūras, politiski angažēts lietojums, politikorektuma tradīcijas u.c.), tādēļ tās nav tieši pārnemas no vienas valodas otrā. Dažādās valodās *gender* nozīmes risinājumi ir atšķirīgi, visprecīzāk būtu “bioloģiskais vai sociālais dzimums”. Saskaroties ar diviem vai vairākiem kādas lietas vai parādības apzīmējumiem svešā valodā, allāž nākas atbildēt uz jautājumu: “Vai tie lietoti kā sinonīmi?” Ja vārdam *gender* noteiktos kontekstos ir atšķirīga nozīme no *sex*, tad atšķirīgi tie arī jāatveido.

15. jūnijā notika ĶBMZN sēde par tēmu “**Novocošanās: ar to saistītās slimības, problēmas, risinājumi.**” Latvijas Universitātes profesores *Dr.med.* **Baibas Jansones** ziņojums “Alcheimera slimība: multipatoģenētiskie faktori un farmakoterapijas stratēģijas” iepazīstināja ar Alcheimera slimības pētīšanas vēsturi un galvenajām problēmām. Alcheimera slimība (*AD*) ir izplatītākā neirodeģeneratīvā slimība, kas sastāda ap 70% no visiem demences gadījumiem, kas noslēdzas ar nefunkcionējošu, nekrotisku nervu šūnu. Tās pieejamā terapija – acetilholīnesterāzes inhibitori un glutamāta (*NMDA*) receptoru inhibitori, kas nodrošina tikai simptomātisku *AD* ārstēšanu. Starptautiskas sadarbības projekti: LU kopā ar kolēģiem no Oslo Universitātes prof. *Jens Pahnke* laboratorijas un Latvijas OSI pētniekiem pārbauda dažādu īsas sekences bēta-amiloīda peptīdu pielietojamības iespējas demences terapijā, samazinot toksisko β-amiloīda peptīdu ietekmi uz CNS. Noteikts, ka potenciāli *AD* terapijas zāļu vielu kandidāti varētu būt aktivējoši mazu molekulu savienojumi, kas samazina neirotransmisijas disfunkciju un neiroiekaisumu *AD* agrīnajās fāzēs.

Rīgas Stradiņa universitātes profesors *Dr.med.* **Jānis Zaļkalns** savā referātā “Novecosim skaisti un jēgpilni!” atgādināja spārnotos vārdus senioriem – esi priecīgs no rīta, atverot acis, ieraugi spoži spīdām sauli. Atcerēsimies, ka mūs nevarēs iepriecināt neviens cits un nekas, ja prieks nesāksies manī! Plāno savu dienu – cik pilnīga un bagāta būs tā, atkarīgs no mums katra paša. Centies būt harmonisks – neviens mūs nepazīst tik labi, kā mēs paši sevi: mūs var iepriecināt laba grāmata, mūzika, meditācija, pastaiga Dabā. Diena ir darbiem! Naktsmiegs atpūtai! Kustība ir dzīvība – ne dienu bez fiziskām nodarbēm! Pieņem sevi, apkārtējo pasauli un esošo dzīvi sev labu esam!

Latvijas Organiskās sintēzes institūta zinātniskie līdzstrādnieki *Dr.med.* **Līga Zvejniece** un **Edijs Vāvers** savā lekcijā “Sigma 1 receptors kā jauns zāļu mērķis Alcheimera saslimšanas ārstēšanai” ziņoja, ka Sigma 1 receptors (Sig-1R) ir

endoplazmatiskā retikuluma (ER) čaperonveidīgais proteīns, jauns zāļu mērķis neiroloģisko un psihisko slimību ārstēšanai. Apkopojot iegūtos rezultātus, autori secināja, ka E1R ir perspektīvs savienojums demences un epilepsijas ārstēšanai, kam raksturīga plaša terapeitiska darbība un mazāki blakusefekti salīdzinājumā ar Sig-1R agonistiem un antagonistiem.

8. septembrī ĶBMZN izbraukuma sēde notika Rīgas Stradiņa universitātes Anatomijas un antropoloģijas institūtā (Anatomikums). LZA kor.loc., RSU profesore **Māra Pilmane** pastāstīja par saviem pētījumiem “Latvijas šķeltņu pacientu audu izpētes raksturojums 16 gadus ilga longitudināla projekta gaitā”. Šāds projekts ir vienīgais pasaulē, kur izpētei tiek savākti audu gabaliņi no visām šķeltņu bērniem taisītajām operācijām. Darba gaitā ar kompleksu audu faktoru korelatīvu izpēti izdevies atklāt būtiskus šķeltņu veidošanās mehānismus, izanalizēt audu pārmaiņas un atrast kopējās iezīmes. Par projekta rezultātiem publicēta virkne citējamu publikāciju un tiek saņemti regulāri aicinājumi ziņot rezultātus pasaules zinātniskajai sabiedrībai attiecīgajā jomā.

Nodaļas sēdes tālākajā gaitā bija iespēja gida padarbībā iepazīties ar Anatomikuma anatomisko un embrioloģisko eksponātu kolekciju. Tā izveidota 2003. gadā un aptver vairāk nekā 2000 eksponātu, kas sniedz ieskatu kaulu, ādas, iekšējo orgānu, audzēju slimībās, orgānu struktūras izmaiņās un formas variācijās un atspoguļo dažādu slimību, iedzimtas anomālijas u.c. patoloģiju skartus audus. Kolekcija regulāri uz ekskursijām pulcē interesentus gan no visas Latvijas, gan no citām pasaules valstīm. Vidēji gadā muzeju apmeklē ap 1000 interesentu, bet embriju kolekciju regulāri pēta jaunie zinātnieki.

LZA locekļu kandidātu zinātniskie ziņojumi (20 min. referāts). ĶBMZN piecās rudens sēdēs par saviem zinātnisko pētījumu rezultātiem ziņoja septiņi LZA īstenā locekļa kandidāti – LZA korespondētājlocekļi - Aigars Jirgensons, Tālis Juhna, Mārcis Leja, Sandra Lejniece, Māra Pilmane, Jānis Grāvītis un Valdis Pīrāgs. Ķīmijā, bioloģijā un medicīnā uz trijām LZA korespondētājlocekļu vakancēm (pa vienai katrā specialitātē) pieteicās astoņi kandidāti – trīs LZA korespondētājlocekļu kandidāti specialitātē *ķīmija*: Latvijas OSI vadošie pētnieki Kristaps Jaudzems un Raivis Žalubovskis un RTU Funkcionālo materiālu tehnoloģiju zinātniskās laboratorijas vadošais pētnieks Andris Šutka; trīs LZA korespondētājlocekļu kandidāti specialitātē *medicīna*: RSU Bērnu ķirurģijas katedras profesors Aigars Pētersons, LU profesors Gustavs Latkovskis un RSU Onkoloģijas institūta direktors Edvīns Miklaševičs; divi LZA korespondētājlocekļu kandidāti specialitātē *bioloģija*: LU Bioloģijas fakultātes asociētais profesors Nils Rostoks un LU Medicīnas fakultātes profesore Baiba Jansone. Pilnīgi visi kandidāti izpelnījās nodaļas locekļu pozitīvu novērtējumu un visi tika ieteikti kandidēšanai uz LZA īsteno locekļu vai korespondētājlocekļu vakancēm.

21. septembra sēdē iepazīnāties ar LZA locekļu kandidātu zinātniskajiem ziņojumiem:

1. LZA īstenā locekļa kandidātes RSU Anatomijas un antropoloģijas institūta direktores *Dr.habil.med.*, profesores **Māras Pilmanes** zinātnisko ziņojumu “Morfoloģija pētījumos un pedagogijā”.

2. LZA korespondētājlocekļa kandidāta Latvijas OSI vadošā pētnieka *Dr.chem.* **Kristapa Jaudzema** zinātnisko ziņojumu “Kodolu magnētiskās rezonanses pētījumi bioloģisko mehānismu izpratnei, jaunu zālvielu atklāšanai un biomateriālu izveidei”.

3. LZA korespondētājlocekļa kandidāta RTU Funkcionālo materiālu tehnoloģiju zinātniskās laboratorijas vadošā pētnieka *Dr.sc.ing.* **Andra Šutkas** zinātnisko ziņojumu “Funkcionālie materiāli vides un enerģētikas problēmu risināšanai: sintēze un īpašības”.

5. oktobra sēdē iepazīnāties ar LZA locekļu kandidātu zinātniskajiem ziņojumiem:

1. LZA īstenā locekļa kandidāta LU Medicīnas fakultātes profesora LZA kor. loc. **Mārča Lejas** zinātnisko ziņojumu “Ko Latvija var dot pasaulei vēža profilakses pētījumu jomā?”

2. LZA korespondētājlocekļa kandidāta Latvijas OSI vadošā pētnieka *Dr.chem.* **Raivja Žalubovska** zinātnisko ziņojumu “Ogļskābes anhidrāžu inhibitoru konstruēšanas un sintēzes izaicinājumi”.

3. LZA korespondētājlocekļa kandidāta RSU Onkoloģijas institūta direktora *Dr.biol.* **Edvīna Miklaševiča** zinātnisko ziņojumu “Sporādiskie un pārmantotie audzēji”.

19. oktobra sēdē iepazīnāties ar LZA locekļu kandidātu zinātniskajiem ziņojumiem:

1. LZA korespondētājlocekļa kandidāta LU Bioloģijas fakultātes asociētā profesora *Dr.biol.* **Nila Rostoka** zinātnisko ziņojumu “Augu genomika un biotehnoloģija selekcijai un pārtikas drošībai”.

2. LZA korespondētājlocekļa kandidāta RSU Bērnu ķirurģijas katedras profesora *Dr.habil.med.* **Aigara Pētersona** zinātnisko ziņojumu “Akūts apendicīts bērniem – ķirurģiska vai neķirurģiska saslimšana”.

2. novembra sēdē iepazīnāties ar LZA locekļu kandidātu zinātniskajiem ziņojumiem:

1. LZA īstenā locekļa kandidāta Latvijas OSI vadošā pētnieka LZA kor.loc. *Dr.chem.* **Aigara Jirgensona** zinātnisko ziņojumu “Pārskats par pētījumiem medicīnas ķīmijā un organiskās sintēzes metodoloģijā”.

2. LZA īstenā locekļa kandidātes RSU profesores LZA kor.loc., *Dr.med. Sandras Lejniece*s zinātnisko ziņojumu “Prognostiskie un riska faktori hematoloģisko slimību gadījumos”.

3. LZA korespondētājlocekļa kandidāta LU Medicīnas fakultātes profesora *Dr.med. Gustava Latkovska* zinātnisko ziņojumu “Hiperholesterinēmija kā kardiovaskulārs riska faktors un ģimenes slimība”.

9. novembra sēdē iepazīnāties ar LZA locekļu kandidātu zinātniskajiem ziņojumiem:

1. LZA īstenā locekļa kandidāta RTU zinātņu prorektora, RTU Būvzinātnes centra zinātniskās laboratorijas vadītāja, LZA kor.loc., profesora *Dr.sc.ing. Tāla Juhnas* zinātnisko ziņojumu “Dzeramā ūdens bioloģiskais un ķīmiskais drošums pilsētvidē”.

2. LZA īstenā locekļa kandidāta VKĶI vadošā pētnieka, LZA kor.loc., *Dr.habil. chem. Jāņa Grāviša* zinātnisko ziņojumu “Augu šūnu cieto apvalku struktūrpētījumi bioekonomikas un ceturrtās industriālās revolūcijas kontekstā”.

3. LZA īstenā locekļa kandidāta LU profesora LZA kor.loc., *Dr.med. Valda Pīrāga* zinātnisko ziņojumu “Biomedicīna sabiedrības veselībai: no Latvijas Genoma projekta līdz Valsts pētījumu programmai”.

4. LZA korespondētājlocekļa kandidātes LU Medicīnas fakultātes profesores *Dr.med. Baibas Jansones* zinātnisko ziņojumu “Neirodeģeneratīvo slimību multipatogēnētiskie faktori un mūsdienu ārstēšanas stratēģijas”.

Zinātniskās izcilības apzināšana

LZA goda doktora grāda piešķiršana – Latvijas Ārstu biedrības prezidentam **Pēterim Apinim**, Latvijas OSI vadošajam pētniekam *Dr.chem. Eināram Ložam* un Latvijas emeritētajai zinātniecei **Ilonai Mažeikai**.

LZA izsludinātā konkursā “Desmit gada zinātniskie sasniegumi Latvijā” pēc tematikas no 40 pieteiktajiem darbiem ĶBMZ nodaļas eksperti izvērtēja piecus pieteikumus, nosakot publikāciju kvalitāti pēc žurnālu impakta faktoriem un autoru H-indeksiem. Kopā apbalvoti trīs labākie darbi un vienam darbam piešķirts LZA prezidenta Atzinības raksts.

1. “Izpētīts zirnēkļu tīkla veidošanās molekulārais mehānisms un novērtēta mērķīgā zirnēkļu zīda iegūšanas procesa līdzība dabiskajam.” *Mg.chem.* Mārtiņš Otiņš, *Dr.chem.* Kristaps Jaudzems – Latvijas OSI sadarbībā ar *Karolinska institūtu* *Zviedrijā* un *Analītisko zinātņu institūtu Francijā* (sk. 24. lpp.).

2. “Izstrādāts jauns savienojums E1R atmiņas procesu uzlabošanai un epilepsijas ārstēšanai”. *Dr.med.* Līga Zvejniece, *Dr.pharm.* Edijs Vāvers, *Dr.biol.* Baiba Švalbe, *Dr.chem.* Maksims Vorona, LZA akad. Maija Dambrova, LZA akad. Grigorijs Veinbergs,

LZA akad. Ivars Kalviņš – Latvijas Organiskās sintēzes institūts; *Dr.biol.* Ilga Misāne, *Dr.med.* Ilmārs Stonāns – AS *Grindeks* (sk. 24. lpp.).

3. “Persistentu vīrusu infekciju iesaiste nervu sistēmas slimību attīstībā”. *Dr.habil. biol.* Svetlana Čapenko, *Dr.med.* Santa Rasa, *Dr.med.* Sandra Skuja, *Dr.habil.med.* Valērija Groma, LZA akad. Modra Murovska – RSU Mikrobioloģijas un virusoloģijas institūts (sk. 24. lpp.).

4. LZA prezidenta Atzinības raksts. “Inovatīvās divkomponentu sistēmas uz silil-terminētu polimēru bāzes perspektīvas pielietojumam hermētiķiem un adhezīviem”. *Dr.sc.ing.* Jānis Zicāns, Nikolajs Kurma, Uldis Rekners, *Dr.sc.ing.* Remo Merijs Meri, Juris Umbraško, Ritvars Bērziņš, Juris Bitenieks – RTU Polimērmateriālu institūts sadarbībā ar *SIA TENACHEM/Soudal Group* (Latvija/Belģija) un *Werner Hollbeck GmbH* (Vācija) (sk. 28. lpp.).

Citi nodaļas locekļu zinātniskie sasniegumi

RTU Polimērmateriālu institūtā veiktie pētījumi inovatīvu silikona polimērus saturošu divkomponentu sistēmu dizainā pielietojumam jaunu efektīvu hermētiķu un adhezīvu izveidei (akad. M. Kalniņš).

Sagatavots ES konstatētās ģenētiski modificētās petūnijas vides riska novērtējums (kor.loc. N. Rostoks).

Jauni nozīmīgi rezultāti hidroekosistēmu struktūras un funkcionēšanas jomā klimata maiņas apstākļos (kor.loc. G. Sprinģe).

Darbs “Horizont 2020” projektos *Advance-LTER “Advancing the European Long-Term Ecosystem, critical zone and socio-ecological Research Infrastructure towards ESFRP”* un *Advance-LTER “Advancing the European Long-Term Ecosystem, critical zone and socio-ecological Research Infrastructure towards ESFRP”* (kor.loc. V. Melecis).

Atrastas atšķirības no vēža šūnu līnijām SW480 un SW620 izdalītu ar eksosomām bagātinātu ekstravaskulāro vezīkulu virsmas proteīnu profilā, kuras parādās, šūnas audzējot hipoksijas apstākļos. Hipoksijas modelis tika izmantots, lai izraisītu proteoma izmaiņas. Atrasti 232 hipoksijas izraisītie proteīni, kas atšķiras arī kvantitatīvi no normoksijā audzētu šūnu izdalīto vezīkulu virsmas proteīniem (akad. R. Muceniece).

Iegūti papildu dati par amfifilo savienojumu pleiotropajām teranostiskajām īpašībām. Iegūtas gramnegatīvo rezistentu baktēriju jaunas antibiotiku grupas (akad. G. Duburs).

Pētījumi gastroenteroloģijā (īst.loc. M. Leja).

Raksts par farmācijas industriju un nozares panākumiem “Kīīmijas un farmācijas industrijā šogad prognozē stabili izaugsmi”. “Iepriekšējais gads ir bijis ļoti nozīmīgs arī zāļu ražotājam AS *Grindeks*, kas sāka jaunas kardioprotektīvās zāļu vielas kandidāta

GX-EG klīnisko pētījumu pirmo fāzi. Tas ir liels sasniegums visai farmācijas nozarei, jo tas ir pirmais gadījums neatkarīgās Latvijas vēsturē, kad zāļu ražotāja un zinātnieku sadarbības rezultātā ir izdevies atklāt un attīstīt līdz klīnisko pētījumu stadijai pilnīgi jaunu zāļu kandidātvielu.” (*IR*, 2018, 18. janv.; R. Dūrēja, LAĶĪFA).

LZA vārdbalvu konkursu darbu izvērtēšana

Saskaņā ar 2017. gada 13. jūnija *Zinātnes Vēstnesī* izsludināto 2018. gada LZA vārdbalvu zinātnieku konkursu ĶBMZ nodaļas ekspertu komisijas pēc tematikas izvērtēja visus pieteikumus, nosakot publikāciju kvalitāti pēc žurnālu pakta faktoriem (IF), autoru Hirša indeksiem (H-index) un vidēji svērtu publikāciju zinātnisko vērtību.

ĶBMZN ekspertu komisija ķīmijā – *LZA Gustava Vanaga* vārdbalvai izvirzīja Latvijas OSI vadošo pētnieku LZA kor.loc. **Aigaru Jirgensonu**; *Emīlijas Gudrinieces* balvai ķīmijā un ķīmijas tehnoloģijā no diviem jauno zinātnieku pretendentiem izvirzīja *Mg. Kristu Sutu* no RTU Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultātes un *Mārtiņa Straumaņa un Alfrēda Ieviņa* balvai ķīmijā no četriem jauno zinātnieku pretendentiem izvirzīja *Mg. Mārci Sejeju* no LU Ķīmijas fakultātes, OSI.

ĶBMZN ekspertu komisija bioloģijā – *LZA Heinricha Skujas* vārdbalvai izvirzīja LZA goda doktoru **Jāni Rukšānu**.

ĶBMZN ekspertu komisija medicīnā – *LZA Paula Stradiņa* vārdbalvai izvirzīja Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas Oftalmoloģijas klīnikas vadītāju, profesori **Gunu Laganovsku**.

LZA starptautiskās sadarbības projekti

LZA starptautiskās sadarbības projektā ar *L'OREAL BALTIC SIA* un UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju “*For Women in Science*” 2017. gadā stipendiju “Sievietēm zinātnē” konkursam saņēma pavisam 42 pieteikumus, no kuriem viena stipendija jāpiešķir zinātņu doktorei vecumā līdz 40 gadiem un divas stipendijas – jaunajām zinātniecēm vecumā līdz 33 gadiem. Ekspertu komisijas locekļi pēc labāko zinātnieču atlases un novērtēšanas *L'Oreal* stipendiju nolēma piešķirt Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra vadošajai pētniecei *Dr.biol. Renātei Rankai* par projektu “*Microbiome of different tick species in Latvia: exploring possible impacts on the ecology of tick-borne diseases*”, bet stipendijas jaunajām zinātniecēm – Latvijas OSI asistentei **Jekaterīnai Ivanovai** par projektu “*Synthesis of aromatic sulfonamides as inhibitors of carbonic anhydrases*” un RTU R. Cimdiņa Rīgas Biomateriālu inovāciju un attīstības centra pētniecei **Marinai Sokolovai** par projektu “*Calcium phosphate/hyaluronic acid composite materials for bone tissue replacement*”.

LZA Starptautiskās sadarbības projektā ar LR Patentu valdi un Vācijas firmu *MINOX* LZA ekspertu komisija pēc Latvijas labāko izgudrotāju atlases un novērtēšanas

nolēma piešķirt *Valtera Capa medaļu* Latvijas OSI vadošajam pētniekam, LZA īst.loc. *Dr.chem. Edgaram Sūnam*.

Nodaļas locekļi aktīvi piedalījušies vairāku nozīmīgu pasākumu organizēšanā

15.–16. jūnijā RTU Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultāte, LU Ķīmijas fakultāte, LZA un Latvijas Organiskās sintēzes institūts organizēja Paula Valdena 10. simpoziju organiskajā ķīmijā. Paula Valdena medaļas saņēma četri ķīmiķi – Ērika Bizdēna, Valdis Kokars, Mārtiņš Kalniņš un Uldis Alksnis. Pirmie divi savus pētījumu rezultātus prezentēja simpozija zinātniskajā programmā. LZA goda doktore, RTU profesore Ērika Bizdēna 14. jūnijā svinēja savu jubileju, tāpēc par simpozija lektoriem bija uzaicināti profesores bijušie studenti, kuri tagad sekmīgi strādā dažādās valstīs Eiropā un Amerikā – profesori Ēriks Rozners un LZA ārz.loc. Olafs Daugulis, divi ķīmiķi no slavenām firmām Helmārs Šmits (*Syngenta*, Šveice) un Jānis Jaunzems (*Solvay*, Vācija). Tika saglabātas divas simpozija tradīcijas: a) stenda referātus divu stundu sarunās ar to autoriem – studentiem vērtēja visi simpozija lektori, b) divi no labākajiem Latvijas doktorantiem (Jevgenija Lugiņina un Mārtiņš Otikovs) prezentēja savus rezultātus mutiskajā ziņojumā.

22.–27. jūlijā Latvijas Universitātē organizēta starptautiska lauka sanāksme “*International WRB Soil Classification Field Workshop in Latvia and Estonia*”, kurā piedalījās dalībnieki no 13 pasaules valstīm.

19.–20. oktobrī Latvijas Farmakoloģijas biedrība (LFB) rīkoja 2. starptautisko konferenci “*From cellular processes to drug targets*”. Piedalījās 171 dalībnieks no 12 valstīm. Konferences tematika bija veltīta farmakoterapeitiskām stratēģijām – kā, izprotot šūnas molekulāros mehānismus, var visefektīvāk un racionālāk noregulēt procesus, kas nodrošina šūnas dzīvotspēju, un līdz ar to novērst slimību izraisošos traucējumus. Konference bija veltīta LFB 45. gadadienai. Sveicēju vidū bija gan *IUPHAR* (Starptautiskās Farmakoloģijas apvienības), gan *EPHAR* (Eiropas Farmakoloģijas apvienības) pārstāvji, arī žurnāla *Pharmacological Reviews* galvenais redaktors *Emilio Clementi* (Itālija) (akadēmiķi V. Kluša, I. Kalviņš, R. Muceniece).

Iznākušās grāmatas, kuru autori vai līdzautori ir ĶBMZ nodaļas zinātnieki

LZA goda doktors **Jānis Rukšāns**. *The world of crocuses*. Rīga: The Latvian Academy of Sciences, 2017. 568 lpp. (pāri par 1700 krāsainu fotogrāfiju, dāvana Latvijai tās simtgadu jubilejā). (ISBN 978-9934-19-125-1).

Latvija. Zeme, daba, tauta, valsts. **Oļģerts Nikodemus, Māris Kļaviņš, Zaiga Krišjāne, Vitālijs Zelčs** (zin red.). Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds, 2018. 752 lpp. (ISBN 978-9934-18-297-6).

Kūdra un sapropelis – ražošanas, zinātnes un vides sinerģija resursu efektīvas izmantošanas kontekstā. Rakstu krājums. Redaktors LZA īst.loc. **Māris Kļaviņš**. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2017. 197 lpp. (ISBN 978-9934-18-207-5).

Milda Pormale. Skaistuma un zināšanu kvēle: Nadežda Kaškina dzīvē, mākslā un dzejā. Rīga: Alise-T, 2017. 88 lpp. (ISBN 978-9934-19-124-4).

RSU Anatomijas un antropoloģijas institūts 2002–2016. Sastādītāja un galvenā redaktore LZA kor.loc., *Dr.habil.med.* **Māra Pilmane**. Rīga: Rīgas Stradiņa universitāte, 2017. 167 lpp. (ISBN 978-9934-563-14-0).

Arnis Viksna. *Hercoga kurpes, sudraba sprādze: šis un tas no medicīnas pagātnes Latvijā.* Rīga: Medicīnas apgāds, 2017. 254 lpp. (ISBN 978-9984-813-94-3). (Grāmata izdota sadarbībā ar Latvijas Ārstu biedrību un AS “Olainfarm”).

Arnis Viksna, Aigars Pētersons. *Profesors Aleksandrs Bieziņš un Latvijas bērnu ķirurģija.* Rīga: Medicīnas apgāds, 2017. 144 lpp. (ISBN 978-9984-813-95-0). (Sēr. “Ievērojamu ārstu dzīve”).

Aija Melluma. *Kuldīga: laiki, cilvēki, ainava / Kuldīga: time, humans, landscape.* Rīga: Zinātne; Kuldīgas novada pašvaldība; Kuldīgas novada muzejs, 2017. 240 lpp. (ISBN 978-9934-549-42-7).

Guntis Eniņš. *Koki mājas nepamet: Latvijas koki un likteņi gadsimtu gaitā.* Rīga: Latvijas Mediji, 2017. 224 lpp. (ISBN 978-993415-42-49)

ĶBMZN locekļu saņemtās balvas un atzinības

LZA īst.loc. *Dr.habil.chem.* **Nikolajs Vederņikovs** (Latvijas Valsts KĶI) – Triju Zvaigžņu ordenis par sevišķiem nopelniem Latvijas valsts labā.

LZA īst.loc. *Dr.habil.biol.* **Īzaks Rašals** (LU Bioloģijas institūts) – Triju Zvaigžņu ordenis par sevišķiem nopelniem Latvijas valsts labā.

LZA īst.loc. **Ivars Kalviņš** (Latvijas OSI) – LR Izglītības un zinātnes ministrijas Atzinības raksts “Par ieguldījumu institūta izaugsmē un attīstībā”.

LZA īst.loc. *Dr.habil.chem.* **Gunārs Duburs** – LR Izglītības un zinātnes ministrijas Atzinības raksts par izcilu zinātnisko darbu un nozīmīgu ieguldījumu Latvijas zinātnes attīstībā.

LZA īst.loc. *Dr.chem.* **Aigars Jirgensons** (Latvijas OSI) – LR Izglītības un zinātnes ministrijas Goda raksts.

LZA kor.loc. **Māra Pilmane** (RSU) – Tartu Universitātes Augusta Raubera balva par zinātnisko sakaru veicināšanu starp universitātēm un pētījumiem embrioloģijā.

LZA īst.loc. *Dr.chem.* **Edgars Sūna** (Latvijas OSI) – Valtera Capa medaļa par izcilu ieguldījumu jaunu zāļu vielu radīšanā un starptautiski nozīmīgiem izgudrojumiem to sintēzes metožu pilnveidošanā.

LZA īst.loc. **Vija Kluša** (LU) – Osvalda Šmīdeberga medaļa; Goda biedre Latvijas Farmakoloģijas biedrībā; LU Medicīnas fakultātes dekāna pateicība; Atzinības sertifikāts par ieguldījumu L'OREAL stipendiju programmās “Sievietēm zinātnē”.

LZA īst.loc. **Modra Murovska** – RSU gada zinātniece.

LZA kor.loc., *Dr.chem.* **Kristaps Jaudzems** – Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas veicināšanas balva.

LZA īst.loc. *Dr.chem.* **Bruno Andersons** – LR Zemkopības ministrijas Diploms un Meža nozares balva “Zelta čiekurs” par mūža ieguldījumu; Ministru prezidenta Pateicības raksts “Par mūža ieguldījumu meža nozares attīstībā”; “Latvijas Finieris” 25 gadu sudraba medaļa par ieguldījumu “Bērzu programmas izpildē”.

LZA goda doktore **Ērika Bizdēna**, LZA īst.loc. **Mārtiņš Kalniņš**, LZA kor.loc. **Valdis Kokars** – Paula Valdena medaļa (RTU).

LZA kor.loc. **Andrejs Skaģers** – Kārļa Barona balva par ieguldījumu mutes, sejas un žokļu ķirurģijā, zinātnē un izglītībā.

Nodaļas priekšsēdētājs *Pēteris Trapencieris*

Zinātniskā sekretāre *Daina Daija*

HUMANITĀRO UN SOCIĀLO ZINĀTŅU NODAĻA

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 67225889. Fakss: 67821153. E pasts: humana@lza.lv

Nodaļas padome

Nodaļas priekšsēdētāja Raita KARNĪTE

Nodaļas priekšsēdētājas vietnieks Juris URTĀNS

Zinātniskā sekretāre Līva GRĪŅEVIČA

Padomes locekļi

Saulvedis CIMERMANIS, Māra GRUDULE, Tatjana KOŅE,

Oļģerts KRASTIŅŠ, Juris KRŪMIŅŠ, Maija KŪLE, Dace MARKUS,

Guntis ZEMĪTIS

Nodaļa apvieno 151 LZA locekli, t.sk. 39 īstenos, 50 goda, 30 ārzemju locekļus un 32 korespondētājlocekļus. Ar nodaļas darbu saistīti 34 LZA goda doktori.

Nodaļas locekļu sadalījums pa specialitātēm

antropoloģija

Raisa Denisova, goda loc.

arheoloģija

Andris Caune, īst. loc.

Ēvalds Mugurēvičs, īst. loc.

Ieva Ose, īst. loc.

Guntis Zemītis, īst. loc.

Ilze Biruta Loze, kor. loc.

Andrejs Vasks, kor. loc.

arhitektūra

Jānis Krastiņš, īst. loc.

Gunārs Asaris, goda loc.

Andris Kronbergs, goda loc.

bibliogrāfija

Andris Vilks, goda loc.

Jānis Krēslīņš, ārz. loc.

demogrāfija

Juris Krūmiņš, īst. loc.

Pārsla Eglīte, kor. loc.

ekonomika

Arnīs Kalniņš, īst. loc.

Raita Karnīte, īst. loc.

Oļģerts Krastiņš, īst. loc.

Remigijs Počs, īst. loc.

Baiba Rivža, īst. loc.

Inna Šteinbuka, īst. loc.

Edvīns Vanags, īst. loc.

Pēteris Zvidriņš, īst. loc.

Konstantīns Didenko, kor. loc.

Imants Kirtovskis, kor. loc.

Uldis Osis, kor. loc.

Valdis Jākobsons, goda loc.

Nikolajs Balabkins, ārz. loc.

etnoloģija

Saulvedis Cimermanis, īst. loc.

Gunita Zariņa, kor. loc.

Renāte Blumberga, ārz. loc.

Karls (Karl) Pajusalu, ārz. loc.

filozofija

Maija Kūle, īst. loc.
 Igors Šuvajevs, īst. loc.
 Ivans Vedins, kor. loc.
 Jānis (John) Tāļivaldis Ozoliņš, ārz.loc.
 Pāvels Štolls, ārz.loc.

kultūras vēsture

Juris Tāļivaldis Urtāns, īst. loc.
 Karina Pētersone, goda.loc.

literatūra

Alberts Bels, goda loc.
 Uldis Bērziņš, goda loc.
 Leons Briedis, goda loc.
 Roalds Dobrovenskis, goda loc.
 Guntars Godiņš, goda loc.
 Dainis Īvāns, goda loc.
 Juris Kronbergs, goda loc.
 Jānis Peters, goda loc.
 Jānis Rokpelnis, goda.loc.
 Valdis Rūmnieks, goda loc.
 Knuts Skujenieks, goda loc.
 Zigmunds Skujiņš, goda loc.
 Māra Zālīte, goda loc.
 Anna Žigure, goda loc.

literatūrzinātne

Maija Burima, īst loc.
 Ausma Cimdiņa, īst. loc.
 Māra Grudule, īst. loc.
 Viktors Hausmanis, īst. loc.
 Viktors Ivbulis, īst. loc.
 Benedikts Kalnačs, īst. loc.
 Janīna Kursīte-Pakule, īst. loc.
 Vera Vāvere, īst. loc.
 Inguna Daukste-Silasproģe, kor. loc.
 Fjodors Fjodorovs, kor. loc.
 Lalita Muižniece, ārz. loc.
 Valters Nollendorfs, ārz. loc.
 Radegasts Paroleks, ārz. loc.

Jana Tesaržova, ārz. loc.

māksla

Mārtiņš Brauns, goda loc.
 Uldis Dumpis, goda loc.
 Maija Einfelde, goda loc.
 Guntis Gailītis, goda loc.
 Alvis Hermanis, goda loc.
 Imants Kalniņš, goda loc.
 Gidons Krēmers, goda loc.
 Arturs Maskats, goda loc.
 Aleksejs Naumovs, goda loc.
 Andris Nelsons, goda loc.
 Jānis Andris Osis, goda loc.
 Raimonds Pauls, goda loc.
 Māris Sirmais, goda loc.
 Džemma Skulme, goda loc.
 Jānis Streičs, goda loc.
 Jānis Strupulis, goda loc.
 Pēteris Vasks, goda loc.
 Andris Vārpa, goda loc.
 Uldis Zemzaris, goda loc.

mākslas vēsture

Jānis Zilgalvis, īst. loc.
 Imants Lancmanis, goda loc.

mākslas zinātnes

Ojārs Spārītis, īst. loc.
 Silvija Radzobe, kor. loc.
 Arnolds Klotiņš, goda loc.
 Eduards Kļaviņš, goda loc.
 Gunārs Krollis, goda loc.
 Māra Lāce, goda loc.

pedagoģija

Tatjana Koķe, kor. loc.

politoloģija

Tālavš Jundzis, īst. loc.
 Ivars Ijabs, kor. loc.

Jānis Ikstens, kor. loc.
 Artis Pabriks, kor. loc.
 Aina Nagobads-Ābola, goda loc.
 Juris Dreifelds, ārz. loc.
 Jānis Peniķis, ārz. loc.
 Rasma Šilde-Kārklīņa, ārz. loc.

psiholoģija

Ivars Austers, kor. loc.

folkloristika

Vaira Viķe-Freiberga, īst. loc.
 Sandis Laime, kor. loc.
 Valdis Muktupāvels, kor. loc.

socioloģija

Aivars Tabuns, kor. loc.
 Tālis Tisenkopfs, kor. loc.

teoloģija (relīģiju pētniecība)

Valdis Tēraudkalns, kor. loc.
 Juris Rubenis, goda loc.
 Zbigņevs Stankevičs, goda loc.

tiesību zinātnes

Juris Bojārs, īst. loc.
 Kalvis Torgāns, īst. loc.
 Ringolds Balodis, kor. loc.
 Ārija Meikališa, kor. loc.
 Andris Plotnieks, kor. loc.
 Ineta Ziemeļe, kor. loc.
 Erki Hollo, ārz. loc.

valodniecība

Ina Druviete, īst. loc.
 Ilga Jansone, īst. loc.
 Dace Markus, īst. loc.

Andrejs Veisbergs, īst. loc.
 Brigita Bušmane, kor. loc.
 Benita Laumane, kor. loc.
 Daina Nītiņa, kor. loc.
 Anna Stafecka, kor. loc.
 Jānis Valdmanis, kor. loc.
 Aleksejs Andronovs, ārz. loc.
 Dzintra Bonda, ārz. loc.
 Maikls Brančs, ārz. loc.
 Pjetro Umberto Dini, ārz. loc.
 Trevors Fennels, ārz. loc.
 Tomass Gamkrelidze, ārz. loc.
 Baiba Metuzāle-Kangere, ārz. loc.
 Lembits Vaba, ārz. loc.

vēsture

Valdis Bērziņš, īst. loc.
 Inesis Feldmanis, īst. loc.
 Aivars Stranga, īst. loc.
 Ilga Apine, kor. loc.
 Ēriks Jēkbsons, kor. loc.
 Anna Jurkāne, goda loc.
 Norberts Angermanis, ārz. loc.
 Andrievs Ezergailis, ārz. loc.
 Ervins Oberlenders, ārz. loc.
 Gerts fon Pistolkorss, ārz. loc.
 Andrejs Plakans, ārz. loc.
 Enns Tarvels, ārz. loc.
 Eberhards Vinklers, ārz. loc.

zinātnes vēsture

Anto Leikola, ārz. loc.

žurnālistika

Oskars Gerts, goda loc.

Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas darbība

Latvijas Zinātņu akadēmijas (turpmāk – LZA) Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļa (turpmāk – LZA HSN vai HSN) apvieno 25 dažādu nozaru zinātniekus, kopskaitā 151, t.sk. 39 īstenos, 50 goda, 30 ārzemju un 32 korespondētājlcekļus. Ar nodaļas darbu saistīti 34 goda doktori.

Nodaļa turpināja īstenot stratēģiskos mērķus: novēroja un sekmēja līdzvērtīgu humanitāro un sociālo zinātņu (HSZ) nozaru attīstību un iesaisti LZA darbībā; organizēja pasākumus zinātnes sasniegumu popularizēšanai un zināšanu apmaiņai; stiprināja LZA un Latvijas zinātnieku identitāti un godināja izcilākos zinātniekus; veidoja sadarbību ar jaunajiem zinātniekiem; godināja gada labākās publikācijas un sasniegumus; aktīvi informēja par LZA HSN pasākumiem un darbību interneta vidē; sadarbojās ar žurnāla “LZA Vēstis” A daļu, atspoguļojot tajā HSZ nozaru darbību. Nodaļas vadība sadarbojās ar valsts institūcijām un veica pieprasītās ekspertīzes humanitāro un sociālo zinātņu nozaru kompetenču ietvaros, iespēju robežās iekļāvās starptautiskajā sadarbībā.

Nodaļas Padome, pārstāvēd visus humanitāro un sociālo zinātņu disciplīnas, darbojās kā konsultatīva institūcija. Padomes darbs tika organizēts elektroniskas saziņas veidā, ņemot vērā to, ka sēžu apmeklējums intensīvās lekciju slodzes dēļ vairākiem Padomes locekļiem bija apgrūtināts.

Izmaiņas nodaļas sastāvā

2017. gada vēlēšanās LZA HSN sastāvs tika radoši papildināts vairākās nozarēs. Par LZA īstenajiem locekļiem tika ievēlēti Daugavpils Universitātes (DU) Latviešu literatūras un kultūras katedras profesore, *Dr.philol.* Maija Burima; Latvijas Universitātes (LU) Humanitāro zinātņu fakultātes profesore, *Dr.philol.* Ausma Cimdiņa un LU Vēstures un filozofijas fakultātes profesors, *Dr.phil.* Igors Šuvajevs.

Par LZA korespondētājlcekļiem tika ievēlēti LU Sociālo zinātņu fakultātes asoc. profesors, *Dr.sc.pol.* Ivars Ijabs; Rīgas Juridiskās augstskolas profesore, *PhD* Ineta Ziemeļe un LU aģentūras “Literatūras, folkloras un mākslas institūts” vadošā pētniece, *Dr.philol.* Inguna Daukste-Silasproģe.

Nodaļas pasākumi

Nodaļas sēdes

26. janvārī notikušās LZA HSN sēdes darba kārtībā bija sekojoši jautājumi: iepazīšanās ar zinātnes sasniegumu TOP 10 uzvarētāju – *Dr.habil.art.* Eduarda Kļaviņa ziņojums par izdevumu “Latvijas mākslas vēsture V: Klasiskā modernisma un tradicionālisma periods. 1915–1940”; LZA HSN atskaite par paveikto 2016. gadā (akadēmiķe Raita Karnīte); informācija par LZA HSN aptaujas rezultātiem (akadēmiķe

Raita Karnīte); nodaļas plāns 2017. gadam (akadēmiķe Raita Karnīte); nodaļas padomes apstiprināšana (akadēmiķe Raita Karnīte).

23. februāra nodaļas sēdes darba kārtībā bija: LZA īstenās locekles Vairas Viķes-Freibergas ziņojums par monogrāfiju “Trejādas saules. Mitoloģiskā Saule”; Latvijas Kultūras akadēmijas rektores Rūtas Muktupāvelas ziņojums “Antropoloģijas dažādās sejas”; LZA korespondētājlocekles Gunitas Zariņas ziņojums “Seno iedzīvotāju izpētes starpdisciplinārie aspekti”.

16. martā, sagaidot Ventspils Augstskolas (VeA) 20 gadu jubileju, LZA HSNZ organizēja izbraukuma sēdi Ventspilī, kuras laikā nodaļas locekļi uzzināja par augstskolas izveides vēsturi, tās ciešo sadarbību ar pašvaldību un noklausījās tematiskos ziņojumus par valodniecības aspektiem un perspektīvām.

27. aprīlī LZA HSNZ organizēja nodaļas sēdi, kurā tika izskatīti sekojoši jautājumi: iepazīšanās ar TOP 10 uzvarētāju – *Dr.art.* Annas Ancānes ziņojums par monogrāfiju “Rīgas arhitektūra un pilsēt būvniecība 17. gadsimta otrajā pusē”; jaunumi LZA un HSNZ nākotne (tika apspriesti tādi dokumenti kā “Nolikums par Latvijas Zinātņu akadēmijas goda doktora (*Dr.h.c.*) grāda piešķiršanas kārtību” un “Nolikums par jaunu Latvijas Zinātņu akadēmijas locekļu vēlēšanām”).

25. maijā LZA HSNZ sēdes darba kārtībā bija sekojoši ziņojumi: LZA īstenā locekļa Benedikta Kalnača ziņojums par monogrāfiju “*20th Century Baltic Drama: Postcolonial Narratives, Decolonial Options*” un LZA goda doktora Leo Dribina ziņojums “Jaunas idejas un tendences Eiropas politiskajā dzīvē”.

28. septembra un 2. novembra sēdēs LZA HSNZ uzklaušja LZA locekļu vakanču kandidātu ziņojumus:

- *Dr.phil.* Igora Šuvajeva ziņojums “*Facere docet philosophia* – filosofija māca rīkoties”.
- *Dr.iur.* Kristīnes Stradas-Rozenbergas ziņojums “Novitātes noziedzīgos nodarījumos cietušo aizsardzībā”.
- *Dr.philol.* Ausmas Cimdiņas ziņojums “Latviešu pamattekstu pētījumu teorētiski metodoloģiskie aspekti: no Andreja Pumpura līdz Imantam Ziedonim”.
- *Dr.sc.pol.* Ivara Ijaba ziņojums “Latvijas politisko ideju vēsture: problēmas un perspektīvas”.
- *PhD* Inetas Ziemeles ziņojums “Starptautisko tiesību zinātnes loma Latvijas valsts neatkarības atjaunošanā un attīstībā”.
- *Dr.philol.* Maijas Burimas ziņojums “Kanons un perifērija latviešu literatūrā: izpētes aspekti”.
- *Dr. philol.* Ingūnas Daukstes-Silasproģes ziņojums “Latviešu trimdas literatūra: pētniecības virzieni un perspektīvas”.

LZA HSN konsiliji

2017. gadā LZA HSN turpināja organizēt atklātus neatkarīgu ekspertu konsilijus (izvērtējumus) par sabiedrībā aktuālām problēmām. Konsīlijā ir vairākas principiālas dalībnieku grupas: valsts institūciju pārstāvji, kas informē ekspertus un kompetenti atbild uz ekspertu uzdotajiem jautājumiem; eksperti, kas vispusīgi analizē jautājumu; plašsaziņas līdzekļu pārstāvji, kas seko diskusijai un pauž informāciju sabiedrībai; interesenti, kas vēlas noklausīties diskusiju klātienē.

11. janvārī LZA HSN organizēja ekspertu konsīliju tēmā “Eiropas Savienības sociālais modelis un sociālo tiesību pilārs – ienākumu aspekts”. Konsīlija mērķis bija, izmantojot ekspertu pieredzi un veiktajos teorētiskajos pētījumos iegūtās zināšanas un atziņas: informēt Latvijas iedzīvotājus par ES sociālās politikas jaunajiem virzieniem; saprast, ko Latvijas iedzīvotājiem nozīmē Eiropas sociālā modeļa un Eiropas sociālo tiesību pilāra koncepciju īstenošana.

8. februārī norisinājās HSN rīkotais ekspertu konsīlijs “Augstākās izglītības iestāžu apvienošana – ieguvumi un riski”. Konsīlija mērķis bija kļiedēt neizpratni par valsts īstenoto politiku – augstākās izglītības iestāžu apvienošanu – un informēt sabiedrību par ekspertu viedokli šajā jautājumā.

10. maijā HSN organizēja ekspertu konsīliju par tēmu “Mana pensija nākotnē”. Konsīlija mērķis bija, izmantojot ekspertu pieredzi un veiktajos teorētiskajos pētījumos iegūtās zināšanas un atziņas, saprast Latvijas iedzīvotāju pensiju nodrošinājumu nākotnē.

31. maijā LZA HSN organizēja konsīliju “Vai IV Atmoda ir iespējama?”. Konsīlija mērķis bija saprast, vai Latvijas sabiedrības attīstībā ir iespējama jauna Atmoda, tautas gara pamošanās, kas atraisa cilvēkos snaudošo potenciālu, sekmē pavērsieni uz progresīvām pārmaiņām un lielāku atbildību par savu valsti, vai arī tieši otrādi, pašreizējās iekšpolitiskās un ārpolitiskās situācijas ietekmē Latvijas sabiedrībā veidojas priekšnosacījumi jaunai pretestības kustībai vai pat vairākām kustībām, kādā virzienā tā/tās varētu būt vērstas un kas varētu būt tās/ to dzinējspēks.

9. augustā LZA HSN organizēja konsīliju “Jauniešu bezdarbs – cēloņi un risinājumi”. Konsīlija mērķis bija apzināt jauniešu bezdarba cēloņus un meklēt risinājumus jauniešu nodarbinātības veicināšanai. Jauniešu īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā ik gadu samazinās, tāpēc darba tirgus atjaunotnes kontekstā jauniešu bezdarbs ir aktuāla problēma. Bezdarbs ietekmē ne tikai indivīda labklājību un iespējas iekļauties darba tirgū, bet arī valsts ekonomisko attīstību kopumā.

1. novembrī notika LZA HSN ekspertu konsīlijs “Par Latvijas valsts himnu “Dievs, svētī Latviju!””. Konsīlija mērķis bija izvērtēt Latvijas valsts himnas “Dievs, svētī Latviju!” atskaņošanas praksi un tās radīto apdraudējumu.

Citi LZA HSN pasākumi

LZA HSN sadarbībā ar Ventspils Augstskolu (VeA) **14. jūnijā** organizēja kopēju sēdi “Ventspils Augstskolas humanitāro un sociālo zinātņu pārstāvju vizīte LZA”. Sēdē ievadvārdus un uzrunas teica LZA prezidents Ojārs Spārītis, LZA HSN priekšsēdētāja Raita Karnīte, VeA rektors Kārlis Krēsliņš, Ventspils pilsētas domes izglītības un kultūras daļas vadītāja Ilze Buņke un VeA mācību prorektora p.i. Raita Rollande. Sēdes ietvaros tika nolasīti sekojoši ziņojumi:

- VeA Tulkošanas studiju fakultātes dekāns Guntars Dreijers – “Humanitārās zinātnes Ventspils Augstskolā”.
- VeA profesors Jānis Sīlis – “Tulkojumzinātne Latvijā un Ventspils Augstskolā”.
- VeA docente Agnese Dubova – “Korpuslingvistikas pētījumi”.
- VeA docente Vita Balama – “Tulkojumu kvalitātes pētījumi; starpkultūru komunikācija”.
- VeA profesors Juris Baldunčiks – “Enciklopēdiski, leksikogrāfiski izdevumi”.
- VeA Ekonomikas un pārvaldības fakultātes (EPF) profesors Andrejs Jaunzems un VeA EPF asociētā profesore Ilze Balode – “Sociālās, ekonomikas zinātnes Latvijas tautsaimniecībā”.
- VeA lektors Jānis Veckrācis – “Daiļliteratūras tulkošana un tās pētījumi”.
- VeA lektore Ineta Stadgale – “Imigrācijas jautājumi”.

15. septembrī LZA HSN sadarbībā ar VeA LZA Augstceltnē organizēja Andreja Jaunzema grāmatas “J. A. Šumpētera atziņas par uzņēmumu kā ekonomikas pārmaiņu mehānismu: *pro, contra, addendum*” un Ivara Brīvera grāmatas “Konservatīva ekonomista skats uz cilvēkiem un pasauli XXI gadsimtā” atvēršanu.

29. septembrī Latvijas Ekonomistu asociācija sadarbībā ar LZA HSN organizēja ikgadējo konferenci “Institūcijas, morāle un racionalitāte ekonomikā”, kurā referenti nolasīja sekojošus ziņojumus:

- Andrejs Jaunzems par *Principal-Agent* modeli (kontraktu teorijā);
- Līva Griņeviča par jauniešu konkurētspēju darba tirgū;
- Sarmīte Jēgere par kultūras organizācijas vadības novērtēšanu;
- Dainis Zelmenis par tirgus ekonomiku un morāli;
- Ivars Brīvers par ekonomikas un vadībzinību institucionālo ietvaru;
- Raita Karnīte par Latgales konkurētspēju.

Letonikas kongress

Letonikas VII kongresa pasākumi notika Rīgā, Daugavpilī un Liepājā no 2017. gada 26. oktobra līdz 3. novembrim. Kongress bija veltīts Latgales kongresa 100. gadadienai, cildinot pirms simts gadiem Rēzeknē pieņemto latgaliešu lēmumu apvienoties ar pārējiem Latvijas novadiem.

Letonikas VII kongresa sekcijas balstījās uz Valsts pētījuma programmas “Letonika” ietvaros veiktajiem pētījumiem un atspoguļoja to rezultātus. Sekcijās tika apspriesti daudzveidīgi un aktuāli jautājumi, tādi kā nepārtrauktības doktrīnas loma Baltijas valstu vēstures kontekstā (vad. Tālavs Jundzis); sociālpolitiskās norises Latvijas kultūrtelpā (vad. Daina Bleiere un Guntis Zemītis); latviešu valodas pētījumi 21. gadsimta zinātnes kontekstā (vad. Ilga Jansone); kultūra un identitāte Latvijā (vad. Benedikts Kalnačs un Pauls Daija); literārā mantojuma recepcija un jaunrade: dzimumdiferences aspekti (vad. Ausma Cimdiņa); Latvijas mākslas vēstures zaudējumi un atradumi pētījumos (vad. Kristiāna Ābele); filosofiskās idejas un personības (vad. Velga Vēvere, Andrejs Balodis); reliģiskā pieredze vērtību izvēlē (vad. Solveiga Krūmiņa-Konņkova); dzīvesstāsti – no intervijas līdz tekstam (vad. Ieva Garda-Rozenberga); identitātes un vērtību meklējumi (vad. Janīna Kursīte); Baltijas un Ziemeļvalstu sadarbība dzīvesstāstu pētījumos (vad. Māra Zirnīte); Piemares ļaudis un likteņi (vad. Ieva Ozola un Edgars Lāms).

HSZN organizētās izstādes LZA

No **6. marta** LZA 2. stāva zālē un 3. stāva vestibilā bija skatāma Sarmītes Caunes gleznu izstāde “PIETURASI!”. Izstādes atklāšanā māksliniece atzina, ka izstādei izvēlējusies darbus, kas saistās ar nozīmīgām viņas dzīves pieturām – vietām Venēcijā, Parīzē, Portugālē, Marokā un Latvijā, kur vēlas atgriezties.

No **13. jūnijā līdz 31. augustam** LZA 2. stāva zālē varēja skatīt mākslas zinātniekam, māksliniekam, Latvijas Mākslas akadēmijas profesoram un LZA goda loceklim Romim Bēmam (14.06.1927.–31.03.1993.) veltīto piemiņas izstādi “Pasaules apceres”. Raksturojot mākslinieka daiļradi, mākslas zinātniece T. Suta 1987. gadā rakstīja: “R. Bēma akvareļu kristāliskajās formās ietverts viņam vien raksturīgais pasaules redzējums – apcerīga un stabila, caur personību briedināta pasaules uztvere un atziņa, kur nav nekā spontāna un nejauša.”

No **1. septembra līdz 30. oktobrim** LZA 2. stāva zālē bija skatāma piemiņas izstāde “Es dzīvoju”, ko Birutai Baumanai (1922–2017) veltīja viņas meita Laine Kainaize.

No **21. septembra līdz 30. novembrim** LZA 3. stāva vestibilā bija skatāma fotogrāfa Artūra Daukuļa foto izstāde “Rīgas horizonts”. Foto sērija “Rīgas horizonts” ilustrē Rīgas metamorfozes sešu gadu garumā (2010–2015). Foto projekts iezīmē galvaspilsētas pārmaiņas līdzī laikam, apvienojot dokumentālo un mākslas foto lielformāta fotogrāfijās, kas tapušas, fiksējot pilsētu un tās pārmaiņas. Foto izstāde bija veltījums Rīgai, tās iedzīvotājiem un pilsētas viesiem.

No 31. oktobra līdz 31. decembrim 2. stāva zālē bija skatāma LZA goda locekļa Gunāra Kroļļa izstāde “Konteksts”, kurā tika iekļautas ilustrācijas no Andreja Pumpura tautas eposa “Lāčplēsis” un Ārija Geikina vēsturiskā romāna “Kaupo”. Darbu radīšanas gadi: 2002. gads un 2005. gads. To saturiskā slodze joprojām aktuāla šodienas norisēs, kur mīlestība mijas ar naidu; spīts un viltība iet roku rokā, vienojot un šķeļot.

Apbalvojumi

Ordeņu kapituls 2017. gada 20. oktobrī par sevišķiem nopelniem Latvijas valsts labā piešķīris Atzinības krustu (IV šķira) Liepājas Universitātes Kurzemes Humanitārā institūta vadošai pētniecei, profesorei, LZA korespondētājloceklei, *Dr.habil.philol. Benitai Laumanei* un Johanesa Gūtenberga Maincas Universitātes emeritētajam profesoram, Austrumeiropas vēstures institūta vadītājam, LZA ārzemju loceklim, Vēsturnieku komisijas ārvalstu loceklim, *Dr.phil., Dr.h.c. Ervinam Oberlenderam* (*Erwin Oberländer*).

2017. gada 5. decembrī Vācijas vēstniecībā LZA goda loceklim **Valteram Nollendorfam** tika pasniegts Vācijas Nopelni Krusts (I šķira).

Sadarbība ar žurnāla “LZA Vēstis” A daļu

2016. gadā par “LZA Vēstu” A daļas redakcijas kolēģijas vadītāju kļuvusi LZA HSZN priekšsēdētāja, akademiķe Raita Karnīte, kas 2017. gadā sekmīgi turpināja koordinēt žurnāla A daļas izdošanas darbību.

Dāvinājumi un pateicība

Paldies Rīgas arhidiecēzes arhibīskapam–metropolītam Zbignevam Stankevičam, Ventspils Augstskolai (rektoram Kārlim Krēsliņam, dekānam Guntaram Dreijeram), LU Filozofijas un socioloģijas institūtam (akad. Maijai Kūlei), LU Latvijas vēstures institūtam (akad. Guntim Zemītim), LU Latviešu valodas institūtam (akad. Ilgai Jansonei), Latvijas Nacionālajai bibliotēkai (LZA goda loceklim Andrim Vilkam), Latvijas Akadēmiskajai bibliotēkai (LZA goda doktorei Ventai Kocerei), Latvijas Mākslas akadēmijas Mākslas vēstures institūtam, LU Literatūras, folkloras un mākslas institūtam, LZA locekļiem un zinātniskajām institūcijām, kas ar savu līdzdalību un atbalstu sekmējuši HSZN darbību. HSZ nodaļa pateicas par saņemtajiem dāvinājumiem.

LZA goda loceklis Gunārs Krollis nodaļai dāvinājis izstādes katalogu “Gunārs Krollis. Vienotais laika tarifs” (Rīga: Daugavpils Marka Rotko mākslas centrs, 2017).

LZA īstenais loceklis Tālavš Jundzis nodaļai dāvējis grāmatu “Nevardarbīgā pretošanās: Latvijas neatkarības atgūšana dokumentos (1945–1991)” (Rīga: LZA BSPC, 2017. 388 lpp.).

LZA īstenais loceklis Viktors Hausmanis dāvinājis grāmatu “Anšlavs Eglītis. Vēstules teātriniekiem” (Rīga: Zinātne, 2017. 424 lpp.).

LZA īstenais loceklis Viktors Ivbulis nodaļai dāvējis grāmatu “No indiešu civilizācijas vēstures. Kā radusies mūsdienu Indija” (Rīga: Zvaigzne ABC, 2017. 496 lpp.).

LZA īstenais loceklis Saulvedis Cimermanis dāvinājis Hennesa Korjusa grāmatu “Ludzas igaunī” (Rīga: Lauku Avīze, 2017. 160 lpp.).

Daugavpils Universitāte dāvējusi nodaļai Alīnas Romanovskas grāmatu “Antons Austrīņš. Dzīves un jaunrades krustpunkti” (Daugavpils: DU Akadēmiskais apgāds “Saule”, 2017. 232 lpp.) un Ineses Valteres grāmatu “Anita Liepa. Dzīves raksti” (Daugavpils: DU Akadēmiskais apgāds “Saule”, 2017. 280 lpp.).

LU Latviešu valodas institūta direktore, LZA īstenā locekle Ilga Jansone nodaļai dāvinājusi vairākas grāmatas:

1. “Latvijas vietvārdu vārdnīca. Saba-Sēža-” (Rīga: LU Latviešu valodas institūts, 2017. 382 lpp.);

2. Sarmītes Balodes un Ilgas Jansones grāmatas “Kalnienas izloknes vārdnīca 1” (Rīga: LU Latviešu valodas institūts, 2017. 648 lpp.) un “Kalnienas izloknes vārdnīca 2” (Rīga: LU Latviešu valodas institūts, 2017. 720 lpp.);

3. Ainas Blinkenas grāmatu “Caur vārdu birzi, II” (Rīga: LU Latviešu valodas institūts, 2017. 398 lpp.);

4. Paula Baloža grāmatu “Ne tikai Bērziņš, Kalniņš, Ozoliņš... Latviešu personvārdu etimoloģiskās semantikas teorētiskais modelis un tā realizācija” (Rīga: LU Latviešu valodas institūts, 2018. 640 lpp.).

Liepājas Universitātes Kurzemes Humanitārais institūts nodaļai dāvējis kolektīvo monogrāfiju “Bārtas dzīpari: valoda, kultūra, tradīcijas, ļaudis” (Liepāja: LiePA, 2017. 352 lpp.).

Ventspils Augstskolas profesors Andrejs Jaunzems dāvējis grāmatu “J.A. Šumpētera atziņas par uzņēmēju kā ekonomikas pārmaiņu mehānismu: pro, contra, addendum” (Ventspils: Ventspils Augstskola, 2017. 226 lpp.).

Ekonomists Ivars Brīvers dāvējis grāmatu “Konservatīva ekonomista skats uz cilvēkiem un pasauli XXI gadsimtā” (Rīga: 2017. 270 lpp.).

Pedagogs Leonards Žukovs dāvējis grāmatas “Skolotājs no tautas dzīlēm” (Rīga: RaKa, 2002, 150 lpp.) un “Profesors Leonards Žukovs Baltijas pedagogijas vēsturē” (Rīga: Raka, 2012. 88 lpp.).

Īpašu pateicību izsakām māksliniekiem, kas priecējuši LZA ļaudis un viesus ar saviem darbiem un klātbūtni.

LZA HSNZn pateicas visiem LZA kolēģiem par sadarbību un atbalstu.

Nodaļas priekšsēdētāja *Raita Karnīte*
Zinātniskā sekretāre *Līva Griņeviča*

LAUKSAIMNIECĪBAS UN MEŽA ZINĀTŅU NODAĻA

Akadēmijas laukumā 1, Rīga, LV 1050

Tel.: 67223448. Fakss: 67821153

E pasts: lmzn@lza.lv

Nodaļas padome

Nodaļas priekšsēdētāja Baiba RIVŽA

Nodaļas priekšsēdētājas vietnieks Bruno ANDERSONS

Zinātniskās sekretāres p.i. Ligita ĀZENA

Padomes locekļi

Aleksandrs JEMEĻJANOVŠ, Īzaks RAŠALS

Nodaļa šobrīd apvieno 35 LZA locekļus, t.sk. 10 īstenos, 2 goda locekļus, 3 ārzemju locekļus un 20 korespondētājlocekļus. Ar nodaļas darbību saistīts 1 LZA goda doktors.

Nodaļas locekļu sadalījums pa specialitātēm

bioloģija un biotehnoloģija

Īzaks Rašals, īst. loc.

Sandra Muižniece-Braslava, kor. loc.

Dalija Segliņa, kor. loc.

ekonomika

Arnis Kalniņš, īst. loc.

Ilze Skrabule, kor. loc.

Oļģerts Krastiņš, īst. loc.

Juris Skujāns, kor. loc.

Baiba Rivža, īst. loc.

Sanita Zute, kor. loc.

Irina Pilvere, kor. loc.

Jānis Latvietis, goda loc.

Vladimirs Gusakovs, ārz. loc.

Zenons Dabkevičs, ārz. loc.

mežzinātne un koksnes tehnoloģijas

lauksaimniecība un pārstrādes tehnoloģijas

Aleksandrs Jemeljanovs, īst. loc.

Bruno Andersons, īst. loc.

Edīte Kaufmane, īst. loc.

Tālis Gaitnieks, īst. loc.

Aldis Kārklīšs, īst. loc.

Nikolajs Vederņikovs, īst. loc.

Ina Alsiņa, kor. loc.

Uģis Cābulis, kor. loc.

Biruta Bankina, kor. loc.

Tatjana Dižbīte, kor. loc.

Aivars Bērziņš, kor. loc.

Āris Jansons, kor. loc.

Edīte Birģele, kor. loc.

Imants Liepa, kor. loc.

Inga Ciproviča, kor. loc.

Dainis Edgars Ruņģis, kor. loc.

Zinta Gaile, kor. loc.

Pēteris Zālītis, kor. loc.

Daina Kārklīņa, kor. loc.

Aivars Žūriņš, kor. loc.

Oskars Fejs, ārz. loc.

māksla

Arta Dumpe, goda loc.

Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļas darbība

Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļa (turpmāk – LMZN) šobrīd apvieno 35 LZA locekļus, t. sk. 10 īstenos, 2 goda locekļus, 3 ārzemju locekļus un 20 korespondētājlcekļus. Ar nodaļas darbību saistīts viens LZA goda doktors.

LMZN darbs tika organizēts, pamatojoties uz 2017. gada 8. februārī parakstīto nodomu protokolu starp Latvijas Zinātņu akadēmiju (turpmāk – LZA), Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmiju (turpmāk – LLMZA) un Zemkopības ministriju (turpmāk – ZM).

Nodomu protokols paredz: sadarbību informācijas apmaiņā starp ZM, LZA un LLMZA par augstākās izglītības un zinātnes jautājumiem; sadarbību ieteikumu izstrādē politikas plānotājiem par uzlabojumiem augstākajā izglītībā un zinātnē, tostarp par veicamajām darbībām zinātnisko institūciju starptautiskās konkurētspējas veicināšanai, kā arī ciešākai sasaistei ar industriju; kopīgu konferenču, izstāžu un citu pasākumu rīkošanu zinātnes sasniegumu popularizēšanai; sadarbību jauno zinātnieku sagatavošanā ZM kompetences nozarēs; sadarbību jauno zinātnieku konkursa organizēšanā lauksaimniecības zinātnes jomā; sadarbību atbalsta sniegšanā ražas svētku “Vecauce” organizēšanā; sadarbību Zemkopības ministrijas konkursa “Sējējs” grupas “Zinātne lauku attīstībai” darbu vērtēšanā; starptautiskās zinātniskās sadarbības veicināšanu, sadarbību lauksaimniecības un meža zinātņu institūtu ikgadējā apsekošanā.

LMZN 2017. gadā sadarbojās ar Latvijas Republikas Zemkopības ministriju, Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmiju, Latvijas Lauksaimniecības zinātnisko iestāžu direktoru padomi (LLZIDP), Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomi (LOSP), Ziemeļvalstu lauksaimniecības zinātnieku asociāciju (NJF), Eiropas Lauksaimniecības pārtikas un dabas zinātņu akadēmiju (UEAA) un citām institūcijām. Sadarbībā ar šīm organizācijām tikuši izstrādāti valstiski svarīgi dokumenti un likumprojekti: zinātnes projekti, kuru ieviešana lauksaimniecībā būtu nepieciešama, sākot ar 2018. gadu; lauksaimniecības loma klimata politikā pēc 2020. gada; lauksaimniecības nozaru attīstības prognozes līdz 2030. gadam u.c. Sagatavots Latvijas

Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents Ojārs Spārītis, Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas prezidente Baiba Rivža un Latvijas Republikas zemkopības ministrs Jānis Dūkļavs

viedoklis par Eiropas Komisijas paziņojumu “Pārtikas un lauksaimniecības nākotne”, uz kura pamata tiks veidota kopējā lauksaimniecības politika pēc 2020. gada.

LMZN aktivitātes

Sadarbība ar citu valstu zinātņu akadēmijām

- LMZN priekšsēdētāja B. Rivža un 8 jaunie zinātnieki no Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) piedalījās Viļņā (Lietuva) Jauno zinātnieku konferencē, kuru organizēja Lietuvas Zinātņu akadēmija. Latvijas jaunie zinātnieki prezentēja ziņojumus par pētījumiem reģionālajā ekonomikā, lauksaimniecībā, mežzinātnē, pārtikas zinātnē un veterinārmedicīnā (16. novembris);
- II Baltkrievijas zinātnieku kongress Minskā, kurā LMZN priekšsēdētāja B. Rivža prezentēja VPP EKOSOC- LV pētījuma rezultātus (12.–13. decembris).

Starptautiskā sadarbība

- LMZN priekšsēdētāja B. Rivža piedalījās Eiropas Komisijas rīkotā konferencē par ES Lauksaimniecības nākotnes perspektīvām Briselē (Beļģija) (17.–19. decembris);
- LMNZ pārstāvju tikšanās ar A. Stulginska Universitātes (Kauņa, Lietuva) zinātniekiem, lai dalītos ar pieredzi Ziemeļvalstu lauksaimniecības zinātnieku asociācijas (NJF) kongresa organizēšanā (7. septembris).

Realizētie projekti un valsts pētījumu programma (VPP)

Eiropas Savienības pētniecības programmas Apvārsnis 2020 tematiskā tīkla projekta **4D4F (Data Driven Dairy Decisions for Farmers, 2016–2019)**: datu apstrāde lēmumu pieņemšanā piena ražošanai (*The Data Driven Dairy Decisions for Farmers*) un projektā iesaistīto pētnieku dalība starptautiskās konferencēs un darba grupās (Tallina (Igaunija), *Zviedrijas DeLaval Harma* fermā, Seinajoki (Somijā) un Briselē (Beļģija)).

VPP EKOSOC-LV rīkojusi vairākus reģionālos forumus un ziņojusi par pētījumu rezultātiem:

- Vidzemes forums “Viedā ekonomika: zinātne, tehnoloģijas un inovācijas” Valmierā (16. februāris);
- Latgales forums “Zinātne uzņēmējdarbības attīstībai reģionā” Rēzeknē (12. aprīlis);
- Kurzemes forums “Radošo industriju un informācijas tehnoloģiju perspektīvas Kurzemē” Liepājā (31. maijs);
- Pierīgas forums “Pašvaldību un uzņēmēju sadarbība ceļā uz viedo uzņēmējdarbību Pierīgas reģionā” Ikšķilē (29. augusts).

VPP EKOSOC-LV pētnieku dalība starptautiskās un vietējās konferencēs:

- “Pirmais Eiropas Latvijas ekonomikas forums”, kuru organizēja Latvijas Zinātņu akadēmijas Ekonomikas institūts un kā sadarbības partneris tika piesaistīta EKOSOC-LV programma;
- “3. starptautiskā mārketinga vadības konference” (*3rd International Conference on Marketing Management*), kuru organizēja VPP EKOSOC- LV sadarbībā ar Latvijas Lauksaimniecības universitātes Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultāti un Varšavas Dzīvības zinātņu universitātes Ekonomisko zinātņu fakultāti (Polija), tajā piedalījās vairāki VPP pētnieki (5. jūnijs);
- Starptautiska konference par ilgtspējīgu tūrisma pārvaldību (*International Conference on Sustainable Tourism Management*) Barselonā (Spānija), kurā tika prezentēts pētījums, kas tapis ar VPP EKOSOC-LV atbalstu (22.–25. augusts);
- 3. VPP EKOSOC- LV sadarbībā ar Latvijas Lauksaimniecības universitāti un Varšavas Dzīvības zinātņu universitāti (Polija) organizēja 3. Starptautisko zinātnisko videokonferenci “*Trends in regional development in the EU countries 2017*”, kurā piedalījās vairāki VPP pētnieki. Konference tika uzsākta valsts pētījumu programmas EKO-SOC.LV darbības laikā un tā ir EKO-SOC.LV radīts pasākums (27. oktobris).

VPP EKOSOC-LV pētījumu rezultātu prezentācijas un darba grupu sanāksmes:

- Latvijas Lauku kopienu parlaments “Visai Latvijai jādzīvo! – Lauku nākotnes ceļa izstrāde” Kandavā, kura ietvaros notika valsts pētījumu programmas EKOSOC-LV izbraukuma seminārs. EKOSOC-LV vadītāja B. Rivža un pētniece L. Āzena informēja par programmas pētījumu rezultātiem, piedalījās diskusijās un darba grupās ar saviem ierosinājumiem (20. jūnijs);
- Latgales sieviešu uzņēmēju vasaras nometne “Atelpa–2017”. VPP EKOSOC- LV vadītāja B. Rivža un pētniece L. Āzena piedalījās Latgales sieviešu uzņēmēju vasaras nometnē “Atelpa–2017” Aglonas novadā un informēja par programmas pētījumu rezultātiem, piedalījās diskusijās par tautsaimniecības attīstību Latgalē (4.–6. augusts);
- Ventspils novada Popes pagastā norisinājās Jauniešu izaugsmes forums “Solis-2017”. Forums notiek ar VPP EKOSOC-LV vadītājas B. Rivžas atbalstu (3.– 5. novembris);
- Pirmā tikšanās par plānotajiem pasākumiem 2017. gadā, kuros iesaistīsies programmas pētnieki, par 3. posma programmas starptautiskā līmeņa novērtējumu (7. februāris);
- VPP noslēgums, atsevišķu monogrāfiju par katru no EKOSOC-LV programmas projektu un grāmatas “Sīmtam pāri. Viedā Latvija” izdošana, tās atvēršanas pasākums

un konferences plānošana 2018. pavasarī, gatavošanās Pasaules latviešu zinātnieku kongresam 2018. gada jūnijā un dalība sociālo zinātņu sekcijā ar ziņojumiem par programmas pētījumu rezultātiem (28. novembris).

Zviedru institūta tematiskās partnerības projekts **“ICE”** (*Innovation Creativity Equality–ICE*): veicināt ekonomisko izaugsmi un konkurētspēju Baltijas jūras reģionā, palielinot mazo un vidējo uzņēmumu inovācijas spējas un vienlīdzību, īpaši tādās nozarēs kā tūrisms un kultūras un radošo nozaru uzņēmumi. Izmantot zināšanu un pieredzes apmaiņu starp dažādām organizācijām – sabiedriskās bezpeļņas organizācijām, valsts sektora un privātajiem uzņēmumiem.

- Seminārs “Mazās uzņēmējdarbības loma teritorijas attīstībā: 20 gadu pieredze” veltīts grāmatas *“New methods and models for innovation support for SMEs in tourism, cultural and creative industries”* atvēršanai (2. februārī LZA).

Dalība starptautiskās konferencēs

- Starptautiskā starpdisciplinārā Ģeo-konference *“SGEM 2017”* Albenā (Bulgārija). LMZN priekšsēdētāja B. Rivža prezentēja pētījumu par Baltijas jūras austrumu krasta valstu lauku dzīvotspēju (27. jūnijs–6. jūlijs);
- Tallinā (Igaunija) norisinājās augsta līmeņa ES prezidentūras konference “Eiropas pētniecības izcilība – ietekme un vērtības sabiedrībai”, konferencē un diskusijās piedalījās LMZN priekšsēdētāja B. Rivža (11.–13. oktobris).

Sadarbība ar LLMZA

Realizētie starptautiskie projekti

- **ERA – NET projekts SUMFOREST (2014–2016):** problēmu risināšana ilgtspējīgas un daudzfunkcionālas mežsaimniecības īstenošanā, uzlabojot pētniecības koordināciju politikas lēmumus, un projektā iesaistīto pētnieku dalība starptautiskās konferencēs (B. Rivža, Barselona (Spānija));
- **ERA – NET projekta ForestValue** uzsaukuma gatavošana. Starpvalstu pētniecības programma ir paredzēta, lai stiprinātu konkurētspēju un ilgtspējību Eiropas meža nozares un koksnes apstrādes un pārstrādes rūpniecībā, attīstot uz zināšanām balstītu un ilgtspējīgu sadarbību starp dažādiem dalībniekiem – mežsaimniecības nozares un koksnes apstrādes un pārstrādes rūpniecības, kokapstrādes materiālu pētniecības kopienu un finansējuma organizācijas – koka materiāla jomā, veicinot zinātnes attīstību un jaunus, inovatīvus, energoefektīvus produktus, procesus un pakalpojumus.
- **ERA – NET projekta Sustainable Crop Production** uzsaukuma gatavošana. ERA– NET projekta ietvaros tiek apvienoti resursi un zināšanas, lai izstrādātu un

pārbaudītu risinājumus ilgtspējīgai augkopībai, tostarp tādās jomās kā vairošanās, barības vielu pārstrāde un mijiedarbība, augu veselība un aizsardzība, ar mērķi radīt pievienoto vērtību lauksaimniecības produktiem.

Sadarbība ar LLU

- 11. starptautiskā Baltijas valstu konference pārtikas zinātnē un tehnoloģijā “*Food science and technology in a changing world*” FoodBalt 2017 (27.–28. aprīlis);
- “Veterinārmedicīnas zinātnes un prakses aktualitātes 2017” (24. novembris);
- Zinātniski praktiskais seminārs “Pākšaugi – vērtīgs proteīna avots”, kas organizēts 7. projekta “Ilgtspējīgu tehnoloģiju izstrāde pākšaugu audzēšanai un to izmantošanas veicināšana proteīna nodrošināšanai Eiropā pārtikas un lopbarības ražošanai” (*Eurolegume*) ietvaros (8. decembris);
- LLU LF, Agronomu biedrības un LLMZA organizētā zinātniski praktiskā konference (23. februāris);
- Profesora E. Grinovska mantojuma zinātniski praktisks seminārs “Pasaules ekonomikas aktuālās tendences” (19. janvāris);
- Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātē organizēta XVIII starptautiskā zinātniskā konference “Ekonomikas zinātne lauku attīstībai” (27.–28. aprīlis).

2017. gadā LMZN sadarbībā ar LLMZA tika organizētas nodaļas sēdes, kā arī izbraukuma semināri, kuru ietvaros uzstājās gan pieredzējuši zinātnieki, gan jaunie doktoranti un maģistri ar lauksaimniecības un meža nozari saistītās zinātnes jomās.

Lauku skates

- Lauku izmēģinājumu skate Viļānos (17. jūlijs);
- Zinātniskajā institūtā “BIOR” (21. jūlijs);
- APP “Dārzkopības institūts” 60 gadu jubileja Dobelē, tika apbalvoti pieci pētnieki par būtisku ieguldījumu augļkopības zinātnes, izglītības un institūta attīstībā: Ph.D Gunārs Lācis, Dr.sc.ing. Dalija Segliņa, Dr.biol. Sarmīte Strautiņa, Dr.biol. Laila Ikasei, Ph.D Pāvels Gornass (*Pawel Gornas*) (18. augusts).

Svarīgākie pasākumi

- Tikšanās ar trim LZA nominēto 2016. gada zinātnes sasniegumu autoriem – Dr.biol. Edīti Kaufmani (Dārzkopības institūts), Dr.sc.ing. Jāni Rižikovu (Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts) un Dr.sc.ing. Evitu Straumīti (Latvijas Lauksaimniecības universitāte, Pārtikas tehnoloģijas fakultāte) (30. janvāris);

- Prezentācija – Mikrobioloģiskie preparāti Latvijā (A. Lielpētere), Lauku izmēģinājumu un laboratoriju eksperimentu skates–konkursu norises principi (27. februāris);
- Informācija par LZA projektu 4D4F, gatavošanās Pasaules latviešu zinātnieku IV kongresam (27. marts);
- LLMZA 25 gadu jubilejas kopsapulce, norisinājās Latvijas Lauksaimniecības universitātes aulā, lai apspriestu zinātnisko veikumu pēdējos gados un arī nākotnes izaicinājumus bioekonomikas jomā Latvijā (2. jūnijs);
- LZA akadēmiķu kandidātu *Dr.silv.* Tāļa Gaitnieka, *Dr.sc.ing.* Aivara Žūriņa un LZA korespondētājlocekļu kandidātu pārtikas un veterinārmedicīnas nozarē *Dr.sc.ing.* Tatjanas Ņinces, *Dr.med.vet.* Aivara Bērziņa prezentācijas (28. augusts);
- LZA akadēmiķu kandidātu *Dr.oec.* Irinas Pilveres, LZA korespondētājlocekļu kandidātu lauksaimniecības zinātnē *Dr.agr.* Sanitas Zutes un *Dr.agr.* Gunāra Lāča prezentācijas (25. septembris);
- LZA piedalījās Latvijas Studentu apvienības Zinātnes fonda komisijā Starptautisko zinātnisko konferenču un semināru konkursa pretendentu pieteikumu izvērtēšanā. LZA Zinātnes fonda komisijā pārstāvēja L. Āzena (23. oktobris).

LZA LMZN locekļu apbalvojumi

Latvijas Zinātņu akadēmijas augstāko apbalvojumu – LZA Lielo medaļu – un Borisa un Ināras Teterevu fonda prēmiju 10 000 eiro saņēma LZA īstenā locekle **Baiba Rivža**.

Pauļa Lejiņa balva lauksaimniecībā piešķirta Latvijas Lauksaimniecības universitātes Lauksaimniecības fakultātes profesoram *Dr.agr.* **Dainim Lapiņam** par ilggadējiem zinātniskiem pētījumiem un zinātnisko darbu kopu “Zinātniski pamatotas laukropības tehnoloģiju optimizācijas iespējas”.

Latvijas Zinātņu akadēmija ir apstiprinājusi Valsts emeritēto zinātnieku padomes 2017. gada 1. jūnija lēmumu par valsts emeritētā zinātnieka statusa piešķiršanu LMZN zinātniekiem *Dr.agr.* **Dainim Lapiņam**, *Dr.habil.biol.* **Īzakam Rašalam**, *Dr.agr.* **Arnoldam Riekstiņam** un *Dr.sc.ing.* **Jurim Skujānam**.

LR ZM, LMZN un LLMZA rīkotā konkursa “Sējējs 2017” laureāti grupā “Zinātne praksē, inovācijas”

Baiba Lāce – “Bumbieru–kadiķu rūsas (ier. *Gymnosporangium sabinae* (Dicks.) G. Winter) izpēte Latvijā” (zinātniskā vadītāja Biruta Bankina);

Laura Jeroščenkova – “Kultūras mantojuma izmantošana lauku tūrisma attīstībā” (zinātniskais vadītājs Voldemārs Strīķis) ;

Laila Dubova – “Simbiotiskās sistēmas efektivitātes izvērtējums pupu (*Vicia faba* L.) sējumos” (zinātniskā vadītāja Ina Alsiņa).

LMZN un LLMZA jauno zinātnieku konkursa “Ražas svētki Vecaucē 2017” pirmo trīs vietu ieguvēji

Solvita Petrovska – pētījums “Kappa kazeīna un bēta-laktoglobulīna gēnu polimorfisma ietekme uz govju piena produktivitātes pazīmēm un koagulācijas īpašībām” (zinātniskās vadītājas Daina Jonkus un Jeļena Zagorska), LLU Lauksaimniecības fakultātes doktorante;

Ize Skudra – pētījums “Slāpekļa mēslojuma izmantošanas efektivitāte ziemas kviešos (zinātniskais vadītājs Antons Ruža), LLU Lauksaimniecības fakultātes doktorante;

Ize Matisone – pētījums “Oša *Fraxinus excelsior* L. audžu dabiskā atjaunošanās Latvijā” (zinātniskie vadītāji Tālis Gaitnieks, Natālija Burņeviča), LLU Meža fakultātes doktorante.

Veicināšanas balvu ieguvēji

Daiga Sergejeva – pētījums “Gaismas spektrālā sastāva ietekme uz tomātu augšanu raksturojošo parametru izmaiņām” (zinātniskā vadītāja Ina Alsiņa);

Guntars Šņepsts – pētījums “Parastās priedes *Pinus sylvestris* L. virsaugstuma augšanas gaitas prognožu modeļi sausieņu meža tipos Latvijā” (zinātniskie vadītāji Āris Jansons, Jānis Donis);

Lāsma Rābante – pētījums “Anatomiskās izmaiņas lauka pupās (*Vicia faba*) un kukurūzas (*Zea mays*) vasā un saknē” (zinātniskais vadītājs Uldis Kondratovičs);

Oskars Karps – pētījums “Biomases pelnu pārstrāde un izmantošana tautsaimniecībā” (zinātniskais vadītājs Aivars Āboltiņš).

Izmaiņas nodaļas locekļu sastāvā

2017. gadā par LZA akadēmīķi ievēlēts *Dr.silv.* **Tālis Gaitnieks** un par korespondētājlocekļiem – *Dr.agr.* **Sanita Zute** un *Dr.med.vet.* **Aivars Bērziņš**.

Nodaļas priekšsēdētāja *Baiba Rivža*

Zinātniskās sekretāres p.i. *Ligita Āzena*

Valsts pētījumu programmas
“Tautsaimniecības transformācija, gudra izaugsme, pārvaldība un
tiesiskais ietvars valsts un sabiedrības ilgtspējīgai attīstībai – jaunas
pieejas ilgtspējīgas zināšanu sabiedrības veidošanai (EKOSOC-LV)”
veikums 4. posmā

Valsts pētījumu programmas EKOSOC-LV pētnieciskās darbības attīstība

2017. gadā turpinājās aktīvs darbs pie valsts pētījumu programmas EKOSOC-LV mērķu un uzdevumu izpildes, veicot pētniecisko darbību, gatavojot zinātniskās publikācijas un ziņojot par pētījuma rezultātiem nacionālās un starptautiskās konferencēs, sagatavojot jaunus maģistrus un zinātnu doktorus, kā arī popularizējot pētījumu programmu starptautiskā mērogā.

Balstoties uz pētījumu programmā iegūtajiem rezultātiem no 2014. gada līdz 2017. gadam, tika uzsākts darbs pie valsts pētījumu programmas kopējās monogrāfijas “Sīmtam pāri. Viedā Latvija” sagatavošanas. Monogrāfijā dots ieskats programmas pētnieciskajā darbā, sastrukturējot 10 apakšprojektus blokos:

- *Telpiskās attīstības projektu bloks*, kurā iekļauti 3 projekti – lauku un reģionālā attīstība zināšanu ekonomikas kontekstā; kultūrvides attīstība, vides daudzveidības saglabāšana; sociālās apziņas izmaiņu ietekme uz ekosistēmas pakalpojumu ilgtspēju;
- *Sabiedrības attīstības projektu bloks*, kurā iekļauti 3 projekti – sabiedrības atjaunošana, samazinot depopulācijas riskus; refleksija par vērtībām un rīcības modeļi sociālo un ekonomisko pārmaiņu laikā; sociālās un politiskās transformācijas pēckrīzes posmā;
- *Ekonomiskās attīstības projektu bloks*, kurā iekļauti 3 projekti – uzņēmumu konkurētspēja ārējos tirgos; inovācijas (tajā skaitā sociālās inovācijas) un uzņēmējdarbības attīstība atbilstoši viedās specializācijas stratēģijai; sabiedrības iesaiste sociālās inovācijas procesos;
- *Tiesiskais ietvars*, kurā iekļauts 1 projekts – ilgtspējīga tautsaimniecības transformācijas tiesiskā ietvara efektivitātes paaugstināšanas modeļa izstrāde.

Pētījumu programmas īstenošanā ir piedalījušies 10 Latvijas augstskolu pārstāvji, izmantojot starpdisciplināru un starpinstitucionālu pieeju valsts, īpaši lauku teritoriju un reģionu, viedās attīstības kompleksai izpētei un modelēšanai. Pētījumos ir izvērtēta valsts esošā situācija no cilvēkkapitāla, resursu, uzņēmējdarbības un ekonomikas potenciāla, pārvaldības aspekta, gan sniegtas rekomendācijas lēmumu pieņemšanai un turpmākai darbībai šajos virzienos. Programmas norises gaitu un rezultātus apkopojošajā grāmatā sniegtas arī valsts viedās attīstības prognozes un scenāriji ekspertu skatījumā.

Monogrāfijas nodaļā “Notikumu hronika” ir atspoguļoti nozīmīgākie pasākumi pētījumu programmas norises gaitā, tajā skaitā VPP EKOSOC-LV, Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Pašvaldību savienības kopā ar reģionālajām augstskolām un citām institūcijām Latvijas novados organizētie reģionālie forumi, kuri devuši plašas dialoga iespējas starp nozares ekspertiem un profesionāļiem, kā arī daudzpusīgus viedokļus par Latvijas turpmāko attīstību un ievērojamu atgriezenisko saiti zinātnieku darbam. No dažādu sociālo zinātņu disciplīnu skatupunktiem, pētījumu faktiem un datiem, aptauju rezultātiem, secinājumiem un ieteikumiem, ekspertu viedokļiem monogrāfijā izveidota pašreizējās Latvijas tēls, ar tā plusiem un mīnusiem, un tālākās attīstības prognozes sniedz daudz impulsu nākotnes Latvijas veidošanā. Monogrāfija būs nozīmīgs materiāls pašvaldības un valsts institūcijām, uzņēmējiem, jaunažiem zinātniekiem, nozares ekspertiem un citiem interesentiem.

Programmas monogrāfijas “Simtam pāri. Viedā Latvija” atvēršanas svētki notiks 2018. gada 21. martā. Dažus mēnešus vēlāk Pasaules latviešu zinātnieku kongresā, kas norisināsies Rīgā 2018. gada jūnijā, Ekonomikas sekcijā tiks sniegts ziņojums par programmas nozīmīgākajiem pētījumu rezultātiem no 2014. gada līdz 2017. gadam.

2018. gadā turpinās darbs pie VPP EKOSOC-LV rezultātu apkopošanas un programmas noslēguma.

Nozīmīgākās valsts pētījumu programmas EKOSOC-LV aktivitātes 2017. gadā

Dalība Latgales Simtgades kongresā. No 5. līdz 6. maijam valsts pētījumu programmas VPP EKOSOC-LV pārstāvji piedalījās 4. Pasaules latgaliešu saietā “Latgales Simtgades kongress”, lai iepazīstinātu ar pētījumu rezultātiem un piedalītos diskusijās par Latgales reģiona attīstības jautājumiem. Kongresa otrās dienas darbs norisinājās vairākās paralēlās darba grupās. “Latgales reģiona ekonomikas un uzņēmējdarbības attīstības iespējas” darba grupā uzstājās akadēmiķe Baiba Rivža un VPP EKOSOC-LV pētniece Elita Jermolajeva ar prezentāciju “Latvijas reģioni ceļā uz viedo ekonomiku”, kur ziņoja par VPP EKOSOC-LV projekta 5.2.3. ”Latvijas lauku un reģionālās attīstības procesi un iespējas zināšanu ekonomikas kontekstā” pētījumu rezultātiem. Prezentācijām sekoja diskusija, ko vadīja Elita Jermolajeva, par šādiem aktuāliem problēmjautājumiem: kādi ir bremzējošie faktori straujākai Latgales reģiona izaugsmei un uzņēmējdarbības attīstībai; kādi reģionālā atbalsta instrumenti būtu nepieciešami, lai nodrošinātu mērķorientētu valsts atbalstu Latgalei; ko pašvaldības un valsts pārvalde var darīt, lai efektīvāk sadarbotos ar uzņēmējiem un mazinātu administratīvo slogu. Problēmjautājumi rosināja nozares pārstāvju plašas diskusijas un veicināja sabiedrības interesi par pasākumiem, kas varētu veicināt Latgales reģiona izaugsmi, kā arī konkurētspēju ne tikai Latvijas, bet arī pasaules mērogā.

Reģionālie forumi

16. februārī Valmierā norisinājās Vidzemes forums “Viedā ekonomika: zinātne, tehnoloģijas un inovācijas”, ko organizēja valsts pētījumu programmas EKOSOC-LV

pārstāvji sadarbībā ar LZA, LZA Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļu, Latvijas Pašvaldību savienību, Valmieras pilsētas pašvaldību un Vidzemes Augstskolu. Forums pulcēja zinātniekus, ekonomistus, uzņēmējus un pašvaldību vadītājus.

Foruma mērķis bija analizēt Vidzemes reģiona ekonomiskās izaugsmes gaitu un problēmas, veicināt uzņēmējdarbības un inovāciju attīstību, aktivizēt Vidzemes reģiona resursus un partnerību uzņēmēju, pašvaldību, augstskolu, t.sk. Vidzemes Augstskolas, un zinātnes institūciju starpā.

Foruma galvenie uzdevumi bija:

- informēt sabiedrību, esošos un potenciālos Vidzemes reģiona uzņēmējus un investorus par sadarbību starp pašvaldību, uzņēmējiem un zinātniekiem Latvijas tautsaimniecības interesēs;
- akcentēt zinātnes un inovāciju atbalsta sistēmu kā būtisku faktoru, kas veicina inovatīvu produktu un pakalpojumu izstrādi, attīstību un ieviešanu Latvijas uzņēmumos, ieguldījumu cilvēkresursos, jauno zinātnieku izglītošanu un jaunu darbavietu radīšanu Latvijā;
- noskaidrot iesaistīto pušu intereses un viedokļus par Vidzemes reģiona iespējām palielināt pēc uzņēmēju pieprasījuma veikto potenciāli komercializējamo akadēmisko un lietišķo pētījumu skaitu.

12. aprīlī VPP EKOSOC-LV ietvaros Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijā (RTA) ar plašu reģiona uzņēmēju, pašvaldību un augstākās izglītības iestāžu pārstāvju iesaisti aizritēja Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA), Latvijas Pašvaldību savienības (LPS), Latgales plānošanas reģiona un RTA organizētais forums “Zinātne uzņēmējdarbības attīstībai reģionā”. Kā akcentēja gan LZA prezidents Ojārs Spārītis, gan LPS priekšsēdis Andris Jaunsleinis, gan RTA rektors Edmunds Teirumnieks, ikvienā teritorijā tomēr galvenais ir iedzīvotāji un viņu zināšanas, kas izvērsas attīstībā un labklājībā. Tāpēc ir svarīgi cilvēku kopš bērna kājas rosināt būt uzņēmīgam un darbīgam, rast aizvien produktīvākus zināšanu pārnese mehānismus un uzņēmēju un zinātnieku sadarbības veidus, pārlieko birokrātiju nomainīt ar uzticēšanos un atbalstu, lai panāktu attīstības paātrinājumu. Darbs forumā tika organizēts tādējādi, ka amatpersonu un speciālistu ziņojumi mijās ar paneldiskusijām, kuru kopējo spraigumu raksturoja Edmunda Teirumnieka izteiktais apzīmējums – kā simtgades pasākumu raķete.

VPP EKOSOC-LV vadītājas akadēmiķes Baibas Rivžas ziņojums “Latgales reģiona ceļš uz viedo ekonomiku” parādīja, ka Latgales reģiona tautsaimniecības struktūrā ir vērojama arī augsti tehnoloģiskā un vidēji augsti tehnoloģiskā ražošana, ar lielāko īpatsvaru Daugavpilī, bet zināšanu ietilpīgās ekonomikas sektorā ievērojams pārsvars ir zināšanās balstītiem pakalpojumiem – datorprogrammēšanai, juridiskiem, medicīnas pakalpojumiem u.c. Latgalē ir daudzi zināšanu prasmīgas izmantošanas veiksmes stāsti, kas tapuši arī ar Daugavpils Universitātes un RTA zinātnieku atbalstu. B. Rivža uzsvēra, ka pašvaldību, uzņēmēju un reģionālo augstskolu sadarbībai aktīvi jāturpinās.

31. maijā Liepājas Universitātē norisinājās Kurzemes forums “Radošo industriju un informācijas tehnoloģiju perspektīvas Kurzemē”, kas tika organizēts VPP EKOSOC-

LV ietvaros, sadarbībā ar Liepājas Universitāti, Latvijas Zinātņu akadēmiju, Latvijas Pašvaldību savienību un Liepājas pilsētas domi.

Forumā radošo industriju, informācijas tehnoloģiju, pašvaldības pārstāvji un zinātnieki diskutēja par uzņēmējdarbības un zinātnes sasaisti. Forumā atklāšanā LZA prezidents Ojārs Spārītis formulēja pasākuma mērķi: “Kā mēs kopā, zinātnieki un pašvaldības pārstāvji, varam motivēt novadus tuvināt zinātnei uzņēmējdarbībai. Latvijā zinātnieku intelektuālā jauda ir daudz lielāka, nekā Latvijas industriālā jauda to spēj paņemt.”

Forumā noslēgumā paneldiskusijā saruna notika par nākotnes profesijām, augstskolu programmu licencēšanas tempiem, Latvijas ekonomikas svārstībām un zinātnes un tautsaimniecības saistību.

29. augustā Ikšķiles novada pašvaldībā notika Pierīgas forums, kurā piedalījās vairāku Pierīgas pašvaldību vadītāji, uzņēmēji, izglītības un zinātnes pārstāvji, kā arī nozares eksperti. Forumu rīkoja LZA, VPP EKOSOC-LV, Ikšķiles novada dome, LPS, Rīgas Plānošanas reģions sadarbībā ar Ikšķiles novada uzņēmēju biedrību. Forumā VPP EKOSOC-LV vadītāja akadēmiķe Baiba Rivža uzsvēra, ka pēdējos gados pieaudzis viedo uzņēmumu skaits un tā rezultātā ir mainījusies ekonomiskā situācija reģiona novados, jo tiek radīti produkti ar augstu pievienoto vērtību, pieaug iedzīvotāju ienākumi un līdz ar to arī novada ienākumi, mainās gan uzņēmējdarbības vide, gan dzīves vide. Pierīgas novados vērojamas jaunas tendences – pārvalde mainās uz viedo pārvaldi, uzņēmumi, to skaitā arī uz zināšanām balstīti uzņēmumi, pārceļas no Rīgas uz Pierīgas novadiem, kas tur rada pieprasījumu pēc kvalificēta darbspēka un nepieciešamību pēc attiecīgiem pakalpojumiem (infrastruktūras, izglītības iestādēm, dzīvojamā fonda utt.).

Jaunās paaudzes iesaiste zinātnē. VPP EKOSOC-LV vadītāja akadēmiķe Baiba Rivža piedalījās jauniešu izaugsmes forumā “Solis-2017”, kas norisinājās no **3. līdz 5. novembrim** Ventspils novadā. Programmas EKOSOC-LV ietvaros foruma dalībnieki tika aktīvi iesaistīti diskusijā par Latvijas lauku un reģionu attīstības procesiem un izklāstīja savu viedokli, kā veicināt uzņēmējdarbības attīstību valstī, īpaši Kurzēmē un Zemgalē. Jauniešu izaugsmes forums “Solis” ir satikšanās un iedvesmas pasākums apņēmīgiem jauniešiem, kuriem ir interese par Latvijas laukiem un reģionu attīstību. Sešu gadu darbības laikā ir rasti jauni domubiedri, attīstītas biznesa idejas, veicināta attīstība Latvijas reģionos. Tajā ir bijusi nozīmīga loma arī VPP EKOSOC-LV pētnieku sadarbībai ar jauniešiem un dalīšanās zināšanās un pieredzē jauniešu karjeras attīstības veicināšanai.

Labor recedet, bene factum non abscedet.

Darāmais būs paveikts, bet labi padarītais nezudīs.

VPP EKOSOC-LV vadītāja, akadēmiķe *Dr. habil. oec.* Baiba Rivža
VPP EKOSOC-LV vadītājas asistente *Dr. oec.* Līva Griņeviča

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

2017. gadā Latvijas Zinātņu akadēmijas starptautiskā darba virzieni bija:

- 1) sadarbība ar starptautiskajām zinātniskajām organizācijām un darbs šajās organizācijās;
- 2) starptautisko balvu pasniegšanas organizēšana;
- 3) divpusējās sadarbības līgumi ar citu valstu zinātņu akadēmijām;
- 4) kopprojekti ar ārvalstu zinātņu akadēmijām;
- 5) tikšanās ar vēstniekiem, vēstniecību pārstāvjiem, starptautisku organizāciju pārstāvjiem;
- 6) piedalīšanās starptautiskos forumos, kongresos, konferencēs.

1. Sadarbība ar starptautiskajām zinātniskajām organizācijām

- **ALLEA** – Eiropas Zinātņu akadēmiju federācija¹ – ir nozīmīgākā organizācija Eiropas zinātnes politikas veidošanas un īstenošanas procesos. 2017. gadā tika turpināts darbs saistībā ar ES programmu "Horizonts 2020" un 9. ietvarprogrammu, īpaši par sociālo un humanitāro zinātņu jomu integrēšanu jaunajā programmā. 2017. gadā darbu turpināja septiņas pastāvīgās komisijas un darba grupas. ALLEA ietvaros LZA līdzdalība iespējama divos galvenajos virzienos – piedaloties ALLEA pasākumos un piedaloties ALLEA Ziņojumu sagatavošanā vai komentējot ALLEA izstrādāto Ziņojumu projektus.

LZA bija iespēja komentēt, papildināt un labot šādus ALLEA izdevumu projektus:

- (2017. g. marts) ALLEA uzlabotais, rediģētais izdevums "Eiropas pētniecības ētikas kodekss" (*The European Code of Conduct for Research Integrity*²). Šis dokuments kalpo Eiropas pētnieku kopienai kā ētikas ietvars visās zinātņu jomās. Rediģētajā, uzlabotajā ētikas kodeksā ietvertas problēmas, kas saistītas ar tehnoloģiju attīstību, atvērto zinātni (*Open Science*), sociālajiem plašsaziņas līdzekļiem u.c.
- (2017. g. jūlijs) ALLEA darba grupas ziņojums par 9. ietvarprogrammu zinātnē (*Developing a Vision for Framework Programme 9*³), uzsverot, ka ES nepieciešams zinātnē attīstīt nacionālās pētniecības sistēmas, lielāku uzmanību pievēršot starpdisciplināritātei, mobilitātei, internacionalizācijai, izcilībai, ilgtermiņa

¹ <http://www.allea.org/>

² http://www.allea.org/wp-content/uploads/2015/07/A-European-Code-of-Conduct-for-Research-Integrity_final.10.10.pdf

³ http://www.allea.org/wp-content/uploads/2017/07/ALLEA_Statement_FP9.pdf

ietekmei uz Eiropas sabiedrībām, nevis tikai koncentrējoties uz ekonomiskajiem vai industriālajiem ieguvumiem.

- (2017. g. novembris) ALLEA paziņojums par intelektuālā īpašuma tiesībām “Teksta un datu ieguves izņēmumi un zinātniskās informācijas piekļuves uzlabošana Eiropā” (*The Text and Data Mining Exception and the Enhancement of Access to Scientific Information in Europe*⁴ (TDM)). Šajā Paziņojumā visas Eiropas valstis aicinātas pieņemt izņēmumus autortiesībās un datubāzu tiesībās, kas pieļauj TDM. ALLEA uzskata, ka TDM pētījumu datiem jābūt brīvpieejā (*Open Access*) neatkarīgi no tā, vai tiem bijis publiskais vai privātais finansējums, un labprāt turpinātu sarunas ar Eiropas Komisiju, Eiropas Parlamentu un Padomi, lai izstrādātu līdzsvarotu izņēmumu sistēmu, kas veicinātu zinātnes un pētniecības attīstību Eiropā.
- (2017. g. decembris) ALLEA ziņojums “Dzīvot kopā: nākotnes veidošanas misija” (*Living Together: Missions for Shaping the Future*⁵). Ziņojumā apspriestas Eiropas 9. ietvarprogrammas aktuālākās tēmas humanitārajās un sociālajās zinātnēs.
- Piedalīšanās ALLEA pasākumos – septembrī LZA prezidents Ojārs Spārītis piedalījās ALLEA ģenerālajā asamblejā Budapeštā, kuras ietvaros pirmajā dienā notika zinātniska konference “Ilgtspēja un elastīgums” (*Sustainability and Resilience*). Pēc konferences notika Eiropas akadēmiju De Stālas kundzes (*Madame de Staël*) 4. balvas par kultūras vērtībām pasniegšana⁶. 2017. gada balvu saņēma beļģu tiesībzinātni prof. Kūns Lēnartss (*Koen Lenaerts*) par pētniecisko darbu Eiropas Tiesību aktu izpētē un viedokli par Eiropas jurisdikciju. Otrajā dienā notika partnerakadēmiju slēgta darba sanāksme, kurā tika sniegta atskaite par finansējuma izlietošanu aizvadītajā periodā un pieņemts nākamā perioda budžets. Par ALLEA prezidentu laikposmam no 2018. līdz 2021. gadam tika ievēlēts prof. Antonio Loprieno. Prof. Loprieno sāks pildīt ALLEA Prezidenta pienākumus 2018. gada maijā.

EASAC – Eiropas Savienības, Norvēģijas un Šveices zinātņu akadēmiju konsultatīvā padome – nodrošina ar neatkarīgu zinātnisku ekspertīzi aktuālākajos zinātnes un sabiedrības jautājumos. EASAC darbība ietver neatkarīgus pētījumus, komentārus un ieteikumus par ES politikas dokumentiem, īsus, savlaicīgus paziņojumus par aktuāliem ES politikas jautājumiem, semināru organizēšanu ar mērķi informēt politikas veidotājus, kā arī par savas ekspertīzes rezultātiem informējot plašāku sabiedrību. EASAC darbība aptver trīs zinātņu jomas (vides zinātnes, biozinātnes un enerģija). EASAC svarīgākās aktivitātes ar LZA dalību 2017. gadā bija:

⁴ http://www.allea.org/wp-content/uploads/2017/11/PWGIPR_Statement_TDM_2017.pdf

⁵ http://www.allea.org/wp-content/uploads/2017/12/Living_Together_Missions_for_Shaping_the_Future_2017.pdf

⁶ <http://www.allea.org/general-assembly/allea-general-assembly-2017/>

- maijā EASAC publicēja ziņojumu “Eiropas Savienības mežu daudzfunkcionalitāte un ilgtspēja” (*Multi-functionality and Sustainability in the European Union's Forests*). Ziņojumā analizētas mežu funkcijas, kuru daudzfunkcionalitāte rada konfliktus starp dažādiem lietojumiem un ieinteresētajām personām, un izvirza politikiem būtiskas problēmas. Lai izvairītos no konfliktiem un uzlabotu ilgtspējību un sinerģiju starp dažādām politikas jomām, EASAC daudznazaru ekspertu grupa pārskatīja jaunākās zinātnes atziņas, lai izstrādātu ieteikumus ilgtspējīgai meža apsaimniekošanai ES, kas nodrošina optimālus sociālos, vides un ekonomiskos rezultātus.
- jūnijā EASAC publicēja ziņojumu “Glabāšanas vērtības noteikšana elektrotīklos” (*Valuing Dedicated Storage in Electricity Grids*). Plaša mēroga elektroenerģijas uzglabāšana sistēmas operatoriem ir nepieciešama, lai pārvaldītu mainīgo atjaunojamās elektroenerģijas ražošanas pieaugošo izplatību tīklā, tāpēc svarīgi, ka māsaimniecību interese par elektroenerģijas uzglabāšanu pašpatēriņam palielinājusies. Kopš 2006. gada Eiropā māsaimniecībās ir uzstādīti vairāk nekā 40 000 nelielu sadzīves akumulatoru sistēmu, galvenokārt Vācijā.

ICSU – Starptautiskā padome sadarbībai zinātnē – sadarbībā ar Latvijas Zinātņu akadēmiju 2017. gadā organizēja vienu no svarīgākajiem ICSU pasākumiem.

- 11.–12. maijā LZA organizēja ICSU Eiropas grupas un Starptautiskās sociālo zinātņu padomes (ISSC) pilnsapulci. Šajā sanāksmē tika apspriesta iespējamā ICSU un ISSC apvienošanās. Atsevišķa darba kārtības sesija tika veltīta Eiropā aktuālai tēmai par brīvpieejas jeb atvērtajiem datiem (*Open Data*), kas ir viena no ICSU 2016.–2018. gada darba prioritātēm. Tika apspriests ICSU darbības plāns 2018.–2023. gadam. Latviju šajā sanāksmē LZA delegātu statusā pārstāvēja LZA prezidents akadēmiķis Ojārs Spārītis un LZA ārlietu sekretārs akadēmiķis Tālavs Jundzis.
- 25.–27. oktobrī Taipejā notika ICSU ģenerālās asamblejas sēde. LZA sēdē nepiedalījās, bet balsošanai tika deleģēts Somijas Zinātņu akadēmijas prof. Olavi Nevanlinna. Asambleja nolēma 2018. gadā uzsākt ICSU apvienošanās ar Starptautisko sociālo zinātņu padomi ISSC.

Līdzekļu trūkuma dēļ Latvijas Zinātņu akadēmija nav pārstāvēta nevienā no ICSU lielo globālo pētījumu programmu darba grupām.

UAI – Starptautiskā humanitāro un sociālo zinātņu akadēmiju apvienība.

- 22.–26. oktobrī Japānas Akadēmija rīkoja 89. UAI Ģenerālo asambleju Tokijā. Asamblejas laikā dalībnieki noklausījās UAI atbalstīto projektu ziņojumus. UAI rosināja katru dalībvalsti iesaistīties kādā projektā, aicinot izrādīt iniciatīvu no nacionālajām zinātņu akadēmijām. Tika ievēlēts jaunais UAI prezidents prof.

Samuel N.C. Lieu. Līdz šim Latvijas Zinātņu akadēmija nav piedalījies nevienā UAI projektā. Lielākā daļā gadījumu tas izskaidrojams ar dominējošo seno Austrumu, antīkās pasaules un viduslaiku mantojuma ilgtermiņa izpēti, vairāku paaudžu garumā pakāpeniski veidojot fundamentālus apkopojumus – enciklopēdijas, vārdnīcas, katalogus u.tml.

IAP – Globālā zinātņu akadēmiju partnerība.

- aprīlī IAP publicēja ziņojumu "Ātro diagnostikas testu izstrādes un ieviešanas uzlabošana valstīs ar zemiem un vidējiem ienākumiem" (*Improving the development and deployment of rapid diagnostic tests in Low and Middle Income Countries*). Šajā ziņojumā Apvienotās Karalistes zinātnieki aicina pievērst lielāku uzmanību ātras diagnostikas testu izstrādei tādām slimībām kā Ebola un SARS. Autori uzskata, ka testiem jābūt tikpat efektīviem kā visbiežāk sastopamajiem grūtniecības testiem, un uzsver, ka progresu kavē finanšu prioritāšu noteikšana.
- jūlijā IAP publicēja ziņojumu "Klīniskās pētniecības kapacitātes pastiprināšana valstīs ar zemiem un vidējiem ienākumiem" (*Strengthening clinical research capacity in low- and middle-income countries*). Šajā ziņojumā ir norādīti vairāki būtiski trūkumi un šķēršļi klīnisko pētījumu veikšanai dažādos pasaules reģionos, diskutēts par iespējām turpināt stiprināt klīniskos pētījumus valstīs ar zemiem un vidējiem ienākumiem.
- decembrī IAP publicēja ziņojumu "Izpētē balsīta zinātnes izglītība: Pārmaiņu veicināšana zinātnes mācīšanā Amerikā" (*Inquiry Based Science Education: Promoting changes in science teaching in the Americas*). Šī publikācija izvērtē dabas zinātņu izglītību Amerikā pēdējā desmitgadē, ņemot vērā gan panākumus, gan neveiksmes. Secināts, ka nepieciešams mācīties no pieredzes, pilnveidot un uzlabot dabas zinātņu, tehnoloģiju, inženierzinātņu un matemātikas izglītības programmas (STEM) visā Amerikā.

SAPEA – Eiropas akadēmiju zinātnes konsultācijas politikai (*Science Advice for Policy by European Academies*) – ir 2016. gada decembrī uzsākts Eiropas Zinātņu akadēmiju tīklu (Academia Europaea⁷, ALLEA⁸, EASAC⁹, Euro-CASE¹⁰ un FEAM¹¹) programmas "Horizonts 2020" projekts, kura mērķis ir izstrādāt savlaicīgu, neatkarīgu un uz pierādījumiem balstītu zinātnisku ekspertīzi, pārstāvēt vairāk nekā 100 zinātņu akadēmiju no 40 valstīm. SAPEA projekts tiek īstenots ciešā sadarbībā ar Eiropas Komisijas direktoriem.

⁷ <http://www.ae-info.org>

⁸ www.ALLEA.org

⁹ <https://www.easac.eu>

¹⁰ <http://www.euro-case.org>

¹¹ <https://www.feam.eu>

SAPEA projekta ietvaros Spānijas Zinātņu akadēmijā septembrī tika organizēts seminārs “Akadēmiju sadarbības stiprināšana” (Madrīde), kurā ar referātu piedalījās I. Trapenciere.

SAPEA seminārs “Šķērsojot robežas. Jauna izpratne par zinātņi politikai Eiropā” Eiropas Prezidentūras ietvaros notika Tallinā 12.–13. oktobrī, tajā piedalījās akadēmiķe Baiba Rivža.

SAPEA Sociālo zinātņu seminārā par pesticīdu izraisīto iedarbību uz cilvēku un risku uztveri (*Risk Perception and Acceptability of Human Exposure to Pesticides*), kas notika Berlīnes–Brandenburgas Zinātņu akadēmijā 20. decembrī, piedalījās *Dr.med.* Inese Mārtiņšone (RSU). Semināra mērķis bija apvienot dažādu jomu pētniekus (toksikoloģijā, epidemioloģijā, sabiedrības veselībā) un sociālo zinātņu pētniekus (psihologus, sociologus, komunikācijas speciālistus), lai diskutētu par pesticīdu radītajiem riskiem veselībai un šo risku uztveri un izpratni sabiedrībā. Semināra rezultāti tiks izmantoti Eiropas Savienības valstu un trešo valstu Ziņojumam un likumdošanas uzlabošanai.

SAPEA četru gadu projekts uzsākts 2016. gada decembrī, un jau 2017. gada janvārī LZA saņēma uzaicinājumu nominēt ekspertus projektā “Pārtika no okeāniem”. LZA piedāvāja divus ekspertus, kas tika akceptēti dalībai projektā (*Dr.biol.* Elmīra Boikova un *Dr.med.* Laila Meijsa). Ekspertes varēja piedalīties gala ziņojuma apspriešanā, izsakot ieteikumus un priekšlikumus. Decembrī tika publicēts ziņojums “Pārtikas pētījumu iespējas un izaicinājumi un uztura drošība un lauksaimniecība Eiropā” (*Opportunities and Challenges for Research on Food and Nutrition Security and agriculture in Europe*¹²). EASAC ziņojums uzsver pārmērīgu augstas kaloritātes pārtikas produktu lietošanu, kas izraisa lieko svaru un aptaukošanos. Ziņojumā tiek definēti uztura drošības mērķi, nepieciešamība nodrošināt visiem pieejamu veselīgu pārtiku.

2017. gadā SAPEA projekta ietvaros sadarbībā ar agrāk izveidoto Zinātnes konsultatīvo padomi SAM publicēti vairāki uz pierādījumiem balstīti pētījumu zinātniski ziņojumi, piem., “Kiberdrošība Eiropas vienotajā digitālajā tirgū” (*Cybersecurity in the European Digital Single Market*)¹³, “Jaunās tehnikas lauksaimniecības biotehnoloģijās” (*New techniques in agricultural biotechnology. Sk. https://ec.europa.eu/research/sam/pdf/topics/explanatory_note_new_techniques_agricultural_biotechnology.pdf*).

2017. gadā tika izstrādāts projekts par augu aizsardzības produktu autorizāciju Eiropā (*Authorisation processes of plant protection products in Europe*), kura izvērtēšanā LZA

¹² <https://www.sapea.info/wp-content/uploads/FFOFINALREPORT.pdf>

¹³ https://ec.europa.eu/research/sam/pdf/sam_cybersecurity_report.pdf#view=fit&pagemode=none

nominējusi BIOR direktoru Aivaru Bērziņu. Darbs šajā projektā tiks turpināts 2018. gadā.

LZA Starptautisko sakaru daļas sagatavotie materiāli SAPEA un ALLEA ietvaros (angļu valodā):

- Janvārī sagatavots ziņojums par zinātnes politikas jautājumiem, t.sk. par zinātnes kvalitātes vērtēšanu.
- Februārī sagatavots pārskats par ievērojamām sievietēm Latvijas Zinātņu akadēmijā.
- Martā apzinātas sievietes – akademiķes Eiropas sieviešu zinātnieču datubāzē.
- Septembrī sagatavots pārskats par zinātnes politiku Latvijā, tas prezentēts SAPEA seminārā 21. septembrī.
- Decembrī sagatavots statistisks pārskats par sieviešu – akademiķu skaitu, proporciju un dinamiku Latvijas Zinātņu akadēmijā.
- Decembrī sagatavots materiāls par LZA pirmo akademiķi sievieti Lidiju Liepiņu.

LZA aktīvāku piedalīšanos starptautisko organizāciju darbā diemžēl ierobežo nepietiekamie finanšu līdzekļi starptautiskai sadarbībai, jo ekspertu dalība darba grupās LZA pārsvarā gadījumu jāsēdž no saviem līdzekļiem (daļējs izņēmums ir piedalīšanās SAPEA projekta aktivitātēs).

2. Starptautisko balvu pasniegšanas organizēšana

UNESCO (*United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*) – Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija. LZA ir parakstījusi zinātniskās sadarbības līgumu ar starpvaldību organizāciju UNESCO un sadarbojas ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju (LNK). LZA pārstāvis LNK asamblejā ir LZA ģenerālsēkretārs Andrejs Siliņš.

- **26. maijā** Latvijas Zinātņu akadēmijā tika pasniegtas stipendijas programmā “Sievietēm zinātnē”. Šīs stipendijas tiek pasniegtas, sadarbojoties Latvijas Zinātņu akadēmijai, UNESCO Latvijas Nacionālajai komisijai, LR Izglītības un zinātnes ministrijai un SIA *L'ORÉAL Baltic* (*vairāk par to sk. 76. lpp.*).
- 2. jūnijā Latvijas Zinātņu akadēmijā tika pasniegtas Ivane Džavahišvili Tbilisi Valsts universitātes medaļas par sadarbību zinātnē (*vairāk par to sk. 79. lpp.*).
- 4. septembrī **Valtera Čapa balva** tika piešķirta Latvijas Organiskās sintēzes institūta laboratorijas vadītājam **Edgaram Sūnam** par izcilu ieguldījumu jaunu zāļu vielu radīšanā un starptautiski nozīmīgiem izgudrojumiem to sintēzes metožu pilnveidošanā.

- 24. oktobrī tika pasniegtas prestižās **Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas** (*European Academy of Sciences and Arts*) Eiropas balvas¹⁴, kuras pasniedza Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas prezidents Felikss Ungers (*Felix Unger*). Lielā Eiropas balva tika piešķirta un to saņēma Eiropas Parlamenta deputāte profesore, *Dr.oec. Inese Vaidere* par izciliem sasniegumiem Eiropas vienotības un kultūras vērtību attīstībā, tolerantas komunikācijas veicināšanā un Latvijas identitātes nostiprināšanā. Pasniedzot šo balvu, novērtēts profesores I. Vaideres darbs, pārstāvot Latvijas intereses gan Eiropas Parlamentā, gan aktīvi iesaistoties par Eiropas Savienības fondu pieejamību, veicinot nodarbinātību un uzņēmējdarbību, iepazīstinot Eiropas valstis ar Latvijas kultūras bagātību, iesaistoties par patērētāju tiesībām un citiem Latvijai nozīmīgiem jautājumiem kā, piemēram, reģionālā attīstība, Eiropas drošība, vienotas vēstures izpratnes veidošana Eiropā.

Mazo jeb veicināšanas Feliksa balvu saņēma asociētā profesore *Dr.soc. Inta Mieriņa* par sasniegumiem migrācijas procesu un jaunatnes pētniecībā un asociētais profesors *Dr.chem. Kristaps Jaudzems* par nozīmīgiem sasniegumiem biopolimēru, kā arī proteīnu un ligandu mijiedarbību pētījumos ar kodolmagnētiskās rezonanses metodi.

3. Divpusējās sadarbības līgumi ar citu valstu zinātņu akadēmijām

LZA ir noslēgts 31 zinātniskās sadarbības līgums ar: Austrijas Zinātņu akadēmiju (ZA), Azerbaidžānas ZA, Baltkrievijas Nacionālo ZA, Berlīnes–Brandenburgas ZA, Britu Akadēmiju, Bulgārijas ZA, Čehijas ZA, Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmiju, Francijas ZA, Gruzijas Nacionālo ZA, Honkou Universitātes Starptautisko inovāciju centru, Igaunijas ZA, Itālijas Nacionālo ZA, Izraēlas ZA, Kanādas Karalisko biedrību, Ķīnas Sociālo zinātņu akadēmiju, Krievijas ZA, Lietuvas ZA, Londonas Karalisko biedrību, Melnkalnes ZA, Polijas ZA, Saksijas ZA, Slovākijas ZA, Slovēnijas ZA, Somijas ZA, Šveices ZA, Taivānas (Ķīnas Republika) Nacionālo zinātnes padomi, Ukrainas Nacionālo ZA, Ungārijas ZA, Uzbekistānas ZA un Zviedrijas Karalisko literatūras, vēstures un kultūras mantojuma akadēmiju.

Daudzu sadarbības līgumu darbības ilgums ir neierobežots, bet regulāri tiek atjaunoti protokoli par zinātnisko vizīšu administrēšanas kārtību.

Daļa sadarbības līgumu paredz zinātnieku īstermiņa vizītes, kas notiek saskaņā ar Noteikumiem par Latvijas zinātnieku īstermiņa mobilitātes vizītēm un ārvalstu zinātnieku uzņemšanu LZA divpusējās zinātniskās sadarbības līgumu ietvaros (apstiprinājusi LZA valde 2015. gada 17. jūnijā).

¹⁴ Eiropas balvu Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmija sadarbībā ar Latvijas Zinātņu akadēmiju piešķir reizi trijos gados par ievērojamiem sasniegumiem humanitāro zinātņu, veselības aprūpes un medicīnas zinātnes jomās.

Sadarbībā ar Bulgārijas, Čehijas, Polijas un Ungārijas zinātņu akadēmijām prioritāte tiek piešķirta tādām vizītēm, kuru mērķis ir abu akadēmiju akceptēto sadarbības projektu izpilde.

2017. gadā notika 24 Latvijas zinātnieku īstermiņa vizītes (174 dienas) un Latvijā ieradās 37 ārvalstu zinātnieki (238 dienas). Īstermiņa vizīšu iedalījums pēc to mērķa:

- Kopprojektu izpilde un/vai regulāra zinātniskā sadarbība (no Latvijas 10 zinātnieki pavadīja 64 dienas; uz Latviju 18 zinātnieki 107 dienas);
- Dalība konferencēs / semināros (no Latvijas 7 cilv./31 d.; uz Latviju 14 cilv./88 d.);
- Individuāls pētnieciskais darbs (no Latvijas – 6 cilv./65 d.; uz Latviju 1 cilv./14 d.);
- Darbs arhīvos un muzejos (no Latvijas 1 cilv./10 d.; uz Latviju 1 cilv./14 d.).

4. Kopprojekti ar ārvalstu zinātņu akadēmijām

LZA – Bulgārijas ZA kopprojekti 2015.–2017. gadā

- Metodes un līdzekļi kultūras mantojuma saglabāšanā (*Dr. Mila Santova*, Bulgārijas ZA Folkloras institūts ar Brīvdabas muzeju; *Dr. Aija Jansone*, LU Latvijas vēstures institūts)
- Plazmas ķīmiskās sintēzes izpēte un izstrāde. Jaunu nanomateriālu izgatavošana un izpēte (*Dr. Slavcho Rakovsky*, BZA Katalīzes institūts; *Dr. Jānis Grabis*, RTU Neorganiskās ķīmijas institūts)
- Bulgārija un Latvija: reliģisko pārvērtību dinamika postsociālistiskajā telpā eiropintegrācijas procesa ietekmē (*Dr. Ekaterina Anastasova*, Bulgārijas ZA Folkloras institūts ar Brīvdabas muzeju; *Dr. Inese Runce*, LU Filozofijas un socioloģijas institūts)
- Vīrusu infekciju saistība ar autoimūno slimību rašanos (*Dr. Rusy Rusev*, BZA Eksperimentālās morfoloģijas, patoloģijas un antropoloģijas institūts; *Dr. Modra Murovska*, RSU A. Kirhenšteina Mikrobioloģijas un virusoloģijas institūts)
- Digitālo bibliotēku ieviešana izglītībā un kultūrā (Prof. Radoslavs Petrovs, Bulgārijas ZA Matemātikas un informātikas institūts; *Gita Senka*, Latvijas Kultūras koledža)
- Gaismas izraisītas parādības halkogēnīdu stiklos, kas tiek izmantoti optoelektronikā (Prof. Zoja Ivanova, Bulgārijas ZA Cietvielu fizikas institūts; *Dr. Jānis Teteris*, LU Cietvielu fizikas institūts)
- Kviešu (*Triticum aestivum* L.) ģenētiskā materiāla izturības izvērtējums pret dažām sēnīšu slimībām (Prof. *Rossitza Rodeva*, Bulgārijas ZA Augu fizioloģijas un ģenētikas institūts; prof. Biruta Bankina, Latvijas Lauksaimniecības universitātē)

- Uz kultūraugiem Bulgārijā un Latvijā esošu *Colletotrichum/Glomerella* sugu genotipisks un fenotipisks raksturojums (Prof. *Rossitza Rodeva*, Bulgārijas ZA Augu fizioloģijas un ģenētikas institūts; Jūlija Volkova, Latvijas Augu aizsardzības pētniecības centrs)

LZA – Čehijas ZA kopprojekti 2016.–2018. gadā

- Nacionālās minoritātes un etniskās grupas – pagātnes un šodienas pieredze Čehijā un Latvijā (*Dr. Nadežda Pazuhina*, LU Filozofijas un socioloģijas institūts; *Dr. Petrs Berdnariks*, ČZA Mūsdienu vēstures institūts)
- Plānas plēves optoelektronikai – sagatavošana un defektu pētījumi (Prof. *Jurijs Dehtjars*, RTU Biomedicīnas inženierzinātņu un nanotehnoloģiju institūts; *Dr. Mihails Novotnijs*, ČZA Fizikas institūts)

LZA – Polijas ZA kopprojekti 2015.–2017. gadā

- Pagātne tagadnē. Postpadomju mantojums Polijā un Latvijā (*Dr. Ilze Boldāne*, LU Latvijas vēstures institūts; Prof. *Dagnosław Demski*, PZA Arheoloģijas un etnoloģijas institūts)
- Livonija un Polijas–Lietuvas ūnija (Žečpospolita) 16.–18. gs. (Prof. *Bogusław Dybaś*, PZA Vēstures institūts; *Dr. Mārīte Jakovļeva*, LU Latvijas vēstures institūts)
- Polijas–Latvijas, Latvijas–Polijas lingvistiskās un kultūras saites (*Dr. Anna Stafecka*, LU Latviešu valodas institūts; *Dr. Malgorzata Ostrowka*, PZA Slāvu valodas institūts)
- Paaudžu maiņa mainīgajā pasaulē – pārejas valstu piemērs (*Dr. Dina Bite*, Ekonomikas institūts; *Krystyna Szafraniec*, PZA Lauku un lauksaimniecības attīstības institūts)

5. Tikšanās ar vēstniekiem, vēstniecību pārstāvjiem, starptautisku organizāciju pārstāvjiem

12. janvārī notika LZA viceprezidenta A. Krasņikova, RTU un Ventspils Augstskolas pārstāvju tikšanās ar Krievijas Dievidrietumu Universitātes un Krievijas vēstniecības pārstāvjiem par iespējamo sadarbību inženierzinātnēs.

24. janvārī Latvijas Zinātņu akadēmijā atkārtoti viesojās Čehijas vēstnieks Miroslavs Košeks. Vēstnieks tikās ar LZA prezidentu Ojāru Spārīti un Starptautisko sakaru daļas vadītāju Ilzi Trapenciери. Tikšanās laikā vēstnieks informēja par 2017. gadā plānotajiem pasākumiem zinātnes un kultūras jomā.

24. janvārī Latvijas Zinātņu akadēmijā viesojās Francijas vēstniece Odile Supizona. Vēstnieci pieņēma LZA prezidents Ojārs Spārītis, viceprezidents Andrejs Krasņikovs un Starptautisko sakaru daļas vadītāja Ilze Trapenciēre. Pieņemšanas laikā tika pārrunāta līdzšinējā zinātniskā sadarbība, kā arī izteiktas jaunas idejas par virzieniem, kuros jāveicina sadarbība.

30. augustā Latvijas Zinātņu akadēmijā notika tikšanās ar ASV Nacionālā zinātnes fonda (*National Science Foundation*) direktori PhD Sonju Ortegu (*Sonia Ortega*), ASV vēstniecības Dānijā atbildīgo par Vidi, zinātņi, tehnoloģijām un veselības jautājumiem Ziemeļvalstīs, Baltijas valstīs un Rietumeiropā K.G. Mūru (*K.G. Moore*) un ASV vēstniecības Latvijā speciālistēm Džinu Svītoni (*Jean Sweeton*) un Aļinu Jefremovu. S. Ortega iepazīstināja ar ASV Nacionālā zinātnes fonda darbību un tā prioritātēm Eiropā esošo Eiropas Savienības programmu ietvaros un nākotnē. ASV Nacionālais zinātnes fonds saņem finansējumu no valdības un finansē galvenokārt fundamentālos pētījumus vairākās zinātņu jomās. K.G. Mūra informēja par savas struktūrvienības darbību Rietumeiropā, kas vērsta uz sadarbību zinātnē, bet galvenokārt balstās uz privātās – publiskās partnerības iesaisti.

ASV pārstāvji tika iepazīstināti ar Latvijas Zinātņu akadēmijas darbības mērķiem un uzdevumiem, struktūru un darbības principiem (Ilze Trapenciēre, LZA Starptautisko sakaru daļa) un Latvijas zinātnisko institūtu darbības virzieniem un zinātnes finansējumu, kā arī galvenajiem zinātnes sasniegumiem (Osvalds Pugovičs, LZA korespondētājloceklis, Latvijas Organiskās sintēzes institūta direktors).

19. septembrī Latvijas Zinātņu akadēmijā viesojās Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes vēstnieks Latvijā Kīts Šanons (*Keith Shannon*). Tikšanās laikā ar LZA prezidentu Ojāru Spārīti un LZA ģenerālsekretāru Andreju Siliņu vēstnieks iepazīstināja ar Apvienotās Karalistes valdības izstrādāto pozīciju turpmākai sadarbībai ar Eiropas Savienības valstīm zinātnes un inovāciju jomā sakarā ar izstāšanos sarunu no Eiropas Savienības jeb *Brexit* procesu. Apvienotā Karaliste ir pirmā piecinieka sadarbības partneris katrai no 27 ES dalībvalstīm un viena no nozīmīgākajām spēlētājām zinātnes un inovāciju jomā visā pasaulē. Izstājoties no Eiropas Savienības, Apvienotā Karaliste turpinās šo virzienu, kas vairākās zinātnes nozarēs varētu attīstīties vēl sekmīgāk, padziļinot valstu divpusējo sadarbību.

LZA prezidents, iepazīstinot vēstnieku Kītu Šanonu ar LZA darbību un vispārējo situāciju zinātnē Latvijā, uzsvēra, ka Latvija var lepoties ar panākumiem vairākās zinātņu nozarēs. Tādās jomās kā farmācijas ķīmija, materiālzinātnes, medicīna, informāciju un komunikāciju tehnoloģijas un humanitārās zinātnes Latvijas zinātnieki ir konkurētspējīgi un pieredzējuši partneri dažāda veida sadarbībai – individuālā, institucionālā, projektu un citos līmeņos.

28. novembrī Latvijas Zinātņu akadēmijā iepazīšanās vizītē bija ieradušies Zviedrijas Karalistes vēstniece Latvijā Annika Jagandere (*Annika Jagander*). Sarunā piedalījās

LZA prezidents Ojārs Spārītis, viceprezidents Andrejs Krasņikovs, akadēmiķes Raita Karnīte, Baiba Rivža un starptautisko sakaru daļas vadītāja Ilze Trapenciere.

Vēstniece uzklausiņa akadēmijas pārstāvju sniegto informāciju par sadarbības projektiem ar Zviedrijas institūcijām dažādās zinātņu nozarēs, arī Eiropas Savienības un citu projektu ietvaros. Latvijas zinātniekiem ir bijusi laba sadarbība ar Zviedrijas speciālistiem gan mākslas restaurācijas, arhitektūras, gan inženierzinātņu un sociālo zinātņu jomā.

6. Piedalīšanās starptautiskos forumos, kongresos, konferencēs

30.–31. martā LZA prezidents Ojārs Spārītis, akadēmiķes Dace Markus (Liepājas Universitāte) un Ina Druvieta (Latvijas Universitāte), LZA Starptautisko sakaru daļas vadītāja Ilze Trapenciere piedalījās 15. Baltijas intelektuālās sadarbības konferencē “Skolotāju izglītības nākotne Baltijas jūras reģionā: virzība uz zinātnē balstītu pedagoģisko izglītību” (Helsinki). Konferenci organizēja Somijas Zinātņu akadēmija, tajā apsprieda pedagoģiskās izglītības nākotnes izaicinājumus Baltijas valstīs un Ziemeļvalstīs, un diskutēja par zinātnes politikas nostādņēm pedagoģiskās izglītības jomā. D. Markus un I. Druvieta konferencē nolasīja referātus.

3.–7. septembrī LZA prezidents Ojārs Spārītis piedalījās konferencē “Ilgspēja un elastīgums” (*Sustainability and Resilience*), kas notika Budapeštā (Ungārija), Tika apspiesti tādi jautājumi kā sieviešu līdzdalība zinātnē, jauno ALLEA dalībnieku uzņemšana, SAPEA (*Science Advice for Policy by European Academies*) informācija par jauna starptautiska zinātnes menedžmenta konsorcijs veidošanu un tā nozīmīgumu, kā arī ALLEA publikācijas “Mūzikas loma Eiropas integrācijā” prezentācija.

1.–3. oktobrī LZA prezidents Ojārs Spārītis piedalījās globālajā forumā “Zinātne un tehnoloģijas sabiedrībai” (*Science and technology for Society*) Kioto (Japāna).

4.–5. oktobrī LZA prezidents Ojārs Spārītis piedalījās konferencē “Inovācijas zemes klimatisko izmaiņu novēršanai” (*Innovation for Cool Earth*) Tokijā (Japāna).

STS forumā notika informācijas apmaiņa par globālām zinātnes un tehnoloģiju sabiedrības attīstības perspektīvām. Konferences kvalitāti nodrošināja 15 Nobela prēmijas laureātu klātbūtne, lekcijas un dalība diskusijās par dažādām tēmām, t.sk. veselības aizsardzības vajadzības un iespējas, digitalizētās sabiedrības attīstības scenāriji, zinātnes un tehnoloģiju, kā arī zinātnes un industrijas sadarbības iespējas un rezultāti visā pasaulē. Vairāki simti vadošo pasaules zinātnieku piedalījās intensīvā situācijas modelēšanā zemes turpmākajiem scenārijiem, turpinoties globālajai sasilšanai. Latvijas tehnoloģisko inovāciju līmenim un apstākļiem vislabāk atbilda sekcijā par udeņraža transporta attīstību pasaulē runātais, kas pilnībā saskanēja ar LZA sadarbības partneru – Udeņraža asociācijas – ekspertu īstenoto ekspertīzes sēriju ar mērķi ieviest Latvijā

ūdeņraža transportu dažādās nozarēs – pilsētu un dzelzceļa transportā, kā arī tālākajā nākotnē adaptēt ūdeņraža izmantošanas sasniegumus sadzīves vajadzībām.

12.–14. decembrī akadēmiķe Baiba Rivža, profesors Pēteris Rivža un LZA Starptautisko sakaru daļas vadītāja Ilze Trapenciere piedalījās Baltkrievijas zinātnieku 2. kongresā, kas bija veltīts Baltkrievijas Zinātnes gadam. Kongresa mērķis bija izvērtēt Baltkrievijas Republikas zinātnes stāvokli starptautiskajā kontekstā un apspriest Baltkrievijas zinātnes un tehnoloģiju stratēģiju. Kongresā piedalījās vairāk nekā 2000 delegātu no Baltkrievijas un apmēram 50 ārzemju dalībnieku. Kongresa pirmās dienas darbs bija organizēts deviņās sekcijās. Latvijas pārstāvji piedalījās Starptautiskās sekcijas sēdē, kurā tika apspriestas zinātņu akadēmiju starptautiskās sadarbības iespējas. Tika nolasīti ziņojumi par Baltkrievijas Zinātņu akadēmijas (BZA) un ārzemju viesu pārstāvēto zinātņu akadēmiju darbību, sadarbības virzieniem un iespējamajām perspektīvajām turpmākās sadarbības iecerēm. Akadēmiķes B. Rivžas labi strukturētais un interesantais referāts tika uzņemts ļoti atzinīgi. Sekcijas darba noslēgumā tika pieņemta Rezolūcija, kurā definēti starptautiskās sadarbības prioritārie virzieni – fizika, enerģētika, optika un informācijas tehnoloģijas, izmantojot starptautisko Zinātņu akadēmiju tīklu kopīgu projektu izstrādei, izskatot iespēju Baltkrievijā uzsākt ārvalstu zinātnisko inovāciju eksperimentālo ražošanu, ja šīm inovācijām nav baltkrievu analogu, u.c.¹⁵.

LZA locekļu piederība zinātņu akadēmijām ārvalstīs

Daudzi LZA īstenie locekļi ir citu valstu Zinātņu akadēmiju un Eiropas Zinātņu akadēmiju locekļi:

Academia Scientiarum et Artium Europaea (Zalcburga): M. Auziņš, E. Blūms, A. Caune, T. Jundzis, I. Kalviņš, V. Kluša, I. Knēts, M. Kūle, T. Millers, O. Spāritis, J. Stradiņš, J. Volkolākovs, P. Zvidriņš, LZA goda doktori R. Lācis, J. Vētra un LZA goda locekļi I. Lancmanis, Z. Stankevičs un A. Naumovs – īstenie locekļi.

Academia Europaea: M. Auziņš, A. Cēbers, E. Grēns, V. Tamužs, A. Linē – īstenie locekļi.

Accademia dei Georgofili (Itālija): B. Rivža – ārzemju locekle.

Eiropas Zinātņu akadēmija (*European Academy of Sciences in Support of Excellence in Science and Technology*): V. Tamužs, A. Krūmiņš, LZA kor.loc. A. Šostaks – īstenie locekļi.

Baltkrievijas Zinātņu akadēmija: B. Rivža – ārzemju locekle.

Gruzijas Nacionālā Zinātņu akadēmija: J. Stradiņš – ārzemju loceklis.

Igaunijas Zinātņu akadēmija: J. Stradiņš – ārzemju loceklis.

¹⁵ Vairāk par Kongresu sk.

http://www.lza.lv/index.php?option=com_content&task=view&id=4186&Itemid=221&mylang=latvian

Kanādas Karaliskā biedrība: V. Viķe-Freiberga – locekle.

Krievijas Zinātņu akadēmija: E. Grēns – korespondētājloceklis, B. Rivža – ārzemju locekle.

Lietuvas Zinātņu akadēmija: O. Spārītis, J. Stradiņš, B. Rivža un LZA *Dr.h.c.* V. Strīķis – ārzemju locekļi.

Saksijas Zinātņu akadēmija: J. Stradiņš – korespondētājloceklis.

Ukrainas Medicīnas stomatoloģijas akadēmija: I. Kalviņš – Goda akadēmiķis.

Vācijas Zinātņu akadēmija *Leopoldina*: J. Stradiņš – *Leopoldina* loceklis.

Zviedrijas Karaliskā lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmija: B. Rivža un LZA *Dr.h.c.* P. Rivža – ārzemju locekļi.

LZA ārējo sakaru organizators *Kristaps Broks*

LZA Starptautisko sakaru daļas vadītāja *Ilze Trapenciere*

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS LOCEKĻI

ĪSTENIE LOCEKĻI

Alnis Jānis (fizika), dz. 16.05.1974., ievēlēts 23.11.2017. FTZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 27463408. E pasts: Janis.Alnis@lu.lv

Ambainis Andris (informātika), dz. 18.01.1975., ievēlēts 22.11.2007. (Kor.loc.: 20.11.2003.–22.11.2007.). LZA Lielā medaļa (2013). FTZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034517. E pasts: ambainis@lanet.lv; andris.ambainis@lu.lv

Andersons Bruno (materiālzinātnes), dz. 22.07.1951., ievēlēts 25.11.2004. (Kor.loc.: 29.11.2001.–25.11.2004.). ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts*. Tel.: 67552554, 29472010. E pasts: bruno.andersons@edi.lv

Andrejevs Georgs (medicīna), dz. 30.10.1932., ievēlēts 10.11.1995. ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 26402512. E pasts: georgsandrejevs@gmail.com

Auziņš Mārcis (fizika), dz. 11.01.1956., ievēlēts 27.11.1998. LZA Lielā medaļa (2010). FTZN. *Latvijas Universitāte*. Tel. 67033700. E pasts: marcis.auzins@lu.lv

Barševskis Arvids (bioloģija), dz. 20.09.1965., ievēlēts 24.11.2011. (Kor.loc.: 20.11.2008.–24.11.2011.). LZA Lielā medaļa (2015). ĶBMZN. *Daugavpils Universitāte*. Tel.: 65422180, 26339994. E pasts: arvids.barsevskis@du.lv

Bārzdīņš Jānis (informātika), dz. 23.01.1937., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 06.12.1990.–09.04.1992.). LZA Lielā medaļa (2017). FTZN. *LU Matemātikas un informātikas institūts*. Tel.: 67224363. E pasts: janis.barzdins@lumii.lv

Bērziņš Valdis (vēsture), dz. 18.06.1935., ievēlēts 27.11.1998. (Kor.loc.: 09.01.1992.–27.11.1998.). HSN. *LU Latvijas vēstures institūts*. E pasts: berzinsv@yahoo.com

Bilinskis Ivars (informātika), dz. 23.10.1934., ievēlēts 06.12.1990. (Kor.loc.: 12.02.1987.–06.12.1990.). FTZN. *Elektronikas un datorzinātņu institūts*. Tel.: 67558190. E pasts: blinskis@edi.lv

Blūms Elmārs (fizika), dz. 05.02.1936., ievēlēts 09.01.1992. (Kor.loc.: 06.04.1989.–09.01.1992.). LZA Lielā medaļa (2005). FTZN. *LU Fizikas institūts*. Tel.: 67944664. E pasts: eblums@sal.lv; eblums@latnet.lv

Bojārs Juris (tiesību zinātnes), dz. 12.02.1938., ievēlēts 24.11.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.–24.11.1992.). HSN. *Latvijas Universitāte*. E pasts: j.bojars@lanet.lv

Buiķis Andris (matemātika), dz. 15.03.1939., ievēlēts 21.11.1997. (Kor.loc.: 24.11.1992.–21.11.1997.). FTZN. *LU Matemātikas un informātikas institūts*. LR Saeima. E pasts: buikis@latnet.lv

- Burima Maija** (literātūrzinātne), dz. 10.03.1971., ievēlēta 23.11.2017. (Kor.loc.: 29.11.2012.–23.11.2017.). HSN. *Daugavpils Universitāte*. Tel.: 65425452. E pasts: maija.burima@du.lv
- Caune Andris** (arheoloģija), dz. 27.06.1937., ievēlēts 10.11.1995. (Kor.loc.: 25.11.1994.–10.11.1995.). LZA Lielā medaļa (2001). HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 22068879
- Cēbers Andrejs** (fizika), dz. 15.12.1947., ievēlēts 26.11.1993. (Kor.loc.: 24.11.1992.–26.11.1993.). FTZN. *LU Fizikas institūts*. Tel.: 67033767, 29195961. E pasts: aceb@sal.lv ; aceb@lanet.lv
- Cimdīga Ausma** (literātūrzinātne), dz. 30.09.1950., ievēlēta 23.11.2017. (Kor.loc.: 20.11.2003.–23.11.2017.). HSN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034935. E pasts: ausma.cimdina@lu.lv
- Cimdiņš Pēteris** (ekoloģija), dz. 21.08.1944., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.–09.04.1992.). ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 29437830. E pasts: cimdins@inbox.lv
- Cimermanis Saulvedis** (etnoloģija), dz. 03.07.1929., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.–09.04.1992.). HSN. *LU Latvijas vēstures institūts*. Tel.: 26223068, 67565265. E pasts: scimermanis@gmail.com
- Dambrova Maija** (farmācija), dz. 03.05.1968., ievēlēta 29.11.2012. (Kor.loc.: 22.11.2007.–29.11.2012.). ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 66155159. E pasts: maija.dambrova@farm.osi.lv
- Dehtjars Jurijs** (fizika), dz. 19.06.1947., ievēlēts 20.11.2008. (Kor.loc.: 29.11.2001.–20.11.2008.). FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel./fakss: 67089383. E pasts: dekhtyar@latnet.lv
- Druviete Ina** (valodniecība), dz. 29.05.1958., ievēlēta 24.11.2016. (Kor.loc.: 26.11.1999.–24.11.2016.). HSN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034595, 26352167. E pasts: ina.druviete@lu.lv
- Duburs Gunārs** (ķīmija), dz. 12.06.1934., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 06.12.1990.–09.04.1992.). ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 67014946. E pasts: gduburs@osi.lv
- Dumbrājs Oļģerts** (fizika), dz. 16.02.1942., ievēlēts 26.11.2009. (Ārz.loc.: 29.11.2001.–26.11.2009.). FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 26359386. E pasts: olgerts.dumbrajs@lu.lv
- Erts Donāts** (fizika), dz. 22.11.1954., ievēlēts 24.11.2016. (Kor.loc.: 24.11.2011.–24.11.2016.). FTZN. *LU Ķīmiskās fizikas institūts*. Tel.: 67033936, 26313360. E pasts: Donats.Erts@lu.lv
- Ērenpreisa Jekaterina** (bioloģija), dz. 13.02.1945., ievēlēta 20.11.2003. (Kor.loc.: 26.11.1999.–20.11.2003.). ĶBMZN. *Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs*. Tel.: 67808220, 28744535. E pasts: katrina@biomed.lu.lv

- Ērglis Andrejs** (medicīna), dz. 25.12.1964., ievēlēts 26.11.2015. (Kor.loc.: 20.11.2008.–26.11.2015.). ĶBMZN. *LU Kardioloģijas institūts*. Tel.: 67069575, 29293376. E pasts: a.a.erglis@stradini.lv
- Feldmanis Inesis** (vēsture), dz. 01.08.1949., ievēlēts 20.11.2003. (Kor.loc.: 29.11.2001.–20.11.2003.). HSN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67033825. E pasts: inesis.feldmanis@lu.lv
- Ferbers Ruvins** (fizika), dz. 13.12.1946., ievēlēts 07.12.2006. (Kor.loc.: 23.11.2000.–07.12.2006.). FTZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67033754. E pasts: ferber@latnet.lv
- Gailītis Agris** (fizika), dz. 18.11.1935., ievēlēts 29.11.2001. FTZN. *LU Fizikas institūts*. Tel.: 28878453. E pasts: gailitis@sal.lv
- Gaitnieks Tālis** (mežzinātnes), dz. 08.09.1957., ievēlēts 23.11.2017. (Kor.loc.: 26.11.2009.–23.11.2017.). LMZN. *Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava"*. Tel.: 26463738. E pasts: talis.gaitnieks@silava.lv
- Gardovska Dace** (medicīna), dz. 30.12.1952., ievēlēta 28.11.2013. (Kor.loc.: 26.11.2009.–28.11.2013.). ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte*. Tel.: 67621730. E pasts: dace.gardovska@rsu.lv
- Gardovskis Jānis** (medicīna), dz. 11.05.1955., ievēlēts 07.12.2006. (Kor.loc.: 21.11.1997.–07.12.2007.). ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte, P. Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca*. Tel.: 67069745. E pasts: janis.gardovskis@rsu.lv; janis.gardovskis@stradini.lv
- Grabis Jānis** (materiālzinātnes), dz. 18.08.1943., ievēlēts 20.11.2003. (Kor.loc.: 23.11.2000.–20.11.2003.). ĶBMZN. *RTU Neorganiskās ķīmijas institūts*. Tel.: 29450343. E pasts: jgrabis@rtu.lv
- Grēns Elmārs** (bioloģija), dz. 09.10.1935., ievēlēts 12.02.1987. (Kor.loc.: 17.06.1982.–12.02.1987.). LZA Lielā medaļa (1995). ĶBMZN. *Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs*. Tel.: 29226029. E pasts: grens@biomed.lu.lv
- Grudule Māra** (literatūrzinātne), dz. 1.03.1963., ievēlēta 26.11.2015. (Kor.loc.: 25.11.2010.–26.11.2015.). HSN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 26520095. E pasts: mara.grudule@lu.lv; maragru@latnet.lv
- Grundspenķis Jānis** (informātika), dz. 19.06.1942., ievēlēts 20.11.2003. (Kor.loc.: 27.11.1998.–20.11.2003.). FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089506, 29453128. E pasts: Janis.Grundspenkis@rtu.lv
- Hausmanis Viktors** (literatūrzinātne), dz. 06.12.1931., ievēlēts 06.04.1989. (Kor.loc.: 12.02.1987.–06.04.1989.). LZA Lielā medaļa (2007). LZA Raiņa balva (2012). HSN. *LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts*. Tel.: 67357912. E pasts: viktors.hausmanis@lulfmi.lv
- Ivbulis Viktors** (literatūrzinātne), dz. 31.05.1933., ievēlēts 26.11.1999. (Kor.loc.: 21.11.1997.–26.11.1999.). LZA Lielā medaļa (2014). HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67674634, 26350663. E pasts: ivbulis@lanet.lv

- Jansone Ilga** (valodniecība), dz. 20.06. 1958, ievēlēta 22.11.2007. (Kor.loc.: 24.11.2005.–22.11.2007.). HSN. *LU Latviešu valodas institūts. Tel./fakss: 67227696, 29550647. E pasts: ilgajan@lza.lv*
- Jemeljanovs Aleksandrs** (lauksaimniecības zinātnes), dz. 05.02.1938., ievēlēts 26.11.1999. (Kor.loc.: 09.01.1992.–26.11.1999.). ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 29408433. E pasts: aleksandrsjemeljanovs@gmail.com*
- Jirgenšons Aigars** (ķīmija), dz. 14.09.1973., ievēlēts 23.11.2017. (Kor.loc.: 28.11. 2013.–23.11.2017.). ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts. Tel.: 29334948. E pasts: aigars@osi.lv*
- Juhna Tālis** (vides zinātne), dz. 22.01.1972., ievēlēts 23.11.2017. (Kor.loc.: 24.11. 2011.–23.11.2017.). ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 29226441, 67089415. E pasts: talis.juhna@rtu.lv*
- Jundzis Tālavs** (politoloģija), dz. 04.10.1951., ievēlēts 23.11.2000. (Kor.loc.: 27.11.1998.–23.11.2000.). LZA Lielā medaļa (2016). HSN. *LZA Baltijas stratēģisko pētījumu centrs. Tel./fakss: 67227555, 29489249. E pasts: bspc@lza.lv*
- Kalnačs Benedikts** (literatūrzinātne), dz. 25.02.1965., ievēlēts 24.11.2005. (Kor.loc.: 29.11.2001.–24.11.2005.). HSN. *LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts. Tel.: 29610407. E pasts: benedikts.kalnacs@lulfi.lv*
- Kalnberzs Viktors** (medicīna), dz. 02.07.1928., ievēlēts 09.01.1992. ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 26359060. E pasts: iraras@inbox.lv*
- Kalniņš Arnis** (ekonomika), dz. 24.01.1935., ievēlēts 10.02.1987. (Kor.loc.: 16.03.1978.–10.02.1987.). HSN un LMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 67568319, 26480029. E pasts: arnisk8@inbox.lv*
- Kalniņš Mārtiņš** (ķīmija), dz. 25.02.1939., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.–09.04.1992.). ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 67089218. E pasts: martinsk@parks.lv*
- Kalviņš Ivars** (ķīmija), dz. 02.06.1947., ievēlēts 25.11.1994. (Kor.loc.: 24.11.1992.–25.11.1994.). LZA Lielā medaļa (2009). ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts. Tel.: 67551822, 67553233. E pasts: kalvins@osi.lv*
- Kampars Valdis** (ķīmija), dz. 05.10.1944., ievēlēts 21.11.1997. (Kor.loc.: 25.11.1994.–21.11.1997.). ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 29230958. E pasts: valdis.kampars@rtu.lv*
- Karnīte Raita** (ekonomika), dz. 16.10.1949., ievēlēta 07.12.2006. (Kor.loc.: 21.11.1997.–07.12.2006.). HSN. *SIA "EPC". Tel.: 29411607. E pasts: raita@epc.lv*
- Kaufmane Edīte** (lauksaimniecības zinātnes), dz. 14.10.1956., ievēlēta 24.11.2011. (Kor.loc.: 22.11.2007.–24.11.2011.). LMZN. *Dārkopības institūts, LLU. Tel.: 63722294, 29495118. Fakss: 63781718. E pasts: edite.kaufmane@llu.lv; kaufmane@latnet.lv*

- Kārkliņš Aldis** (lauksaimniecības zinātnes), dz. 06.02.1951., ievēlēts 28.11.2013. (Kor. loc. 21.11.1997.–28.11.2013.). LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 63005634, 25732690. *E pasts: Aldis.Karklins@llu.lv*
- Kloviņš Jānis** (bioloģija), dz. 26.09.1969., ievēlēts 28.11.2013. (Kor.loc.: 07.12.2006.–28.11.2013.). ĶBMZN. *Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs*. Tel.: 26438469. *E pasts: klovins@biomed.lu.lv*
- Kluša Vija** (medicīna), dz. 05.09.1940., ievēlēta 24.11.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.–24.11.1992.). ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 29276263. *E pasts: vijaklus@latnet.lv*
- Kļaviņš Māris** (videszinātnes), dz. 12.03.1956., ievēlēts 26.11.1999. (Kor.loc.: 21.11.1997.–26.11.1999.). ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 29479430. *E pasts: mklavins@lanet.lv*
- Knēts Ivars** (mehānika), dz. 17.09.1938., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.–09.04.1992.). FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 29199301.
- Knite Māris** (fizika), dz. 2.04.1955., ievēlēts 29.11.2012. (Kor.loc.: 25.11.2004.–29.11.2012.). FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089181. *E pasts: knite@latnet.lv*
- Kotomins Jevgeņijs** (fizika), dz. 20.09.1949., ievēlēts 24.11.2011. (Kor.loc.: 26.11.2009.–24.11.2011.). FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 67187480. *E pasts: kotomin@latnet.lv*
- Krasņikovs Andrejs** (mehānika), dz. 27.07.1956., ievēlēts 26.11.2015. (Kor.loc.: 24.11.2011.–26.11.2015.). FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67223644, 67089159, 67089473, 29436518. *E pasts: akrasn@latnet.lv*
- Krastiņš Jānis** (arhitektūra), dz. 23.06.1943., ievēlēts 25.11.1994. (Kor.loc.: 24.11.1992.–25.11.1994.). LZA Lielā medaļa (1998). HSN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089115, 26406066. *E pasts: janis.krastins_1@rtu.lv*
- Krastiņš Oļģerts** (ekonomika), dz. 27.08.1931., ievēlēts 10.11.1995. (Kor.loc.: 24.11.1992.–10.11.1995.). HSN un LMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67273489, 22014838. *E pasts: okrast@inbox.lv*
- Krūmiņš Andris** (fizika), dz. 31.03.1943., ievēlēts 29.11.2001. (Kor.loc.: 26.11.1999.–29.11.2001.). FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. *E pasts: krumins@latnet.lv*
- Krūmiņš Juris** (demogrāfija), dz. 17.11.1947., ievēlēts 20.11.2008. (Kor.loc.: 26.11.1999.–20.11.2008.). HSN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034794. *E pasts: Juris.Krumins@lu.lv*
- Kuzmins Aleksejs** (fizika), dz. 12.08.1968., ievēlēts 24.11.2016. (Kor.loc.: 24.11.2005.–24.11.2016.). FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 67251691. *E pasts: a.kuzmin@cfi.lu.lv*
- Kūle Maija** (filozofija), dz. 21.04.1951., ievēlēta 22.11.1996. (Kor.loc.: 24.11.1992.–22.11.1996.). HSN. *LU Filozofijas un socioloģijas institūts*. Tel.: 67034520, 28385810. *E pasts: jsi@lza.lv*
- Kupče Ēriks** (ķīmija), dz. 11.10.1955., ievēlēts 24.11.2011. (Kor.loc.: 24.11.1992.–24.11.2011.). LZA Lielā medaļa (2008). ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. *Pašreizējā adrese: Bruker UK LTD, United Kingdom*. Tel.: (+44) 7880 173 061. *E pasts: eriks.kupce@bruker.com*

- Kursīte-Pakule Janīna** (literatūrzinātne), dz. 08.03.1952., ievēlēta 21.11.1997. (Kor. loc.: 25.11.1994.–21.11.1997.). HSN. *Latvijas Universitāte. E pasts: janina.kursite-pakule@lu.lv ; kursite@hotmail.com*
- Lācis Ivars** (fizika), dz. 11.02.1949., ievēlēts 23.11.2000. FTZN. *LU Fizikas un matemātikas fakultāte. E pasts: Ivars.Lacis@lu.lv*
- Lavendelis Egons** (mehānika), dz. 20.12.1934., ievēlēts 06.04.1989. (Kor.loc.: 12.02.1987.–06.04.1989.). LZA Lielā medaļa (1994). FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 29255019. E pasts: lavendelis.egons@gmail.com*
- Leja Mārcis** (medicīna), dz. 29.08.1964., ievēlēts 23.11.2017. (Kor.loc.: 29.11.2012.–23.11.2017.). ĶBMZN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 29497500, 67040367. E pasts: marcis.leja@aslimnica.lv; cei@latnet.lv*
- Lejniece Sandra** (medicīna), dz. 23.11.1963., ievēlēta 23.11.2017. (Kor.loc.: 28.11.2013.–23.11.2017.). ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte. Tel.: 29203397. E pasts: sandra.lejniece@rsu.lv ; lejniece@latnet.lv*
- Lejnieks Aivars** (medicīna), dz. 26.05.1957., ievēlēts 27.11.2014. (Kor.loc.: 25.11.2010.–27.11.2014.). ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte. Tel.: 29554397. E pasts: lejnieks@latnet.lv*
- Lielausis Oļģerts** (fizika), dz. 02.09.1930., ievēlēts 24.11.1992. LZA Lielā medaļa (1999). FTZN. *LU Fizikas institūts. Tel.: 26333689. E pasts: mbroka@sal.lv; lielausis@sal.lv*
- Liepiņš Edvards** (ķīmija), dz. 01.07.1944., ievēlēts 27.11.1998. (Kor.loc.: 10.11.1995.–27.11.1998.). ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts. Tel.: 67014900. E pasts: edv@osi.lv*
- Linē Aija** (bioloģija), dz. 19.11.1973., ievēlēta 27.11.2014. (Kor.loc.: 26.11.2009.–27.11.2014.). ĶBMZN. *Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs. Tel.: 67808208, 29357839. E pasts: aija@biomed.lu.lv*
- Markus Dace** (valodniecība), dz.13.11.1950., ievēlēta 23.11.2000. (Kor.loc.: 27.11.1998.–23.11.2000.). HSN. *Liepājas Universitāte. Tel.: 26442598. E pasts: markus@latnet.lv*
- Matīss Imants** (mehānika), dz. 29.04.1935., ievēlēts 09.01.1992. (Kor.loc.: 06.04.1989.–09.01.1992.). FTZN. *LZA Sertifikācijas centrs. Tel.: 67225996. Tel./fakss: 67212807. E pasts: certen@latnet.lv*
- Merkurjevs Jurijs** (informātika), dz. 30.04.1954., ievēlēts 27.11.2014. (Kor.loc.: 25.11.2004.–27.11.2014.). FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 67089514. E pasts: merkur@itl.rtu.lv*
- Millers Tālis** (ķīmija), dz. 04.01.1929., ievēlēts 09.01.1992. (Kor.loc.: 06.04.1989.–09.01.1992.). LZA prezidents: 01.03.1994.–28.02.1998. LZA Lielā medaļa (2002). ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 67225361. E pasts: talism@inbox.lv*
- Muceniece Ruta** (medicīna), dz. 24.03.1950., ievēlēta 20.11.2008. (Kor.loc.: 29.11.2001.–20.11.2008.). ĶBMZN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 26437377, 67033944. E pasts: Ruta.Muceniece@lu.lv ; rutam@lanet.lv*

- Mugurēvičs Ēvalds** (arheoloģija), dz. 06.04.1931., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 06.04.1989.–09.04.1992.). LZA Lielā medaļa (2011). HSN. *LU Latvijas vēstures institūts*. Tel.: 26750623.
- Muižnieks Indriķis** (bioloģija), dz. 09.07.1953., ievēlēts 23.11.2000. (Kor.loc.: 27.11.1998.–23.11.2000.). ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034401. E pasts: *Indriks.Muižnieks@lu.lv*
- Murovska Modra** (medicīna), dz. 16.07.1949., ievēlēta 29.11.2012. (Kor.loc.: 25.11.2004.–29.11.2012.). ĶBMZN. *RSU A.Kirhenšteina Mikrobioloģijas un virusoloģijas institūts*. Tel.: 67060834(5), 29554119. E pasts: *modra.murovska@rsu.lv*; *modra@latnet.lv*
- Ose Ieva** (arheoloģija), dz. 08.06.1961., ievēlēta 25.11.2004. (Kor.loc.: 27.11.1998.–25.11.2004.). HSN. *LU Latvijas vēstures institūts*. Tel.: 67034868. E pasts: *ieva@lza.lv*
- Ozols Andris** (fizika), dz. 06.12.1944., ievēlēts 25.11.2010. (Kor.loc.: 27.11.1998.–25.11.2010.). FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089456, 67089201. E pasts: *aozols@latnet.lv*
- Pīrāgs Valdis** (medicīna), dz. 20.02.1961., ievēlēts 23.11.2017. (Kor.loc.: 26.11.2009.–23.11.2017.). ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 29237760, 67069307. E pasts: *pirags@latnet.lv*; *valdis.pirags@lu.lv*
- Počs Remigijs** (ekonomika), dz. 08.09.1947., ievēlēts 24.11.2016. (Kor.loc.: 20.11.2003.–24.11.2016.). HSN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089012. E pasts: *remigjs.pocs@rtu.lv*
- Priedkalns Jānis** (medicīna), dz. 28.03.1934., ievēlēts 27.11.1998. (Ārz.loc.: 25.11.1994.–27.11.1998.). ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 26496128. E pasts: *jpuika@chariot.net.au*
- Purāns Juris** (fizika), dz. 29.08.1952., ievēlēts 28.11.2013. (Kor.loc.: 25.11.2010.–28.11.2013.). FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 67251691. E pasts: *purans@cfi.lu.lv*
- Rašals Īzaks** (bioloģija), dz. 29.06.1947., ievēlēts 29.11.2001. (Kor.loc.: 22.11.1996.–29.11.2001.). ĶBMZN un LMZN. *LU Bioloģijas institūts*. Tel.: 29516935. *izaks.rasals@lu.lv*
- Ribickis Leonīds** (enerģētika), dz. 24.08.1947., ievēlēts 22.11.2007. (Kor.loc.: 29.11.2001.–22.11.2007.). FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089300. E pasts: *Leonids.Ribickis@rtu.lv*
- Rikards Rolands** (mehānika), dz. 15.12.1942., ievēlēts 21.11.1997. (Kor.loc.: 24.11.1992.–21.11.1997.). FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089124. E pasts: *rikards@latnet.lv*
- Rivža Baiba** (ekonomika), dz. 01.12.1949., ievēlēta 26.11.1999. (Kor.loc.: 10.11.1995.–26.11.1999.). LZA Lielā medaļa (2017). LMZN un HSN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 63021041, 29254469. E pasts: *baiba.rivza@llu.lv*
- Rogulis Uldis** (fizika), dz. 25.05.1957., ievēlēts 24.11.2016. FTZN. *Latvijas Universitāte, LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 67260553. E pasts: *uldis.rogulis@lu.lv*; *rogulis@latnet.lv*

- Rozentāls Rafails** (medicīna), dz. 27.09.1937., ievēlēts 23.11.2000. (Kor.loc.: 21.11.1997.–23.11.2000.). ĶBMZN. *P. Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca*. Tel.: 29241308. *E pasts: rafail_rozentala@inbox.lv*
- Rutkis Mārtiņš** (fizika), dz. 8.08.1957., ievēlēts 26.11.2015. (Kor.loc.: 24.11.2011.–26.11.2015.). FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 67854986. *E pasts: martins.rutkis@cfi.lu.lv*
- Siliņš Andrejs** (fizika), dz. 12.10.1940., ievēlēts 09.01.1992. (Kor.loc.: 06.12.1990.–09.01.1992.). FTZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67211405. *E pasts: silins@lza.lv*
- Sjakste Nikolajs** (bioloģija), dz. 11.05.1955., ievēlēts 25.11.2010. (Kor.loc.: 24.11.2005.–25.11.2010.). ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 29198804. *E pasts: Nikolajs.Sjakste@lu.lv*
- Skuja Linards** (fizika), dz. 08.02.1952., ievēlēts 20.11.2003. (Kor.loc.: 22.11.1996.–20.11.2003.). FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 67260756. *E pasts: skuja@latnet.lv*
- Spārītis Ojārs** (mākslas zinātnes), dz. 28.11.1955., ievēlēts 25.11.2004. (Kor.loc.: 26.11.1999.–25.11.2004.). LZA prezidents: 27.12.2012. HSN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 67225361. *E pasts: lza@lza.lv*
- Spīgulis Jānis** (fizika), dz. 09.05.1950., ievēlēts 29.11.2012. (Kor.loc.: 22.11.2007.–29.11.2012.). FTZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67223633, 67228249. *E pasts: Janis.Spigulis@lu.lv ; janispi@latnet.lv; janis.spigulis@lza.lv*
- Stradiņš Jānis** (ķīmija), dz. 10.12.1933., ievēlēts 06.07.1973. (Kor.loc.: 26.12.1968.–06.07.1973.). LZA prezidents: 01.03.1998.–30.04.2004. LZA Lielā medaļa (1993). ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija, Latvijas Organiskās sintēzes institūts, LU Latvijas vēstures institūts*. Tel.: 67213663. *E pasts: stradins@lza.lv*
- Stranga Aivars** (vēsture), dz. 15.06.1954., ievēlēts 26.11.2009. (Kor.loc.: 27.11.1998.–26.11.2009.). HSN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034769. *E pasts: aivars.stranga@lu.lv*
- Sūna Edgars** (ķīmija), dz. 07.06.1970., ievēlēts 27.11.2014. (Kor.loc.: 20.11.2008.–27.11.2014.). ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 67014895. *E pasts: edgars@osi.lv*
- Šipkovs Pēteris** (enerģētika), dz. 16.06.1944., ievēlēts 25.11.2010. (Kor.loc.: 23.11.2000.–25.11.2010.). FTZN. *Fizikālās enerģētikas institūts*. Tel.: 67553537. *E pasts: shipkovs@edi.lv*
- Šostaks Aleksandrs** (matemātika), dz. 05.12.1948., ievēlēts 23.11.2017. (Kor.loc.: 25.11.2004.–23.11.2017.). FTZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67033725. *E pasts: sostaks@latnet.lv*
- Šteinbuka Inna** (ekonomika), dz. 08.10.1952., ievēlēta 24.11.2016. (Kor.loc.: 27.11.1998.–24.11.2016.). HSN. *Eiropas Komisijas pārstāvniecība Latvijā*. Tel.: 67085400. *E pasts: inna.steinbuka@ec.europa.eu*
- Šternbergs Andris** (fizika), dz. 13.05.1944., ievēlēts 24.11.2005. LZA Lielā medaļa (2015). FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 67187810. *E pasts: stern@latnet.lv*

- Šuvajevs Igors** (filozofija), dz. 07.04.1963., ievēlēts 23.11.2017. (Kor.loc.: 23.11.2000.–23.11.2017.). HSNZ. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 26734581, 67034769. *E pasts: igors.suvajevs@lu.lv*
- Švarcs Kurts** (fizika), dz. 27.04.1930., ievēlēts 06.12.1990. (Kor.loc.: 17.06.1971.–06.12.1990.). LZA Lielā medaļa (2010). FTZN. *Darmstadt, Deutschland*. Tel.: (496159) 712169. *E pasts: k.schwartz@gsi.de*
- Tāle Ivars** (fizika), dz. 23.01.1936., ievēlēts 22.11.1996. (Kor.loc.: 26.11.1993.–22.11.1996.). FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 67260639, 29119943. *E pasts: iatale@latnet.lv*
- Tamužs Vitauts** (mehānika), dz. 02.12.1935., ievēlēts 09.01.1992. (Kor.loc.: 17.06.1982.–09.01.1992.). LZA Lielā medaļa (2008). FTZN. *LU Materiālu mehānikas institūts*. Tel.: 29410902. *E pasts: tamuzs@pmi.lv*
- Tārs Kaspars** (bioloģija), dz. 25.10.1971., ievēlēts 26.11.2015. (Kor.loc.: 25.11.2010.–26.11.2015.). ĶBMZN. *Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs*. Tel.: 67808200, 27076237. *E pasts: kaspars@biomed.lu.lv*
- Torgāns Kalvis** (tiesību zinātnes), dz. 31.03.1939., ievēlēts 21.11.1997. (Kor.loc.: 24.11.1992.–21.11.1997.). HSNZ. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034527. *E pasts: kalvis.torgans@lu.lv*
- Trapencieris Pēteris** (ķīmija), dz. 14.03.1952., ievēlēts 24.11.2016. (Kor.loc.: 25.11.2004.–24.11.2016.). ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 67220725, 67014936, 29158550. *E pasts: peteris@osi.lv*
- Turks Māris** (ķīmija), dz. 11.03.1976., ievēlēts 27.11.2014. (Kor.loc.: 24.11.2011.–27.11.2014.). ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089251, 26001234. *E pasts: maris.turks@rtu.lv*
- Urtāns Juris Tāļvaldis** (kultūras vēsture), dz. 15.12.1952., ievēlēts 24.11.2011. (Kor.loc.: 26.11.2009. – 24.11.2011.). HSNZ. *Latvijas Kultūras akadēmija*. Tel.: 67114816, 29485326. *E pasts: urtans@lka.edu.lv*
- Valters Raimonds** (ķīmija), dz. 27.05.1938., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.–09.04.1992.). ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 26537092. *E pasts: rvalters@latnet.lv*
- Vanags Edvīns** (ekonomika), dz. 12.07.1938., ievēlēts 26.11.1999. (Kor.loc.: 26.11.1993.–26.11.1999.). HSNZ. *E pasts: inga.vilka@ppk.lv*
- Vāvere Vera** (literatūrzinātne), dz. 31.12.1929., ievēlēta 09.04.1992. (Kor.loc.: 09.01.1992.–09.04.1992.). HSNZ. Tel.: 28449816. *E pasts: lifom@lza.lv*
- Vedernikovs Nikolajs** (ķīmija), dz. 08.02.1937., ievēlēts 24.11.1992. (Kor.loc.: 06.04.1989.–24.11.1992.). ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts*. Tel.: 67553760. *E pasts: nik.vedernikov@edi.lv*
- Veinbergs Grigorijs** (ķīmija), dz. 17.07.1941., ievēlēts 25.11.2010. (Kor.loc.: 23.11.2000.–25.11.2010.). ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 67014941. *E pasts: veinberg@osi.lv*

Veisbergs Andrejs (valodniecība), dz. 22.02.1960., ievēlēts 28.11.2013. (Kor.loc.: 24.11.2005.–28.11.2013.). HSN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 29482396. *E pasts*: *anveis@lanet.lv*; *andrejs.veisbergs@lu.lv*

Vīksna Arnis (medicīna), dz. 25.02.1942., ievēlēts 29.11.2001. (Kor.loc.: 10.11.1995.–29.11.2001.). ĶBMZN. *Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs*. Tel.: 67222667. *E pasts*: *Arnis.Viksna@mvm.lv*

Viķe-Freiberga Vaira (psiholoģija, folkloristika), dz. 01.12.1937., ievēlēta 05.07.1999. (Ārz.loc.: 05.07.1990.–05.07.1999.). LZA Lielā medaļa (1997). HSN. *Pils laukums 3, Rīga, LV 1050*. Tel.: 67092191, 28320939. *E pasts*: *daina.lasmane@president.lv*

Volkolākovs Jānis (medicīna), dz. 28.04.1931., ievēlēts 25.11.1994. (Kor.loc.: 24.11.1992.–25.11.1994.). ĶBMZN. Tel.: 67605546.

Zemītis Guntis (vēsture), dz.13.06.1955., ievēlēts 27.11.2014. (Kor.loc.: 20.11.2008.–27.11.2014.). HSN. *LU Latvijas vēstures institūts*. Tel.: 67034509, 26416884. *E pasts*: *guntis.zemitis@lu.lv*

Zicmanis Andris (ķīmija), dz. 21.04.1941., ievēlēts 22.11.2007. (Kor.loc.: 27.11.1998.–22.11.2007.). ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 26149853. *E pasts*: *zicmanis@latnet.lv*

Zilgalvis Jānis (māksla), dz. 23.05.1955, ievēlēts 29.11.2012. (Kor.loc.: 22.11.2007.–29.11.2012.). HSN. *Vāsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija*. Tel.: 67212565, 29451090. *E pasts*: *janis.zilgalvis@inbox.lv* ; *janis.zilgalvis@mantojums.lv*

Zvidriņš Pēteris (ekonomika), dz. 31.05.1943., ievēlēts 09.04.1992. (Kor.loc.: 06.12.1990.–09.04.1992.). HSN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67767305, 29103629. *E pasts*: *peteris.zvidrins@lu.lv*

GODA LOCEKĻI

Asaris Gunārs (arhitektūra), dz. 23.06.1934., ievēlēts 29.11.2001. HSZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 26557533. E pasts: gunars.asaris@rtu.lv*

Bels Alberts (literatūra), dz. 06.10.1938., ievēlēts 26.11.1999. HSZN. *Tel.: 22019638. E pasts: albertsbels@apollo.lv*

Bērziņš Uldis (literatūra), dz. 17.05.1944., ievēlēts 24.11.1993. HSZN. *Tel.: 29397630. E pasts: uldis.eba@gmail.lv*

Brauns Mārtiņš (māksla), dz. 17.09.1951., ievēlēts 24.11.2016. HSZN. *E pasts: humana@lza.lv*

Briedis Leons (literatūra), dz. 16.12.1949., ievēlēts 22.11.2007. HSZN. *Tel.: 27012711. E pasts: kentaurisXXI@inbox.lv*

Denisova Raisa (antropoloģija), dz. 30.08.1930., ievēlēta 27.11.1998. HSZN. *Tel.: 67451842, 29818171. E pasts: lvi@lza.lv*

Dobrovenskis Roalds (literatūra), dz. 02.09.1936., ievēlēts 28.11.2002. HSZN. *Tel.: 29419203. E pasts: veroa@inbox.lv*

Dumpe Arta (māksla), dz. 26.05.1933., ievēlēta 25.11.2010. LMZN. *Tel.: 67674634, 20362051. E pasts: ivbulis@lanet.lv*

Dumpis Uldis (māksla), dz. 03.10.1943., ievēlēts 20.11.2008. HSZN. *Latvijas Nacionālais teātris. Tel.: 67006304. E pasts: info@teatris.lv*

Einfelde Maija (māksla), dz. 02.01.1939., ievēlēta 29.11.2001. HSZN.

Gailītis Guntis (māksla), dz. 11.02.1949., ievēlēts 24.11.2011. HSZN. *Rīgas Latviešu biedrība. Tel.: 67181691, 29244251. E pasts: guntis.gailitis@riga.lv*

Gerts Oskars (žurnālistika), dz. 28.12.1940., ievēlēts 21.11.1997. HSZN. *Tel.: 29491340. E pasts: gertsoskars@gmail.com*

Godiņš Guntars (literatūra), dz. 26.04.1958., ievēlēts 28.11.2013. HSZN. *Tel.: 26143924. E pasts: guntars.godins@inbox.lv*

Hermanis Alvis (māksla), dz. 27.04.1965., ievēlēts 22.11.2007. HSZN. *Jaunais Rīgas teātris. Tel.: 67283225.*

Īvāns Dainis (literatūra), dz. 25.09.1955., ievēlēts 29.11.2012. HSZN. *Tel.: 26554414. E pasts: dainis.ivans@inbox.lv*

Jākobsons Valdis (ekonomika), dz. 04.06.1938., ievēlēts 22.11.1996. HSZN. *Tel.: 29210625. E pasts: valdisjakobsons@inbox.lv*

Jurkāne Anna (vēsture), dz. 30.06.1944., ievēlēta 28.11.2002. HSZN. *Tel.: 67971402, 20278317. E pasts: anna.jurkane@turaida-muzejs.lv*

- Kalniņš Imants** (māksla), dz. 26.05.1941., ievēlēts 22.11.1996. HSZN. *Latvijas Komponistu savienība. E pasts: komponisti.lv@gmail.com*
- Keggi Kristaps Juris** (medicīna), dz. 09.08.1934., ievēlēts 05.07.1990. ĶBMZN. *Yale School of Medicine, New Haven, USA. Tel.: 203-737-5656. E pasts: kristaps.keggi@yale.edu*
- Klotiņš Arnolds Laimonis** (mākslas zinātnes), dz. 10.04.1934., ievēlēts 24.11.2016. HSZN. *Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts. Tel.: 26440579. E pasts: arnolaim@inbox.lv*
- Kļaviņš Eduards** (mākslas zinātnes), dz. 23.09.1937., ievēlēts 27.11.2014. HSZN. *Latvijas Mākslas akadēmijas Mākslas vēstures institūts. Tel.: 26470778. E pasts: eduards_klavins@tvnet.lv ; eduards.klavins@lma.lv*
- Krēmers Gidons** (māksla), dz. 27.02.1947., ievēlēts 26.11.1999. HSZN. *KREMERata Baltica. E pasts: kb@kremeratabaltica.lv ; kristijonas@kbm.ee*
- Krollis Gunārs** (māksla), dz. 23.06.1932., ievēlēts 26.11.2015. HSZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 29179864.*
- Kronbergs Andris** (arhitektūra), dz. 11.01.1951., ievēlēts 28.11.2013. HSZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Arhitektu birojs ARHIS. Tel. : 67225852. E pasts: arhis@arhis.lv*
- Kronbergs Juris** (literatūra), dz. 09.08.1946., ievēlēts 20.11.2003. HSZN. *Zviedrija. Tel.: (4673)5676229; 26050561. E pasts: juris.kronbergs@comhem.se*
- Lancmanis Imants** (mākslas vēsture), dz. 29.07.1941., ievēlēts 09.01.1992. HSZN. *LZA Lielā medaļa (2004). Rundāles pils muzejs. Tel.: 63962272, 29454360. E pasts: lancmanis@rundale.net*
- Latvietis Jānis** (lauksaimniecības zinātnes), dz. 15.02.1928., ievēlēts 09.01.1992. ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte. Tel.: 63081163, 26343120. E pasts: ilzelatviete@gmail.com*
- Lāce Māra** (mākslas zinātnes), dz. 18.02.1954., ievēlēta 26.11.2015. HSZN. *Latvijas Nacionālais mākslas muzejs. Tel.: 67325051. E pasts: Mara.Lace@lnmm.lv*
- Maskats Arturs** (māksla), dz. 20.12.1957., ievēlēts 27.11.2014. HSZN. *Latvijas Mūzikas akadēmija, Latvijas koncerti. E pasts: artursmaskats@yahoo.com*
- Nagobads-Ābola Aina** (politoloģija), dz. 09.06.1920., ievēlēta 24.11.2011. HSZN. *E pasts: baibapaulsone@inbox.lv*
- Naumovs Aleksejs** (māksla), dz. 10.01.1955., ievēlēts 28.11.2013. HSZN. *Latvijas Mākslas akadēmija. Tel.: 26387212. E pasts: aleksejs.naumovs@lma.lv*
- Nelsons Andris** (māksla), dz. 18.11.1978., ievēlēts 29.11.2012. HSZN. *Tel.: 67073715. E pasts: info@opera.lv*
- Osis Jānis** (informātika), dz. 06.04.1929., ievēlēts 27.11.1998. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 67089523, 22023399. E pasts: Janis.Osis@rtu.lv*

- Osis Jānis Andris** (māksla), dz. 04.10.1943., ievēlēts 28.11.2002. HSZN. *Latvijas Mākslas akadēmija*. Tel.: 28311929. E pasts: jaosis@inbox.lv
- Pauls Raimonds** (māksla), dz. 12.01.1936., ievēlēts 24.11.1992. HSZN. *Latvijas Komponistu savienība*. E pasts: komponisti.lv@gmail.com
- Peters Jānis** (literatūra), dz. 30.06.1939., ievēlēts 06.12.1990. HSZN. Tel.: 67339350.
- Pētersone Karina** (kultūras vēsture), dz. 19.11.1954., ievēlēta 27.11.2014. HSZN. *Latvijas Nacionālās bibliotēkas atbalsta biedrība*. E pasts: petersone.karina@gmail.com
- Rokpelnis Jānis** (literatūra), dz. 02.10.1945., ievēlēts 27.11.2014. HSZN. Tel.: 26385252. E pasts: janis.rokpelnis@gmail.com
- Rubenis Juris** (teoloģija), dz. 20.12.1961., ievēlēts 28.11.2002. HSZN. Tel.: 67601564, 29434906. E pasts: j.rubenis@elijasnams.lv
- Rūmnieks Valdis** (literatūra), dz. 06.10.1951., ievēlēts 24.11.2005. HSZN. Tel.: 67519393, 29491073. E pasts: valdis.rumnieks@gmail.com
- Sirmais Māris** (māksla), dz. 27.06.1969., ievēlēts 24.11. 2005. HSZN. *Valsts akadēmiskais koris "Latvija"*. Tel./fakss: 67223839. E pasts: info@koris.lv
- Skujenieks Knuts** (literatūra), dz. 05.09.1936., ievēlēts 09.01.1992. HSZN. Tel.: 67980189, 26226668. E pasts: knutsskujenieks@hotmail.com
- Skujiņš Zigmunds** (literatūra), dz.25.12.1926., ievēlēts 27.11.1998. HSZN. Tel.: 28635372. E pasts: zigmundsskujins@inbox.lv
- Skulme Džemma** (māksla), dz. 20.09.1925., ievēlēta 24.11.1992. HSZN. Tel.: 67519086, 27111310. E pasts: dzemmaskulme@gmail.com
- Stankevičs Zbignevs** (teoloģija), dz. 15.02.1955., ievēlēts 29.11.2012. HSZN. *Mazā Pils iela 2a, Rīga, LV 1050, Latvija*. Tel.: 67227266, 29948353. E pasts: metropolitan@catholic.lv
- Streičs Jānis** (māksla), dz. 26.09.1936., ievēlēts 26.11.1999. LZA Raiņa balva (2008). HSZN. Tel.: 67339569, 29444308. E pasts: janis@streich.lv; janis.streics@gmail.com
- Strupulis Jānis** (māksla), dz. 28.01.1949., ievēlēts 25.11.1994. LZA Raiņa balva (2013). HSZN. Tel.: 26811186. E pasts: janis.strupulis@gmail.com
- Tetereva Ināra** (mecenātisms), dz. 06.02.1953., ievēlēta 23.11.2017. *Borisa un Ināras Teterevu fonds*. Tel.: 29105951 (*Jeļena Barkāne*). E pasts: office@teterevufonds.lv
- Teterevs Boriss** (mecenātisms), dz. 05.11.1953., ievēlēts 23.11.2017. *Borisa un Ināras Teterevu fonds*. Tel.: 29105951 (*Jeļena Barkāne*). E pasts: office@teterevufonds.lv
- Vārpa Andris** (māksla), dz. 19.02.1950., ievēlēts 20.11.2003. HSZN. Tel.: 29111420. E pasts: andrisvarpa@inbox.lv
- Vasks Pēteris** (māksla), dz. 16.04.1946., ievēlēts 25.11.1994. HSZN. Tel.: 67629960. E pasts: peterisv@inbox.lv

Vilks Andris (bibliotēku/informācijas zinātnes), dz. 16.05.1957., ievēlēts 28.11.2013. HSN. *Latvijas Nacionālā bibliotēka. Tel.: 67806100. E pasts: andris.vilks@lnb.lv*

Vītols Vilis (inženierzinātnes), dz. 14.02.1934., ievēlēts 26.11.2009. FTZN. “*Vītolu fonds*”. *Tel.: 67289535. E pasts: vilis.vitols@latnet.lv*

Zālīte Māra (literatūra), dz. 18.02.1952., ievēlēta 27.11.1998. HSN. *Latvijas Rakstnieku savienība. <http://www.marazalite.lv/>*

Zemzaris Uldis (māksla), dz. 24.02.1928., ievēlēts 20.11.2008. HSN.

Zeltiņš Namejs (enerģētika), dz. 12.08.1935., ievēlēts 25.11.2010. FTZN. *Pasaules enerģijas padomes Latvijas Nacionālā komiteja. Tel.: 67558636, 29363105. SKYPE: namejs.zeltins. E pasts: zeltinsh@gmail.com*

Žigure Anna (literatūra), dz. 25.08.1948., ievēlēta 24.11.2005. HSN. *Tel.: 26675202. E pasts: veleda48@gmail.com*

ĀRZEMJU LOCEKĻI

Andronovs Aleksejs (Aleksey Andronov) (valodniecība), dz. 12.12.1972., ievēlēts 22.11.2007. HSZN. Санкт-Петербургский государственный университет, Россия. Tel.: (7-812)3289762, (7-962) 6913162. E pasts: baltistica@gmail.com

Angermanis Norberts (Norbert Angermann) (vēsture), dz. 02.11.1936., ievēlēts 24.11.1992. HSZN. Universität Hamburg, Deutschland. Tel.: (49-40)428384829. E pasts: norbertangermann@t-online.de

Balabkins Nikolajs (ekonomika), dz. 17.07.1926., ievēlēts 27.06.1991. HSZN. College of Business and Economics, Lehigh University, USA. E pasts: nib2@lehigh.edu

Banis Juris (Jūras Banys) (fizika), dz. 30.12.1962., ievēlēts 28.11.2013. FTZN. Vilniaus Universitetas, Lietuva. Tel.: (+370)528 2234536. E pasts: juras.banys@ff.vu.lt

Bianconi Antonio (Bianconi Antonio) (fizika), dz. 19.12.1944., ievēlēts 26.11.2015. FTZN. Rome International Center for Materials Science Superstripes, Italy. Tel.: (+39) 3388438281. E pasts: antonio.bianconi@ricmass.eu

Blumberga Renāte (etnoloģija), dz. 26.02.1971., ievēlēta 27.11.2014. HSZN. University of Helsinki, Finland. Tel.: +358 408336002. E pasts: renete.blumberga@gmail.com

Bojarevičs Valdis (Bojarevics Valdis) (fizika), dz. 05.07.1952., ievēlēts 23.11.2017. FTZN. Griničas Universitāte. UK. Tel.: (020) 83318565. E pasts: v.bojarevics@gre.ac.uk

Bojārs Nikodēms (Nicodemus E. Boyer) (ķīmija), dz. 01.06.1925., ievēlēts 10.11.1995. ĶBMZN. Delta Scientific Consultants, USA. Tel.: (1-269)2781098. E pasts: studeophile@live.com

Bolšaitis Pēteris (ķīmija), dz. 12.07.1937., ievēlēts 05.07.1990. ĶBMZN. Latvija. Tel.: 67283955, 29101062. E pasts: irapeteris@aol.com

Bonda Dzintra (valodniecība), dz. 01.09.1940., ievēlēta 29.11.2001. HSZN. Ohio University, USA. Tel.: (1-740)5915019. E pasts: bonda@ohio.edu

Brančs Maikls (Michael Branch) (valodniecība), dz. 24.03.1940., ievēlēts 23.11.2000. HSZN. UK.

Branovers Hermanis (Herman Branover) (fizika), dz. 13.12.1931., ievēlēts 09.01.1992. FTZN. USA. Tel.: (1-347) 7157644

Brasārs Žils (Gilles Brassard) (informātika), dz. 20.04.1955., ievēlēts 27.11.1998. FTZN. Université de Montreal, Canada. Tel.: (1-514)3436807. E pasts: brassard@iro.umontreal.ca

Brāzma Alvis (informātika), dz. 26.06.1959., ievēlēts 25.11.2010. LZA Lielā medaļa (2013). FTZN. European Bioinformatics Institute, Cambridge, UK. Tel.: +44(0)1223 494 658. E pasts: brazma@ebi.ac.uk

Bunkše Edmunds Valdemārs (humanitārā ģeogrāfija), dz. 29.07.1935., ievēlēts 26.11.1993. ĶBMZN. *Delaveras Universitāte, ASV. Tel.: (371) 25427900. E pasts: ebunkse@udel.edu*

Čiegis Raimonds (Raimondas Čiegis) (matemātika), dz. 18.10.1958., ievēlēts 25.11.2004. FTZN. *Vilniaus Gedimino technikos universitetas, Lietuva. Tel.: (370-5) 2744828. E pasts: raimondas.ciegis@vgtu.lt*

Dabkevičs Zenons (Zenonas Dabkevičius) (lauksaimniecības zinātnes), dz. 26.08.1954., ievēlēts 24.11.2016. LMZN. *Lithuanian Research Centre for Agriculture and Forestry (LAMMC), Lietuva. Tel.: (370) 347 37057. E pasts: zenonas.dabkevicius@lammc.lt*

Daugulis Andrejs (Andrew Daugulis) (biotehnoloģija), dz. 01.09.1951., ievēlēts 09.01.1992. ĶBMZN. *Queen's University, Canada. Tel.: (1-613)5332784. E pasts: andrew.daugulis@chee.queensu.ca*

Daugulis Olafs (ķīmija), dz. 11.09.1968., ievēlēts 24.11.2011. ĶBMZN. *University of Houston, USA. Tel.: 832-842-8180. E pasts: olafs@uh.edu*

Dini Pjetro Umberto (valodniecība), dz. 05.10.1960., ievēlēts 20.11.2003. HSNZ. *Dipartimento di Linguistica Università di Pisa, Italy. E pasts: pud@ling.unipi.it*

Draviņš Dainis (astronomija), dz. 10.09.1949., ievēlēts 09.01.1992. LZA Lielā medaļa (1998). FTZN. *Lund Observatory, Sweden. Tel.: +46(46)2227297. E pasts: dainis@astro.lu.se*

Dreifelds Juris (politoloģija), dz. 17.04.1942., ievēlēts 26.11.1999. HSNZ. *Department of Political Science, Brock University, Canada. Tel.: (1-905)6853998, ext. 3478. E pasts: jdreifelds@brocku.ca*

Egidijs Tills fon (Till von Egidy) (fizika), dz. 23.12.1933., ievēlēts 21.11.1997. FTZN. *Technische Universität München, Deutschland. Tel. +49(89) 28912510. E pasts: t.v.egidy@tum.de; Egidy@Physik.TU-Muenchen.de*

Engelbrehts Jiri (Jüri Engelbrecht) (mehānika), dz. 01.08.1939., ievēlēts 22.11.1996. FTZN. *Tallinn University of Technology, Estonia. Tel.: (372) 6204160, (372) 6442013. E pasts: je@ioc.ee; J.Engelbrecht@akadeemia.ee*

Evarestovs Roberts (fizika), dz. 23.07.1937., ievēlēts 20.11.2003. LZA Lielā medaļa (2007). FTZN. *Санкт-Петербургский государственный университет, Россия. Tel.: (7-812)4286755. E pasts: re1973@re1973.spb.edu; evarest@hm.csa.ru*

Ezergailis Andrievs (vēsture), dz. 10.12.1930., ievēlēts 05.07.1990. LZA Lielā medaļa (2012). HSNZ. *Dept. of History, Ithaca College, USA. E pasts: ezergail@ithaca.edu*

Fejs Oskars (Oscar Faix) (meža zinātnes), dz. 15.06.1942., ievēlēts 25.11.2010. LMZN. *University of Hamburg, Germany. Tel.: (0049)407110866. E pasts: o.faix@holz.uni-hamburg.de*

Fennels Trevors (Trevor Fennell) (valodniecība), dz. 16.07.1940., ievēlēts 06.12.1990. LZA Lielā medaļa (2006). HSNZ. *Flinders University of South Australia, Australia. E pasts: fenn0013@flinders.edu.au; Trevor.Fennell@flinders.edu.au*

Gamkrelidze (Thomas V.) Tomass (valodniecība), dz. 23.10.1929., ievēlēts 20.11.2008. HSN. *Georgian National Academy of Sciences, Honorary President (19.06.2013.-), Georgia.* Tel./Fakss: (99532) 998891. E pasts: t.gamkrelidze@science.org.ge

Gevorgjans Vladimirs (Vladimir Gevorgyan) (ķīmija), dz. 12.08.1956., ievēlēts 24.11.2016. KBMZN. *University of Illinois at Chicago (ASV).* Tel.: (312) 355-3579. E pasts: vlad@uic.edu

Gusakovs Vladimirs (ekonomika), dz. 12.02.1953., ievēlēts 26.11.2015. LMZN. *Baltkrievijas Nacionālā zinātņu akadēmija.* Tel.: 00 375 2841801. E pasts: nasb@presidium.bas-net.by

Hartmanis Juris (informātika), dz. 05.07.1928., ievēlēts 06.12.1990. LZA Lielā medaļa (2001). FTZN. *Cornell University, USA.* Tel.: (1-607)2559208. E pasts: jh111@cornell.edu; jh@cs.cornell.edu

Hartmanis Māris (bioloģija), dz. 21.09.1953., ievēlēts 21.11.1997. KBMZN. *Sweden.* Tel.: (468)4076430.

Hauzens Haralds cur (Harald zur Hausen) (medicīna), dz. 11.03.1936., ievēlēts 28.11.2013. KBMZN. *Deutschland.* Tel.: (+49)6221420.

Hollo Erki Johanness (Erkki Johannes Hollo) (tiesību zinātnes), dz. 28.11.1940., ievēlēts 20.11.2003. HSN. *Helsinki University/ Faculty of Law, Finland.* Tel.: +35850369 5696. E pasts: erkki.hollo@helsinki.fi

Janmeijs Pauls (Paul Albert Janmey) (fizikālā ķīmija), dz. 30.04.1953., ievēlēts 24.11.2005. FTZN. *University of Pennsylvania, USA.* Tel.: (215) 573 7380. E pasts: janmey@mail.med.upenn.edu

Juodka Benedikts (Benediktas Juodka) (ķīmija), dz. 13.01.1943., ievēlēts 25.11.1994. KBMZN. *Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuva.* Tel.: (370-5) 2396649. E pasts: benediktas.juodka@lrs.lt

Kalniņš Vitauts (bioloģija), dz. 12.01.1938., ievēlēts 24.11.1992. KBMZN. *Canada.* Tel.: (1-416) 2257530. E pasts: vitauts.kalnins@utoronto.ca

Kirms Marko (Marco Kirm) (fizika), dz. 27.12.1965., ievēlēts 29.11.2012. FTZN. *University of Tartu, Estonia.* Tel.: (372) 7374601, (372) 53427170. E pasts: Marco.Kirm@ut.ee Klasens

Klasens Meinhards (Meinhard Classen) (medicīna), dz. 12.08.1936., ievēlēts 21.11.1997. KBMZN. *Deutschland.* Tel.: (49-89)41402257. E pasts: meinhard.classen@tum.de

Kļaviņš Jānis (medicīna), dz. 06.05.1921., ievēlēts 05.07.1990. KBMZN. *ASV.* Tel.: (1-914)4722116.

Kreišmanis Georgs Pauls (ķīmija), dz. 28.01.1946., ievēlēts 23.11.2000. KBMZN. *Latvijas Universitāte, Latvija.* Tel.: 26171478. E pasts: jpk@lanet.lv

Krēsliņš Jānis (bibliogrāfija), dz. 19.08.1924., ievēlēts 27.11.1998. HSN. *USA.* Tel.: (1-718) 548 0755. E pasts: jkreslins@aol.com

- Kristensens Nils (Niels Egede Christensen)** (fizika), dz. 05.04.1943., ievēlēts 28.11.2013. FTZN. *Aarhus Universitet, Danmark.* Tel.: (+45) 2338 2372. E pasts: *nec@phys.au.dk*
- Kukļa Maija (Kuklja Maija)** (fizika), dz. 10.05.1965, ievēlēta 23.11.2017. FTZN. *Merilendas Universitāte. ASV.* Tel.: (1-301)4054646. E pasts: *mkukla@umd.edu*
- Kuksis Arnis** (ķīmija), dz. 03.12.1927., ievēlēts 22.11.1996. ĶBMZN. *University of Toronto, Canada.* Tel.: (1-416)9782590. E pasts: *arnis.kuksis@utoronto.ca*
- Kundziņa Ruta** (medicīna), dz. 30.07.1916., ievēlēta 27.06.1991. ĶBMZN. *USA.* Tel.: (1-617)3280611. E pasts: *rbkundsin@aol.com*
- Leikola Anto** (zinātnes vēsture), dz. 08.06.1937., ievēlēts 09.01.1992. HSN. *Finland.* Tel.: (358) 503036537. E pasts: *anto.leikola@welho.com*
- Lovkis Zenons** (lauksaimniecības zinātnes), dz. 05.10.1946., ievēlēts 23.11.2017. LMZN. *Baltkrievijas Nacionālā zinātņu akadēmija. Baltkrievija.* Tel.: (375) 172853970 E pasts: *info@belproduct.com*
- Luščiks Aleksandrs (Aleksandr Lushchik)** (fizika), dz. 22.06.1952., ievēlēts 29.11.2012. FTZN. *Institute of Physics of the University of Tartu, Estonia.* Tel.: (372) 7374619, (372) 53304502. E pasts: *luch@fi.tartu.ee; aleksandr.lushchik@ut.ee*
- Melngailis Ivars** (fizika), dz. 13.11.1933., ievēlēts 27.06.1991. FTZN. *Lincoln Laboratory, Massachusetts Institute of Technology, USA.* Tel.: (1-617)9817804. E pasts: *melngailis@ll.mit.edu*
- Melngailis Jānis** (fizika), dz. 04.02.1939., ievēlēts 06.12.1990. FTZN. *University of Maryland, USA.* Tel.: (301)4054916. E pasts: *melng@umd.edu*
- Metuzāle-Kangere Baiba** (valodniecība), dz. 30.03.1942., ievēlēta 24.11.1994. HSN. Tel.: 67270635, 20027790. E pasts: *baiba.kangere@gmail.com*
- Moro Renē (René Moreau)** (mehānika), dz. 27.10.1938., ievēlēts 22.11.1996. FTZN. *Institut National Polytechnique de Grenoble, France.* E pasts: *rene.moreau@simap.grenoble-inp.fr*
- Muižniece Lalita** (literatūrzinātne), dz. 11.08.1935., ievēlēta 09.01.1992. HSN. *USA.* Tel.: 28862855. E pasts: *muizniece@wmich.edu*
- Nollendorfs Valters** (literatūrzinātne), dz. 22.03.1931., ievēlēts 05.07.1990. HSN. *Latvijas Okupācijas muzejs.* Tel.: 67212715. E pasts: *Valters.nollendorfs@lu.lv*
- Oberlenders Ervins (Erwin Oberländer)** (vēsture), dz. 19.03.1937., ievēlēts 20.11.2008. HSN. *Deutschland.* Tel.: 0049228218483. E pasts: *oberlaendere@gmx.de*
- Otings Gotfrīds (Gottfried Otting)** (bioloģija, biofizika), dz. 07.09.1958., ievēlēts 24.11.2005. ĶBMZN. *Australian Research Council, Australia.* Tel.: (61-2)61256507. E pasts: *Gottfried.Otting@anu.edu.au*

Ozoliņš Jānis (John) Tālivaldis (filozofija), dz. 10.09.1950., ievēlēts 28.11.2013. HSZN. *School of Philosophy, Australian Catholic University, Australia. Tel.: 61 99533140. E pasts: john.ozolins@acu.edu.au*

Padeģis Andris (informātika), dz. 27.03.1929., ievēlēts 27.06.1991. LZA Lielā medaļa (2004). FTZN. USA. Tel.: (1-845)4623317. E pasts: apadeģis@optonline.net; apadeģis@tilts.org

Pajusalu Karls (Karl Pajusalu) (valodniecība), dz. 20.06.1963., ievēlēts 26.11.2015. HSZN. *University of Tartu, Estonia. Tel.: +372 737 6124. E pasts: karl.pajusalu@ut.ee*

Paroleks Radegasts (Radegast Parolek) (literatūrzinātne), dz. 01.12.1920., ievēlēts 25.11.1994. HSZN. *Univerzita Karlova Česka Republika. Tel.: (420-2)741426.*

Peniķis Jānis (politoloģija), dz. 29.07.1933., ievēlēts 21.11.1997. HSZN. USA. Tel.: (1-574)2877090. E pasts: jpenikis@iusb.edu

Pistolkorss Gerts fon (Gert von Pistohlkors) (vēsture), dz. 17.12.1935., ievēlēts 05.07.1990. HSZN. *Deutschland. Tel.: (49-551)541296. E pasts: pistohlkors@01019freenet.de*

Plakans Andrejs (vēsture), dz. 31.12.1940., ievēlēts 05.07.1990. HSZN. USA. Tel.: (1-319) 3382911. E pasts: aplakans@iastate.edu

Razums Valdemars (Valdemaras Razumas) (ķīmija), dz. 17.07.1955., ievēlēts 26.11.2015. ĶBMZN. *Lietuvos mokslo taryba, Lietuva. Tel.: (370-5) 67032417. E pasts: v.razumas@lma.lt; valdemaras.razumas@bchi.vu.lt; valdemaras.razumas@lmt.lt*

Reihmane Elza (Elsa Reichmanis) (materiālzinātnes), dz. 09.12.1953., ievēlēta 25.11.2004. ĶBMZN. *Georgia Institute of Technology, School of Chemical and Biomolecular Engineering, USA. Tel.: (404) 8940316. E pasts: elsa.reichmanis@chbe.gatech.edu*

Simons Žaks (Jacques Simon) (fizika), dz. 12.12.1947., ievēlēts 22.11.1996. FTZN. *France. Tel.: (33-1) 45926732. E pasts: Jacques.Simon@espci.fr*

Sniečkus Viktors Aļģirds (Victoras Algirdas Snieckus) (ķīmija), dz. 1.08.1937., ievēlēts 24.11.2016. ĶBMZN. *Queen's University Bader Chair Emeritus, Snieckus Innovations, Tel.: 6135336000. E pasts: info@snieckusinnovations.ca*

Solovjovs Jurijs (Jurij Solovjov) (zinātnes vēsture), dz. 30.09.1924., ievēlēts 10.11.1995. ĶBMZN. *Россия. Tel.: (7-495)4383063.*

Soomere Tarmo (matemātika), dz. 11.10.1957., ievēlēts 26.11.2015. FTZN. *Estonian Academy of Sciences, Estonia. Tel.: (372) 620 4176. E pasts: soomere@cs.ioc.ee*

Stradiņš Pauls (fizika), dz. 05.02.1963., ievēlēts 29.11.2012. FTZN. *National Renewable Energy Laboratory, Golden, CO 80401, USA. Tel.: 0013033846774. E pasts: Pauls.Stradins@nrel.gov*

Streips Uldis (bioloģija), dz. 01.02.1942., ievēlēts 09.01.1992. ĶBMZN. *University of Louisville, USA. Tel.: (1-502)8525365. E pasts: unstre01@louisville.edu*

Svenne Juris Pēteris (fizika), dz. 14.02.1939., ievēlēts 29.11.2001. FTZN. *Dept. of Physics and Astronomy, University of Manitoba, Canada. Tel.: (1-204)4747354. E pasts: Svenne@physics.umanitoba.ca*

- Šilde-Kārkliņa Rasma** (politoloģija), dz. 07.06.1946., ievēlēta 24.11.1992. HSN. *USA*. Tel.: 67205472. *E pasts: Rasma.Karklina@saeima.lv*
- Šļugers Aleksandrs** (fizika), dz. 28.06.1954. ievēlēts 25.11.2010. FTZN. *University College London, UK*. Tel.: 44(0)20 76791312. *E pasts: a.shluger@ucl.ac.uk*
- Štolls Pāvels (Pavel Štoll)** (valodniecība), dz. 18.07.1964., ievēlēts 27.11.2014. HSN. *Charles University in Prague, Czech Republic*. Tel.: (420) 221 619 274, (420) 602 539 392. *E pasts: pavel.stoll@ff.cuni.cz; pavel.stoll@tiscali.cz*
- Tarvels Enns (Enn Tarvel)** (vēsture), dz. 31.07.1932., ievēlēts 10.11.1995. HSN. *Estonia*. Tel.: (372) 6726189. *E pasts: tarvel@hotmail.ee*
- Tesaržova Jana (Jana Tesařová)** (literatūrzinātne), dz. 16.02.1953, ievēlēta 22.11.1996. HSN. *Institute of World Literature of the Slovak Academy of Sciences, Slovakia*. Tel.: (421) 904823917. *E pasts: jana.tesarova16@gmail.com*
- Ungers Felikss (Felix Unger)** (medicīna), dz. 02.03.1946., ievēlēts 09.01.1992. ĶBMZN. *Academia Scientiarum et Artium Europaea, Austria*. Tel.: (43-662)841345. *E pasts: presidential.office@euro-acad.eu; felix.unger@euro-acad.eu*
- Upatnieks Juris** (fizika), dz. 07.05.1936., ievēlēts 27.06.1991. LZA Lielā medaļa (1999). FTZN. *USA*: Tel.: (1-734)6639598. *E pasts: juris@upatnieks.com; Latvija: Tel: 63269070. E pasts: jupatnks@latnet.lv*
- Vaba Lembits (Lembit Vaba)** (valodniecība), dz. 27.05.1945., ievēlēts 28.11.2013. HSN. *Estonia*. Tel.: (372) 56459217. *E pasts: phorest45@gmail.com*
- Vārna Jānis** (mehānika), dz. 14.08.1951., ievēlēts 24.11.2016. FTZN. *Luleo Tehniskā universitāte, Zviedrija*. Tel.: (+46) 920 491649. *E pasts: Janis.Varna@ltu.se*
- Vikbergs Jarls (Jarl Wikberg)** (medicīna un farmakoloģija), dz. 04.11.1949., ievēlēts 23.11.2000. ĶBMZN. *Uppsala University, Sweden*. Tel.: (46-18)4714238, (46-70)3449549. *E pasts: Jarl.Wikberg@farmbio.uu.se*
- Villems Rihards (Richard Villems)** (biofizika), dz. 28.11.1944., ievēlēts 24.11.2005. LZA Lielā medaļa (2011). ĶBMZN. *Estonian Biocentre, Estonia*. Tel.: (372)7375064. *E pasts: rvillems@ebc.ee*
- Vinklers Eberhards (Eberhard Winkler)** (vēsture), dz. 31.07.1955., ievēlēts 24.11.2011. HSN. *Georg-August-Universität Göttingen, Deutschland*. Tel.: +49(0)5513924585 *E pasts: ewinkle@gwdg.de*
- Vītrihs Kurts (Kurt Wüthrich)** (biofizika), dz. 04.10.1938., ievēlēts 25.11.2004. ĶBMZN. *ETH Zürich, Institute of Molecular Biology and Biophysics, Switzerland*. Tel.: (41)446332473. *E pasts: kurt.wuthrich@mol.biol.ethz.ch*
- Zariņš Bertrams** (medicīna), dz. 22.06.1942., ievēlēts 27.06.1991. ĶBMZN. *Massachusetts General Hospital, USA*. Tel.: (1-617) 7263421. *E pasts: bzarins@partners.org*

Zariņš Kristaps (medicīna), dz. 02.12.1943., ievēlēts 06.12.1990. LZA Lielā medaļa (2009).
ĶBMZN. *Stanford University School of Medicine, USA. Tel.: (1-650) 4731794, (1-650) 2411241.*
E pasts: zarins@hearthflow.com; zarins@stanford.edu

Žuka Regīna (ķīmija), dz. 06.12.1936., ievēlēta 23.11.2000. LZA Lielā medaļa (2014).
ĶBMZN. *Rimonyx Pharmaceuticals, Ltd., Israel. Tel.: (972-8) 9389505. E pasts: reginazhuka@gmail.com*

KORESPONDĒTĀJLOCEKĻI

Ābele Edgars (ķīmija), dz. 22.01.1962., ievēlēts 25.11.2010. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 67014943. E pasts: abele@osi.lv

Ābele Māris (astronomija), dz. 27.04.1937., ievēlēts 29.11.2001. FTZN. *LU Astronomijas institūts*. Tel.: 26419372

Aksiks Igors (medicīna), dz. 11.07.1948., ievēlēts 07.12.2006. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 29238422. E pasts: igors.aksiks@lu.lv

Alsina Ina (lauksaimniecības zinātne), dz. 26.07.1960., ievēlēta 26.11.2015. LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 28636175. E pasts: ina.alsina@llu.lv

Andžāns Agnis (matemātika), dz. 19.08.1952., ievēlēts 24.11.2005. FTZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 26566419. E pasts: agnis.andzans@lu.lv

Apine Ilga (vēsture), dz. 13.03.1928., ievēlēta 16.03.1978. HSN. *LU Filozofijas un socioloģijas institūts*. Tel.: 67034861. E pasts: alma.ziemele@gmail.com

Arnica Guntis (informātika), dz. 02.08.1968., ievēlēts 27.11.2014. FTZN. *LU Datorikas fakultāte*. E pasts: guntis.arnicans@lu.lv

Arsenjans Pāvels (ķīmija), dz. 29.05.1975., ievēlēts 26.11.2015. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 29849464. E pasts: pavel@osi.lv; pavel.arsenyan@lycos.com

Austers Ivars (psiholoģija), dz. 14.06.1967., ievēlēts 24.11.2016. HSN. *Latvijas Universitātes Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultāte*. E pasts: ivars.austers@lu.lv

Auziņš Jānis (mehānika), dz. 25.07.1950., ievēlēts 20.11.2008. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 26348750. E pasts: auzinsjp@latnet.lv

Balodis Ringolds (tīesību zinātnes), dz. 09.01.1966., ievēlēts 24.11.2011. HSN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034447. E pasts: Ringolds.Balodis@lu.lv

Bankina Biruta (lauksaimniecības zinātnes), dz. 23.06.1960., ievēlēta 27.11.2014. LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 63021985, 26391893. E pasts: biruta.bankina@llu.lv

Bārdziņš Guntis (informātika), dz. 23.12.1962., ievēlēts 25.11.2010. FTZN. *LU Matemātikas un informātikas institūts*. Tel.: 29206943. E pasts: guntis.bardzins@lumii.lv

Bervalds Edgars (astronomija), dz. 13.09.1936., ievēlēts 23.11.2000. FTZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija*. Tel.: 26371390. E pasts: berv@latnet.lv

Bērsons Imants (fizika), dz. 11.12.1935., ievēlēts 24.11.1992. FTZN. *Latvijas Universitāte*. E pasts: bersons@latnet.lv

Bērziņš Aivars (veterinārmedicīna), dz. 09.06.1975., ievēlēts 23.11.2017. LMZN. *Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts "BIOR"*. Tel.: 67620526. Fakss: 67620434. E pasts: aivars.berzins@bior.lv

- Birģele Edīte** (lauksaimniecības zinātnes), dz. 14.08.1937., ievēlēta 26.11.1999. ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte. Tel.: 29527276.*
- Borzovs Juris** (informātika), dz. 17.04.1950., ievēlēts 22.11.2007. FTZN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 67034489, 29257530. Skype jborzovs. E pasts: juris.borzovs@lu.lv*
- Bušmane Brigīta** (valodniecība), dz. 04.09.1939., ievēlēta 23.11.2000. HSZN. *LU Latviešu valodas institūts. Tel.: 67227696. Tel./fakss: 67227696. E pasts: brigita.busmane@inbox.lv*
- Cābulis Uģis** (mežzinātnes), dz. 15.05.1963., ievēlēts 24.11.2016. LMZN. *Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts. Tel.: 29272658. E pasts: cabulis@edi.lv*
- Ciproviča Inga** (lauksaimniecības zinātnes), dz. 03.08.1969., ievēlēta 24.11.2011. LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte. Tel.: 63021075, 63005729. E pasts: inga.ciprovisa@llu.lv*
- Čate Andris** (mehānika), dz. 05.07.1952., ievēlēts 25.11.2004. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 26416672. E pasts: and_cate@latnet.lv; Andris.Cate@rtu.lv*
- Čerāns Kārlis** (informātika), dz. 21.12.1965., ievēlēts 28.11.2013. FTZN. *LU Matemātikas un informātikas institūts. Tel.: 67213716. E pasts: karlis.cerans@lumii.lv*
- Daukste-Silasproģe Inguna** (literatūrzinātne), dz. 03.12.1968., ievēlēta 23.11.2017. HSZN. *LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts. Tel.: 67229017. E pasts: inguna.daukste@lulpmi.lv*
- Didenko Konstantīns** (ekonomika), dz. 23.08.1946., ievēlēts 24.11.2005. HSZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 67089344. E pasts: konstantins.didenko@rtu.lv*
- Dižbite Tatjana** (mežzinātnes), dz. 12.01.1949., ievēlēta 22.11.2007. LMZN. *Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts. Tel.: 67555916. E pasts: ligno@edi.lv*
- Eberhards Guntis** (ģeogrāfija), dz. 08.02.1936., ievēlēts 09.01.1992. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 67334096, 29437990.*
- Eglīte Pārsla** (demogrāfija), dz. 22.12.1934., ievēlēta 27.11.1998. HSZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 26577103. E pasts: spiceina@lza.lv*
- Eglītis Roberts** (fizika), dz. 01.02.1966., ievēlēts 27.11.2014. FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts. Tel.: 67187480. E pasts: reglitis@gmail.com*
- Ferdats Andris** (medicīna), dz. 11.06.1941., ievēlēts 09.01.1992. ĶBMZN. *Latvijas Zinātņu akadēmija. Tel.: 29495937. E pasts: fandris11@inbox.lv*
- Fjodorovs Fjodors** (literatūrzinātne), dz. 28.09.1939., ievēlēts 10.11.1995. LZA Raiņa balva (2015). HSZN. *Daugavpils Universitāte. Tel.: 29195869. E pasts: fedor.fedorov@gmail.com*
- Gaile Zinta** (lauksaimniecības zinātnes), dz. 07.02.1958., ievēlēta 20.11.2008. LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte. Tel.: 63005679, 29135525. E pasts: zinta.gaile@llu.lv*
- Ginters Egils** (informātika), dz. 25.01.1961., ievēlēts 23.11.2017. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 29266909. E pasts: egils.ginters@rtu.lv*

- Grabis Jānis** (informātika), dz. 22.10.1974., ievēlēts 29.11.2012. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089515. E pasts: janis.grabis_1@rtu.lv
- Grāvītis Jānis** (materiālzinātne), dz. 11.02.1948., ievēlēts 07.12.2006. ĶBMZN. *Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts*. Tel.: 67553137. E pasts: jgravit@edi.lv
- Greitāns Modris** (informātika), dz. 29.12.1964., ievēlēts 24.11.2011. FTZN. *Elektronikas un datorzinātņu institūts*. Tel.: 67554500. E pasts: modris_greitans@edi.lv
- Grinberga Līga** (materiālzinātne), dz. 21.09.1977., ievēlēta 26.11.2015. FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts*. Tel.: 27038016. E pasts: ligagr@cfi.lu.lv
- Ijabs Ivars** (politoloģija), dz. 17.11.1972., ievēlēts 23.11.2017. HSN. *LU Sociālo zinātņu fakultāte*. E pasts: ivars.ijabs@lu.lv
- Ikstens Jānis** (politoloģija), dz. 05.01.1970., ievēlēts 28.11.2013. HSN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67034322, 27331144. E pasts: janis.ikstens@lu.lv
- Jansons Āris** (mežzinātnes), dz. 30.10.1980., ievēlēts 27.11.2014. LMZN. *Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava"*. Tel.: 67976701, 29109529. E pasts: aris.jansons@silava.lv
- Jaudzems Kristaps** (ķīmija), dz. 05.02.1984., ievēlēts 23.11.2017. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 22073506, 67014817. E pasts: kristaps.jaudzems@osi.lv
- Jēkabsons Ēriks** (vēsture), dz. 14.01.1965., ievēlēts 24.11.2016. HSN. *LU Vēstures un filozofijas fakultāte*. Tel. 67033825; E pasts: eriks.jekabsons@lu.lv
- Joļins Jevgeņijs** (fizika), dz. 04.09.1937., ievēlēts 26.11.1993; 27.11.1998. FTZN. *ASV*. Tel.: 1-215-673-3252. E pasts: eiolin@netzero.net; eui206@lehigh.edu
- Jure Māra** (ķīmija), dz. 13.09.1961., ievēlēta 24.11.2005. ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089220. E pasts: mara.jure@rtu.lv
- Kabaškins Igors** (informātika), dz. 06.08.1954., ievēlēts 27.11.1998. FTZN. *Transporta un sakaru institūts*. Tel.: 29215392. E pasts: igor.kabashkin@gmail.com
- Kalnenieks Uldis** (bioloģija), dz. 28.04.1957., ievēlēts 22.11.2007. ĶBMZN. *LU Mikrobioloģijas un biotehnoloģijas institūts*. Tel.: 26393245. E pasts: kalnen@lanet.lv
- Kalniņš Audris** (informātika), dz. 14.08.1942, ievēlēts 26.11.1999. FTZN. *LU Matemātikas un informātikas institūts*. Tel.: 67211014. E pasts: audris@mii.lu.lv
- Kasjanovs Vladimirs** (mehānika), dz. 10.09.1946., ievēlēts 24.11.2005. FTZN. *Rīgas Stradiņa universitāte; Rīgas Tehniskā universitāte*. Tel.: 67089126. E pasts: kasyanov@latnet.lv
- Kaščejevs Vjačeslavs** (fizika), dz. 16.03.1978., ievēlēts 28.11.2013. FTZN. *Latvijas Universitāte*. Tel.: 67033742. E pasts: slava@latnet.lv
- Kauss Valerjans** (ķīmija), dz. 28.08.1954., ievēlēts 22.11.2007. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts*. Tel.: 67014815. E pasts: valerjan@osi.lv
- Kārklīņa Daina** (lauksaimniecības zinātnes), dz.12.07.1950., ievēlēta 07.12.2006. LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte*. Tel.: 63029305. E pasts: daina.karklina@llu.lv

- Kirtovskis Imants** (ekonomika), dz. 24.01.1930., ievēlēts 12.02.1987. HSN. *Tel.:* 67320892.
- Kokars Valdis** (ķīmija), dz. 10.09.1951., ievēlēts 26.11.2009. ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.:* 26579172. *E pasts:* valdis.kokars@rtu.lv
- Koķe Tatjana** (pedagoģija), dz. 09.05.1955., ievēlēta 23.11.2000. HSN. *Rīgas Stradiņa universitāte. Tel.:* 67409088. *E pasts:* Tatjana.Koke@rsu.lv
- Kozlovskā Tatjana** (bioloģija), dz. 12.08.1955., ievēlēta 20.11.2003. ĶBMZN. *Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs. Tel.:* 67808211. *E pasts:* tatjana@biomed.lu.lv
- Krauze Aivars** (ķīmija), dz. 16.03.1952., ievēlēts 07.12.2006. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts. Tel.:* 67014870, 29462189. *E pasts:* krauze@osi.lv ; aivars.krauze@inbox.lv
- Krēsliņš Andris** (enerģētika), dz. 25.03.1938., ievēlēts 24.11.1992. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.:* 29284950. *E pasts:* andris.kreslins@rtu.lv
- Krieviņš Dainis** (medicīna), dz. 28.06.1967., ievēlēts 24.11.2011. ĶBMZN. *P. Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca, Latvijas Universitāte. Tel.:* 67069604, 29450000. *E pasts:* dainis.krievins@stradini.lv ; dainisk@yahoo.com
- Krišjāne Zaiga** (ģeogrāfija), dz. 12.12.1963., ievēlēta 25.11.2010. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte. Tel.:* 29153746. *E pasts:* zaiga.krisjane@lu.lv
- Laime Sandis** (folkloristika), dz. 12.06.1982., ievēlēts 27.11.2014. HSN. *LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts. Tel.:* 26306230. *E pasts:* sandis.laime@gmail.com
- Laumane Benita** (valodniecība), dz. 03.06.1937., ievēlēta 10.11.1995. HSN. *LiepU Kurzemes Humanitārais institūts. Tel.:* 26077061, 63454183. *E pasts:* benita.laumane@liepu.lv
- Liepa Imants** (bioloģija), dz. 18.02.1937., ievēlēts 21.11.1997. ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte. Tel.:* 63026322, 63081630. *E pasts:* imants.liepa@llu.lv
- Liepiņš Edgars** (farmācija), dz. 02.01.1978., ievēlēts 27.11.2014. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts. Tel.:* 29342361. *E pasts:* ledgars@farm.osi.lv
- Loze Ilze Biruta** (arheoloģija), dz. 03.03.1936., ievēlēta 21.11.1997. HSN. *LU Latvijas vēstures institūts. Tel.:* 67034509, 26822972. *E pasts:* neoilze@lza.lv
- Lukševičs Ervīns** (ģeoloģija), dz. 19.11.1955., ievēlēts 20.11.2008. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte. Tel.:* 29608514. *E pasts:* ervins.luksevics@lu.lv
- Maksimovs Roberts** (mehānika), dz. 02.07.1938., ievēlēts 12.02.1987. FTZN. *LU Materiālu mehānikas institūts. E pasts:* maksimov@edi.lv
- Meikališa Ārija** (tiesību zinātnes), dz. 25.05.1952., ievēlēta 07.12.2006. HSN. *Latvijas Universitāte. Tel.:* 67034552, 20046013. *E pasts:* arija.meikalisa@lu.lv
- Melecis Viesturs** (bioloģija), dz. 10.11.1950., ievēlēts 25.11.2004. ĶBMZN. *LU Bioloģijas institūts. Tel.:* 29191557. *E pasts:* viesturs.melecis@lu.lv

Melluma Aija (ekoloģija), dz. 13.10.1935., ievēlēta 06.12.1990. ĶBMZN. Tel.: 67451514, 29134075. E pasts: aimella@inbox.lv

Miltiņš Alfrēds (medicīna), dz. 06.01.1939., ievēlēts 21.11.1997. ĶBMZN. Tel.: 29507004. E pasts: inara.ancupane@bkus.lv

Muižniece-Brasava Sandra (pārtikas zinātne), dz. 18.06.1977., ievēlēta 24.11.2016. LMZN. Latvijas Lauksaimniecības universitāte. Tel.: 63021075 E pasts: sandra.muizniece@llu.lv

Muktupāvels Valdis (folkloristika), dz. 09.11.1958., ievēlēts 24.11.2011. HSZN. Latvijas Universitāte. Tel.: 67033848, 29147903. E pasts: valdis.muktupavels@lu.lv

Nikodemus Oļģerts (ģeogrāfija), dz. 29.09.1954., ievēlēts 24.11.2005. ĶBMZN. Latvijas Universitāte. Tel.: 67033910, 29484996. E pasts: olgerts.nikodemus@lu.lv; nikodemu@lanet.lv

Nītiņa Daina (valodniecība), dz. 05.04.1942., ievēlēta 06.12.1990. HSZN. Tel.: 29410399. E pasts: daija@apollo.lv

Osis Uldis (ekonomika), dz. 10.04.1948., ievēlēts 25.11.2004. HSZN. SIA "Konsorts". Tel.: 67216793. E pasts: uldis.osis@gmail.com

Pabriks Artis (politoloģija), dz. 22.03.1966., ievēlēts 25.11. 2004. HSZN. Eiropas Parlaments. E pasts: artis.pabriks@europarl.europa.eu

Pētersons Aigars (medicīna), dz. 28.07.1959., ievēlēts 23.11.2017. ĶBMZN. Rīgas Stradiņa universitāte. Tel.: 29203598. E pasts: aigars.petersons@rsu.lv; rector@rsu.lv

Pilmane Māra (medicīna), dz. 22.05.1962., ievēlēta 21.11.1997. ĶBMZN. Rīgas Stradiņa universitāte. Tel.: 67326526. E pasts: pilmane@latnet.lv

Pilvere Irina (ekonomika), dz. 03.03.1956., ievēlēta 25.11.2010. LMZN. Latvijas Lauksaimniecības universitāte. Tel.: 63022584, 29217851. E pasts: irina.pilvere@llu.lv; rektors@llu.lv

Plotniece Aiva (ķīmija), dz.13.11.1967., ievēlēta 24.11.2016. ĶBMZN. Latvijas Organiskās sintēzes institūts. Tel.: 29124379. E pasts: aiva@osi.lv

Plotnieks Andris (tiesību zinātnes), dz. 19.06.1938., ievēlēts 06.12.1990. HSZN. Tel.: 29217143. E pasts: andrisplotnieks@inbox.lv

Pugovičs Osvalds (ķīmija), dz. 16.07.1963., ievēlēts 29.11.2012. ĶBMZN. Latvijas Organiskās sintēzes institūts. Tel.: 67551207. E pasts: osvalds@osi.lv

Radzobe Silvija (mākslas zinātnes), dz. 29.04.1950., ievēlēta 25.11.2004. HSZN. Latvijas Universitāte. Tel.: 29408617. E pasts: radzobe@latnet.lv; silvija.radzobe@gmail.com

Rapoports Aleksandrs (bioloģija), dz. 13.10.1946., ievēlēts 26.11.1993. ĶBMZN. LU Mikrobioloģijas un biotehnoloģijas institūts. Tel.: 29504215. E pasts: rapoport@mail.eunet.lv

Reinfelds Andrejs (matemātika), dz.02.06.1942., ievēlēts 26.11.1999. FTZN. LU Matemātikas un informātikas institūts. Tel.: 29144961. E pasts: reinf@latnet.lv; andrejs.reinfelds@lu.lv

- Rēvalde Gita** (fizika), dz. 09.10.1965., ievēlēta 24.11.2016. FTZN. Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 29353247. E pasts: gita.revalde@rtu.lv ; gitar@latnet.lv
- Rostoks Nils** (bioloģija), dz. 27.07.1969., ievēlēts 23.11.2017. ĶBMZN. LU Bioloģijas fakultāte. Tel.: 67033920. E pasts: nrostoks@latnet.lv, nils.rostoks@lu.lv
- Rudzītis Jānis** (mehānika), dz. 18.10.1938., ievēlēts 21.11.1997. FTZN. Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 67089701. E pasts: arai@latnet.lv
- Rukliša Maija** (bioloģija), dz. 01.05.1943., ievēlēta 20.11.2003. ĶBMZN. LU Mikrobioloģijas un biotehnoloģijas institūts. Tel.: 67423097. E pasts: coryne@inbox.lv
- Rumba-Rozenfelde Ingrīda** (medicīna), dz. 16.09.1959., ievēlēta 24.11.2005. ĶBMZN. Latvijas Universitāte. Tel.: 67034377. E pasts: ingrida.rumba@lu.lv
- Ruņģis Dainis Edgars** (mežzinātne), dz. 26.06.1972., ievēlēts 28.11.2013. LMZN. Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava". Tel.: 28344201. E pasts: dainis.rungis@silava.lv
- Sadīrbajevs Felikss** (matemātika), dz. 20.11.1951., ievēlēts 20.11.2008. FTZN. LU Matemātikas un informātikas institūts. Tel.: 67229213. E pasts: felix@latnet.lv
- Salenieks Narimants** (mehānika), dz. 13.02.1938., ievēlēts 25.11.1994. FTZN. Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 67536160, 29263587. E pasts: lsq@latnet.lv; narimants@gmail.com
- Sauhats Antans Sauļus** (enerģētika), dz. 14.03.1948., ievēlēts 20.11.2003. FTZN. Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 67089930. E pasts: sauhatas@eef.rtu.lv
- Segliņa Dalija** (lauksaimniecības zinātnes), dz. 01.08.1961., ievēlēta 29.11.2012. LMZN. Dārkopības institūts, LLU. Tel.: 63722294, 26482677. E pasts: dalija.seglina@llu.lv
- Skaģers Andrejs** (medicīna), dz. 03.08.1940., ievēlēts 26.11.1999. ĶBMZN. Rīgas Stradiņa universitāte. Tel.: 67455523, 27028427. E pasts: andrejs.skagers@rsu.lv
- Skrabule Ilze** (lauksaimniecības zinātnes), dz. 22.03.1959., ievēlēta 28.11.2013. LMZN. Agroresursu un ekonomikas institūts, LLU. Tel.: 64130162, 26365268. E pasts: ilze.skrabule@arei.lv
- Skujāns Juris** (inženierzinātnes), dz. 08.09.1952., ievēlēts 20.11.2008. LMZN. Latvijas Lauksaimniecības universitāte. Tel.: 63028791, 29266775. E pasts: juris.skujans@llu.lv
- Springe Gunta** (bioloģija), dz. 29.01.1955., ievēlēta 24.11.2011. ĶBMZN. Latvijas Universitāte, LU Bioloģijas institūts. Tel.: 29403305. E pasts: gunta.springe@lu.lv; gspringe@email.lubi.edu.lv
- Stafecka Anna** (valodniecība), dz. 15.12.1953., ievēlēta 20.11.2008. HSN. LU Latviešu valodas institūts. Tel.: 67226345, 28604876. E pasts: anna.stafecka@inbox.lv
- Stradiņš Pēteris** (medicīna), dz. 24.02.1971., ievēlēts 27.11.2014. ĶBMZN. Rīgas Stradiņa universitāte; P. Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca. Tel.: 67069421, 29457817. E pasts: peteris.stradins@stradini.lv
- Sukovskis Uldis** (informātika), dz. 08.07.1952., ievēlēts 20.11.2008. FTZN. Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 67089303. E pasts: uldis.sukovskis@rtu.lv

- Tabuns Aivars** (socioloģija), dz. 22.03.1953., ievēlēts 29.11.2001. HSN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 67140233. E pasts: aivars.tabuns@lu.lv*
- Tēraudkalns Valdis** (religiju pētniecība), dz. 25.06.1964., ievēlēts 26.11.2015. HSN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 67034433. E pasts: valdis.teraudkalns@lu.lv*
- Tisenkopfs Tālis** (socioloģija), dz. 28.07.1957., ievēlēts 27.11.1998. HSN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 67140233, 29417173. E pasts: talis.tisenkopfs@lu.lv*
- Urbahs Aleksandrs** (mehānika), dz. 14.07.1958., ievēlēts 23.11.2017. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 26464774. E pasts: Aleksandrs.Urbahs@rtu.lv*
- Valdmanis Jānis** (valodniecība), dz. 21.04.1948., ievēlēts 21.11.1997. HSN. *LR IZM Latviešu valodas aģentūra. Tel.: 67201680. E pasts: janis.valdmanis@valoda.lv*
- Vasks Andrejs** (arheoloģija), dz. 13.06.1947., ievēlēts 23.11.2000. HSN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 67033825, 29411980. E pasts: andrejs.vasks@lu.lv*
- Vedins Ivans** (filozofija), dz. 12.05.1946., ievēlēts 21.11.1997. HSN. *Tel.: 20010746.*
- Videnieks Pēteris** (informātika), dz. 05.01.1940., ievēlēts 12.02.1987. FTZN. *Tel.: 29203933. E pasts: peteris.videnieks@gmail.com*
- Vikmanis Uldis** (medicīna), dz. 13.11.1943., ievēlēts 26.11.1999. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 29233538, 67370665. E pasts: uldis.vikmanis@lu.lv*
- Vība Jānis** (mehānika), dz. 23.12.1937., ievēlēts 24.11.1992. FTZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Tel.: 67089332, 67089473. E pasts: janis.viba@rtu.lv*
- Viksna Juris** (informātika), dz. 10.03.1966., ievēlēts 23.11.2017. FTZN. *LU Matemātikas un informātikas institūts. Tel.: 67213716. E pasts: juris.viksna@lumii.lv*
- Viksna Ludmila** (medicīna), dz. 22.10.1946., ievēlēta 20.11.2003. ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte. Tel.: 67014777. E pasts: ludmila.viksna@rsu.lv*
- Zariņa Gunita** (etnoloģija), dz. 03.05.1958., ievēlēta 27.11.2014. HSN. *LU Latvijas vēstures institūts. Tel.: 67034509, 26482893. E pasts: zarina.gunita@gmail.com*
- Zālītis Pēteris** (mežzinātnes), dz. 13.06.1937., ievēlēts 26.11.1993. ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava". Tel.: 29136962.*
- Zelčs Vītalijš** (ģeoloģija), dz. 03.07.1952., ievēlēts 23.11.2000. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 29113300. E pasts: Vitalijs.Zelchs@lu.lv*
- Zeltiņš Andris** (bioloģija), dz. 09.02.1959., ievēlēts 24.11.2016. ĶBMZN. *Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs. Tel.: 26517172. E pasts: anze@biomed.lu.lv*
- Zemītis Aivars** (matemātika), dz. 25.05.1954., ievēlēts 23.11.2000. FTZN. *Fraunhofer Institute for Industrial Mathematics. Tel.: +49 631 31600-4452. E pasts: zemitis@itwm.fraunhofer.de*
- Zenkevičs Henriks** (bioloģija), dz. 04.07.1937., ievēlēts 24.11.1992. ĶBMZN. *LU Bioloģijas institūts. Tel.: 29236127. E pasts: henriks.zenkevics@gmail.com*

Ziemele Ineta (tiesību zinātnes), dz. 12.02.1970., ievēlēta 23.11.2017. HSN. *Rīgas Juridiskā augstskola. E pasts: ineta.ziemele@rgsl.edu.lv*

Zute Sanita (lauksaimniecības zinātne), dz. 30.12.1966., ievēlēta 23.11.2017. LMZN. *Agroresursu un ekonomikas institūts, Stendes pētniecības centrs, LLU. Tel.: 29265347. E pasts: sanita.zute@arei.lv*

Žagars Juris (astronomija), dz. 09.02.1949., ievēlēts 20.11.2003. FTZN. *Ventspils Augstskola. Tel.: 29441737. E pasts: yzh@latnet.lv; yzh@venta.lv*

Žileviča Aija (medicīna), dz. 14.05.1940., ievēlēta 25.11.1994. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 67366306, 29481607. E pasts: aija.zilevica@lu.lv; zilevica@gmail.com*

Žūriņš Aivars (mežzinātnes), dz. 04.07.1956., ievēlēts 24.11.2005. LMZN. *Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts. Tel.: 67550635. E pasts: aivarsz@edi.lv*

GODA DOKTORI

Actiņš Andris (ķīmija), dz. 04.05.1945., grāds piešķirts 27.10.2015. ĶBMZN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 29498924. E pasts: andris.actins@lu.lv; actins@latnet.lv*

Alberts Pēteris (medicīna), dz. 08.12.1953., grāds piešķirts 19.10.1999. ĶBMZN. *Latvija, Head R&D, SIA Rigvir. Tel.: 28330092. E pasts: peterisalberts@hotmail.com*

Anderss Eduards (Edward Anders) (ķīmija), dz. 21.06.1926., grāds piešķirts 18.04.2000. ĶBMZN. *USA. Tel.: (1-650) 3436910.*

Apala Zigrīda (vēsture), dz. 02.10.1936., grāds piešķirts 12.10.2006. HSN. *LU Latvijas vēstures institūts. Tel.: 29543770. E pasts: z.apala@inbox.lv*

Apinis Pēteris (medicīna), dz. 25.11.1958., grāds piešķirts 14.03.2017. ĶBMZN. *Latvijas Ārstu biedrība. Tel.: 29335984. E pasts: peteris@arstubiedriba.lv*

Apsītis Romāns (tiesību zinātnes), dz. 13.02.1939., grāds piešķirts 05.03.2002. HSN. *Latvija. Tel.: 20231036. E pasts: romans.apsitis@gmail.com*

Baumane Larisa (ķīmija), dz. 21.01.1946., grāds piešķirts 20.03.2012. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts. Tel.: 67014887. E pasts: lbaumane@osi.lv*

Bērsons Ilgonis (literatūrzinātne), dz. 11.06.1931., grāds piešķirts 11.03.2003. HSN. *Latvija. Tel.: 27841937.*

Bičevskis Jānis (informātika), dz. 21.07.1944., grāds piešķirts 22.09.2010. FTZN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 67034472, 29173629. E pasts: Janis.Bicevskis@lu.lv*

Bizdēna Ērika (ķīmija), dz. 14.06.1942., grāds piešķirts 17.01.2012. ĶBMZN. *Rīgas Tehniskā universitāte. Latvija. Tel.: 67089251, 26585435. E pasts: erika.bizdena@rtu.lv*

Bolis Jānis (tiesību zinātnes), dz. 02.02.1936., grāds piešķirts 09.02.2010. HSN. *USA. Tel.: 3980523. E pasts: bolisjohn2@gmail.com*

Cakuls Jānis (vēsture), dz. 04.07.1926., grāds piešķirts 02.10.2002. HSN. *Rīgas Metropolijas Romas katoļu kūrija. Latvija. Tel.: 67224314.*

Čilačava Rauls (literatūrzinātne), dz. 15.05.1948., grāds piešķirts 17.04.2008. HSN. *Ukraina. E pasts: r.chilachava@gmail.com*

Deksnis Eduards Bruno (fizika), dz. 15.10.1947., grāds piešķirts 21.10.1997. FTZN. *Latvija. Tel.: 29327027. E pasts: ebd.riga@apollo.lv*

Dišlere Inta (vēsture), dz. 28.07.1947., grāds piešķirts 10.03.2015. HSN. *Tukuma muzeja Durbes pils. Latvija. Tel.: 26287380, 63181754. E pasts: idislere@yahoo.com*

Dribins Leo (vēsture), dz. 3.11.1931., grāds piešķirts 03.11.2009. HSN. *LU Filozofijas un socioloģijas institūts. Latvija. Tel.: 29600580. E pasts: fsi@lza.lv ; leo.dribins@lu.lv*

Džavahišvili Nikolajs (Nikolai (Niko) Javakhishvili) (vēsture), dz. 12.09.1972., grāds piešķirts 10.06.2014. HSN. *Ivane Javakhishvili Tbilisi State University. Georgia.* Tel.: 995 322990682, 599 907355. *E pasts: nikolai.javakhishvili@tsu.ge*

Eniņš Guntis (ģeogrāfija), dz. 18.06.1933., grāds piešķirts 15.02.2000. ĶBMZN. *ASF "Dabas retumu krātuve". Latvija.* Tel.: 29424396. *E pasts: guntis.enins@inbox.lv*

Freiberģs Imants (informātika), dz. 12.03.1934., grāds piešķirts 27.06.1991. FTZN. *Latvija.* *E pasts: imantsfreiberģs@inbox.lv*

Freimanis Astrīds (ģeoloģija), dz. 21.11.1935., grāds piešķirts 06.02.1996. ĶBMZN. *Latvija.* Tel.: 67267344. *E pasts: astrids.freimanis@gmail.com*

Gavars Valdis (inženierzinātne), dz. 10.05.1934., grāds piešķirts 30.10.2012. FTZN. *Latvija.* Tel.: 29425013. *E pasts: v.gavars@inbox.lv*

Grīnuma Gundega (literatūrzinātne), dz. 27.11.1948., ievēlēta 16.02.2016. HSN. *LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts. Latvija.* Tel.: 29472347. *E pasts: gundega.grinuma@gmail.com*

Grīslis Egils (filozofija), dz. 19.02.1928., grāds piešķirts 03.11.2005. HSN. *Canada.* Tel.: (1-204) 4523844. *E pasts: egrislis@shaw.ca*

Idriss Kamils (Kamil Idris) (intelektuālā īpašuma aizsardzība), dz. 26.08.1954., grāds piešķirts 22.02.2005. FTZN. *Sudan.* *E pasts: kamil@uum.edu.my*

Ilziņa Ilze Irēna (informātika), dz. 02.01.1934., grāds piešķirts 15.10.2008. FTZN. *LU Matemātikas un informātikas institūts. Latvija.* Tel.: 29296884. *E pasts: ilze.ilzina@lumii.lv; ilze.ilzina@lu.lv*

Jankovskis Georgs (medicīna), dz. 19.04.1921., grāds piešķirts 16.02.2016. ĶBMZN. *Latvijas Osteoterapeitu asociācija.* Tel.: 67766578, 29762001. *E pasts: georgsjankovsky@inbox.lv; osteorefleksoterapija@gmail.com*

Jansons Jānis (fizika), dz. 29.08.1944., grāds piešķirts 22.10.2013. FTZN. *LU Cietvielu fizikas institūts. Latvija.* Tel.: 67187511. *E pasts: jansonsj@cfi.lu.lv*

Joffe Benjamiņš (Benjamin Joffe) (fizika), dz. 23.02.1931., grāds piešķirts 06.09.2000. FTZN. *USA.* Tel.: (1-408) 6216949. *E pasts: benjamin.joffe@sbcglobal.net*

Kangeris Kārlis (vēsture), dz. 4.06.1948., grāds piešķirts 10.11.2015. HSN. *Valsts Drošības komitejas Zinātniskās izpētes komisija. Latvija.* Tel.: 26366696. *E pasts: carolusk@inbox.lv*

Karnītis Edvīns (informātika), dz. 30.09.1940., grāds piešķirts 01.11.2007. FTZN. *Latvija.* *E pasts: Edvins.Karnitis@lza.lv*

Kastiļo-Alkarass Žoze Antonio (Jose Antonio Castilho-Alcaras) (fizika), 12.10.1937., grāds piešķirts 24.08.2007. FTZN. *Instituto de Fisica Teorica Universidade Estadual Paulista. Brazil.* Tel.: (55)(11)33937868. *E pasts: jaca@ift.unesp.br*

Katajs Edgars (valodniecība), dz. 03.02.1923., grāds piešķirts 21.05.2004. HSN. *Latvija.* Tel.: 67261961, 26554008.

- Kaugars Ģirts** (ķīmija), dz. 15.01.1938., grāds piešķirts 15.03.1994. ĶBMZN. *USA. Tel.: 1-414 210-3462. E pasts: glkaugars@gmail.com*
- Klētnieks Jānis** (inženierzinātnes), dz. 23.06.1929., grāds piešķirts 17.05.2005. FTZN. *Latvija. Tel.: 26565104. E pasts: janis.kletnieks@geostar.lv*
- Kļaviņa Sarma** (valodniecība), dz. 21.02.1941., grāds piešķirts 26.04.2009. HSZN. *Latvija. Tel.: 29927971. E pasts: sarmak@latnet.lv*
- Kobajasi Jukio (Yukio Kobayashi)** (farmācija), dz. 26.06.1931., grāds piešķirts 21.05.1992. ĶBMZN. *Japan. Tel.: (81-3)32944523.*
- Kocere Venta** (literatūrzinātne), dz. 05.06.1954., grāds piešķirts 20.03.2008. HSZN. *LU Akadēmiskā bibliotēka. Latvija. Tel.: 67033955, 29549145. E pasts: venta.kocere@lu.lv*
- Kūlens Žaks (Jacques Koolen)** (medicīna), dz. 02.02.1950., grāds piešķirts 18.04.2000. ĶBMZN. *Catharina Hospital, Netherlands. Tel.: (31-40) 2230430.*
- Lācis Aris** (medicīna), dz. 01.08.1936., grāds piešķirts 20.03.2012. ĶBMZN. *Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas Bērnu kardioloģijas un kardiokirurģijas klīnika. Latvija. Tel.: 26446113. E pasts: aris.lacis@apollo.lv*
- Lācis Romans** (medicīna), dz. 01.01.1946., grāds piešķirts 11.06.2002. LZA Lielā medaļa (2016). ĶBMZN. *P. Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca. Latvija. Tel.: 67069546. E pasts: valentina.soboleva@stradini.lv*
- Lācis Visvaldis** (vēsture), dz. 12.03.1924., grāds piešķirts 10.06.2014. HSZN. *Latvija. Tel.: 26549988, 64800359. E pasts: visvaldis.lacis@inbox.lv*
- Lagzdiņš Aivars** (inženierzinātnes), dz. 20.06.1937., grāds piešķirts 15.03.1994. FTZN. *LU Materiālu mehānikas institūts. Latvija. Tel.: 26349509.*
- Lazda Paulis** (vēsture), dz. 04.05.1938., grāds piešķirts 22.09.1998. HSZN. *University of Wisconsin-Eau Claire. USA. Tel.: 248 16126. E pasts: lazdapi@uwec.edu*
- Lejiņš Atis** (politoloģija), dz. 28.09.1942., grāds piešķirts 17.02.2004. HSZN. *LR Saeima. Latvija. Tel.: 29238256. E pasts: atislejins@gmail.com; Atis.Lejins@saeima.lv*
- Levits Egils** (tiesību zinātnes), dz. 30.06.1955., grāds piešķirts 05.03.2002. HSZN. *Eiropas Savienības tiesa (European Court of Justice). Latvija. E pasts: egils.levits@curia.eu.int*
- Ločmelis Ivars** (vēsture), dz. 08.11.1955., grāds piešķirts 16.02.2016. HSZN. *LU Latvijas vēstures institūts. Latvija. Tel.: 67034508. E pasts: ivarsl@lza.lv*
- Lokenbahs Valdis** (informātika), dz. 06.12.1951., grāds piešķirts 04.11.2003. FTZN. *Latvija. Tel.: 29205124. E pasts: vlokenbahs@gmail.com*
- Loža Einārs** (ķīmija), dz. 27.10.1953., grāds piešķirts 03.10.2017. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts. Tel.: 29481172. E pasts: einars@osi.lv*
- Maiste Juhans (Juhan Maiste)** (māksla), dz. 10.08.1952., grāds piešķirts 26.04.2009. HSZN. *University of Tartu, Estonia. Tel.: (372) 7376507. E pasts: maistejuhan@hotmail.com; junan.maiste@ut.jj*

- Mažeika Ilona** (ķīmija), dz.17.02.1935., grāds piešķirts 03.10.2017. ĶBMZN. *Latvijas Organiskās sintēzes institūts. Tel.: 67529382, 29388736. E pasts: ilona.mazeika@brv.lv*
- Mitloks Džeks (Jack Matlock)** (politoloģija), dz. 01.10.1929., grāds piešķirts 11.06.2002. HSZN. *Princeton University, USA. Tel.: (1-609)2521953. E pasts: jmatlock@princeton.edu; jim10@columbia.edu*
- Mihelberts Mikola (Mykolas Michelbertas)** (vēsture), dz. 09.03.1939., grāds piešķirts 21.05.2004. HSZN. *Lietuva. Tel.: (370) 2687284.*
- Mihna Jerži (Jerzy Michna)** (enerģētika), dz. 17.11.1929., grāds piešķirts 19.10.1999. FTZN. *Deutschland. Tel./fakss: (49-62)2433528. E pasts: lucia.von.tansela@t-online.de; mail@ikwz.de*
- Ozolanta Iveta** (medicīna), dz. 05.07.1948., grāds piešķirts 03.11.2009. ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte. Latvija. Tel.: 67409116, 29106328. E pasts: iveta.ozolanta@rsu.lv*
- Pildegovičs Pēteris** (valodniecība), dz. 15.07.1938., grāds piešķirts 26.09.2013. HSZN. *Latvijas Universitāte. Tel.: 67034366, 26601550. E pasts: peteris.pildegovics@hotmail.com*
- Pullats Raimo (Raimo Pullat)** (vēsture), dz. 03.04.1935., grāds piešķirts 22.02.2005. HSZN. *Estonia. Tel./fakss: (372) 6485774. E pasts: raimopullat@hotmail.com*
- Raipulis Jēkabs** (bioloģija), dz. 07.03.1939., grāds piešķirts 03.10.1997. ĶBMZN. *Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmija. Latvija. Tel.: 67808120. E pasts: jekabs.raipulis@gmail.com*
- Rivža Pēteris** (informātika), dz. 19.10.1947., grāds piešķirts 01.11.2007. FTZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte. Tel.: 29171449. E pasts: Peteris.Rivza@llu.lv*
- Rukšāns Jānis** (bioloģija), dz. 05.09.1946., grāds piešķirts 11.03.2003. ĶBMZN. *Latvija. Tel.: 29418440. E pasts: janis.bulb@hawk.lv*
- Ruperte Līga** (pedagoģija), dz. 16.10.1932., grāds piešķirts 05.11.1992. HSZN. *USA. Tel.: (1-616)4568023. E pasts: liga3x3@iserv.net*
- Saltups Andris** (medicīna), dz. 15.06.1935., grāds piešķirts 18.04.2000. ĶBMZN. *Cabrini Medical Centre. Australia. Tel.: (61-3) 95097840.*
- Simkhovičs Boriss (Boris Simkhovich)** (medicīna), dz. 26.07.1947., grāds piešķirts 30.10.2012. ĶBMZN. *University of Southern California. USA. Tel.: (818) 4006138. E pasts: borissimk@yahoo.com*
- Stradiņš Jānis** (zinātnes vēsture), dz. 10.12.1933., grāds piešķirts 09.01.1992. HSZN. *Latvija. Tel.: 67213663. E pasts: stradins@lza.lv*
- Strīkis Voldemārs** (lauksaimniecība), dz. 24.02.1936., grāds piešķirts 06.02.1996. ĶBMZN un LMZN. *Latvijas Lauksaimniecības universitāte. Tel.: 630 27239, 29286497. E pasts: voldemars.strikis@llu.lv*
- Štīfts Agnis** (medicīna), dz. 13.09.1923., grāds piešķirts 13.10.1998. ĶBMZN. *Latvija. Tel.: 67403636, 26308478.*

Tūters Kaspars (medicīna), dz. 31.10.1937., grāds piešķirts 24.10.1995. ĶBMZN. *University of Toronto. Canada.* Tel.: (1-416)9646777. E pasts: k.tuters@utoronto.ca

Vanaga Lilita (vēsture), dz. 29.07.1953., grāds piešķirts 02.06.2005. HSN. *LU Latvijas vēstures institūts. Latvija.* Tel.: 26809527. E pasts: livanaga@gmail.com

Vasiļjevs Andrejs (informātika), dz.17.08.1967., grāds piešķirts 11.04.2017. FTZN. *SLA Tilde. Latvija.* E pasts: Andrejs@Tilde.lv

Veiderma Mihkels (Mihkel Veiderma) (ķīmija), dz. 27.12.1929., grāds piešķirts 14.11.2006. ĶBMZN. *Estonian Academy of Sciences. Estonia.* Tel.: (372) 6202801. E pasts: Mihkel.Veiderma@akadeemia.ee

Vestermanis Mārgers (vēsture), dz. 18.09.1925., grāds piešķirts 12.06.2007. HSN. *Muzejs "Ebreji Latvijā". Latvija.* Tel.: 67283484. E pasts: m.vestermanis@gmail.com

Vēciņš Ēvalds (vēsture), dz. 04.01.1931., grāds piešķirts 10.03.2015. HSN. *Latvija.* Tel.:67574059.

Vēriņš Aldonis (bioloģija), dz. 06.01.1929., grāds piešķirts 06.11.2001. ĶBMZN. *Latvija.* Tel.: 67616483, 29233608. E pasts: aldonis.verins@inbox.lv

Vētra Jānis (medicīna), dz. 19.07.1959., grāds piešķirts 26.10.2004. ĶBMZN. *Rīgas Stradiņa universitāte. Latvija.* Tel.: 67326203, 29241380. E pasts: janis.vetra@rsu.lv

Vīksna Mārīte (Māra) (folkloristika), dz. 22.03.1949., grāds piešķirts 22.02.2005. HSN. *LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts. Latvija.* Tel.: 28634119. E pasts: mara.viksna@lulfmi.lv

Villerušs Valdis (mākslas zinātnes), dz. 06.05.1942., grāds piešķirts 05.03.2002. HSN. *Latvijas Mākslas akadēmija.* Tel.: 29507374. E pasts: valdisvill@inbox.lv

Vītiņš Māris (informātika), dz. 10.12.1948., grāds piešķirts 10.11.2015. FTZN. *Latvijas Universitāte.* Tel.: 67034471, 29287349. E pasts: maris.vitins@lu.lv

Volkova Līvija (literatūrzinātne), dz. 09.06.1931., grāds piešķirts 09.02.2010. HSN. *Latvija.* Tel.: 29139840.

Zanders Ojārs Jānis (literatūrzinātne), dz. 11.03.1931., grāds piešķirts 09.01.2001. HSN. *Latvija.* Tel.: 67317109.

Žigurs Āris (enerģētika), dz.8.09.1965., grāds piešķirts 11.04.2017. FTZN. *AS "Latvenergo".* E pasts: Aris.Zigurs@latvenergo.lv

PĀRMAIŅAS LZA LOCEKĻU SASTĀVĀ**2017. GADĀ JAUNIEVĒLĒTIE LZA LOCEKĻI****Īstenie locekļi**

Jānis ALNIS, Maija BURIMA, Ausma CIMDIŅA, Tālis GAITNIEKS,
Aigars JIRGENSONS, Tālis JUHNA, Mārcis LEJA, Sandra LEJNIECE,
Valdis PĪRĀGS, Aleksandrs ŠOSTAKS, Igors ŠUVAJEVS

Goda locekļi

Boriss TETEREVVS, Ināra TETEREVA

Ārzemju locekļi

Valdis BOJAREVIČS, Maija KUKĻA, Zenons LOVKIS

Korespondētājlocekļi

Aivars BĒRZIŅŠ, Inguna DAUKSTE-SILASPROGE, Egils GINTERS,
Ivars IJABS, Kristaps JAUDZEMS, Aigars PĒTERSONS, Nils ROSTOKS,
Aleksandrs URBAHS, Juris VĪKSNA, Ineta ZIEMELE, Sanita ZUTE

LZA LOCEKĻU SKAITS

	01.01.93	01.01.95	01.01.2000	15.03.2009	15.03.2015	15.03.2018
Īstenie locekļi	68	74	91 (67)	106 (52)	120 (51)	130 (65)
Goda locekļi	40	47	55	54	59	57
Ārzemju locekļi	57	65	88 (45)	92	94	91
Korespondētājlocekļi	46	55	84	116 (85)	128 (93)	125 (84)
K o p ā	211	241	318	368	401	403

Piezīme. Iekavās dots to LZA īsteno un korespondētājlocekļu skaits, kuru vecums nepārsniedz 70 gadu.

IN MEMORIAM

Indulis Ojārs Ranka

Tēlnieks.

Dzimis 15.04.1934. Miris 13.04.2017. LZA goda loceklis kopš 24.11.1992.

Jānis Kristapsons

Fiziķis, zinātniecības speciālists (scientometrists).

Dzimis 23.06.1939. Miris 26.04.2017. LZA korespondētājloceklis kopš 10.11.1995.

Uldis Sedmalis

Ķīmiķis.

Dzimis 22.05.1933. Miris 22.05.2017. LZA korespondētājloceklis kopš 06.12.1990.

LZA īstenais loceklis kopš 09.04.1992.

Harro fon Hiršheits

Grāmatizdevējs un kultūrvēsturnieks.

Dzimis 14.04.1925. Miris 30.05.2017. LZA goda doktors kopš 17.02.2004.

Arvīds Ziedonis

Filozofs.

Dzimis 08.03.1931. Miris 26.06.2017. LZA ārzemju loceklis kopš 10.11.1995.

Juris Zaķis

Fiziķis.

Dzimis 04.11.1936. Miris 18.07.2017. LZA korespondētājloceklis kopš 17.06.1982.

LZA īstenais loceklis kopš 06.12.1990.

Pēteris Guļāns

Ekonomists.

Dzimis 08.09.1920. Miris 11.08.2017. LZA goda loceklis kopš 20.11.2007.

Gunārs Birkerts

Arhitekts.

Dzimis 17.01.1925. Miris 15.08.2017. LZA ārzemju loceklis kopš 27.06.1991.

Kārlis Rocēns

Inženierzinātnieks mehānikā.

Dzimis 03.03.1939. Miris 14.09.2017. LZA korespondētājloceklis kopš 10.11.1995.

LZA īstenais loceklis kopš 21.11.1997.

Andris Strakovs

Ķīmiķis.

Dzimis 27.06.1934. Miris 17.09.2017. LZA korespondētājloceklis kopš 24.11.1992.

LZA īstenais loceklis kopš 10.11.1995.

Ivars Strautmanis

Arhitekts.

Dzimis 19.07.1932. Miris 21.09.2017. LZA goda doktors kopš 27.11.2001.

Andris Rubenis

Filozofs.

Dzimis 08.04.1951. Miris 3.10.1917. LZA korespondētājloceklis kopš 20.11.2003.

Vjačeslavs Ivanovs (*Vjacheslav Ivanov*)

Kultūrvēsturnieks.

Dzimis 21.08.1929. Miris 7.10.2017. LZA ārzemju loceklis kopš 26.11.1993.

Aina Blinkena

Valodniece.

Dzimusi 05.09.1929. Mirusi 22.11.2017. LZA korespondētājlocekle kopš 16.03.1978. LZA īstenā locekle kopš 09.01.1992.

Edvīns Vedējs

Ķīmiķis.

Dzimis 31.01.1941. Miris 2.12.2017. LZA ārzemju loceklis kopš 09.01.1992.

Jānis Guntis Bērziņš

Fiziķis.

Dzimis 19.01.1936. Miris 14.12.2017. LZA korespondētājloceklis kopš 26.11.1999.

LZA īstenais loceklis kopš 25.11.2004.

Leonīds Novickis

Datorzinātnieks.

Dzimis 11.12.1950. Miris 29.12.2017. LZA korespondētājloceklis kopš 07.12.2006.

Indulis Ķēniņš

Vēsturnieks.

Dzimis 13.11.1932. Miris 10.01.2018. LZA goda doktors kopš 12.06.2007.

Džīns Šarps (*Gene Sharp*)

Politologs.

Dzimis 21.01.1928. Miris 28.01.2018. LZA goda doktors kopš 02.06.2005.

Zigms Zinkevičs (*Zigmas Zinkevičius*)

Valodnieks.

Dzimis 04.01.1925. Miris 20.02.2018). LZA ārzemju loceklis kopš 10.11.1995.

DOKUMENTI

ZINĀTNIEKA ĒTIKAS KODEKSS

APSTIPRINĀTS

LZA Senāta sēdē 1997. gada 4. novembrī (lēmums Nr. 49. 2),
un LZP sēdē 1997. gada 11. novembrī (lēmums Nr. 11-4).

Pārstrādāts variants APSTIPRINĀTS

LZA Senāta sēdē 2017. gada 16. maijā (lēmums Nr. 5.4.2)
un LZP sēdē 2017. gada 20. aprīlī (lēmums Nr. 9-2-1).

PREAMBULA

Zinātnes pamatuzdevums ir pasaules parādību un procesu izzināšana un jaunu patiesību atklāšana. Zinātniskās izziņas procesam jābalstās uz pētniecības ētikas normām un diskusiju principiem, kas formulēti šajā dokumentā un atbilst starptautisko un nacionālo tiesību normām.

1. VISPĀRĒJIE PRINCIPI

1.1. Zinātnieka ētikas principi pamatojas uz vispārcilvēciskām un profesionālās darbības morāles normām.

1.2. Zinātniekam jādarbojas saskaņā ar zinātnieka ētikas principiem un saistošiem tiesību aktiem.

1.3. Zinātniekam ir jāapzinās, ka zinātne ir nozīmīga pasaules izzināšanas joma un kultūras sastāvdaļa.

1.4. Zinātniekam ir jāvēršas pret zinātnes sasniegumu nehumānu vai nekorektu izmantošanu, kas kaitē cilvēcei, jāinformē un jābrīdina sabiedrība un zinātnieku aprindas par šādas rīcības sekām, kā arī jāatsakās līdzdarboties šādos pasākumos.

1.5. Zinātniekam nepārtraukti jāpaplašina un jāpadziļina savas zināšanas un jāceļ profesionālā kvalifikācija.

1.6. Zinātniekam savā profesionālajā darbībā jāsaģlabā kritiska attieksme: fakti un pierādījumi jāvērtē augstāk par zinātnisko, sabiedrības vai politisko autoritāšu paustajiem uzskatiem.

1.7. Zinātniekam jāveicina zinātnes brīvība: brīvība izvēlēties risināmo problēmu un pētniecisko pieeju, domas un runas brīvība; jāvēršas pret zinātnisko publikāciju

cenzūru, pret ierobežojumiem brīvai piekļuvei informācijas avotiem un brīvai viedokļu apmaiņai ar citiem zinātniekiem. Tomēr zinātniekam ir jāpiekrīt zinātnes brīvības ierobežojumiem, ja to prasa valststiesību aktos paredzētās normas (piemēram, par valsts noslēpumiem, patenttiesībām), īpaši tās, kas aizsargā cilvēka cieņu un tiesības.

1.8. Zinātnieks nedrīkst iesaistīties zinātnisko problēmu risināšanā, ja nav nodrošināti zinātniskās pētniecības standarti.

1.9. Zinātnieks nedrīkst atbalstīt neatbilstošas kvalifikācijas personu iesaisti zinātniskajā darbībā, kā arī zinātnes izmantošanu populistiskiem vai demagoģiskiem mērķiem.

1.10. Zinātnieks savā zinātniskajā darbībā nedrīkst rīkoties pēc savtīgiem personīgiem, nacionāliem, rases vai politiskiem kritērijiem.

1.11. Zinātnieks nedrīkst nepamatoti celt vai graut citu zinātnieku profesionālo reputāciju.

1.12. Zinātnieka atalgojums nedrīkst noteikt viņa darba kvalitāti.

2. ZINĀTNIEKS KĀ RADOŠĀ PERSONĪBA

2.1. Zinātnieka darbības galvenajai motivācijai ir jābūt iekšējam aicinājumam izprast un izzināt dabas vai sabiedrības likumsakarības un vēlmei bagātināt savas zinātniskās nozares sasniegumus.

2.2. Zinātniekam ir jābūt atbildīgam pret savu darba devēju vai pētījuma finansētāju, vienlaikus nodrošinot pētījuma datu objektivitāti un neatkarību no darba devēja vai finansētāja iepriekš izteiktām vēlmēm par sagaidāmiem rezultātiem un no tiem izrietošajiem secinājumiem.

2.3. Zinātniekam ir morālas un juridiskas tiesības aizstāvēt savu atklājumu un izgudrojumu autortiesības.

2.4. Zinātniekam jāuzņemas tikai tādi zinātniskie uzdevumi, kuru veikšanai viņam ir pietiekama kvalifikācija.

2.5. Zinātniskos pētījumos jāievēro cilvēka cieņas neaizskaramība, lai nonenāktu konfliktā ar humānisma principiem un starptautiskām cilvēktiesību normām. Pētījumi, kuros pētāmais ir cilvēks, jāveic atbilstoši starptautiski atzītiem bioētikas principiem, respektējot pētāmās personas autonomiju un privātumu, kā arī nodrošinot personas veselības un datu aizsardzību. Pirms pētījuma uzsākšanas nozares pētījumu ētikas komitejai un/vai pētniekiem – atbilstoši normatīvo aktu prasībām – ir jāizvērtē, vai pētījuma rezultātā paredzamais ieguvums pētāmajām personām un sabiedrībai attaisno iespējamos riskus. Pirms informētas piekrišanas iegūšanas pētāmā persona ir jāinformē par pētījuma mērķi, norisi, metodēm, finansējuma avotu, paredzamajiem ieguvumiem, potenciālajiem riskiem un pētījuma dalībnieku tiesībām. Pētāmajai personai ir tiesības jebkurā brīdī pārtraukt savu līdzdalību pētījumā.

2.6. Pētījumos, kuros pētāmais ir cilvēks, prioritāri jāiesaista pilngadīgas personas, kas spēj sniegt informētu piekrišanu. Gadījumos, kad pētāmajai grupai nozīmīgu pētījuma mērķi iespējams sasniegt, tikai iesaistot nepilngadīgos vai pilngadīgas personas, kas nespēj sniegt informētu piekrišanu, ir jāsaņem personas likumiskā pārstāvja informēta piekrišana atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Nepilngadīgais vai persona, kas nespēj sniegt informētu piekrišanu, ir jāinformē par dalību pētījumā atbilstoši tās sapratnes spējām. Veidojot pētījuma dalībnieku izlasī, pētniekiem ir jāievēro taisnīguma princips, lai personas no noteiktām sociālām grupām netiktu iesaistītas pētījumā tikai tāpēc, ka šīm personām ir grūtības aizstāvēt savas tiesības.

2.7. Eksperimenti ar laboratorijas dzīvniekiem jāveic saskaņā ar labas zinātniskas prakses principiem, starptautiskajiem bioētikas principiem, pasargājot dzīvniekus no sāpēm un ciešanām. Gadījumos, kad nevar izvairīties no sāpīgām procedūrām, zinātniekam jāpamato šāda pētījuma nepieciešamība vai arī maksimāli jāmazina sāpju intensitāte.

2.8. Zinātniskais pētījums jāveic tā, lai pēc iespējas nekaitētu apkārtējai videi un cilvēkiem.

2.9. Zinātniekam jāievēro savai zinātņu nozarei specifiskās ētikas normas un normatīvo aktu prasības, jāseko šo ētikas normu attīstības tendencēm.

2.10. Zinātniekam jāpublisko savu pētījumu rezultāti, ciktāl to atļauj valsts tiesību aktos noteiktās datu aizsardzības un konfidencialitātes prasības un līguma nosacījumi, ņemot vērā starptautiskos un nacionālos tiesību aktus attiecībā uz datu aizsardzību un konfidencialitāti. Nedrīkst slēpt publiskojamus rezultātus, kuri kādam sagādā neērtības vai arī neatbilst darba hipotēzei.

2.11. Jebkura kolektīvi veikta zinātniskā darba rezultātu publicēšana jāsaņū ar projekta vai zinātniskās grupas vadītāju un visiem līdzautoriem.

2.12. Cita zinātnieka darba vai tā fragmentu kopēšana savos darbos bez atsaucē uz autoru vai avotu kvalificējama kā plāgiāts un autortiesību pārkāpums.

2.13. Savu iepriekšējo publicēto darbu atkārtota publicēšana bez atsaucēm uz tiem ir ētiski nepieņemama. Vienus un tos pašus zinātniskos datus var izmantot tikai tad, ja ir norādīts pirmpublicējums.

2.14. Par zinātnisko rezultātu un uz tiem bāzētu publikāciju autoriem uzskatāmi tie zinātnieki, kuri reāli un radoši piedalījušies attiecīgā zinātniskā darba izpildē. Personām, kas ir palīdzējušas rezultātu interpretācijā, noformēšanā vai kā citādi būtiski veicinājušas pētījumu un kuru ieguldījums neatbilst minētajiem autorības kritērijiem, ir jāizsaka pateicība. Pateicība jāizsaka arī pētījuma finansējuma devējiem.

3. ZINĀTNIEKS KĀ SKOLOTĀJS UN ZINĀTNISKĀS SKOLAS VEIDOTĀJS

3.1. Viens no radoša zinātnieka, it īpaši jauna zinātniska virziena iedibinātāja, darbības mērķiem ir zinātniskās skolas izveidošana. Zinātniskās skolas vadītāja personībai jākalpo par etalonu ētisko normu ievērošanā zinātnē.

3.2. Zinātnieks pulcē ap sevi skolēnus, māca viņus un iesaista pētījumos, rosinot jauno paaudzi aktīvai līdzdalībai pētnieciskajā darbā.

3.3. Zinātniekam, kas veic pedagoģisko darbību, jāmāca saviem audzēkņiem zinātnieka ētikas pamatprincipi.

3.4. Zinātniekam savā zinātnieku grupā jāievēro demokrātijas normas un koleģiāls darbības stils.

4. ZINĀTNIEKS KĀ RECENZENTS

4.1. Zinātnieks ir atbildīgs par publikāciju un promocijas darbu objektīvu recenzēšanu. Recenzija nedrīkst būt pavisā, nepamatoti labvēlīga vai nepamatoti nelabvēlīga.

4.2. Recenzijas sagatavošanā nav pieļaujama ieinteresētu personu iesaistīšana.

4.3. Veicot zinātnisko darbu recenzenta funkcijas, tas jādara konfidenciāli un anonīmi, ja to prasa pasūtītājs. Zinātnieks drīkst uzņemties tikai tādu darbu recenzēšanu un novērtēšanu, kas ir viņa kompetences robežās. Ja recenzējamā raksta saturs pārsniedz recenzenta kompetences robežas, viņam jāatsakās no recenzēšanas.

5. ZINĀTNIEKS KĀ EKSPERTS

5.1. Izvēlot zinātniskā projekta vai programmas ekspertu, priekšroka dodama aktīvam zinātniekam ar starptautiski atzītām publikācijām.

5.2. Zinātnieks uzņemas veikt zinātnisku projekta vai programmas novērtēšanu tikai tad, ja ekspertējamais zinātnes virziens atbilst zinātnieka specializācijai, zināšanām un pieredzei.

5.3. Ekspertīzes ziņojums zinātniekam jā sagatavo, ņemot vērā zinātnes atzinumus attiecīgajā pētījumu laukā un balstoties uz savu kompetenci šajā jautājumā.

5.4. Ja zinātniekam ir pamats domāt, ka viņa piedalīšanos ekspertīzē varētu publiski izprast kā interešu konfliktu vai vērtēt kā tendenciozu vai neobjektīvu, viņam jāatsakās no ekspertēšanas. Tādā gadījumā zinātnieks informē pasūtītāju.

5.5. Ekspertīzes laikā iegūtā informācija ir konfidenciāla. Šo informāciju eksperts nedrīkst izmantot, lai nepamatoti vērstos pret kādu institūciju vai personu, vai arī citādi izmantot savtīgās intereses.

5.6. Zinātniskās ekspertīzes apspriešanas laikā nav pieļaujama ekspertējama darba autora klātbūtne, taču apelācijas gadījumā diskusija var notikt, autoram klātesot.

5.7. Ekspertīzes gala novērtējumam ir jābūt pieejamam zinātniskā projekta pieteicējam. Ekspertam ir tiesības būt anonīmam.

5.8. Zinātnieks nedrīkst būt par ekspertu gadījumos, kad ekspertēšana var radīt interešu konfliktu: kad lieta saistīta ar viņa paša, viņa radnieku, viņam tuvu stāvošu personu, viņa pārstāvošās iestādes/institūcijas ieinteresētību ekspertīzes neobjektīvā iznākumā. Veicot ekspertīzi, nedrīkst izpausties eksperta personīgā attieksme pret ekspertējamā darba autoru psiholoģisku, ideoloģisku vai politisku motīvu dēļ.

6. ZINĀTNIEKS KĀ ZINĀTNISKĀS DISKUSIJAS DALĪBNIEKS

6.1. Zinātniskā diskusija un polemika ir viena no zinātniskās darbības formām.

6.2. Kritikā, diskusijās un polemikā zinātniekam (neatkarīgi no zinātniskā grāda un tituliem) jāievēro vienlīdzības princips, nepieļaujot personīgu attiecību kārtošanu un kritizējamās personas kariķēšanu.

7. ZINĀTNIEKS KĀ ZINĀTNES POPULARIZĒTĀJS

7.1. Zinātniekam jārespektē sabiedrības tiesības būt informētai par zinātnes sasniegumiem un jāvairo iespējas šīs tiesības īstenot, vēršoties pret sabiedrības maldināšanu, informācijas aizkavēšanu vai sagrozīšanu.

7.2. Savā pētnieciskajā darbībā zinātniekam jāveicina konstruktīvs dialogs ar sabiedrību par zinātnes jautājumiem, kas satrauc sabiedrību attiecībā uz pētniecisko procesu un tā izmantojamību.

7.3. Zinātniekam argumentēti jāvēršas pret pseidozinātniskiem apgalvojumiem, kas tiek piesegti ar zinātnisku frazeoloģiju.

7.4. Popularizējot savus zinātniskā darba rezultātus, zinātniekam jāatturas no pašslavināšanas.

8. ZINĀTNIEKS KĀ SABIEDRĪBAS LOCEKLIS

8.1. Zinātniekam jāizmanto savas zināšanas, intelekts un autoritāte sabiedrības labā.

8.2. Zinātniekam vēlams piedalīties zinātnisko biedrību un asociāciju aktivitātēs.

8.3. Zinātnieks nedrīkst atļaut izmantot savu zinātnisko autoritāti politiskajā reklāmā.

8.4. Zinātnieks, kurš ieņem kādu amatu valdībā vai pārvaldes institūcijā, nedrīkst atteikties no zinātnieka ētikas principiem, kas iekļauti šajā kodeksā.

9. ZINĀTNIEKA ĒTIKAS KODEKSA ĪSTENOŠANA

9.1. Izveido kopīgu LZA un LZP Zinātnieka ētikas komisiju, kura par saviem lēmumiem, atzinumiem un ieteikumiem informē LZA un LZP, lai sekmētu šo lēmumu, atzinumu un ieteikumu ievērošanu.

9.2. LZA un LZP nodrošina Zinātnieka ētikas kodeksa pieejamību un LZA un LZP Zinātnieka ētikas komisijas pieņemto lēmumu/ieteikumu īstenošanu.

1997. gada Zinātnieka ētikas kodeksa variantu sastādījuši:

Latvijas Zinātņu akadēmija:

Vija Kluša, Maija Kūle, Edgars Siliņš

Latvijas Zinātnes padome:

Jānis Priedkalns, Andrejs Siliņš, Jānis Stradiņš

Pārstrādāta varianta sagatavošanā 2017. gadā piedalījušies:

Latvijas Zinātņu akadēmija:

Tālavš Jundzis, Vija Kluša, Maija Kūle, Andrejs Siliņš

Latvijas Zinātnes padome:

*Ilona Gehtmane-Hofmane, Arnis Kokorevičs, Signe Mezinska,
Ivars Neiders*

NOLIKUMS PAR JAUNU LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS LOCEKĻU VĒLĒŠANĀM

(apstiprināts ar LZA Senāta 11. aprīļa lēmumu, pamatojoties uz
LZA pilnsapulces 2017. gada 6. aprīļa deleģējuma lēmumu)

1. Vispārīgie noteikumi

1.1. Par Latvijas Zinātņu akadēmijas locekļiem ievēlē izcilus Latvijas un ārzemju zinātniekus.

Jaunu LZA locekļu vēlēšanu principus un kārtību nosaka LZA Statūti un šis Nolikums. Interpretējot šī Nolikuma normas jāņem vērā, ka LZA Statūtiem ir augstāks juridisks spēks.

1.2. LZA sastāvā ietilpst:

1.2.1. Īstenie locekļi (no tiem vecumā līdz 70 gadiem ne vairāk kā 100).

1.2.2. Goda locekļi (kopskaitā ne vairāk kā 60).

1.2.3. Ārzemju locekļi (ne vairāk kā 100).

1.2.4. Korespondētājlocekļi (no tiem vecumā līdz 70 gadiem ne vairāk kā 100).

1.3. Par LZA īsteno locekli var ievēlēt zinātnieku, ja viņš nav sasniedzis 70 gadu vecumu, bet par LZA korespondētājlocekli var ievēlēt zinātnieku, kurš nav sasniedzis 60 gadu vecumu.

1.4. Par LZA īstenajiem locekļiem ievēlē izcilus Latvijas zinātniekus, kuru pētījumi Latvijā un pasaulē ir plaši atzīti.

1.5. Par LZA goda locekļiem (bez vecuma ierobežojuma) ievēlē izcilus Latvijas vai citu valstu zinātnes, kultūras, tautsaimniecības, izglītības un sabiedriskos darbiniekus, kuri dzīvo un strādā Latvijā vai kuriem ir ciešas saites ar Latviju un tās zinātni.

1.6. Par LZA ārzemju locekļiem (bez vecuma ierobežojuma) ievēlē izcilus zinātniekus, kuri dzīvo un strādā galvenokārt ārzemēs; tādējādi tiek veidoti un nostiprināti kontakti ar pasaules zinātni. Izvēloties ārzemju locekļu kandidātus, īpaša vērība tiek pievērsta ārzemēs dzīvojošajiem Latvijas izcelsmes zinātniekiem. LZA ārzemju loceklis, pārceļoties uz dzīvi Latvijā un uzsākot šeit zinātnisku darbību, ar pilnsapulces balsojumu var tikt ievēlēts par LZA īsteno locekli vai korespondētājlocekli pēc attiecīgās LZA zinātņu nodaļas un Senāta ieteikuma. Neievēlēšanas gadījumā zinātnieks saglabā ārzemju locekļa statusu.

1.7. Par LZA korespondētājlocekļiem ievēlē Latvijā kādā zinātnes nozarē autoritāti ieguvušus zinātniekus, kuri spēj kvalificēti pārstāvēt attiecīgo zinātnes nozari, ekspertēt zinātniskos darbus un savai specializācijai atbilstošos zinātniskos virzienus.

1.8. Vēlēšanas organizē un balsošanas ieteikumus akadēmijas locekļiem izstrādā LZA Senāts; tam nolūkam Senāts var izveidot jauno locekļu vēlēšanu ekspertu komisiju no LZA īstenajiem locekļiem, kura izvērtē kandidātu dokumentus, iepazīstas ar nodaļās izteikto vērtējumu un aizklāti balsojot izsaka savu vērtējumu.

1.9. Vakances jaunu LZA īsteno locekļu, ārzemju locekļu un korespondētājlocekļu vēlēšanām rodas, jau esošajiem LZA īstenajiem un ārzemju locekļiem sasniedzot 70 gadu vecumu. Vēlot jaunus īstēnos un ārzemju locekļus, notiek kopīgs kandidātu konkurss bez priekšrocībām kādai specialitātei (izņemot gadījumus, kad LZA pilnsapulce vai Senāts pieņem citu lēmumu, kā arī pārvēlot ārzemju locekļus atbilstoši šī Nolikuma 1.6. punktam). Vakanču skaitu izsludina LZA Senāts vēlēšanu gada aprīlī.

1.10. Vēlot jaunus korespondētājlocekļus, notiek konkurss izsludināto specialitāšu ietvaros. Senāts specialitātes nosaukumu nedrīkst formulēt tik šauri, ka konkursā uz 1 vietu varētu piedalīties tikai 1 zinātnieks. Vēlams, lai pretendentu skaits būtu lielāks par vakanču skaitu. Korespondētājlocekļu specialitātes un vakanču skaitu, norādot iespējamās kandidātus, iesaka akadēmijas nodaļas. Galīgo lēmumu par vakanču skaitu un specialitātēm, izvērtējot ieteikumus, ko devušas universitātes tipa augstskolas un Latvijas zinātnieku organizācijas, pieņem LZA Senāts.

1.11. LZA goda locekļus vēlē LZA pilnsapulce bez iepriekš izsludināta konkursa pēc LZA Senāta ierosinājuma Statūtu 3.1.2. punktā noteiktās kvotas ietvaros. LZA goda locekļu kandidātus var izvirzīt LZA īstēnie un goda locekļi.

1.12. LZA ģenerālsekretārs līdz katra gada aprīļa beigām ar preses starpniecību informē LZA locekļus, Latvijas zinātniskās iestādes, augstskolas, zinātniskās biedrības un citas zinātnieku organizācijas par LZA locekļu vakancēm. Informācija par plānotajām goda locekļu vēlēšanām netiek sniegta.

2. Jauno locekļu kandidātu izvirzīšanas kārtība

2.1. Latvijas augstskolām, zinātniskajām biedrībām, zinātniskajiem centriem, LZA īstenajiem locekļiem ir tiesības līdz vēlēšanu gada 15. jūnijam rakstiski LZA prezidijam pieteikt jaunu LZA īsteno locekļu, ārzemju locekļu un korespondētājlocekļu kandidātus, savu pieteikumu attiecīgi motivējot un pievienojot kandidāta *Curriculum vitae*. Ja kandidātus piesaka augstskola, biedrība vai centrs, tie, aizklāti balsojot, ar balsu vairākumu izvirzāmi zinātnisko padomju u.tml. koleģiālu orgānu sēdēs.

Pieteicējam pēc tam (līdz vēlēšanu gada 15.septembrim) papildus jāiesniedz vēl divu LZA īsteno locekļu rekomendācijas un citi Senāta norādītie dokumenti, šajos dokumentos ir jābūt redzams, ka piesakāmais kandidāts piekrīt savas kandidatūras izvirzīšanai (piemēram, uz kāda no dokumentiem ir viņa paraksts). Pieteicēja pienākums ir iepazīstināt piesakāmo kandidātu ar kārtību, kādā LZA vēlē jaunus locekļus.

2.2. Latvijas Zinātņu akadēmijas īstenajiem locekļiem ir tiesības līdz vēlēšanu gada 15. jūnijam rakstiski kādam no LZA prezidija locekļiem pieteikt kandidatūras jaunu LZA goda locekļu vēlēšanām, neinformējot par to pašu kandidātu.

3. Kandidātu reģistrācija

3.1. Izvirzītos kandidātus reģistrē LZA Senāta zinātniskais sekretārs.

LZA locekļu kandidāti var balotēties tikai vienā specialitātē. Gadījumā ja LZA locekļu kandidāti izvirzīti un reģistrēti divās specialitātēs un ja viņi nav rakstiski paziņojuši, kurā no specialitātēm vēlas balotēties, jautājumu par to, kurā specialitātē kandidāts balotējas, izlemj LZA Senāts. LZA Senāts ir tiesīgs īstenā locekļa kandidātu, kas nav LZA korespondētājloceklis, ieteikt ievēlēšanai vai nu par īsteno locekli, vai par korespondētājlocekli. Tāpat Senāts var zinātnieku, kas izvirzīts par korespondētājlocekļa kandidātu, ieteikt ievēlēt uzreiz par īsteno locekli. Ja, pamatojoties uz šādu ieteikumu, zinātnieks maina sava izvirzījuma iepriekšējo statusu, viņš to apstiprina rakstiski. Zinātnieks nevar vienlaikus balotēties gan par īsteno locekli, gan par korespondētājlocekli.

4. LZA nodaļu pienākumi

4.1. LZA nodaļu sēdēs noklausās atbilstošās jomas reģistrēto LZA jauno locekļu kandidātu zinātniskos pārskatus un apspriež tos. Ārzemju locekļu un goda locekļu kandidātus parasti nenoklausās, bet apspriež saņemto informāciju par viņiem. Par visiem kandidātiem notiek aizklāta balsošana, ar kuras rezultātiem iepazīstina LZA Senātu.

5. Senāta pienākumi

5.1. LZA Senāts pēc īsteno locekļu kandidātu ziņojumu noklausīšanās un apspriešanas un iepazīšanās ar nodaļu un ekspertu komisijas balsojuma rezultātiem, aizklāti balsojot, izveido ievēlēšanai pieteikto īsteno locekļu, ārzemju locekļu un korespondētājlocekļu kandidātu sarakstu, kurā atspoguļots balsojums zinātņu nodaļās, ekspertu komisijā un Senātā par visiem pieteiktajiem kandidātiem.

5.2. LZA Senāts pēc apspriešanas, aizklāti balsojot, izveido ievēlēšanai ieteicamo goda locekļu kandidātu sarakstu – tā, lai uz vienu vietu būtu ne vairāk par vienu kandidātu. Senāta sēdes dalībnieku pienākums ir neizpaust pārējo izskatīto kandidātu uzvārdus. Goda locekļu kandidatūru iepriekšēja izskatīšana notiek jaunievēlamo locekļu izvērtēšanas komisijā.

5.3. Par minēto 4.1. un 4.2. punktā Senāts ar preses starpniecību informē zinātnisko sabiedrību. Informācijas īsu izklāstu, kandidātu sarakstus kopā ar kandidātu saīsinātiem *Curriculum vitae* Senāta zinātniskais sekretārs ne vēlāk kā 15 dienas pirms vēlēšanām nosūta akadēmijas īstenajiem locekļiem.

6. Jauno LZA locekļu vēlēšanas pilnsapulcē

6.1. Jaunos LZA locekļus vēlē LZA īstenie locekļi rudens pilnsapulcē (parasti novembrī). Piedalīšanās akadēmijas pilnsapulcēs ir obligāta LZA īstenajiem locekļiem un korespondētājlocekļiem, kuri jaunāki par 70 gadiem, ja nav objektīvu iemeslu, kas kavē šo piedalīšanos.

6.2. Saskaņā ar LZA Statūtiem LZA pilnsapulce ir tiesīga uzsākt darbu un pieņemt lēmumus, ja klāt ir vairāk par pusi no īstenajiem locekļiem un korespondētājlocekļiem, kuri jaunāki par 70 gadiem, šajā skaitā ietverot arī iepriekš pa pastu nobalsojušos.

7. Vēlēšanu procedūra

7.1. Vēlēšanas (vēlēšanu kārta) var notikt, ja vēlēšanās piedalās vairāk nekā puse no īstenajiem locekļiem, kuri jaunāki par 70 gadiem, šajā skaitā ietverot arī iepriekš pa pastu nobalsojušos.

7.2. Aizklātajai balsošanai izdala (izsūta) biļetenus ar kandidātu uzvārdiem. Biļetenā iepretim kandidāta uzvārdam ir divi vārdi: “ievēlēt” un “noraidīt”; vienu no tiem balsotājs nosvīturo. Biļetens ar citām atzīmēm vai arī bez jebkādām atzīmēm tiek uzskatīts par nederīgu biļetenu. Ja uz vienu vietu pretendē vairāki kandidāti, balsotājs ir tiesīgs izdarīt izvēli “ievēlēt” vairāk kā par vienu.

Balsotājam ir tiesības sabojātu biļetenu nodot atpakaļ balsu skaitīšanas komisijai (vai 8.1. punktā minētajā gadījumā – prezidijam), lai saņemtu jaunu; tas tiek atzīmēts biļetenu izsniegšanas sarakstā.

8. Balsošana pa pastu

8.1. Tie LZA locekļi – balsotāji, kuri nevarēs piedalīties vēlēšanu pilnsapulces darbā (ārzemju komandējumi, slimība), savlaicīgi paziņo par to LZA Senāta zinātniskajam sekretāram un pēdējais nosūta tiem vēlēšanu biļetenus un īpašas aplokšnes. Uz minētās aplokšnes norādāms LZA locekļa uzvārds, kā arī vēlēšanu pilnsapulces datums, vēlēšanu nosaukums, atzīme, ka aploksnē jāsaturs tikai aizpildīts vēlēšanu biļetens. Balsotājs aizpilda biļetenu, ieliek to aploksnē, kuru aizlīmē un līmējuma vietās parakstās; biļetenu ievietojot aploksnē, ieteicams to salocīt tā, lai pie izņemšanas nebūtu redzami balsošanas rezultāti. Šīs aplokšnes ar biļeteni LZA Senāta zinātniskajam sekretāram ir jāsaņem atpakaļ ne vēlāk kā 1 stundu pirms vēlēšanu pilnsapulces sākuma. Sekretārs nodrošina aploksnēm īpašu uzskaiti un uzglabāšanu, lai tām nevarētu piekļūt nepiederošas personas. LZA Senāta zinātniskais sekretārs nodod slēgtās aplokšnes vēlēšanu pilnsapulces ievēlētai balsu skaitīšanas komisijai. Balsu skaitīšanas komisija šīs aplokšnes atver, izņem saturu un neiepapīstoties iemet to balsošanas urnā. Balsu skaitīšanas komisija savā protokolā atzīmē šādā veidā saņemto aplokšņu skaitu.

9. Balsu skaitīšanas komisija, tās tiesības un lēmumi

9.1. Pilnsapulce ievēlē balsu skaitīšanas komisiju vismaz piecu cilvēku sastāvā. Pilnsapulce pieņem lēmumu, vai balsu skaitīšanas komisiju ievēl atklātā vai aizklātā balsošanā.

9.2. Balsu skaitīšanas komisijas lēmums par jaunu locekļu ievēlēšanu pamatojas uz LZA Statūtiem un šo Nolikumu un tas ir galīgs pēc tam, kad to ir apstiprinājuši LZA prezidents un LZA ģenerālsēkretārs, apliecinot, ka vēlēšanas notikušas atbilstoši LZA Statūtiem.

9.3. Par ievēlētiem jauniem akadēmijas locekļiem atzīstami tie, kuri saņēmuši visvairāk balsu “ievēlēt”, pie kam vairāk par pusi no iespējamā balsu skaita. Ar iespējamo balsu skaitu saprot to balsotāju skaitu, kas šajā vēlēšanu kārtā saņēmuši balsošanas biļetenus.

9.4. Pilnsapulce pēc balsu skaitīšanas komisijas ierosinājuma var pieņemt lēmumu rīkot atkārtotu balsošanu par kādiem no kandidātiem, izpildot 6.1. punkta prasības.

10. Vēlēšanu rezultātu paziņošana

10.1. Par vēlēšanu rezultātiem akadēmijas prezidents informē visus jaunievēlētos LZA locekļus. Informācija par ievēlētajiem akadēmijas locekļiem tiek publicēta žurnālā “Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis” un laikrakstā “Zinātnes Vēstnesis”.

10.2. Zinātniekiem, kas ievēlēti saskaņā ar šo Nolikumu, kopš ievēlēšanas brīža (8.2. punkts) ir LZA locekļu tiesības. Ievēlētajam LZA loceklim svinīgā ceremonijā pasniedz īpašu LZA locekļa diplomu. Diplomu pasniedz LZA prezidents.

Atsevišķos gadījumos ceremonija var notikt citā vietā un diplomu var pasniegt LZA Prezidenta pilnvarota persona. LZA loceklis uz mūžu saglabā nosaukumu, kas iegūts sakarā ar ievēlēšanu LZA, izņemot gadījumus, kas paredzēti LZA Statūtos.

**NOLIKUMS
PAR LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS
GODA DOKTORA (Dr.h.c.) GRĀDA PIEŠĶIRŠANAS KĀRTĪBU**

(Apstiprināts ar 2017.gada 11. aprīļa Senāta sēdes lēmumu, pamatojoties uz LZA Pilnsapulces
2017. gada 6. aprīļa deleģējuma lēmumu)

1. Saskaņā ar LZA Statūtu 3.9. punktu, LZA goda doktora grādu (*Dr.h.c.*) piešķir ārvalstu un Latvijas zinātniekiem, kuru darbi attiecīgajā zinātnes nozarē ir starptautiski atzīti, kuru devums ietekmējis zinātnes un kultūras attīstību Latvijā un kuriem ir radoši zinātniski kontakti ar LZA. LZA goda doktora grādu piešķir LZA nodaļas un apstiprina LZA Senāts. LZA goda doktoriem ir “Zinātniskās darbības likumā” noteiktās tiesības, kā arī balsstiesības LZA nodaļās.

2. *Dr.h.c.* grādu var piešķirt ilggadējiem zinātnisko institūtu zinātniekiem un Latvijas augstskolu docētājiem, kuri veikuši ievērojamus pētījumus izvēlētajā nozarē, iedibinājuši jaunus pētījumu virzienus Latvijā, kuriem ir cienījams un sabiedrībā pazīstams zinātnieku reputācija (arī gadījumā, ja šie pētnieki objektīvu vai subjektīvu dēļ nav formāli aizstāvējuši doktora disertāciju (promocijas darbu) attiecīgajā nozarē). Šādiem *Dr.h.c.* grāda reflektantiem jābūt lielam pētnieciskā vai pedagoģiskā darba stāžam savā pētnieciskajā nozarē (vairāk par 25 gadiem).

LZA *Dr.h.c.* grādu var piešķirt Latvijas zinātniekiem, kuriem jau ir habilitētā doktora vai doktora grāds. LZA *Dr.h.c.* grādu nepiešķir LZA īstenajiem, goda un ārzemju locekļiem, korespondētājlocekļiem; izņēmums var būt gadījumā, ja *Dr.h.c.* tiek piešķirts par īpašiem nopelniem citā zinātņu nozarē, kas nesakrīt ar LZA locekļa specialitāti.

3. *Dr.h.c.* grāda piešķiršanu konkrētā zinātnes nozarē var ierosināt Latvijas pētniecisko iestāžu un augstskolu zinātniskās padomes vai Senāti, zinātniskās biedrības, Latvijas Zinātņu akadēmijas īstentie, goda un ārzemju locekļi. Piešķirot *Dr.h.c.* zinātnisko grādu, rūpīgi izskata un apspriež reflektanta *curriculum vitae*. Lēmumu pieņem LZA atbilstošās zinātņu nodaļas pilnsapulce, aizklāti balsojot (ar 2/3 klātesošo balsu vairākumu). Lēmumā jānorāda, kādā zinātnes nozarē *Dr.h.c.* grāds tiek piešķirts. Nodaļas lēmumu apstiprina LZA Senāta sēdē, atklāti balsojot. *Dr.h.c.* grāds ir piešķirts līdz ar Senāta pozitīvu balsojumu šajā jautājumā. Grāda piešķiršanu apliecina LZA goda doktora diploms, ko paraksta LZA prezidents un ģenerālsekretārs. Diploms tiek reģistrēts vienotajā LZA goda doktoru reģistrā ar attiecīgu kārtas numuru.

4. *Dr.h.c.* diplomu pasniedz LZA prezidents vai viņa pilnvarota persona Zinātņu akadēmijas vārdā kādā no akadēmijas sēdēm vai LZA Senāta sēdē. Atsevišķos gadījumos (*Dr.h.c.* grāda ieguvēja nespēja ierasties uz akadēmijas sēdi, dzīvošana ārzemēs, cienījams vecums u.tml.) to drīkst darīt arī citur.

Apstiprināts
LZA Senāta sēdes 2017. gada 13. jūnijā
protokols Nr.6,
kas saskaņots ar LZP 2017. gada 13. jūnijā
un ar LZS 2017. gada 21. maijā

**Latvijas Zinātņu akadēmijas, Latvijas Zinātnes padomes un
Latvijas Zinātnieku savienības
laikraksta “Zinātnes Vēstnesis”**

NOLIKUMS

1. Vispārīgie noteikumi

1.1. “Zinātnes Vēstnesis” (turpmāk – laikraksts; angliiski “Science Bulletin”) ir Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA), Latvijas Zinātnes padomes (LZP) un Latvijas Zinātnieku savienības (LZS) dibināts bezmaksas periodisks izdevums, kas darbojas saskaņā ar Latvijas Republikas likumu “Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem”, LZA Statūtiem un šo Nolikumu.

1.2. Laikrakstam nav juridiskas personas statusa un tas darbojas ar LZA struktūrvienības tiesībām.

1.3. Laikraksta mērķis ir šajā nolikumā noteiktajā kārtībā nodrošināt objektīvas un visaptverošas informācijas sniegšanu Latvijas zinātniekiem un sabiedrībai par izdevēj institūciju darbību; aktuāliem notikumiem zinātnē un zinātnes politikas jautājumiem Latvijā, kā arī par zinātnes aktualitātēm Eiropas Savienībā un pasaulē. Laikraksts nepublicē politiskas reklāmas un politiskus reklāmrakstus; rakstus, kuru objektivitāte ir apšaubāma.

1.4. Laikraksts tiek izdots latviešu valodā ne retāk kā reizi mēnesī. Laikraksta formātu, tirāžu un apjomu nosaka Redakcijas padome apstiprinātās budžeta tāmes ietvaros.

1.5. Laikraksta drukāto un LZA mājaslapā esošo elektronisko versiju finansē no LZA un LZP budžeta, piesaistītiem sponsoru (mecenātu) līdzekļiem vai citiem avotiem. LZA Valde pēc Redakcijas padomes ieteikuma var noteikt maksu par sludinājumu vai reklāmu publicēšanu. LZA nodrošina materiāli tehnisko bāzi laikraksta sagatavošanai un izdošanai.

1.6. Laikraksta numuru maketēšanu un drukāšanu veic fiziska vai juridiska persona uz LZA noslēgta līguma pamata.

1.7. Laikraksts tiek izplatīts Latvijas zinātniskajās institūcijās, augstākās izglītības iestādēs un bibliotēkās, kā arī institūcijās, kas atbildīgas par Latvijas zinātnes politiku.

1.8. Laikraksta izplatīšana tiek organizēta, izmantojot LZA nodaļu, struktūrvienību un brīvprātīgu piegādātāju pakalpojumus, kā arī LZP un LZS resursus.

1.9. Laikraksta numuru obligātie eksemplāri tiek nodoti Latvijas Nacionālajai bibliotēkai.

1.10. Laikraksta “Zinātnes Vēstnesis” redakcijas adrese: Akadēmijas laukums 1, Rīgā, LV 1050; zinatnes.vestnesis@lza.lv

2. Laikraksta uzdevumi

2.1. Informēt par LZA, LZP un LZS lēmumiem un notikumiem izdevēj institūcijās, publicēt to paziņojumus un citu informāciju; regulāri sniegt informāciju par LZA nodaļu darbību; nozīmīgākajām starptautiskajām konferencēm un zinātniskajām publikācijām;

2.2. Informēt par zinātnes politikas un zinātnes dzīves aktualitātēm Latvijā, Eiropas Savienībā un pasaulē, pievēršot uzmanību Latvijas aktivitātēm ar zinātnei saistītajās starptautiskajās organizācijās;

2.3. Publicēt rakstus par zinātnes politikas jautājumiem un zinātnisku diskusiju materiālus;

2.4. Informēt par izcilu zinātnieku sasniegumiem, apbalvojumiem, jubilejām un atzīšanu mūžībā;

2.5. Informēt par nozīmīgām izmaiņām zinātnisko darbību regulējošajos tiesību aktos;

2.6. Periodiski publicēt materiālus par Latvijas Jauno zinātnieku apvienības darbību un aktualitātēm.

2.7. Publicēt sludinājumus par gaidāmajām promocijas darbu aizstāvēšanām un paziņojumus par zinātniskā grāda piešķiršanu.

3. Laikraksta redakcija un galvenais redaktors

3.1. Izdevuma sagatavošanu un izdošanu nodrošina laikraksta redakcija. Redakcijas vadītājs ir galvenais redaktors, kurš var piesaistīt redakcijas darbiniekus sabiedriskā kārtā vai, ja tam paredzēts finansējums, ierosināt citu darbinieku pieņemšanu darbā redakcijā atbilstoši LZA amatu sarakstam.

3.2. Galvenais redaktors ir LZA darbinieks, kurš savus pienākumus veic un ir atbildīgs saskaņā ar amata aprakstu, šo Nolikumu un darba līgumu.

3.3. Galvenais redaktors tiek pieņemts darbā LZA noteiktajā kārtībā. Šī amata kandidātu LZA saskaņo ar LZP un LZS.

3.4. Galvenais redaktors ir atbildīgs, lai laikrakstā tiktu publicēti saturiski augstvērtīgi sagatavoti materiāli, patiesa un precīza informācija.

3.5. Galvenajam redaktoram ir tiesības:

3.5.1. patstāvīgi izlemt sava amata kompetencē esošos jautājumus, t.sk. par konkrētā numura saturu un vizuālo risinājumu;

3.5.2. pieprasīt un noteiktajā termiņā saņemt no izdevēj institūcijām un to darbiniekiem nepieciešamo informāciju kārtējā numura sagatavošanai;

3.5.3. atteikt vai atlikt materiāla publicēšanu, ja izdevuma numurs ir pilnībā nokomplektēts;

3.5.4. atteikt informācijas publicēšanu:

3.5.4.1. ja informācija neatbilst izdevuma saturiskajai ievirzei vai mērķim;

3.5.4.2. ja informācijas saturā ir izdevuma dibinātāju, to struktūrvienību, amatpersonu vai darbinieku, vai citas personas aizskarošas ziņas.

3.6 Informāciju galvenajam redaktoram izdevēj institūciju darbinieki un citi autori iesniedz elektroniskā veidā, sūtot uz e-pasta adresi zinatnes.vestnesis@lza.lv.

3.7. Informācijas iesniedzēji ir atbildīgi par informācijas saturu.

4. Redakcijas padome

4.1. Laikraksta darbu vada Redakcijas padome, kuras priekšsēdētāju ieceļ LZA Senāts pēc LZA Prezidija ieteikuma no LZA īsteno locekļu vidus uz trim gadiem, bet tās locekļi ir LZA Prezidents, LZA ģenerālsekretārs, LZA nodaļu vadītāji, sabiedrisko attiecību speciālists (preses sekretārs) un Senāta priekšsēdētājs, kā arī LZP un LZS deleģēti pārstāvji (no LZP – divi pārstāvji, no LZS – viens).

4.2. Redakcijas padomes sēdes sasauc Redakcijas padomes priekšsēdētājs pēc savas vai Redakcijas padomes locekļu iniciatīvas, risinot aktuālus jautājumus un uzklusot laikraksta galvenā redaktora pārskatus.

5. Noslēguma noteikumi

5.1. Nolikums vai izmaiņas tajā stājas spēkā pēc tā saskaņošanas ar LZP un LZS un apstiprināšanas LZA Senāta sēdē.

5.2. Laikraksta redakciju var slēgt un darbību beigt LZA Senāts atbilstoši LZA Prezidija un LZA Valdes lēmumam, kas saskaņots ar LZP un LZS.

*Apstiprināts LZA Senāta sēdes
2017. gada 13. jūnija protokols Nr. 6*

Latvijas Zinātņu akadēmijas zinātniskā žurnāla “Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis”

NOLIKUMS

1. Vispārīgie noteikumi

1.1. Latvijas Zinātņu akadēmijas zinātniskais žurnāls “Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis” (turpmāk – LZA Vēstis), kas dibināts 1946. gadā, ir anonīmi recenzēts Latvijas Zinātņu akadēmijas sērijveida zinātnisks izdevums, kas regulāri publicē Latvijas Zinātņu akadēmijas locekļu un citu zinātnieku oriģinālus zinātniskus rakstus par aktuālām un nozīmīgām zinātnes tēmām, oriģināliem teorētisko un lietišķo pētījumu rezultātiem un atklājumiem, kā arī problēmrakstus, zinātniskas diskusijas un korespondenci; informē par zinātnes dzīves aktualitātēm Latvijā un notikumiem Latvijas Zinātņu akadēmijā.

1.2. LZA Vēstu izdošanu pārrauga LZA Senāts un LZA Valde (finanšu un materiāli tehniskos jautājumus).

1.3. Žurnāla nosaukums angļu valodā: “Proceedings of the Latvian Academy of Sciences”.

1.4. LZA Vēstis kopš 1992. gada iznāk divās daļās ar atsevišķiem ISSN numuriem:

“Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis. A daļa: Humanitārās un sociālās zinātnes” (Proceedings of the Latvian Academy of Sciences. Section A: Humanities and Social Sciences) ISSN 1407-0081;

“Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis. B daļa: Dabaszinātne, eksaktās, tehniskās un lietišķās zinātnes” (Proceedings of the Latvian Academy of Sciences. Section B: Natural, Exact, and Applied Sciences) ISSN 1407-009X.

1.5. LZA Vēstu abu daļu mērķis ir kļūt par Latvijā un ārvalstīs atzītiem zinātniskiem izdevumiem, kurus indeksē svarīgākās zinātnisko publikāciju datubāzes, un kas publicē rakstus, kurus pieprasa un citē gan Latvijas, gan ārzemju speciālisti.

1.6. LZA Vēstu izdošanas periodiskums – A daļai ne retāk kā četras reizes gadā, B daļai ne retāk kā 6 reizes gadā. Katra no LZA Vēstu daļām iznāk nesaistīti vienai ar otru. Par periodiskuma maiņu lemj LZA Vēstu Redakcijas padome.

1.7. Žurnāla LZA Vēstis A daļā rakstus pieņem un publicē latviešu, angļu vai vācu valodā, B daļā rakstus pieņem un publicē angļu valodā.

1.8. LZA Vēstu izdošanu finansē no Latvijas Zinātņu akadēmijas budžeta, piesaistītiem sponsori (mecenāti) līdzekļiem vai citiem avotiem.

1.9. LZA Valde pēc LZA Vēstu Redakcijas padomes ieteikuma var noteikt maksu par publikācijām, kas pilnībā vai daļēji sedz publicēšanas izdevumus. Par atsevišķu LZA Vēstu vienotas tematikas numuru izdošanu maksā to pasūtītāji.

1.10. Mantiskās autortiesības uz LZA Vēstīm un atsevišķiem rakstiem pieder Latvijas Zinātņu akadēmijai, ja vien LZA noslēgtie līgumi neparedz citu kārtību. Autora personiskās tiesības ir neaizskaramas atbilstoši Latvijas Republikas Autortiesību likumam un Latvijas Zinātņu akadēmija tās aizsargā.

1.11. LZA Vēstu redakcijas adrese: Akadēmijas laukums 1, Rīga, LV 1050.

2. LZA Vēstu Redakcijas padome

2.1. LZA Vēstu izdošanu vada LZA Vēstu Redakcijas padome (Editorial Council), kuras priekšsēdētāju ieceļ LZA Senāts pēc LZA Prezidija ieteikuma no LZA īsteno locekļu vidus uz trim gadiem, bet tās locekļi ir LZA prezidents, LZA Vēstu redakcijas vadītājs (Head of the Editorial Office). LZA Vēstu A daļas galvenais redaktors un B daļas galvenais redaktors (Editor-in-Chief).

2.2. Redakcijas padome savas sēdes notur periodiski, uzklusot LZA Vēstu redakcijas vadītāja, A daļas un B daļas galveno redaktoru pārskatus.

3. LZA Vēstu redakcija

3.1. LZA Vēstu redakcija (Editorial Office) ir Latvijas Zinātņu akadēmijas struktūrvienība bez juridiskas personas tiesībām, tās statusu un darbību nosaka LZA Statūti, šis Nolikums un citi Latvijas Zinātņu akadēmijas iekšējie normatīvie akti. LZA Vēstu redakcija savā darbībā ievēro Latvijas Republikas un starptautisko tiesību aktus.

3.2. LZA Vēstu redakcijas sastāvu veido štata un ārpus štata darbinieki. Redakciju vada LZA Vēstu redakcijas vadītājs. Tās sastāvā ir LZA Vēstu A daļas galvenais redaktors, B daļas galvenais redaktors, atbildīgais redaktors un literārais redaktors, kā arī citi darbinieki atbilstoši LZA amatu sarakstam.

4. LZA Vēstu redakcijas vadītājs

4.1 LZA Vēstu redakcijas vadītājs ir LZA darbinieks, kurš ir pilnībā atbildīgs par LZA Vēstu redakcijas darbību un A daļas un B daļas izdošanu atbilstošā augstā tehniskā kvalitātē un noteiktajos termiņos, par LZA Vēstu piešķirto finanšu un materiālo līdzekļu taupīgu un efektīvu izmantošanu paredzētajiem mērķiem un uzdevumiem, stingri ievērojot spēkā esošos likumus, Ministru Kabineta noteikumus un Latvijas Zinātņu akadēmijas iekšējos un citus normatīvos aktus.

4.2. Vada un organizē žurnāla personāla darbu, ierosina darbinieku pieņemšanu, darbinieku saukšanu pie atbildības par pārkāpumiem un darbinieka atbrīvošanu vai atlaišanu. Iesaka LZA Prezidentam izmaiņas amatu sarakstā, saskaņojot tās ar LZA Vēstu Redakcijas padomi.

4.3. Izstrādā LZA Vēstu redakcijas darbības iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, ievieš to redakcijas darbā un kontrolē tās īstenošanu.

4.4. Kopā ar A daļas un B daļas galvenajiem redaktoriem un LZA Vēstu Redakcijas padomi nodrošina nepieciešamo prasību izpildi, lai LZA Vēstis sasniegtu šajā Nolikumā noteikto mērķi par A daļas un B daļas iekļaušanu starptautiskajās datu bāzēs.

4.5. Saņem licenci no autoriem par to zinātnisko rakstu publicēšanu, kurus rekomendējis LZA Vēstu A daļas vai B daļas galvenais redaktors.

4.6. Nodrošina LZA Vēstu sagatavošanu drukai un drukāšanas procesu un organizē un atbild par izdevuma racionālu izplatīšanu un elektroniskās versijas publiskošanu, t.sk. LZA mājaslapā.

4.7. Izstrādā manuskriptu pieņemšanas un citus noteikumus sadarbībā ar A daļas un B daļas galvenajiem redaktoriem un lemj par to pilnveidošanu, kad tas nepieciešams.

4.8. Saskaņo A daļas un B daļas LZA Vēstu salikumu ar attiecīgo daļu galvenajiem redaktoriem.

4.9. Atbild par to, lai publicētās LZA Vēstis nekavējoties saņemtu katrs LZA Prezidija un LZA Vēstu Redakcijas padomes loceklis, bet informāciju par LZA Vēstu A un B daļas iznākšanu saņemtu attiecīgās daļas redakcijas kolēģijas locekļi.

4.10. LZA Vēstu redakcijas vadītāju pieņem darbā LZA Prezidents, pamatojoties uz LZA Vēstu Redakcijas padomes ieteikumu; administratīvajos un darba pienākumu un tiesību jautājumos pakļaujas LZA Prezidentam, bet LZA Vēstu stratēģijas, rakstu un citu publicējamo materiālu satura un kvalitātes jautājumos ņem vērā Redakcijas padomes un galveno redaktoru ieteikumus.

5. LZA Vēstu A un B daļas galvenie redaktori

5.1. A daļas un B daļas galvenos redaktorus no LZA locekļu vidus apstiprina amatā LZA Senāts pēc LZA Prezidija ieteikuma uz pieciem gadiem. Galvenie redaktori nav amatpersonas, bet savus pienākumus pilda sabiedriskā kārtā vai saņem par to atlīdzību, ja tam ir nepieciešamais finansējums.

5.2. Galvenie redaktori:

5.2.1. Rūpējas un atbild par žurnāla redakcijas portfēla saturu, un kopā ar Redakcijas padomi nosaka izdevuma stratēģisko attīstību.

5.2.2. Organizē iesniegto manuskriptu recenzēšanas procesu.

5.2.3. Kopā ar atbildīgo redaktoru veic nepieciešamo saziņu ar autoriem, ekspertiem, Redakcijas kolēģijām un Redakcijas padomi.

5.2.4. Sekmē žurnāla darbību un atpazīstamību.

5.2.5. Vada redakcijas kolēģijas darbu.

6. A un B daļas redakcijas kolēģijas

6.1. Redakcijas kolēģijas (Editorial Board) locekļus no LZA locekļu un starptautiski atpazīstamu ārzemju zinātnieku vidus pēc galvenā redaktora ieteikuma apstiprina LZA Vēstu Redakcijas padome.

6.2. Redakcijas kolēģijas locekļu pienākums ir:

- 1) Veicināt kvalitatīvu manuskriptu, tajā skaitā ārvalstu autoru, iesniegšanu.
- 2) Sadarbībā ar galveno attiecīgās daļas redaktoru veicināt iesniegto manuskriptu kvalificētu recenzēšanu.
- 3) Sekmēt LZA Vēstu starptautisku atpazīstamību.

7. Atbildīgais un literārais redaktors

7.1. Manuskriptu tehnisko sagatavošanu publicēšanai veic atbildīgais redaktors (Managing Editor). Atbildīgais redaktors ir LZA darbinieks, kuru pieņem darbā LZA Prezidents, pamatojoties uz LZA Vēstu Redakcijas padomes ieteikumu.

7.2. Redakcijā pēc nepieciešamības var ietilpt štata vai ārštata literārais redaktors (Language Editor) un korektors.

8. Zinātnisko rakstu manuskripta iesniegšana

8.1. Zinātnisko rakstu manuskriptu, kas sagatavots atbilstoši 8.3. punktā noteiktajām prasībām, autors elektroniski nosūta LZA Vēstu A daļas vai B daļas galvenajam redaktoram. Ja neviens no raksta autoriem nav LZA loceklis, tam jāpievieno LZA locekļa ieteikums.

8.2. Iesniegto manuskriptu atbildīgais redaktors reģistrē LZA Vēstu Zinātnisko rakstu manuskriptu uzskaites žurnālā un par tā saņemšanu elektroniski paziņo autoram.

8.3. Manuskripta satura vadlīnijas, strukturējumu un noformējumu, t.sk. atsaucēm, nosaka LZA Vēstu Norādījumi autoriem, kurus izstrādā A un B daļas redakcijas kolēģijas un to jaunākajai versijai jābūt publicētai LZA mājaslapā un ne retāk kā reizi gadā arī LZA Vēstu numuros.

9. Zinātnisko rakstu manuskripta sagatavošana publicēšanai

9.1. Galvenais redaktors katram manuskriptam ne vēlāk kā mēneša laikā izraugās ne mazāk kā divus recenzentus (ekspertus) attiecīgajā zinātnes nozarē. Recenzenti savu pienākumu veic anonīmi, vadoties no Zinātnieka ētikas kodeksa, ko apstiprinājis LZA Senāts un Latvijas Zinātnes padome, no LZA Vēstu ētikas nolikuma un no nozares ētikas kodeksiem un starptautiskajām ētikas normām.

9.2. Izraudzītajiem recenzentiem atbildīgais redaktors elektroniski nosūta raksta manuskriptu, pievienojot tam LZA Vēstu izstrādātas norādes recenzentiem. Recenzents apliecina rakstiski, ka nav interešu konfliktā ar autoru.

9.3. Saņemtās recenzijas atbildīgais redaktors reģistrē žurnālā, iepazīstina ar tām attiecīgās daļas galveno redaktoru un anonīmas recenziju kopijas nosūta autoram.

9.4. Autors, iepazīties ar recenzijām, izdara nepieciešamos labojumus un papildinājumus manuskriptā. Ja autors nepiekrīt kādām recenzenta izteiktām iebildēm, viņš iesniedz argumentētu skaidrojumu.

9.5. Nepieciešamības gadījumā attiecīgās daļas galvenais redaktors var nozīmēt papildus recenzentu.

9.6. Lēmumu par darba publicēšanu vai par tā nodošanu autoram papildināšanai, vai arī par publicēšanas atteikumu pieņem attiecīgās daļas galvenais redaktors.

9.7. Ja manuskripts tiek pieņemts publicēšanai, LZA Vēstu redakcijas vadītājs saņem licenci no autora darba publicēšanai.

9.8. Galvenā redaktora apstiprināts manuskripts tiek publicēts atbilstoši LZA Vēstu numuru veidošanas plānam. Publicētos rakstus atbilstoši Latvijas noslēgtajiem līgumiem iekļauj starptautiskajās datubāzēs.

9.9. LZA Vēstu izziņu par darba iesniegšanu publicēšanai autoram pēc viņa pieprasījuma izsniedz pēc attiecīgās daļas galvenā redaktora pozitīva lēmuma par raksta publicēšanu un pēc autora licences saņemšanas.

**MEMORANDUM OF UNDERSTANDING ON COOPERATION BETWEEN
SIA L'ORÉAL BALTIC, LATVIAN ACADEMY OF SCIENCES AND LATVIAN NATIONAL
COMMISSION FOR UNESCO**

SIA L'ORÉAL BALTIC, reg. No 000319281, represented by its Chairman of the Board Wioletta Rosolowska, Latvian Academy of Sciences (hereinafter the LAS), reg. No 90000022543, represented by its President Ojārs Spārtis and the Latvian National Commission for UNESCO (hereinafter UNESCO LNC), reg. No 90000089305, represented by its Vice-President, Minister for Education and Science of the Republic of Latvia Kārlis Šadurskis hereby agree on the following:

1. In 2018, to launch the Annual Fellowship Programme named *L'ORÉAL Baltic Fellowship For Women in Science in Latvia with the support of the Latvian National Commission for UNESCO and the Latvian Academy of Sciences*, thus enabling women to pursue a career in the field of scientific research and/or the development of technologies in Latvia.
2. To award this fellowship in Latvia, implementing the cooperation between *L'ORÉAL Group* and UNESCO, within the framework of *For Women in Science* International Programme.
3. To award three fellowships in 2018, each in the value of EUR 6,000 (six thousand euros), to Latvian women scientists in the fields of life and environmental sciences, physical sciences and engineering. These fellowships shall be awarded to one post-doctoral scientist under 40 years of age and two – to the doctoral candidates under 33 years of age.
4. **Obligations of SIA L'OREAL BALTIC within the implementation of the Fellowship Programme**
 - 4.1 to take part in the implementation of the Fellowship Programme in the Baltic countries in compliance with the conditions of the *L'ORÉAL-UNESCO For Women in Science* International Programme;
 - 4.2 to organise the necessary meetings jointly with the organisations involved in the Fellowship Programme (LAS and UNESCO LNC), to ensure successful implementation of the Fellowship Programme;
 - 4.3 to prepare the communication materials necessary for the Fellowship Programme – fellowship diplomas, calls for applications, forms and other materials;
 - 4.4 to ensure full funding necessary for the fellowships — three fellowships, each in the value of EUR 6,000;
 - 4.5 jointly with LAS and UNESCO LNC, to ensure the establishment of the Fellowship Jury;
 - 4.6 to delegate a representative of SIA L'ORÉAL BALTIC to the Fellowship Jury;
 - 4.7 to promote the Fellowship Programme within the circle of communication of SIA L'OREAL BALTIC, *inter alia*, through different media channels;
 - 4.8 to take part in the events related to the Fellowship Programme.
5. **Obligations of the LAS within the implementation of the Fellowship Programme:**

- 5.1 to take part in the implementation of the Fellowship Programme in the Baltic countries in compliance with the conditions of the *L'ORÉAL-UNESCO For Women in Science International Programme*;
- 5.2 to promote the participation of Latvian women scientists in the Fellowship Programme;
- 5.3 to organise the necessary meetings jointly with the organisations involved in the Fellowship Programme (*SIA L'OREAL BALTIC* and UNESCO LNC), to ensure successful implementation of the Fellowship Programme;
- 5.4 jointly with *SIA L'OREAL BALTIC* and UNESCO LNC to ensure the establishment of the Fellowship Jury;
- 5.5 to organise the assessment of the applications of the fellowship candidates, on the basis of the competence and experience of the LAS in this field and involving additional reviewers whenever necessary;
- 5.6 to promote the Fellowship Programme within the circle of communication of the LAS, *inter alia*, mass media and other relevant communication channels;
- 5.7 to take part in the events related to the Fellowship Programme.
6. **Obligations of the UNESCO LNC within the implementation of the Fellowship Programme:**
 - 6.1 to take part in the implementation of the Fellowship Programme in Baltic countries in compliance with the conditions of the *L'ORÉAL-UNESCO For Women in Science International Programme*;
 - 6.2 to coordinate the implementation process of the Fellowship Programme in Latvia and to settle the formalities pertaining to the Fellowship Programme with the public authorities of Latvia;
 - 6.3 to organise the necessary meetings jointly with the organisations involved in the Fellowship Programme (*SIA L'OREAL BALTIC* and LAS), to ensure successful implementation of the Fellowship Programme;
 - 6.4 jointly with *SIA L'OREAL BALTIC* and LAS to ensure the establishment of the Fellowship Jury;
 - 6.5 to organise the reception after the official ceremony of the Fellowship Awards and to cover the expenses related thereto;
 - 6.6 to delegate a representative of the UNESCO LNC to the Fellowship Jury;
 - 6.7 to promote the Fellowship Programme within the circle of communication of the UNESCO LNC, *inter alia*, through different media channels;
 - 6.8 to take part in the events related to the Fellowship Programme.

This Memorandum of Understanding on Cooperation shall be in effect till 31 December 2018. Upon agreement between the Parties, it may be extended, within the period of duration of the *L'ORÉAL Group* and *UNESCO For Women in Science International Programme*.

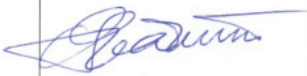
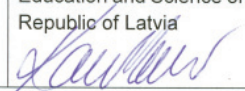
This Memorandum of Understanding has been drawn up in English on three pages and signed in three copies of equal legal force, one for each signatory.

The following documents form an integral part of this Memorandum of Understanding:

Rules and Regulations of L'ORÉAL-UNESCO for Women in Science Baltic Fellowships 2018
(Annex 1 on 3 pages);

January, 2018

Wioletta Rosolowska Chairman of the Board of L'ORÉAL BALTIC SIA	Ojārs Spārītis President of the Latvian Academy of Sciences 	Kārlis Šadurskis Vice-President of the Latvian National Commission for UNESCO, Minister for Education and Science of the Republic of Latvia
--	---	--

Iereģistrēts līgumu reģistrā

06.02.2018. gadā

Nr. 2018/17

LĪGUMS PAR SADARBĪBU

Nr. 2018/17

Rīgā,

2018.gada 06. februārī

Zemkopības ministrija ministra **Jāņa Dūklava** personā, kurš rīkojas saskaņā ar Ministru kabineta 2003. gada 29. aprīļa noteikumiem Nr. 245 „Zemkopības ministrijas nolikums” (turpmāk - ZM), no vienas puses,

Latvijas Zinātņu akadēmija tās prezidenta **Ojāra Spārša** personā, kurš rīkojas saskaņā ar Latvijas Zinātņu akadēmijas 1992. gada 14. februāra kopsapulces lēmumā Nr. 7 apstiprinātajiem statūtiem (turpmāk - LZA), no otras puses un

Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmija tās prezidentes **Baibas Rivžas** personā, kura rīkojas saskaņā ar Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas 2005. gada 11. februāra sapulcē apstiprinātajiem statūtiem, no trešās puses (turpmāk - LLMZA),

lai nodrošinātu lauksaimniecības un meža zinātnes nepārtrauktu un intensīvu sadarbību ar citām LZA pārstāvētām nozarēm, paraksta šo līgumu par sadarbību (turpmāk - līgums) un brīvprātīgi vienojas:

1. Sadarboties šādās jomās:

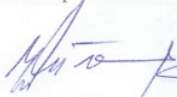
- 1.1. informācijas apmaiņā starp ZM, LZA, LLMZA par augstākās izglītības un zinātnes jautājumiem;
- 1.2. ieteikumu izstrādē politikas plānotājiem par uzlabojumiem augstākās izglītības un zinātnes jomā, tostarp par veicamajām darbībām zinātnisko institūciju starptautiskās konkurētspējas veicināšanai, kā arī ciešākai sasaistei ar industriju;
- 1.3. kopīgu konferenču, izstāžu un citu pasākumu rīkošanā zinātnes sasniegumu popularizēšanai, tai skaitā, LLMZA kopsapulces rīkošanā;
- 1.4. jauno zinātnieku sagatavošanā ZM kompetences nozarēs, rīkojot seminārus par doktorantūrai būtiskiem jautājumiem, kā arī sniežot iespēju doktorantūras studentiem ziņot par savu pētījumu rezultātiem LLMZA izmēģinājumu skatēs un LZA sēdēs;
- 1.5. jauno zinātnieku konkursa rīkošanā, kā arī lauka izmēģinājumu, eksperimentu un zinātnisko laboratoriju apskatēs;
- 1.6. atbalsta sniegšanā ražas svētku “Vecauce-2018” norisei;
- 1.7. konkursa “Sējējs” zinātnes nominācijas vērtēšanā;
- 1.8. atbalsta sniegšanā Arvida Kalniņa vārda balvas piešķiršanai par mūža darbu mežzinātnē;
- 1.9. starptautiskās zinātniskās sadarbības veicināšanā, tai skaitā:
 - 1.9.1. nodrošinot Latvijas pārstāvju dalību Eiropas Lauksaimniecības, pārtikas un dabaszinātņu akadēmiju apvienības, kuras biedri ir arī LLMZA, rīkotajos semināros;
 - 1.9.2. nodrošinot Latvijas pārstāvju dalību Ziemeļvalstu lauksaimniecības zinātnieku asociācijas rīkotajos semināros;
 - 1.9.3. nodrošinot Latvijas pārstāvju dalību Eiropas Lauksaimniecības pētījumu iniciatīvas (EURAGRI) rīkotajā ikgadējā konferencē;
 - 1.9.4. nodrošinot Latvijas pārstāvju dalību Ziemeļvalstu lauksaimniecības zinātnieku kongresā (NJF) Lietuvā
- 1.10. pētījumu datubāzes www.llu.lv uzturēšana un pilnveidošana, kā arī mājas lapas www.llmza.lv uzturēšanā.

1. pielikums. DOKUMENTI

2. ZM, LZA un LLMZA līgumu pārskata reizi gadā un par tā izpildes gaitu un rezultātiem informē plašsaziņas līdzekļus.
3. Līgums stājas spēkā ar tā parakstīšanas brīdi.
4. Līgumu var papildināt un grozīt ZM, LZA un LLMZA vienojoties rakstveidā.
5. Jautājumus, kuri nav atrunāti līgumā, risina, ievērojot Latvijas Republikas Civillikumā un no tā izrietošajos normatīvajos aktos noteikto.
6. Ar līguma trīspusēju parakstīšanas dienu tiek uzskatīts par izpildītu ZM, LZA un LLMZA 2017. gada 8. februārī noslēgtais Nodomu protokols Nr.1/2017.
7. Līgums sagatavots trīs eksemplāros ar vienādu juridisko spēku katram no eksemplāriem, katrs no tiem uz divām lapām, katram no līguma slēdzējiem pa vienam līguma eksemplāram.

Zemkopības ministrija,
Nod. maks. reģ.
Nr.90000064161;
Republikas laukums 2,
Rīga, LV-1981

Zemkopības ministrs

Jānis Dūklavs

Latvijas Zinātņu akadēmija,
Reģ. Nr.90000022543;
Akadēmijas laukums 1,
Rīga, LV-1050

Latvijas Zinātņu akadēmijas
prezidents

Ojārs Spārītis

**Latvijas Lauksaimniecības un
meža zinātņu akadēmija,**
reģ. Nr.40003142276;
Republikas laukums 2, Rīga,
LV-1981

Latvijas Lauksaimniecības un
meža zinātņu akadēmijas
prezidente

Baiba Rīva

LZA GADAGRĀMATĀS PUBLICĒTO DOKUMENTU RĀDĪTĀJS

LR likumi, normatīvie akti, koncepcijas

	Gads, lpp.
Latvijas Republikas likumdošana par LZA statusu	1995: 7
Latvijas Republikas Augstskolu likums (izraksts)	1996: 119
Likums "Par valsts nozīmes izglītības, kultūras un zinātnes objektiem un nacionālajām sporta bāzēm"	1996: 124
Latvijas Republikas Ministru kabineta Nolikums par valsts emeritētā zinātnieka nosaukuma piešķiršanu	1996: 115
LR MK Nolikums par Valsts emeritētā zinātnieka nosaukuma piešķiršanu	1998: 158
Zinātnieka ētikas kodekss	1998: 145
Latvijas Republikas likums "Par zinātnisko darbību"	1999: 219
Latvijas Republikas Zinātnes attīstības nacionālā koncepcija	1999: 205
Meti augstākās izglītības, zinātnes un tehnoloģiju attīstības stratēģijai 2003.–2010.gadam	2004: 208
Zinātniskās darbības likums	2006: 221
Zinātnieka ētikas kodekss	2018: 179

* * *

Latvijas Republikas Ministru prezidenta Valda Dombrovskā apsveikums	
Latvijas zinātnes 2013. gada sasniegumu autoriem	2014: 139

LZA normatīvie dokumenti

LZA Harta (un turpmāk katru gadu)	1992/93: 7
LZA Statūti (un turpmāk katru gadu)	1992/93: 12
LZA Statūti, ar 2002.g. labojumiem	2003: 16
LZA simbolika (krāsas, ģerbonis, karogs)	1992/93: 25
LZA ģerbonis. Heraldiskais apraksts	2003: 15
Nolikums par LZA Valdi (1994)	1995: 116
LZA Valdes nolikums (1998)	1999: 238
Nolikums par LZA goda doktora (<i>Dr.h.c.</i>) grāda piešķiršanas kārtību	1995: 118

Pagaidu nolikums par LZA vēlēšanām	1995: 121
LZA Uzraudzības padomes nolikums	1999: 236
Nolikums par LZA locekļu pārvēlēšanām sakarā ar pastāvīgās dzīves vietas maiņu	1999: 240
Nolikums par jaunu LZA locekļu vēlēšanām	2000: 194
Grozījumi LZA Statūtos	2013: 126
LZA Uzraudzības padomes nolikums	2013: 127
Nolikums par LZA amatpersonu vēlēšanām	2013: 130
Nolikums par jaunu Latvijas Zinātņu akadēmijas locekļu vēlēšanām	2018: 185
Nolikums par Latvijas Zinātņu akadēmijas goda doktora (<i>Dr.h.c.</i>) grāda piešķiršanas kārtību	2018: 190
Latvijas Zinātņu akadēmijas, Latvijas Zinātnes padomes un Latvijas Zinātnieku savienības laikraksta “Zinātnes Vēstnesis” Nolikums	2018: 191
Latvijas Zinātņu akadēmijas zinātniskā žurnāla “Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis” Nolikums	2018: 194

LZA paziņojumi

LZA aicinājums valsts varas institūcijām par latviešu valodu	1999: 198
LZA vēstījums sakarā ar Salaspils pētnieciskā kodolreaktora darbības apstādināšanu	1999: 199
LZA paziņojums par kādu bēdīgu un pamācošu pagātnes lappusi	
Latvijas bioloģijas un lauksaimniecības zinātņu vēsturē	1999: 201
Augstākās izglītības padomes, Latvijas Zinātnes padomes un LZA atklātā vēstule sakarā ar budžeta samazināšanu augstākajai izglītībai un zinātnei	1999: 203
LZA paziņojums par ozona slāņa sarūkšanas bīstamajām sekām	2001: 186
LZA aicinājums pievērst īpašu uzmanību valsts intelektuālā potenciāla saglabāšanai un attīstībai	2001: 189
Latvijas Zinātņu akadēmijas aicinājums “Par Latviju Eiropas Savienībā” (2003. gada 09. septembrī)	2004: 211
Par Kārļa Mīlenbaha gadu (Latvijas Zinātņu akadēmijas paziņojums)	2004: 212
LZA paziņojums par demogrāfisko situāciju valstī	2012: 106
LZA senāta 2013. gada 12. februāra sēdes lēmums par Latvijas zinātnes politiku un finansējumu	2014: 134
Latvijas zinātnieku atklātā vēstule	2014: 135

Ministru prezidentam V. Dombrovskim par finansējuma piešķiršanu zinātniskās un akadēmiskās darbības nodrošināšanai.....	2014: 136
---	-----------

Sadarbības līgumi

LZA un Rīgas Latviešu biedrības sadarbības līgums	1997: 138
Deklarācija par sadarbību starp LZA un Latvijas Universitāti	2000: 186
LZA un Latvijas Kultūras fonda sadarbības līgums	2000: 188
LZA un Latvijas Reģionālās arhitektūras akadēmijas sadarbības līgums	2001: 191
Deklarācija par sadarbību starp LZA un Rīgas Tehnisko universitāti	2001: 192
Deklarācija par Latvijas Zinātņu akadēmijas un Daugavpils Universitātes sadarbību	2002: 190
Vienošanās par Latvijas Zinātņu akadēmijas un LR aizsardzības ministrijas sadarbību	2002: 192
Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Medicīnas akadēmijas / Rīgas Stradiņa universitātes sadarbības līgums	2003: 186
Latvijas Zinātņu akadēmijas, Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas un Latviešu akadēmisko mācībspēku un zinātnieku apvienības vienošanās par sadarbību	2003: 188
Vienošanās par Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas sadarbību	2004: 214
Latvijas Zinātņu akadēmijas un Akadēmiskās vienības “Austrums” sadarbības līgums.....	2004: 216
Latvijas Zinātņu akadēmijas, Akadēmiķa Viktora Kalnbērza muzeja un Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja vienošanās par sadarbību.....	2004: 217
Viesītes pilsētas Domes un novadpētniecības muzeja “Sēlija”, Latvijas Zinātņu akadēmijas un Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja vienošanās par sadarbību.....	2004: 219
Deklarācija par sadarbību Ventspils zinātniskā centra veidošanā.....	2005: 202
LZA un LR Patentu valdes sadarbības līgums.....	2005: 204
LZA un Rīgas Latviešu biedrības sadarbības līgums.....	2005: 205
LZA un Liepājas Pedagoģiskās akadēmijas sadarbības līgums	2006: 238
LZA) un a/s “Latvijas dzelzceļš” sadarbības līgums	2007: 230
LZA un Valsts aģentūras „Latvijas Akadēmiskā bibliotēka” sadarbības līgums.....	2008: 246
LR Izglītības un zinātnes ministrijas un LZA nodomu protokols.....	2008: 247

LR Zemkopības ministrijas, Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas nodomu protokols	2008: 249
Vienošanās par Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Jauno zinātnieku apvienības sadarbību	2014: 140
LZA un Rīgas Latviešu biedrības sadarbības līgums	2014: 142
Sadarbības līgums ar VSIA P. Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcu ..	2016: 231
Sadarbības līgums ar Vidzemes Augstskolu	2016: 233
Sadarbības līgums ar Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolu “RISEBA”	2017: 281
Sadarbības līgums ar Rīgas pilsētas pašvaldību	2017: 278
LR Zemkopības ministrijas, Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas sadarbības līgums	2017: 273
LZA un Biedrības “Baltic Institute of Research, Technology and Innovation” (BIRTI) sadarbības līgums	2017: 288
LR Zemkopības ministrijas, Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas sadarbības līgums	2018: 202

Līgumi, balvu un fondu nolikumi

Nolikums par LZA Sociālās palīdzības fondu	1995: 120
LZA Magdas un Hermana Štaudingeru fonda noteikumi	1996: 114
LZA un publiskās a/s “Grindeks” vienošanās par sadarbību un a/s “Grindeks” gada balvām un prēmijām zinātnē	1999: 233
LZA un a/s “Aldaris” vienošanās par sadarbību un a/s “Aldaris” gada balvām zinātnē	1999: 234
Nolikums par LZA un pva/s “Latvenergo” Gada balvu inženierzinātnēs un enerģētikā piešķiršanas kārtību	2000: 190
LZA, a/s “Dati” un Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammas “Izglītībai, zinātnei un kultūrai” vienošanās par sadarbību un gada balvām	2000: 192
Nolikums par LZA un a/s “RD ALFA” balvām fizikā un tās inženierielietojumos un to piešķiršanas kārtību	2001: 194
LZA, firmas “ITERA Latvija” un Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammas “Izglītībai, zinātnei un kultūrai” vienošanās par sadarbību un gada balvām	2001: 196
Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas Latvijas balvas (kopā ar Latvijas Zinātņu akadēmiju) nolikums	2002: 193

Latvijas Zinātņu akadēmijas, va/s “Latvijas Gaisa satiksme” un Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammas “Izglītībai, zinātnei un kultūrai” vienošanās par sadarbību un gada balvām	2002: 195
Latvijas Zinātņu akadēmijas, SIA <i>Lattelekom</i> un Latvijas Izglītības fonda mērķprogrammas “Izglītībai, zinātnei un kultūrai” vienošanās par sadarbību un gada balvām	2002: 197
Latvijas Zinātņu akadēmijas un Rīgas domes Rīgas balvas iedibināšanas līgums	2002: 199
Latvijas Zinātņu akadēmijas un SIA “Biznesa augstskola Turība” Rīgas balvas iedibināšanas līgums	2002: 200
Latvijas Zinātņu akadēmijas, a/s “Latvijas gāze” un Latvijas Izglītības fonda vienošanās par sadarbību un gada balvām	2003: 190
Latvijas Zinātņu akadēmijas un Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja vienošanās par sadarbību un gada balvām	2003: 192
Latvijas Zinātņu akadēmijas, va/s “Latvijas Gaisa satiksme” un Latvijas Izglītības fonda vienošanās par sadarbību un stipendijām	2003: 194
LZA Jāņa Labsvīra iedibinātās Kārļa Ulmaņa balvas nolikums.....	2004: 221
Nolikums par LZA un LR Patentu valdes Valtera Capa balvu labākajam izgudrotājam	2005: 207
Nolikums par LZA, PAS “Grindeks”, Latvijas Organiskās sintēzes institūta un LU Biomedicīnas pētījumu un studiju centra Solomona Hillera balvas piešķiršanu	2005: 208
LZA Emīlijas Gudrinieces balvas jauniešiem zinātniekiem nolikums.....	2007: 232
Nolikums par LZA Artura Balklava balvas piešķiršanu	2007: 234
Nolikums par Latvijas Zinātņu akadēmijas Dītriha Andreja Lēbera balvas piešķiršanu	2008: 251
Sadarbības protokols starp SIA <i>L’Oreal Baltic</i> , UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju un Latvijas Zinātņu akadēmiju	2008: 252
Latvijas Pētniecības un inovācijas stratēģiskās padomes nolikums	2015: 228
Līgums par sadarbību Latvijas Zinātņu akadēmijas apbalvojuma “Lielā medaļa” piešķiršanā 2014.–2018. gadā”	2017: 284
Sadarbības memorands starp SIA <i>L’Oreal Baltic</i> , UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju un Latvijas Zinātņu akadēmiju	2017: 275
Sadarbības memorands starp SIA <i>L’Oreal Baltic</i> , UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju un Latvijas Zinātņu akadēmiju	2018: 199

Starptautiskā sadarbība. Baltijas un Ziemeļvalstu zinātņu akadēmiju sadarbība

Igaunijas, Lietuvas, Latvijas Zinātņu akadēmiju prezidiju kopējās sēdes protokols	1990: 39
Latvijas Zinātņu akadēmijas, Igaunijas Zinātņu akadēmijas un Lietuvas Zinātņu akadēmijas līgums par zinātnisko sadarbību	1992: 52
Latvijas Zinātņu akadēmijas, Lietuvas Zinātņu akadēmijas un Igaunijas Zinātņu akadēmijas prezidiju kopīgais Komunikē (Viļņa, 12.11.1991)	1992: 54
Igaunijas, Latvijas un Lietuvas zinātņu akadēmiju vadītāju apspriedes komunikē	1996: 111
Igaunijas Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas parlamentiem	1996: 113
Baltijas un Ziemeļvalstu zinātņu akadēmiju konferences komunikē	1997: 124
Baltijas zinātņu akadēmiju prezidentu kopīgais paziņojums	1997: 128
Baltijas valstu zinātņu akadēmiju komunikē "Par kopīgām pētījumu programmām"	1997: 129
Programma "Enerģētika"	1997: 130
Programma "Baltijas jūra"	1997: 131
Programma "Baltonika"	1997: 133
Baltijas un Ziemeļvalstu zinātņu akadēmiju 1997.gada konferences dokumenti	1998: 152
Baltijas un Ziemeļvalstu zinātņu akadēmiju konferences komunikē	1998: 152
Baltijas valstu zinātņu akadēmiju prezidentu sanāksmes protokols	1998: 154
Trešās Baltijas un Ziemeļvalstu zinātņu akadēmiju konferences komunikē	1999: 191
Baltijas valstu zinātņu akadēmiju prezidentu sanāksmes protokols	1999: 194
Baltijas studiju veicināšanas asociācijas un Baltijas valstu zinātņu akadēmiju vienošanās memorands	1999: 197
Baltijas valstu zinātņu akadēmiju konferences komunikē	2000: 173
<i>J. Stradiņš. Atklāšanas runa 7. Baltijas intelektuālās sadarbības konferencē</i>	2000: 176
<i>V. Vīķe-Freiberga. Uzruna 7. Baltijas intelektuālās sadarbības konferencē</i>	2000: 180
7. Baltijas intelektuālās sadarbības konferences rezolūcija	2000: 184
<i>V. Vīķe-Freiberga. Zinātniskajai domai ir cieša kopība ar demokrātijas garu</i>	2004: 199

Igaunijas, Latvijas un Lietuvas zinātņu akadēmiju sanāksmes protokols (Viļņa, 2003. gada 6. jūnijs).....	2004: 204
9. Baltijas intelektuālās sadarbības konferences rezolūcija	2004: 206

Starptautiskā sadarbība. Divpusējās sadarbības līgumi

Vienošanās memorands par zinātnisko sadarbību starp Londonas Karalisko biedrību un LZA	1992: 46
LZA un Norvēģijas Zinātnes un literatūras akadēmijas zinātniskās sadarbības līgums	1992: 46
Eiropas Zinātņu un mākslu akadēmijas un LZA sadarbības līgums	1992: 48
Eiropas–Latvijas institūts kultūras un zinātniskai apmaiņai (Konstitūcija)	1992: 49
LZA un Somijas akadēmijas sarunu memorands	1992: 51
UNESCO un LZA zinātniskās sadarbības līgums	1998: 156
LZA noteikumi par piedalīšanos starptautiskajās zinātniskās apmaiņas programmās	1997: 136
LZA un Saksijas Zinātņu akadēmijas zinātniskās sadarbības līgums	2005: 201
LZA un Gruzijas Nacionālās Zinātņu akadēmijas sadarbības līgums	2014: 144
LZA un Ķīnas Sociālo zinātņu akadēmijas sadarbības līgums	2017: 286

Starptautiskā sadarbība. Zinātnes attīstības vispārīgās problēmas

<i>J. Stradiņš</i> . “Zinātne XXI gadsimtam — jaunas saistības”. Runa Pasaules zinātnes konferencē Budapeštā (1999. gada jūnijā–jūlijā)	2000: 161
Pasaules zinātnes konferences Budapeštā Deklarācija par zinātņi un zinātnes sasniegumu izmantošanu (1999. gada 1. jūlijā)	2000: 164
Pāreja uz ilgtspēju 21. gadsimtā. Pasaules zinātņu akadēmiju paziņojums (Tokija, 2000. gada maijs)	2001: 179
Apvienotā Pasaules latviešu zinātnieku 3.kongresa un Letonikas 4.kongresa “Zinātne, sabiedrība un nacionālā identitāte” rezolūcija	2012: 104

3. pielikums

GALVENĀS ZINĀTNISKĀS INSTITŪCIJAS UN IESTĀDES LATVIJĀ

Gadagrāmatas šīs nodaļas mērķis — dot vispārēju ieskatu Latvijas zinātnes struktūrā; no zinātniskajiem institūtiem tajā ietverti tikai tie, kuriem ir juridiskas personas tiesības, nav minētas arī citas universitāšu struktūrvienības.

Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrija (<http://www.izm.gov.lv>). Valņu iela 2, Rīga, LV 1050. Tel.: 67226209. Fakss: 67223905. E pasts: pasts@izm.gov.lv.
Ministrs Kārlis ŠADURSKIS

Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departaments. Departamenta direktore Agrita KIOPA. Tel.: 67047983. E pasts: agrita.kiopa@izm.gov.lv.

Latvijas Republikas Ārlietu ministrija (<http://www.mfa.gov.lv>). K. Valdemāra iela 3, Rīga, LV 1395. Tel.: 67016201. Fakss: 67828121. E pasts: mfa.cha@mfa.gov.lv.
Ministrs Edgars RINKĒVIČS

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija (<http://www.em.gov.lv>). Brīvības iela 55, Rīga, LV 1519. Tel.: 67013100. Fakss: 67280882. E pasts: pasts@em.gov.lv.
Ministrs Arvils AŠERADENS

Latvijas Republikas Zemkopības ministrija (<http://www.zm.gov.lv>). Republikas laukums 2, Rīga, LV-1981. Tel.: 67027010. Fakss: 67027512. E pasts: zm@zm.gov.lv.
Ministrs Jānis DŪKLAVS

Latvijas Zinātnes padome (<http://www.lzp.gov.lv>). Akadēmijas laukums 1, Rīga, LV 1050. Biroja adrese: Zīgfrīda Annas Meierovica bulvāris 14, 1. stāvs. Tel./fakss: 67228421. E pasts: lzp@lzp.gov.lv. Padomes priekšsēdētājs LZA īst.loc., *Dr.biol.* Jānis KLOVINŠ. Tel.: 67808003, 26438469. E pasts: klovins@biomed.lu.lv. Priekšsēdētāja vietnieks LZA kor.loc., *Dr.sc.ing.* Tālis JUHNA. Tel.: 67089415. E pasts: talis.juhna@rtu.lv. Zinātniskais sekretārs *Dr.chem.* Arnis KOKOREVIČS. Tel.: 29473753. E pasts: arnis.kokorevics@lzp.gov.lv

Augstākās izglītības padome (<http://www.aip.lv>). Zīgfrīda Annas Meierovica bulvāris 12, Rīga, LV 1050. Tel.: 67223392. Fakss: 67220423. E pasts: aip@latnet.lv. Priekšsēdētājs *Dr.habil.med.* Jānis VĒTRA

Latvijas Zinātnieku savienība (<http://www.lvzs.lv>). Akadēmijas laukums 1 – 611a, Rīga, LV 1050. Tel.: 67225361. E pasts: lza@lza.lv. Padomes priekšsēdētājs LZA īst. loc., *Dr.habil.chem.* Ivars KALVIŅŠ. Valdes priekšsēdētājs *Dr.paed.* Uldis GRĀVĪTIS

Latvijas Jauno zinātnieku apvienība (www.ljza.lv). Akadēmijas laukums 1, Rīga, LV 1050. Tel.: 29175735. E pasts: info@ljza.lv. Valdes priekšsēdētāja Ieva SILIŅA.

LATVIJAS UNIVERSITĀTES

Latvijas Universitāte (<http://www.lu.lv/>). Raiņa bulvāris 19, Rīga, LV 1586. Tel.: 67034444. Fakss: 67225039. E pasts: lu@lu.lv. Rektors LZA īst.loc., *Dr.habil.biol.* Indriķis MUIŽNIEKS. Prorektore humanitāro un izglītības zinātņu jomā LZA īst.loc., *Dr.habil.philol.* Ina DRUVIETE. Prorektors sociālo un tiesību zinātņu jomā LZA kor. loc., *Dr.sc.pol.* Jānis IKSTENS. Prorektors eksakto, dzīvības un medicīnas zinātņu jomā *Dr.geol.* Valdis SEGLIŅŠ.

Rīgas Tehniskā universitāte (<http://www.rtu.lv/>). Kaļķu iela 1, Rīga, LV 1658. Tel.: 67089333. Fakss: 67820094. E pasts: rtu@rtu.lv. Rektors LZA īst.loc., *Dr.habil.sc.ing.* Leonīds RIBICKIS. Zinātņu prorektors LZA īst.loc., *Dr.sc.ing.* Tālis JUHNA

Latvijas Lauksaimniecības universitāte (<http://www.llu.lv/>). Lielā iela 2, Jelgava, LV 3001. Tel.: 630 22584. Fakss: 630 27238. E pasts: rektors@llu.lv. Rektore LZA kor. loc., *Dr.oec.* Irina PILVERE. Zinātņu prorektors *Dr.med.vet.* Arnis MUGURĒVIČS

Rīgas Stradiņa universitāte (<http://www.rsu.lv/>). Dzirciema iela 16, Rīga, LV 1007. Tel.: 67409105. E pasts: rsu@rsu.lv, infocentrs@rsu.lv. Rektors LZA kor.loc., *Dr.habil.med.* Aigars PĒTERSONS

Daugavpils Universitāte (<http://www.du.lv/>). Vienības iela 13, Daugavpils, LV 5401. Tel.: 65422180, 65422922. E pasts: du@du.lv. Rektors LZA īst.loc., *Dr.biol.* Arvīds BARŠEVSKIS. Zinātņu prorektora p.i. *Dr.philol.* Maija BURIMA

Liepājas Universitāte (<http://www.liepu.lv/>). Lielā iela 14, Liepāja, LV 3401. Tel.: 634 23568. Fakss: 634 24223. E pasts: liepu@liepu.lv. Rektore LZA īst.loc., *Dr.habil.philol.* Dace MARKUS. Zinātnes prorektore *Dr.philol.* Ieva OZOLA

ZINĀTNISKIE INSTITŪTI

FIZIKAS, MATEMĀTIKAS UN TEHNISKO ZINĀTŅU INSTITŪTI

Elektronikas un datorzinātņu institūts (<http://www.edi.lv/>). Dzērbenes iela 14, Rīga, LV 1006. Tel.: 67554500. Fakss: 67555337. E pasts: info@edi.lv. Direktore Ieva TENTERE. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs LZA kor.loc., *Dr.sc.comp.* Modris GREITĀNS

Fizikālās enerģētikas institūts (www.fei-web.lv), Krīvu iela 11, Rīga, LV 1006. Tel.: 67552011. Fakss: 67550839. E pasts: energija@edi.lv. Direktore *Dr.sc.ing.* Irina OĻEINIKOVA. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr.sc.ing.* Gaidis KLĀVS

LU Cietvielu fizikas institūts (<http://www.cfi.lu.lv>). Ķengaraga iela 8, Rīga, LV 1063. Tel.: 67187816. Fakss: 67132778. E pasts: issp@cfi.lu.lv. Direktors LZA īst. loc., *Dr.phys.* Mārtiņš RUTKIS. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja *Dr.phys.* Laima TRINKLERE

LU Fizikas institūts (<http://ipul.lv/>). Miera iela 32, Salaspils, LV 2169. Tel.: 67944700. E pasts: fizinst@sal.lv. Direktors *Dr.phys.* Leonīds BULIGINS. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs LZA īst.loc., *Dr.phys.* Agris GAILĪTIS

LU Matemātikas un informātikas institūts (<http://www.lumii.lv/>). Raiņa bulvāris 29, Rīga, LV 1459. Tel.: 67224730. Fakss: 67820153. E pasts: imcs@lumii.lv. Direktore Ināra OPMANE. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr.sc.comp.* Rihards BALODIS-BOLUŽS

LU Astronomijas institūts (<http://www.astr.lu.lv>). Raiņa bulvāris 19, Rīga, LV 1586. Tel.: 67034580. Fakss: 67034582. E pasts: astra@latnet.lv. Direktors *Dr.phys.* Ilgmārs EGLĪTIS. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr.paed.* Ilgonis VILKS

Ventspils Starptautiskais radioastronomijas centrs (<http://virac.eu>). Irbene, Ances pagasts, Ventspils novads, LV 3601. Tel.: 63656089. Inženieru iela 101, Ventspils, LV 3600. Tel.: 63629656, 29230818. Fakss: 63629660. E pasts: virac@venta.lv, infovirac@venta.lv. Direktors *Dr.chem.* Valdis AVOTIŅŠ. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr.phys.* Juris FREIMANIS

KĪMIJAS UN BIOLOĢIJAS ZINĀTŅU INSTITŪTI

Latvijas Organiskās sintēzes institūts (<http://www.osi.lv>). Aizkraukles iela 21, Rīga, LV 1006. Tel.: 67014801. Fakss: 67550338. E pasts: sinta@osi.lv. Direktors LZA kor.loc., *Dr.chem.* Osvalds PUGOVIČS. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs LZA īst. loc., *Dr.habil.chem.* Ivars KALVIŅŠ

Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts (<http://www.kki.lv>). Dzērbenes iela 27, Rīga, LV 1006. Tel.: 67553063. Fakss: 67550635. E pasts: koks@edi.lv. Direktors LZA kor.loc. *Dr.sc.ing.* Uģis CĀBULIS. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs LZA īst.loc., *Dr.chem.* Bruno ANDERSONS

RTU Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultātes Neorganiskās ķīmijas institūts (līdz 2016. g. – **RTU Neorganiskās ķīmijas institūts**) (<http://www.rtu.lv/>). Paula Valdena iela 3/7, Rīga, LV 1048. Tel.: 29450343. E pasts: velta.lapika@rtu.lv; jgrabis@rtu.lv. Direktors LZA īst.loc., *Dr.habil.sc.ing.* Jānis GRABIS

Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs (<http://bmc.biomed.lu.lv>). Rātsupītes iela 1, Rīga, LV 1067. Tel.: 67808200. Fakss: 67442407. E pasts: bmc@biomed.lu.lv. Direktors LZA īst.loc., *Dr.biol.* Jānis KLOVIŅŠ. Zinātniskā direktore LZA īst.loc., *Dr.biol.* Aija LINĒ. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr. biol.* Andris ZELTIŅŠ

Latvijas Hidroekoloģijas institūts (<http://www.lhei.lv>). Voleru iela 4, Rīga, LV 1007. Tel./fakss: 67601995. E pasts: hydro@latnet.lv. Direktore *Dr.biol.* Anda IKAUNIECE. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja *Dr.biol.* Solvita STRĀKE

LU Bioloģijas institūts (www.lubi.lu.lv). Miera iela 3, Salaspils, LV 2169. Tel./fakss: 67944988. E pasts: liga.jankevica@lu.lv. Direktore *Dr.biol.* Līga JANKEVICA. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja *Dr.biol.* Gunta ČEKSTERE

Nacionālais botāniskais dārzs (<http://www.nbd.gov.lv>). Miera iela 1, Salaspils, LV 2169. Tel.: 67945460. Fakss: 67945459. E pasts: nbd@nbd.gov.lv. Direktors Andrejs SVILĀNS. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja *Dr.biol.* Dace KĻAVIŅA

LAUKSAIMNIECĪBAS UN MEŽA ZINĀTŅU INSTITŪTI

Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts “BIOR” (www.bior.lv). Lejupes iela 3, Rīga, LV 1076, Latvija. Tālrunis: +371 67620513. Fakss: +371 676720434. E pasts: bior@bior.lv. Direktors *Dr.med.vet., Ph.D.* Aivars BĒRZIŅŠ. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr.biol.* Georgs KORŅILOVS

Latvijas Valsts mežzinātnes institūts “Silava” (<http://www.silava.lv>). Rīgas iela 111, Salaspils, Salaspils novads, LV 2169. Tel.: 67942555. Fakss: 67901359. E pasts: inst@silava.lv. Direktors *Dr.silv.* Jurgis JANSONS. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs LZA īst.loc., *Dr.silv.* Tālis GAITNIEKS

LLU APP Dārzkopības institūts (www.darzkopibasinstituts.lv). Graudu iela 1, Ceriņi, Krimūnu pagasts, Dobeles novads, LV 3701. Tel.: 28650011. Fakss: 63781718. E pasts: lvai@lvai.lv. Direktore *Mg.oec., Mg.sc.soc.* Inese EBELE. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja LZA īst.loc., *Dr.biol.* Edīte KAUFMANE

LLU APP Agroresursu un ekonomikas institūts (www.arei.lv). Strukturu iela 14, Rīga, LV 1039. Tel.: 67552909. E pasts: arei@arei.lv, juridiskā adrese: Zinātnes iela 2, Priekuļi, Priekuļu pagasts, Priekuļu novads, Latvija, LV 4126. Direktora p.i. Viktorija ZAREMBA. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja *Dr.oec.* Līgita MELECE

LLU Zemkopības institūts (līdz 2016. g. – **LLU Zemkopības zinātniskais institūts**) (<http://www.zzi.llu.lv>). Zemkopības institūts 7, Skrīveri, Skrīveru novads, LV 5125. Tel.: 65197512. Fakss: 65197954. E pasts: szc@inbox.lv. Direktors *Dr.agr.* Jānis VIGOVSKIS.

LLU Tehniskās fakultātes Lauksaimniecības tehnikas institūta Ulbrokas zinātnes centrs (<http://www.llu-ltzi.lv>). Institūta iela 1, Ulbroka, Stopiņu novads, LV 2130. Tel.: 67910879. Fakss: 67910873. E pasts: uzc@apollo.lv. Direktors *Dr.sc.ing.* Semjons IVANOVŠ. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr.med.vet.* Arnis MUGUREVIČS

HUMANITĀRO un SOCIĀLO ZINĀTŅU INSTITŪTI

LU Filozofijas un socioloģijas institūts (<http://www.fsi.lu.lv>). Kalpaka bulvāris 4, 3. stāvs, Rīga, LV 1050. Tel.: 67034861. E pasts: fsi@lza.lv. Direktore p.i. LZA īst.loc., *Dr.habil.phil.* Maija KŪLE. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja *Dr.phil.* Solveiga KRŪMIŅA-KOŅKOVA

LU Latviešu valodas institūts (<http://www.lulavi.lv>). Akadēmijas laukums 1, Rīga, LV 1050. Tel./fakss: 67227696. E pasts: latv@lza.lv. Direktore LZA īst.loc., *Dr.habil.philol.* Ilga JANSONE. Zinātniskās padomes priekšsēdētāja LZA kor.loc., *Dr.philol.* Anna STAFECKA

LU Latvijas vēstures institūts (<http://www.lvi.lv/>). Kalpaka bulvāris 4, Rīga, LV 1050. Tel.: 67034509. Fakss: 67034510. E pasts: lvi@lza.lv. Direktors LZA īst.loc., *Dr.hist.* Guntis ZEMĪTIS. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs *Dr.hist.* Guntis GERHARDS

LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts (<http://www.lfmi.lu.lv>). Mūkusalas iela 3, Rīga, LV 1423. Tel./fakss: 67229017. E pasts: info@lulfmi.lv. Direktore *Dr.philol.* Dace BULA. Zinātniskās padomes priekšsēdētājs LZA īst.loc., *Dr.habil.philol.* Benedikts KALNAČS

LZA Ekonomikas institūts, SIA (<http://www.ei.lza.lv/>). Akadēmijas laukums 1, 15. stāvs, Rīga, LV 1050. Tel.: 20207092. E pasts: ei@lza.lv. Valdes priekšsēdētāja, direktore *Dr.* Ēina LINDE. Padomes priekšsēdētāja LZA īst.loc., *Dr.habil.oec.* Baiba RIVŽA

CITAS ZINĀTNISKĀS IESTĀDES

LU Akadēmiskā bibliotēka (<http://www.acadlib.lu.lv>). Rūpniecības iela 10, Rīga, LV 1235. Tel.: 67033958, 67033951. E pasts: acadlib@lib.acadlib.lv. Direktore *Dr.h.c.philol.* Venta KOCERE

Latvijas Tehnoloģiskais centrs (www.innovation.lv/ltc). Krīvu iela 11 (Aizkraukles iela 21), Rīga, LV 1006. Tel.: 67558771. Fakss: 67541218. E pasts: ltc@latnet.lv. Direktors *Dr.habil.sc.ing.* Jānis STABULNIEKS

Valsts izglītības attīstības aģentūra (<http://www.viaa.gov.lv>). Vaļņu iela 1 (3. stāvs), Rīga, LV 1050. Tel.: 67814322. Fakss: 67814344. E pasts: info@viaa.gov.lv. Direktore Dita TRAIIDĀS. Zinātnes, pētniecības un inovāciju politikas atbalsta departamenta direktore Elita ZONDAKA

EURAXESS Latvija (<http://www.euraxess.lv/>). Valsts izglītības attīstības aģentūra, Vaļņu iela 1, Rīga, LV-1050, tālr.: 67814322 fakss: 67814344. Tel.: 67559495. E pasts: linda.kluga-rajcevisa@viaa.gov.lv. Vadītāja Linda KLŪGA-RAJČEVIČA

Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmija (<http://www.lmza.lv>). Republikas laukums 2-2314, Rīga, LV 1981. Tel.: 67223448. E pasts: lmzn@lza.lv. Prezidente LZA īst.loc., *Dr.habil.oec.* Baiba RIVŽA. Viceprezidenti: LZA īst.loc., *Dr.habil.biol.* Īzaks RAŠALS, LZA kor.loc., *Dr.oec.* Irina PILVERE. Zinātniskā sekretāre *Mg.sc.soc.* Ligita ĀZENA

ZINĀTNISKĀ IZDEVĒJDARBĪBA

Apgāds “Zinātne”, SIA (<http://www.zinatnesgramatas.lv>). Akadēmijas laukums 1, Rīga, LV 1050. Tel.: birojs 67212797, “Zinātnes” grāmatnīca 67225767. Fakss: 67227825. E pasts: zinatne@zinatne.com.lv. Valdes priekšsēdētāja Ingrīda SEGLIŅA

Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis (<http://www.lza.lv/vestis/vestis.htm>). Akadēmijas laukums 1, Rīga, LV 1050. Tel.: 67229830. Fakss: 67821153. E pasts: vestis@lza.lv; lzavestis@inbox.lv; proceed@lza.lv. Redakcijas vadītājs Arno JUNDZE. Žurnāls publicē rakstus latviešu un angļu valodā

Latvijas Fizikas un Tehnisko Zinātņu Žurnāls (<http://fei-web.lv/Žurnāli>). Krīvu iela 11, Rīga, LV 1006. Tel.: 67551732, 67558694. E pasts: ezerniec@edi.lv. Galvenā redaktore Irina OĻEINIKOVA. Žurnāls publicē rakstus angļu valodā.

Žurnāls “Mechanics of Composite Materials” (<http://www.pmi.lv/html/LvJournalAbout.html>). Aizkraukles iela 23, Rīga, LV 1006. E pasts: mcm@pmi.lv. Galvenais redaktors Andris ČATE. Žurnāls iznāk angļu un krievu valodā

Žurnāls “Magnetohydrodynamics” (<http://mhd.sal.lv/>). Miera iela 32, Salaspils - 1, LV 2169. Fakss: 67901214. E pasts: zhuk@sal.lv; aceb@sal.lv, sveta@sal.lv. Galvenais redaktors Andrejs CĒBERS. Žurnāls iznāk angļu valodā

Žurnāls “Automatic Control and Computer Sciences” (<http://www.edi.lv/en/scientific-journal>). Dzērbenes iela 14, Rīga, LV 1006. Tel.: 67558164. Fakss: 67555337. E pasts: avt@edi.lv. Galvenais redaktors Modris GREITĀNS. Žurnāls iznāk angļu un krievu valodā

Žurnāls “Chemistry of Heterocyclic Compounds” (<http://hgs.osi.lv/index.php/hgs/index>). Aizkraukles iela 21, Rīga, LV 1006. Tel.: 67014921. Fakss: 67550338.

E pasts: hgs@osi.lv. Galvenais redaktors Ivars KALVIŅŠ. Žurnāls iznāk angļu un krievu valodā

Latvijas Vēstures Institūta Žurnāls (<http://www.lvi.lv/lv/LVIZ.htm>). Kalpaka bulvāris 4, Rīga, LV 1050. Tel.: 26556776. E pasts: kristine.ante@lu.lv. Galvenā redaktore Kristīne ANTE. Žurnāls publicē rakstus latviešu, angļu un vācu valodā. (Žurnāls dibināts 1936. gadā, atjaunots 1991. gadā)

Latvijas Zinātņu akadēmijas un LU Astronomijas institūta populārzinātnisks gadalaiku izdevums “Zvaigžņotā Debess” (<http://www.lu.lv/zvd/>, Digitālais arhīvs: <http://ejuz.lv/zvd>). Raiņa bulvāris 19, Rīga, LV 1586. Tel.: 67034581. E pasts: astra@latnet.lv. Atbildīgais redaktors Agnis ANDŽĀNS. Žurnāls iznāk latviešu valodā kopš 1958. gada

LZA, LZP un Latvijas Zinātnieku savienības laikraksts “Zinātnes Vēstnesis” (<http://www.lza.lv/>). Akadēmijas laukums 1, Rīga, LV 1050. Tel.: 67212706, 67225361, 26593299. Fakss: 67821153. E pasts: zinatnes.vestnesis@lza.lv; lza@lza.lv. Redaktore Ilze BOLDĀNE–ZEĻENKOVA. Laikraksts iznāk latviešu valodā

Žurnāls “Ilustrētā Zinātne” (<http://www.ilustretazinatne.lv/>). Andrejostas iela 17, Rīga, LV 1045. Tel.: 67292644. E pasts: ilustretazinatne@dienaszurnali.lv. Galvenā redaktore Dina BĒMA. Žurnāls iznāk latviešu valodā

Žurnāls “Ilustrētā Pasaules Vēsture” (<http://www.ilustretavesture.lv/>). Andrejostas iela 17, Rīga, LV 1045. Tel.: 67273311, 26514838. E pasts: ilustreta.vesture@dienaszurnali.lv. Galvenā redaktore Aiva LAPIŅA. Žurnāls iznāk latviešu valodā

Žurnāls “Akadēmiskā Dzīve” (“Akadēmiskās Dzīves Tēvzemes apgāda” un LU Akadēmiskā apgāda izdevums, <http://www.lu.lv/adz/>). Ģertrūdes iela 123, Rīga, LV 1009. Tel.: 67217124. E pasts: akademiskadzive@astrums.lv. Galvenais redaktors Ainars DIMANTS. Žurnāls iznāk latviešu valodā

Žurnāls “Energija un Pasaule” (SIA “Energija un Pasaule” izdevums, [energi jaunpasaule.lv](http://www.energi jaunpasaule.lv)). Dzirciema iela 121, Rīga, LV 1055. Tel.: 29446806. E pasts: energi jaunpasaule@gmail.com. Galvenā redaktore Andžela ŠUVAJEVA. Žurnāls iznāk latviešu valodā.

LATVIJAS ZINĀTNES ORGANIZĒŠANĀ IESAISTĪTO PERSONU ALFABĒTISKAIS RĀDĪTĀJS

	<i>Telefons</i>	<i>Elektroniskā pasta adrese</i>
ANDERSONS Bruno	67552554	bruno.andersons@edi.lv
ANTE Kristīne	26556776	kristine.ante@lu.lv
AUGULE Ināra	67225764	lza@lza.lv
AUZIŅŠ Mārcis	67033700	marcis.auzins@lu.lv;
AVOTIŅŠ Valdis	63629656	valdis.avotins@venta.lv
ĀDAMSONE Baiba	67224040	emeritus@lza.lv
ĀZENA Līgita	29215144	lmzn@lza.lv
BALODIS-BOLUŽS Rihards	67224730	rihards.balodis@lumii.lv
BALTIŅŠ Māris	26319362	maris.baltins@vvc.gov.lv
BARŠEVSKIS Arvīds	65422180	arvids.barsevskis@du.lv
BĒMA Dina	67292644	dina.bema@ilustretazinatne.lv
BĒRZIŅŠ Aivars	67620526	aivars.berzins@bior.lv
BLAZARENE Jeļena	67228421	jelena.blazarene@lzp.gov.lv
BOLDĀNE-ZEĻENKOVA Ilze	26593299	zinatnes.vestnesis@lza.lv
BORZOVŠ Juris	29257530	juris.borzovs@lu.lv
BRICE Anastasija	67229830	lzavestis@inbox.lv
BROKS Kristaps	67227391	int@lza.lv
BULA Dace	67212872	dace.bula@lulfmi.lv
	67229017	litfom@lza.lv
BULIGINS Leonīds	67033777	leonids.buligins@lu.lv
BUNDULE Maija	67785423	maija.bundule@viaa.gov.lv
BURIMA Maija	65425452	maija.burima@du.lv
BUŠMANE Aina	25444749	aina0606@inbox.lv
CĀBULIS Uģis	29272658, 67552581	cabulis@edi.lv
CĒBERS Andrejs	29195961	aceb@sal.lv ; aceb@latnet.lv
CIMERMANIS Saulvedis	26223068,	scimermanis@gmail.com
ČĀTE Andris	26416672	and_cate@latnet.lv;
		andris.cate@rtu.lv
ČEKSTERE Gunta	67944988	office@email.lubi.edi.lv
DAIJA Daina	67220725	chem@lza.lv
DEHTJARS Jurijs	29469104	dekhtyar@latnet.lv
Dežurants Augstceltnes vestibālā	67229350	

DIMANTS Ainārs	67217124	akademiskadzive@austrums.lv
DRUVIETE Ina	26352167	ina.druvieta@lu.lv
EBELE Inese	63722294	inese.ebele@llu.lv
EDŽIŅA Alma	67223931	alma@lza.lv
EGLĪTIS Ilgmārs	67932863	ilgmars.eglitis@lu.lv
ĒRGLIS Andrejs	29293376	a.a.erglis@stradini.lv
FREIMANIS Juris	29144160	juris.freimanis@venta.lv
GAILĪTIS Agris	28878453	gailitis@sal.lv
GAITNIEKS Tālis	26463738	talis.gaitnieks@silava.lv
GERHARDS Guntis		lvi@lza.lv
GOVINČUKA Dace	67225361	lza@lza.lv
GRABIS Jānis	29450343	jgrabis@rtu.lv
GRĀVĪTIS Uldis	67543413	uldis.gravitis@lspa.lv
GREITĀNS Modris	67558155	modris@edi.lv
GRĪŅEVIČA Līva	67225889	humana@lza.lv
HELMANE Ludmila	67228508	daina@lza.lv; beatrise@lza.lv
IKAUNIECE Anda	67601995	anda.ikauniece@lhei.lv
IKSTENS Jānis	27331144	janis.ikstens@lu.lv
IVANOVŠ Semjons	67910945	semjons@apollo.lv
JANKEVICA Līga	67944988	liga.jankevica@lu.lv
JANSONE Ieva	67212797	zinatne@zinatne.com.lv
JANSONE Ilga	67227696, 29550647	ilgajan@lza.lv
JANSONS Jurgis	26190266	jurgis.jansons@silava.lv
JUHNA Tālis	29226441	talis.juhna@rtu.lv
JUNDZE Arno	29996622	lzavestis@inbox.lv
JUNDZIS Tālavš	67227555	bspc@lza.lv
KALVIŅŠ Ivars	67551822, 67553233	kalvins@osi.lv
KARNĪTE Raita	29411607	raita@epc.lv
KAUFMANE Edīte	63722294, 29495118	kaufmane@latnet.lv
KIOPA Agrita	67047983	agrita.kiopa@izmv.gov.lv
KIPERE Zaiga	29557810	
KLĀVS Gaitis	67552011	energy@edi.lv
KLOVIŅŠ Jānis	67808003, 26438469	klovins@biomed.lu.lv

KĻAVIŅA Dace	28304310	dace.klavina@nbd.gov.lv
KĻAVIŅŠ Māris	29479430	mklavins@lanet.lv
KOCERE Venta	29549145	venta.kocere@lu.lv
KOKOREVIČS Arnis	29473753	arnis.kokorevics@lzp.gov.lv
KOŅE Tatjana	67409088	Tatjana.Koke@rsu.lv
KORŅILOVS Georgs		georgs.kornilovs@bior.lv
KOZLOVSKIS Vitālijs	67222817	daina@lza.lv
KRASŅIKOVS Andrejs	29436518	akrasn@latnet.lv
KRONBERGA Arta	64130162	Arta.Kronberga@priekuliselekcija.lv
		arei@arei.lv
KRŪMIŅA-KOŅKOVA Solveiga	28385810	solveiga.krumina-konkova@lu.lv
KRŪMIŅŠ Gatis	25416191	gatis.krumins@va.lv
KRŪMIŅŠ Juris	67034794	Juris.Krumins@lu.lv
KŪLE Maija	28385810	fsi@lza.lv; maija.kule@gmail.com
LANGE Elmārs	67225241	elmars.lange@lza.lv, skc@lza.lv
LAPIŅA Aiva	67273311	aiva.lapina@dienaszurnali.lv
LEGZDIŅA Antra	20220106	proceed@lza.lv
LINDE Ņina	29188707	nina.linde@lza.lv
LINĒ Aija	67808208, 29357839	aija@biomed.lu.lv
MARKUS Dace	26442598	markus@latnet.lv; dace.markus@liepu.lv
MATĪSS Imants	67212807	certcn@latnet.lv
MEIKALIŠA Ārija	20046013	arija.meikalisa@lu.lv
MELECE Ligita	67553546	ligita.melece@lvaei.lv
MELECIS Viesturs	29191557	vmelecis@email.lubi.edu.lv; viesturs.melecis@lu.lv
MILLERS Tālis	67225361	talism@inbox.lv
MUGURĒVIČS Arnis	63005633	zinpror@llu.lv
MUIŽNIEKS Indriķis	67034401	Indrikis.Muiznieks@lu.lv
MUROVSKA Modra	29554119	Modra.Murovska@rsu.lv; modra@latnet.lv
NEGREJEVA Sofja	26024436	fizteh@lza.lv
OĻEINIKOVA Irina	67552011, 67558600	irina.oleinikova@edi.lv
OZOLA Ieva	63407783	ieva.ozola@liepu.lv
OZOLS Andris	67089456, 67089201	aozols@latnet.lv
PĒTERSONS Aigars	29203598	rector@lsu.lv; aigars.petersons@rsu.lv

PĒTERNIEKS Juris	26493807	
PILVERE Irina	63022584	rektors@llu.lv, irina.pilvere@llu.lv
PUGOVIČS Osvalds	67551207	osvalds@osi.lv
RAČA Gunta		gunta.raca@lu.lv
RAŠALS Īzaks	29516935	izaks.rasals@lu.lv
RIBICKIS Leonīds	67089300	leonids.ribickis@rtu.lv
RIVŽA Baiba	29254469	baiba.rivza@llu.lv
RUTKIS Mārtiņš	67854986	martins.rutkis@cfi.lu.lv
SEGLIŅA Ingrīda	67212797	zinatne@zinatne.com.lv
SEGLIŅŠ Valdis		valdis.seglins@lu.lv
SILIŅŠ Andrejs	67211405	silins@lza.lv
SJAKSTE Nikolajs	29198804	Nikolajs.Sjakste@lu.lv
SKUDRA Rūta	67225793	arhivs@lza.lv
SPĀRĪTIS Ojārs	67225361	lza@lza.lv
SPĪGULIS Jānis	67228249	Janis.Spigulis@lu.lv; janispi@latnet.lv
STABULNIEKS Jānis	67557919	ltc@latnet.lv
STAFECKA Anna	28604876	anna.stafecka@inbox.lv
STENGREVICA Ilze	67223567	ilze.stengrevica@lza.lv
STRADIŅŠ Jānis	67213663	stradins@lza.lv
STRĀKE Solvita	67610850	solvita.strake@lhei.lv
SVILĀNS Andrejs	67945450	Andrejs.Svilans@nbd.gov.lv
ŠADURSKIS Kārlis	67223905	pasts@izm.gov.lv
ŠTERNBERGS Andris	67187810	stern@latnet.lv
ŠUVAJEVA Andžela	29446806	e.p@ml.lv
TENTERE Ieva	67558233	info@edi.lv
TIRZĪTE Dace	29644426	dace.tirzite@lza.lv
TRAIDĀS Dita	67814334	dita.traidas@viaa.gov.lv
TRAPENCIERE Ilze	27897704	ilze.trapenciere@lza.lv
TRAPENCIERIS Pēteris	67014936, 29158550	peteris@osi.lv
TRINKLERE Laima	67253592	trinkler@latnet.lv
ŪBELIS Arnolds	29498659	Arnolds.Ubelis@viaa.gov.lv
VĒTRA Jānis	67223392	janis.vetra@rsu.lv; aip@latnet.lv
VIGOVSKIS Jānis	65197529	janis.vigovskis@llu.lv
VILKS Ilgonis	67034587	vilks@latnet.lv; ilgonis.vilks@lu.lv
ZAREMBE Viktorija	28274267	viktorija.zaluksne@arei.lv
ZELTIŅŠ Andris	67808200	anze@biomed.lu.lv

ZEMĪTIS Guntis	67034509	lvi@lza.lv;
	26416884	guntis.zemitis@gmail.com
ZEPS Arturs	26566442	arturs.zeps@rtu.lv
ZONDAKA Elita	67785400	elita.zondaka@viaa.gov.lv

PIEZÍMĚM
